

مبارزین مسلمان آفریقای جنوبی با وزیرای خارجه و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی دیدار کردند

اطلاعات

تک شماره ۲۰ دیال
چهارشنبه ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۶۵ - ۱۳ شعبان ۱۴۰۶ - ۲۳ آوریل ۱۹۸۶ - شماره ۱۷۸۶۵

آخرین تحولات بازار جهانی نفت پس از پایان اجلاس اوپک

* صادرات نفت عربستان به آمریکا سر ۴ ماه گذشته ۶ برابر شده است.

بهای نفت در بازار نیویورک افزایش یافت

* وزیر نفت و هیات همراه وی شب گذشته به تهران بازگشتند.

«تاس: آمریکا حمله جدیدی را به لیبی، قذافی می بیند»

* ناوهای جنگی شوروی در مدیترانه، وارد بنادر لیبی شده اند.

سخنان مهم رئیس مجلس در دیدار با استانداران سراسر کشور

علیرغم آنکه گفته می شود، امسال ممکن است به خاطر نفت و مسائل پولی مشکلی وجود داشته باشد، اگر قوی با مسائل برخورد کنیم، می توانیم نه تنها مشکلات جدیدی نداشته باشیم، بلکه وضع را بهتر کنیم.

سمنار «اسلام و مستضعفان» در قم

آغاز به کار کرد

* وزیر ارشاد اسلامی: ملت های تحت ستم برای رهائی از بند استعمار و استعمار باید با اتحاد خود علیه مستکبران بپایند.

در صفحات دیگر می خوانیم:

تشکیل تعاونی های تولید و صدور، راهگشای افزایش تولید و صادرات خرما

گزارش: مر

شبه های برخورد اتم (ع) با مستکبران و مستضعفان

چهل سال پیش مر همین روز

نظرها و اندیشه ها: مر ۶

هزاران تن از نیروهای رزمنده و متخصص عازم جبهه های نبرد شدند

یک گردان از نیروهای عراقی در ارتفاعات «کهنه ریگ» سومار منهدم شد

نبرد در مناطق عملیاتی «زیبدات»

«شهر هانی» و «کوشک» شدت گرفت

فرید گولهای آتان، بی شک، اینک تا آسمان رسیده است که کلام آنها، از آسمان آمده است و چهره های معصومان که تنها ختم انقلابی را می شناسد، اینک به توفانی دیر می نگرد. بر سر زمین کفر زده «عالم»، کلام آسمانی «حق» را در صبحگاه حقیقت، جار زده اند، که آنها معنی رهایی اند! و رهایی، در نفس شنی نیست!

ان فعالیت تانکهای دشمن در منطقه عملیاتی «نهر عتیر» جلوگیری شد.

* فعالیت های گروه های گشتی دشمن در مناطق «سومار» و «قصر شیرین» سرکوب شد.

یک فروند هلی کوپتر دشمن در آب های «خور عبدالله» سرنگون شد.

سمنار یک روزه لیبیک یا امام مدیران و مربیان تربیتی مدارس دخترانه تهران برگزار شد

وزیر آموزش و پرورش: حضور خواهران در عرصه های سیاسی و اجتماعی جامعه انقلابی، دشمنان ما را مایوس می کند صفحه ۲

از سوی بانک مرکزی: نحوه توزیع سکه - های طلا اعلام شد

اطلاعات

ضمیمه اطلاعات امروز

ظهور

در آستانه میلاد مهدی موعود (عج)

زمینه ساز ظهورند شاهدان شهید

بسی که راز جمالش هنوز سر بسته است به غارت دل سوداگران، گهر بسته است غیر مهر، به پیدای طره پیچیده است میان لطف، به طول کرشمه بر بسته است بر آن بهشت مجسم، دلی که ره برده ست در مشاهده بر منظر دگر بسته است زهی توج نوری که بی غبار صدف در امتداد زمان، نطفه گهر بسته است بیا که مردهم چشم عاشقان، همه شب میان به سلسله اشک تا سحر بسته است به پایبوس جملات، نگاه منتظران زیر برگ شایق، بل نظر بسته است هزار سد ضلالت شکسته ایم و کنون توام ما به ظهور تو منظر بسته است مناب چهره زشکیو جان بی نیام که سوخته، میناق با اثر بسته است به یازده خم می دست ما اگر نرسید بده پیاله، که یک خم هنوز سر بسته است زمینه ساز ظهورند، شاهدان شهید اگرچه ماتمشان، داغ بر جگر بسته است کرامتی که زخون شهید می جوشد بسا که دست دانا زینت سر بسته است قسم به اوج، کبر و اواز سرخ خواهم کرد در این میانه را اگرچه بالور بسته است دل شکسته و طبع خیالند «فرید» به اقتدای شرف، قامت هنر بسته است اصفهان: قادر طهماسبی (فرید)

همزمان با سالروز خجسته میلاد امام زمان (ع)

اطلاعیه پذیرش دانشجوی دانشگاه امام صادق (ع)

در سال تحصیلی ۶۵-۶۶ در روز پنجشنبه ۶۵/۲/۲۴ در همین روز نامه منتشر خواهد شد

بسمه تعالی

آگهی تغییر محل

شرکت بافته های قومنا (سهامی خاص) به خیابان گاندی خیابان چهارم روبروی پلاک ۱۹ انتقال یافت تلفن ۶۸۲۷۸۰

بسمه تعالی

فروش فوق العاده لوازم منزل

انواع وسایل برقی - چینی و بلور - لوستر - آباژور - تابلو - مبلمان - لوازم لوکس - وسایل زینتی - پوشاک - سرویس خواب ایرانی و خارجی قدیمی و جدید از روز چهارشنبه ۶۵/۲/۲۳ تا ۷ بعد از ظهر به مدت یک هفته در ۲ تا ۷ بعد از ظهر

اطلاعیه مهم صنف خرازی

شرح در صفحه ۵

(فروشگاه انقلاب)

خیابان طالقانی روبروی شرکت نفت به معرض فروش گذاشته می شود. تلفن ۶۴۲۲۰۸

نیازمندی های کرج

تلفن آگهی می پذیرد

۲۹۰۵ - ۲۹۰۶

اطلاعیه سازمان منطقه ای بهداری استان آذربایجان غربی در مورد تاسیس داروخانه در شهرستان سردشت

در صفحه ۵

ایران حمله به نفتکش «اطلس» - یک متعلق به ترکیه را تکذیب کرد

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: ایران ادعاهای مطرح شده دایر بر حمله جنگنده های خود به نفتکش «اطلس» یک متعلق به ترکیه را تکذیب کرد. سخنگوی ستاد تبلیغات جنگ اعلام کرد: ادعای هدف قرار گرفتن این نفتکش توسط ایران کذب محض می باشد و این هاوها توطئه رژیم عراق برای ایجاد خدشه در روابط ایران و ترکیه است.

وی گفت: در همان ساعتی که این نفتکش هدف حمله قرار گرفته است، رژیم عراق نیز از حمله به یک هدف دریایی در خلیج فارس خبر داده است. رژیم عراق در اطلاعیه نظامی شماره ۲۱۹۵ خود صریحا اعلام کرده که در ساعت ده صبح روز ۲۱ فروردین ماه یک هدف دریایی در خلیج فارس را منهدم نموده است. این سخنگو تاکید کرد: مجامع بین المللی باید تمام محورا برای جلوگیری از نقض مکرر قوانین بین المللی توسط رژیم عراق بکار گیرند.

باکمال تأسف درگذشت شامروان دکتر منوچهر راد را به اطلاع بستگان و دوستان آن مرحوم میرساند مجلس ترجم آن مرحوم روز پنجشنبه ۴ اردیبهشت ماه از ساعت ۲ الی ۴ بعد از ظهر واقع در خیابان ونگ پلاک ۹۸ برگزار می گردد. خانوادها:

راه - سمعی - عصاری و سایر خانواده های وابسته

از طرف کلیه دوستان و یاران دیرین صادق سرابی

یاندوه فراوان درگذشت نابینام دوست و استاد کرانقدر، مظهر پاک و انسانیت دکتر منوچهر راد را به اطلاع دوستان و آشنایان میرساند مجلس ترجم آن مرحوم روز پنجشنبه ۴ اردیبهشت ماه از ساعت ۲ الی ۴ بعد از ظهر واقع در خیابان ونگ پلاک ۹۸ برگزار می گردد.

دکتر حمید ابوالاحمد - دکتر کاظم ایزدی - منوچهر بیات - دکتر مهدی تقوی - دکتر فیروز توفیق - محسن قلائی - بهروز دارش - مجدالدین دشتی - علی ساسانی - صادق سرابی - دکتر عبداللهی - مهندس فرخ فرمانپور - احمد کریمی - علی معنوی راد - پرویز یفمان - دکتر عبدالعسین نیک گوهر - یحیی هدی - دکتر بهار

سخن روز

با یاد «هادی فرهادی» معلم شهید

وقت خوش رفتن است

صحرائ خطر، گام مرا می خواند صهیای سحر، جام مرا می خواند وقت خوش رفتن است هان گوش کنید از عرش، کسی نام مرا می خواند «حسن حسینی»

یکی از نشریات غربی ضمن ارائه تحلیلی پیرامون جنگ تحمیلی، درباره رزمندگان و صف شکنان جبهه نبرد نوشته است: آنها مسلح به سلاح های سنگین مدرن نیستند، اما چنان با شورش و حرارت پیشروی می کنند که وصف ناپذیر است. ایمان در دل آنها چنان نیرویی آفریده است که علیرغم سخت ترین موانع از پشت و کوه و دریا می گذرند و این امر با روحیه سربازان عراقی اصلا قابل مقایسه نیست. آنان چگونه می توانند مقابل یورش موج عظیم انسان هایی بایستند که مرگ را برای خویش زندگی برتر می دانند؟! و ...

همانطور که می بینید و می شنوید، آوازه رزم شکوهمندانه فرزندان و برادران ما، در جبهه نبرد چنان جهنگیر شده است که تحلیلگران اردوگاه دشمن نیز نتوانسته اند برای همیشه این واقعیت را ببینند و انکار کنند. امروز دیگر به روشنی آشکار شده است که جوانان رزمندگان، در این جنگ نابرابر هیچ انگیزه ای جز انگیزه های معنوی و الهی در دل ندارند. هر چند از وطن خویش و مین و ولت و آب و خاک و خانه و کاشانه خویش نیز دفاع می کنند، اما آنچه موتور محرک آنها است و آنچه در درجه نخست و به عنوان اصلی ترین و نیرومندترین انگیزه آنها را به صحرای خطر، می خواند، اعتقادات خالص معنوی و ملکوتی است.

آری. «وقت خوش رفتن است». و هنرمند توانای ما چه خوب و خوش توانسته است هنرمندانه ترین لحظات زندگی یک بسیجی و رزمنده دلاور را در قالب زیبایی کلمات تجسم دهد و هنر عشق ورزیدن، هنر انسان بودن، انسان زیستن و انسان مردن را نشان دهد و زیباترین جلوه های عارفانه ی یک زندگی را درست در لحظه عبور از مرز مرگ رویاروی ما قرار دهد.

«وقت خوش رفتن است ....» و این زبان حال همه عارفان خداجوی عاشقی است که هر روز در خوشای از این کشور کوله بار عشق را بردوش می گیرند و راهی می شوند. هر روز و هر شب آوای دل انگیز و پر جنبه آنان در هر چاه و سوی طنین می افکند و صدا و سیمای آنان را هر روز و هر شب در گذرگاه عشق می شنویم و می بینیم.

***

و .... «هادی فرهادی» یکی از آنان بود. در این مقاله نواز آن جهت اورا یاد می کنیم که میمان او و دیگران تبعیضی قائل شده و دیگران را از یاد برده باشیم. نه، هرگز. بلکه از او سخن می گوئیم به عنوان سبیل و نمونه ای از همه. از او یاد می کنیم به عنوان یکی از صدها و هزارها و صدها هزار رزمندگان، عاشق، شفیقه، خالص، پاکبخته. او یکی از همه بود و نمونه ای از همه پاکبختان دیار عشق. آواز آنان بود که در وصف هریک می باید گفت:

بقیه در صفحه ۱۴

اولین کنگره بین المللی پزشکی جغرافیائی دانشگاه شیراز

در صفحه ۱۱

بسمه تعالی

اطلاعیه

شرکت تعاونی صنف کفاش تهران

در صفحه ۵

سمینار «اسلام و مستضعفان» در قم آغاز به کار کرد

قم - در آستانه نیمه شعبان سالروز ولادت پیامد حضرت بقیه‌الله‌الاعظم امام‌زمان (ع) و روز جهانی مستضعفین، دومین سمینار اسلام و مستضعفان، به منظور بررسی دیدگاه‌های اسلام در مورد استضعاف و استکبار صیبدیروز باحضور جمعی از محققین، آئمه‌جمعه، اساتید حوزه ودانشگاه و شخصیت‌های مذهبی در محل دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم شروع بکار کرد.

بگزارش خبرنگاری جمهوری اسلامی، در اولین جلسه این سمینار، حضرات آیات شیرازی امام‌جمعه مشهد و ملگونی امام‌جمعه تبریز، وزرای ارشاداسلامی و کشاورزی، و سرپرست وشی چندان مسئولین بنیاد مستضعفان و مسئولین جمهوری اسلامی شرکت داشتند.

دراین جلسه حجت‌الاسلام عیابی نماینده امام و سرپرست دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم پیرامون اهداف برگزاری این سمینار و راه‌های عملی رسیدگی به مستضعفین مطالبی بیان داشت.

آنگاه حجت‌الاسلام خاتمی وزیر ارشاد اسلامی ضمن تشریح استضعاف و استکبار از دیدگاه قرآن و اسلام و روحیه ضد استکباری ادیان الهی، راه‌های سلطه‌طلبی قدرتهای استکباری بر ملت‌های محروم را بر - شمر د.

وی انقلاب اسلامی را خطری بزرگ و جدی‌برای قدرتهای استعماری ذکر کرد و افزود: «مجامع‌بین‌المللی امروز با پشتیبانی از قدرتهای استکباری بصورتی درآمده است کهخبر حرکتی برای رهایی و آزادی ملت ها یربند انجام ندهد داد و بیدهمین دلیل است که باید ملت‌های تحت‌تسلط برای رهایی ازبند استعمار و استبداد با اتحاد خود علیه مستکبران بپاخورند.

وی افزود: ملت‌های دراین راه می‌توانند انقلاب اسلامی ملت ایران را الگوی خوبی برای خود قرار دهند.

وزیر ارشاد اسلامی سپس خطراتی کهدر انقلابی رابطور جدی تهدید میکند برشمرد و مهم‌ترین آنها را فرصت‌طلبی، قدرت‌طلبان و نیزمال‌اندوزی ثروطلبان ذکر کرد.

وی گفت: این گروه برای رسیدن به مقاصد و اهدافشان باسر دادن شعارهای تند و اغویرانه سعی می‌کنند مردم را که مایه اصلی هرانقلاب می‌باشند، ازآن جدا کرده و عناصر اصلی انقلاب راکنار زده و خود را میدان‌دار سیاست نشان دهند. اماانقلاب اسلامی ایران که در راس آن شخصیت بزرگ‌اری چون حضرت امام قرار دارند، انسان راومظلم به‌مبارزه بااستکبار و استضعاف و جهاد علیه مستکبران می‌نماید.

وی در پایان خواستار معرفی‌مکتب اسلام‌به‌عنوان تنها مکتب‌رهایی‌بخش مستضعفین ازبند استعمارچپاوملکان شد و دراین راه‌از خدمات ارزنده شهیدآیت‌الله‌سیدمحمد باقرصدور و آیت‌اللهطهری درعرضه صحیح مکتب حیات - بخت راسلام به مستضعفان تجلیل کرد.

طرح کارآموزی هنرجویان هنرستان‌های فنی از تابستان آینده اجرا می‌شود

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: طرح کارآموزی هنرجویان هنرستان‌های فنی از تابستان آینده به مدت ۱۶ هفته برای هنرجویان سال‌نوم در مراکز صنعتی و کارگاه‌های خصوصی اجرا می‌شود. مهندس پورسرف مدیر کل آموزش فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش ضمن تشریح اهداف طرح وزارت گفت: تکمیل آموزش‌های دوران تحصیل، افزایش مهارت‌های اکتسابی، آشنایی با محیط کار، شناخت جامعه و صنعت، ایجاد ارتباط بین هنرستانها و مراکز صنعتی و به کارگیری نیروی جوان در مراکز صنعتی از جمله اهداف این طرح می‌باشند.

وی افزود: این طرح در تابستان گذشته بطور آزمایشی در چند استان کشور به اجرا درآمد که موفقیت زیادی داشته است. وی گفت: هم‌اکنون جهاد سازندگی آمادگی خود را جهت به کارگیری بخشی از نیروی هنرجویان در تابستان آینده اعلام کرده است.

وی افزود: نحوه کار بدین شکل است که هنرجویان بانظارت یک مربی حق‌التدریسی از هنرستان در تابستان کار خواهند کرد.

همچنین با راهنمایی یک استاد کار در مراکز صنعتی مشغول به کار می‌شوند و الزامی است که در این دوره ۱۶ هفته‌ای نمره قبولی کسب نمایند.

وی گفت: حدنصاب نمره قبولی ۱۲ می‌باشد و یکی از شرایط ثبت‌نام برای سال چهارم موفقیت در این دوره منظور شده است.

وی افزود: در مناطقی که مراکز صنعتی مورد نظر کمتر وجود دارد و با بن‌بشر آنها محدود می‌باشد پیش‌بینی شده است که کارگاه‌های هنرستان به عنوان محل برگزاری کارآموزی مورد استفاده قرار گیرد.

توسط معاون امور بین‌المللی وزارت امور اقتصاد و دارایی

نتایج اولین سمینار امور اقتصادی استانها و شرکت ایران در اجلاس صندوق بین‌المللی پول تشریح شد

هدف از برگزاری اولین سمینار سراسری امور اقتصادی استان‌ها در درجه اول احیاء نقش اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی در سیاست کلّی اقتصاد کشور است ک‌میه تغییر آقای میرحسین موسوی نخست وزیر، این سمینار بهترین و بجایترین سمینار از بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ناکنون می‌باشد.

دکتر انجدهای معاون امور اقتصادی و بین‌المللی وزارت امور اقتصادی و دارایی در مصاحبه‌ای با خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی ضمن اعلام این مطلب، انگیزه امر برگزاری چنین سمیناری را تأکید مکرر مقامات بلندمرتبه جمهوری اسلامی ایران از جمله ریاست جمهوری و نخست وزیر دایربر احیاء نقش اقتصادی این وزارتخانه توصیف کرد، چرا که در تغییر این مقامات نقش اقتصادی این وزارتخانه به قدری در جامعه فرواموش شده بود که صرفاً جنبه فنیاتیهای پیرامون دارائی آن بی‌جانمانده بود و عملی کردن این خواسته جز با برگزاری مدیران کل اقتصادی کارشناسان اقتصادی وزارتخانه در سراسر کشور امکان‌پذیر نبود.

وی بیامدهای سمینار سه روزه منظور را که دو شنبه اول اردیبهشت ماه با حضور مقام‌های به کار خود پایان داده، آشنایی همگاران با یکدیگر و مسئولان، بیکبری نقطه نظرات کارشناسان اقتصادی وزارتخانه و آشنایی آنها با سادات‌گذاری‌های جدید پیرامون نحوه اجرای سیاستها و نقش کارشناسان در استان‌ها و ابلاغ بررسی راه‌های تعیین سیاست‌های اقتصادی در بخش‌های صنعتی و کشاورزی توصیف کرد، و افزود: اینکه این وزارتخانه درمورد محورهای کشاورزی و صنعت به بررسی می‌پردازد بدلیل وجود امکانات باقوه رشد آنها در استان‌ها می‌باشد و وزارتخانه ناچار است که از اطلاعات موجود در این مراکز در جهت تصمیم‌گیری‌های لازم، بخش‌های کشاورزی و صنعت بهره‌گیری کند.

اجلاس مشترک صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و گروه ۲۴

اخبار داخلی

در دیدار با مسئولان دفترهای نمایندگی امام و مسئولان جهاد سازندگی

رئیس مجلس: امواج نیروهای انسانی فداکاری که در ایران ایجاد شده دشمن را به وحشت انداخته است

بیجا نقش مهندسی و جهاد است‌کپیروزی رانحیک می‌نماید.

- نماینده امام در شورای‌عالی دفاع، تأکید کرد: اگر لشکر دشمن راغب بزیم ولی توانیم در آنجا بنشینیم، نتیجه زخمی‌او شهادت‌طلبی‌ا از دست خواهد رفت.

اینجا، نقش جهاد و نیروهای شهادت‌طلب کم‌یاد ساخته‌اند، خاک‌را جمع کنند، کاتال بکنند و خود را در معرض حمله انواع سلاح‌ها، «عاز‌هو ایما» تانک، توب و غیره قرار دهند، خیلی مهم است. نقش‌مهندسی رزمی جهاد را از سادۀترین سربازها گرفته تا فرماندهان و مسئولان جنگ، احساس میکنند.

- وی اظهار امیدواری کرد: برادران پاپرنامه‌های جدید کار را بجائی برسانند که نیروهای مـردمی و پرادریک برای نجات انقلاب و اسلام از شر خطرهای دشمنان تلاش میکنند، بتوانند به‌دفع‌های خودبرسند. آقای هاشمی اظهار داشت: اگر همیشه تعداد ۱۰ لشکر نیرو جبهه‌ها بصورت نقوت آماده داشته باشید، ایده‌آل است. البته نا‌حالا هم شما کواهی نگردید و نا‌حالا فوق توقع مسئولان جنگ جلو رفته‌اید. حالا با این حرکت‌هاییکه بنابه فرمان امام پیش‌آمده است: همه مشغول برنامه‌ریزی هستند و کارشما هم‌باید جلوتر از آنها انجام شود. مقدمات کار و کارهای حین عملیات و تلاش‌های بعد از آن، باشماست.

- نماینده امام در شورای عالی‌دفاع، گفت: بعضی از فرماندهان در توصیف کارهای مهندسی رزمی جهاد در جاهایی عبور سخت است، می‌گویند که چقدر روحیه رزمندگان باین ترتیب، افزایش می‌یابد و چقدر جان رزمنده‌ها حفظ می‌شود.

- آقای هاشمی در تشریح اوضاع فعلی جنگ، افزود: در شرایط فعلی، چنگ‌بسته محتسابی‌رسیده‌و همین دیروز فرمانده نیروی هوایی عراق بخاطر وحشت از هجوم مردم به جبهه‌ها خط و نشان نمیکند و مثل حرف‌های قبل از عملیات «والفجره» میگفتند: چنین و چنان میکنیم. وی ادامداد: این‌اومو این‌جور‌های انسانی دکار کرد که در ایران ایجاد شده‌مرد دنیا را زنده‌است، دشمن را بو حشت انداخته‌است. این شرایط جدید جبهه‌ها و پشت جبهه‌ها برای ما مسئولیت می‌آورد که از حضور این ملت و آمادگی‌ای که ایجاد

به ریاست مهندس میرحسین موسوی نخست‌وزیر

جلسه مشترک هیات دولت و اساتندانان سر اسر کشور صبح امروز در تهران تشکیل شد

● سرویس اجتماعی - اساتندانان سراسر کشور

که در منظور بحث و بررسی مسایل جنگی کشور در تهران به سر‌میرنه صبح امروز به همراه علی‌اکبر محتشمی و وزیر کشور در جلسه مشترک با هیات دولت

که به ریاست مهندس میرحسین موسوی تشکیل شد شرکت کردند.

براساس گزارش خبرنگار ما اساتندانان سراسر

سمینار یک روزه لیک یا امام‌مدیران و مربیان تربیتی مدارس دخترانه تهران برگزار شد

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: وزیر آموزش و پرورش در سمینار یک روزه لیک یا امام، مدیران و مسئولان امور تربیتی مدارس دخترانه استان تهران، اظهار امیدواری کرد که مسئولین امور تربیتی

هدف از برگزاری این سمینار سراسری است که در آن نمایندگان از جمهوری اسلامی ایران نیز شرکت داشتند و نیز پیرامون نقش کشوربان در این اجلاس اظهار داشت: اجلاس مقدماتی گروه ۲۴ در اسفند ماه سال ۶۴

آزادنتین تشکیل شد و در اجلاس بدی آن که بطور مشترک با صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی از شانزده تا ۲۲ فروردین در «واشنگتن» برگزار شد معاون وزارت دارائی و کارشناسان اقتصادی کشور- های عضو ضمن انجام امر جاری اجلاس از قبل انتخاب هیات مدیره و غیره بپرسی امور اقتصاد- و سیاست- های پولی و مالی اجلاس از جمله بدامون قروض کشورهای در حال توسعه، عقب‌مانده و توسعه یافته پرداختند و در نهایت با تصمیم کاهش نرخ بهره بدیهیای کشورهای به‌کار به کار خود پایان داد.

معاون امور اقتصادی و بین‌المللی وزارت امور اقتصادی و دارائی افزود: با پایان اجلاس، این وزارتخانه با اشتغال بیامدهای ضمن اینکه این حرکت را یک گام مثبت توصیف کرد، درین حال آن را کافی ندانست چرا که بنظر ما قسمت عمده بدیهی‌های کشور- های مقروض در نتیجه انبوه بهره‌های است که طی سالیهای گذشته بر اهل بدیهیای تلق گرفته است.

وی دریایان ابراز امیدواری کرد که در اجلاس سالانه بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول که در چند ماه آینده در سطح وزرای امور اقتصاد و دارائی کشورهای عضو برگزار خواهد شد، جمهوری اسلامی ایران حضور گسترده‌ای داشته باشد و بتواند در جهت حفظ منافع کشورهای اسلامی، غیرمتمد و جهان سوم کام‌های مثبتی برادره، وی تأکید کرد ما در این اجلاس تلاش خواهیم کرد، با همکاری برداختی توسط این دو منبع پولی و مالی در جهت استقلال اقتصادی و توسعه کشورهای در حال توسعه قرارگیرد نه در راه وابستگی هرچه بیشتر اینگونه کشورها.

رئیس مجلس: امواج نیروهای انسانی فداکاری که در ایران ایجاد شده دشمن را به وحشت انداخته است

بیجا نقش مهندسی و جهاد است‌کپیروزی رانحیک می‌نماید.

- نماینده امام در شورای‌عالی دفاع، تأکید کرد: اگر لشکر دشمن راغب بزیم ولی توانیم در آنجا بنشینیم، نتیجه زخمی‌او شهادت‌طلبی‌ا از دست خواهد رفت.

اینجا، نقش جهاد و نیروهای شهادت‌طلب کم‌یاد ساخته‌اند، خاک‌را جمع کنند، کاتال بکنند و خود را در معرض حمله انواع سلاح‌ها، «عاز‌هو ایما» تانک، توب و غیره قرار دهند، خیلی مهم است. نقش‌مهندسی رزمی جهاد را از سادۀترین سربازها گرفته تا فرماندهان و مسئولان جنگ، احساس میکنند.

- وی اظهار امیدواری کرد: برادران پاپرنامه‌های جدید کار را بجائی برسانند که نیروهای مـردمی و پرادریک برای نجات انقلاب و اسلام از شر خطرهای دشمنان تلاش میکنند، بتوانند به‌دفع‌های خودبرسند. آقای هاشمی اظهار داشت: اگر همیشه تعداد ۱۰ لشکر نیرو جبهه‌ها بصورت نقوت آماده داشته باشید، ایده‌آل است. البته نا‌حالا هم شما کواهی نگردید و نا‌حالا فوق توقع مسئولان جنگ جلو رفته‌اید. حالا با این حرکت‌هاییکه بنابه فرمان امام پیش‌آمده است: همه مشغول برنامه‌ریزی هستند و کارشما هم‌باید جلوتر از آنها انجام شود. مقدمات کار و کارهای حین عملیات و تلاش‌های بعد از آن، باشماست.

- نماینده امام در شورای عالی‌دفاع، گفت: بعضی از فرماندهان در توصیف کارهای مهندسی رزمی جهاد در جاهایی عبور سخت است، می‌گویند که چقدر روحیه رزمندگان باین ترتیب، افزایش می‌یابد و چقدر جان رزمنده‌ها حفظ می‌شود.

- آقای هاشمی در تشریح اوضاع فعلی جنگ، افزود: در شرایط فعلی، چنگ‌بسته محتسابی‌رسیده‌و همین دیروز فرمانده نیروی هوایی عراق بخاطر وحشت از هجوم مردم به جبهه‌ها خط و نشان نمیکند و مثل حرف‌های قبل از عملیات «والفجره» میگفتند: چنین و چنان میکنیم. وی ادامداد: این‌اومو این‌جور‌های انسانی دکار کرد که در ایران ایجاد شده‌مرد دنیا را زنده‌است، دشمن را بو حشت انداخته‌است. این شرایط جدید جبهه‌ها و پشت جبهه‌ها برای ما مسئولیت می‌آورد که از حضور این ملت و آمادگی‌ای که ایجاد

که دشمنان ما بطور از آتشی که افروخته‌اند، بهره برداری می‌کنند. صدام و حامیان‌اش را گرفتار کرده، از آنها، باج می‌گیرند. خیاب جیب است که صاحبان یک کشور یک محاسبه ساده را که یک بچه‌دستانی می‌تواند آرا بدهد، درک نکنند و این‌گونه خیانت کنند! آقای هاشمی افزود: عراق می‌گوید این‌همه‌های که برای من تعیین کرده‌ایم کم است و آن را اضافه‌کنند، عرس‌ان صدامی هم این را می‌گوید. این‌کار را برای من انجام می‌دهند، بعد برای افزایش درآمد می‌کنند، و منی که اینها نقش‌ان نصف قیمت شده و از نصف قیمت هم پائین‌تر آمده با محاسبه‌ای می‌خواهند حل درصدم ضعیفی از درآمد خود را بالا ببرند. این پاهنج‌حاسبه‌ای جور در نمی‌آید. ادعای اینکه جنگ قیمت‌می‌تواند او‌ای‌که نجات بدهد، تنها حرف است. گما می‌تواند اینطور باشد! ما می‌دانیم که ظرفیت اکثر این کشورها بسیاری نود می‌باشند. جنگ قیمت مانند این است کههرچه بیشتر تولید کنند و بفروشند تا رقیب را از میدان دور کنند. مصرف کنند‌ها همیشه فروشنده ازان پیدای می‌کنند. اگر ازان نخرند یک فرمول غلط را برای توجیه ناچهارتن مطرح می‌کنند و ما می‌دانیم این خیانت ریشه ارباب و رعیتی دارد و آمریکا و انگلیس و آنها که‌باید بگویند، می‌گویند اینکار را باید بکنید. آنها که به شما اسلحه می‌دهند و سرخ زندگی شما شست آنهاست، اینها بعد پیش با تصویب ۱۴ میلیون بشکه خواستند دنداد ۲ میلیون از سقف کم کنند، ولی این دفعه همان ۲ میلیون را پس گرفتند و گفتند ۱۶ و اندی میلیون بشکه صادر کنیم، اگر این‌ها دو سه میلیون کم می‌کردند، و باهمکاری بعضی دیگر از اعضای او یک، تعداد ۴ تا ۵ میلیون بشکه کمتر به بازار می‌رفت، طرف یک‌ماهه اترخود را می‌گذاشت و قیمت به آنجا که قبل بود، می‌رسید و آن توازن‌ی که در عرضه و تقاضا بهم خورده بود، دوباره اصلاح می‌شد.

- رئیس مجلس، یادآور شد: ما با آمه‌های زوربرو هستیم که روی اقیانوس ثروت شل‌ها نشسته‌اند و این خائنها و عناصر این‌چنینی در مقابل جمهوری اسلامی که می‌خواهد شل‌های آینه را حفظ کند، توطئه می‌کنند. آقای هاشمی رفسنجانی آنگاه به تجاوز آمریکای خاک لیبی اشاره کرد و گفت: عکس‌العمل مردم دنیا در برابر جنایت آمریکا عیه لیبی، نشانه بیداری مردم

هم روز در گوشه‌ای از دنیا، علیه آمریکا نظرات را انجام می‌شود و او را محکوم می‌کنند. مقاومت ۷۸ ساله مردم ایران چشم و گوش دنیا را باز کرده است. قلا با این وسعت و عکس‌العمل ایجاد نمی‌شد، مـردم در مقابل کاخ آمریکتها و انگلیسی‌های لیستند و آنها را محکوم کرده، تحت فشار قرار می‌دهند. این مقاومت‌ها اثر خود را می‌گذارد، اگر زمان و مکان قدری آت‌را ضعیف می‌کند، ولی در مجموع موثر است. آقای هاشمی دریایان، ضمن تشکر از خدمات‌جهد سازندگی، خطاب به جهادگران گفت: شما در کل و در همه ابعد، برای آبروی انقلاب و برای جهرمو محتوای آن و آرمان‌هایش تلاش می‌کنید و البته انقلاب متغی به خودمان است، و دیگران هم به‌سم خود خدمت میکنند. انشاء الله، جهاد سازندگی برای مردم جهان، و انگو و راه و روش مناسبی برای سازندگی باشد و ما دعا می‌کنم که شما عزیزان در جبهه‌ها از شر همه حوادث درامان بماند.

از سوی بانک مرکزی

نحوه توزیع سکه‌های طلا اعلام شد

سرویس اقتصادی- روابط عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: به وسیله به اطلاع کلیه افرادی که برای خرید سکه بهار آزادی سه نام کرده‌اند می‌رساند، براساس فرم‌هایی انجام شده در اولین مرحله به دارندگان رسید‌هایی که اولین شماره سمت راست آنها عدد ۲ می‌باشد سکه پرداخت خواهد شد، تاریخ مراجعه به بانکها و نحوه تحویل متعاقب اعلام می‌شود.

دومین کارخانه سیگار سازی کشور در آینده نزدیک مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: دومین کارخانه سیگار سازی کشور با ظرفیت تولید روزانه ۳۵ میلیون نخ سیگار در آینده نزدیک مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت.

بگزارش روابط عمومی شرکت دخانیات، علی- اصغر سامت مدیرعامل و رئیس هیات مدیره شرکت دخانیات صبح دیروز به اتفاق قائمقام و اعضای هیات مدیره این شرکت و تنی چند از متخصصین کارخانه ساز- سیگارهای سیاسی اسرار فساد و تخلف‌بدست بعمل آورد.

در این بازدید که بهیاب‌پیشنهاد کمیته صنف شورای عالی برنامه‌ریزی شرکت دخانیات انجام گرفته است اعلام شد: قرار است پس از بررسی و مطالعات لازم نسبت به نصب ماشین‌آلات و راه‌اندازی دومین کارخانه سیگار سازی کشور در سال‌های آینده به دست‌مکمل ۷۲۰۰ مترمربع اقدام گردد.

هزینه کار تأسیسات جنبی طرح مذکور بالغ بر ۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال برآورد شده است. این- کارخانه دراولین مرحله بهره‌برداری قادر به تولید روزانه ۳۵ میلیون نخ سیگار خواهد بود که به این ترتیب-آدمه مورد تولید سیگارهای مشابه سیگار و آرداتی-ضمن جلوگیری از خروج ارز، و رود سیگار قاچاق نیز به میزان فراوانی کاهش یابد.

جهت انجام کارهای تولیدی به تعدادی چرخکار و کارگر ساده نیازمندیم و نامی از ساعت ۱۱ الی ۱۳ تا ۱۶ و ۷۵۷۱۹ و ۷۵۷۱۹

استانداران سراسر کشور با اعضای شورای عالی قضائی دیدار و گفتگو کردند

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: استانداران سراسر کشور به همراه حجت‌الاسلام مختشمی وزیر کشور و معاونین این وزارتخانه بمنظور دیدار (سه‌شنبه) با اعضای شورای‌عالی قضائی دیدار کردند. در این دیدار ابتدا نماز مغرب و عشاء به امامت آیت‌الله موسوی اردبیلی رئیس دیوانعالی کشورآقامه شد. سپس آقای مختشمی طی سخنانی گفت: قوه قضائیه یکی از ارکان و ستون های بسیار اساسی و حیاتی انقلاب اسلامی ایران است، و شاید بتوانیم آن را به ستون اصلی وزیربای خیمه جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی تشبیه کنیم.

کلیه خطرات و حوادثی که از سوی دشمنان و ضدانقلاب چه ضدانقلاب داخلی و خارجی برای انقلاب پیش می‌آید، این حصن‌حصین انقلاب است که می‌تواند با آنان مقابله کند و در گذشته هم ثابت کرده که انقلاب را حراست کرده است، و با دشمنان بسیار کاری و پیرودت انقلاب، دشمنانی که هرکدامشان برای آزادی درآوردن این انقلاب کافی بودند، با قاطعیت برخورد کرده و آثارا نابود کرده و انقلاب را نجات داده است. آقای مختشمی افزود: قوه اجرایی که متناور و متحد در استانداران محترم در سراسر کشور است، به تنهایی نمی‌تواند مشکلاتیای مردم باشد، و اگر قوه قضائیه به یاری مسئولین اجرایی باشد، شاید صددرصد از مسائل و مشکلات کشور حل شود. اصولاً این‌دو بازو هستند که می‌توانند مسائل کشور را حل‌وفصل کنند.

آقای مختشمی با اشاره به نقش قوه قضائیه در ایجاد امنیت و ثبات سیاسی و امنیتی در استان‌ها گفت: مادر این مورشاهد شهیدبر هرگوشه و هرشهر، روسای که قوه قضائیه در آنها حضور فعال دارد. مشکلات قوه مجریه به آسانی قابل‌حل است.

همچنین در جائیکه دادگاه انقلاب و یا دادسرا نداریم مشکلات بسیار زیاد است.

وزیر کشوردر پایان گفت: براهنماشها و ارشادات سروران عزیزمان بخصوص حضرت آیت‌الله موسوی اردبیلی می‌توانیم یک حرکت جدیدی در راه رفع مشکلات کشور و استان‌های شروع کنیم.

سپس آیت‌الله موسوی اردبیلی رئیس دیوانعالی کشور طی سخنانی با اشاره به ناسامانی‌های اوایل انقلاب، گفت: من می‌توانم بگویم و شهادت‌دهم کسال ۶۵ هیچ‌گونه شباهتی به سال ۵۹ ه‌ا ندارد. مثلاً در رابطه با قوه قضائیه و قوم‌مجریه انبوهی از مشکلات وجود داشته است. مثلاً اینکه چگونه این-روایت را تنظیم کنیم؟ رابطه آقای استاندار با آقای قاضی و رابطه آقای فرماندار با احدثضاتی چگونه باشد؟ مقدار زیادی از وقت ما در این مورد صرف می‌شد که الان هیچ‌کاری آن مشکلات هم نمانده است. من نمی‌خواهم بگویم تمام مشکلات برطرف شده، اما خیلی کم‌شده است. من فکر از مشکلات مانده است که این هم فکر می‌کنم با مرور زمان با شناختن قوه قضائیه و اینکه قوه مجریه بشناسد که قوه قضائیه در چه محدود‌های می‌تواند کار بکند و قوه قضائیه هم بداند که قوه مجریه چه مقدار اختیاراتی دارد این مسائل حل می‌شود.

آقای موسوی اردبیلی در پایان به ستوالات عده‌ای از حاضرین پاسخ گفت، وی شیت به حمایت متقابل قوه قضائیه و قوه مجریه از یکدیگر تأکید کرد.

بازدید وزیر نیرو از پیشرفت فعالیت‌های طرح نیروگاه شهید رجائی

پیشرفت فعالیت های طرح نیروگاه شهید رجائی در نزدیکی قزوین و محل احداث نیروگاه ذخیره سیاهپشت در جاده تهران - چالوس روز گذشته مورد بازدید دکتر بانکی وزیر نیرو قرار گرفت.

در این بازدید که تنی چند از مدیران، مسئولین و متخصصین وزارت نیرو و شرکت توانیروزیر نیروراه‌همراهی میکردند، وزیر نیرو با توجه به اهمیت و اوبیتی کم‌مجلس دولت برای طرح ای بنیادی قائل هستند از مسئولین مربوطه مصراغه خواست که برنامه‌ریزی‌بندی شده جهت پیشرفت کارها ارائه کنند. وزیر تأکید کرد نظر به اهمیت طرح های مورد بازدید لازم است مسئولین ذریبط وزارت برنامه و بودجه و وزارت نیرو بطور منظم و همه مامه پیشرفت طرح ها و پروژه ها را مورد بازدید قرار دهند.

د تشریفاتی وارد آید

کویت - خبرگزاری هادی مقامی معاون نخست‌وزیر و رئیس سازمان بهداشت محیط زیست کشورمان بمنظور دیدار پیرود پنجمین اجلاس دفتر‌اجرایی سازمان منطقه‌ای بهداشت محیط زیست دریائی وارد کویت شد، وی از سوی چندین از مقامات وزارت پنداری کویت و کاردار و کارکنان سفارت جمهوری اسلامی ایران در این کشور مورد استقبال قرار گرفت.

اجلاس مزبور که در آن نمایندگان کشورهای ایران، کویت، بحرین، عربستان، قطر، عمان، امارات عربی متحده و عراق شرکت دارند، شصت و ششمین روز چهارم اردیبهشت ماه جاری فردا در کویت گشایش یابد.

در این اجلاس نمایندگان منطقه خلیج فارس مصوبات اجلاس هیات‌ساز منطقه‌ای بهداشت محیط زیست در این کشور، سازمان راوردر بررسی قرار داده و تصمیمات لازم در مورد آنها اتخاذ خواهند کرد.

تصرف در وزارت مسکن و شهرسازی تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: روابط عمومی وزارت مسکن و شهرسازی دیروز (سه‌شنبه) اعلام کرد: طی احکامی از سوی وزیر مسکن و شهرسازی، آقایان: یوسف علی ابوالفتحی، سبت مدیر کل مسکن و شهرسازی استان مرکزی و سید مدید برهانی به سمت مدیر کل اداره‌کریلای وزارت مسکن و شهرسازی منصوب و مشغول به‌کار شدند.

تصرف در وزارت مسکن و شهرسازی تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: روابط عمومی وزارت مسکن و شهرسازی دیروز (سه‌شنبه) اعلام کرد: طی احکامی از سوی وزیر مسکن و شهرسازی، آقایان: یوسف علی ابوالفتحی، سبت مدیر کل مسکن و شهرسازی استان مرکزی و سید مدید برهانی به سمت مدیر کل اداره‌کریلای وزارت مسکن و شهرسازی منصوب و مشغول به‌کار شدند.

دو کلمه حرف حساب

نامه «گل آقا»

از: گل آقا

به: مشرخبه

موضوع: دو کلمه حرف حساب

(مستقیم - بکلی سری)

برادر مشرخب

بنده اصلا دستم ننگ ندارد. ترا آورده بودم گه کردی!

مستول روابط عمومی من بشوی، زیر پایم را جبارو کردی!

حالا که کردی، ولی یادت باشد حرف حساب زدن، کارهرکسی نیست. آن خشت بود که پرتوان زد! ضمنا اینهم یادت باشد که: مرغی که انجیر می‌خورد، لوگتی کج است!

قبل از بنده و حبابالمی هم رسم براین بود که اول چاه را می‌زدند! بعد مل را می‌کنند!

اگر صبح دیگر حرف حسابت ته کشید، یادت باشد که ما گفتیم!

حالا که‌ش و قیچی دست خودت افتاده، طوری بنویس که توگفتی: گل آقا رفته پشت صحنه به مشرخب «خط» می‌دهد!

گل آقا

بنده اگر می‌دانستم با شروع دو کلمه حرف حساب سروکله «گل آقا» پیدا می‌شود، این‌کار را همان پنج-شش‌هه پیش می‌کردم. ضمنا خوانندگان بدانند که گل آقا به بنده خط نمروده. البته هر وقت گل آقا، بخواهد حرف حساب بزند، من همان مشرخب سابق و مخلص گل آقا هستم. این گوی و این میدان!

وزارت خارجه از تصمیم اخیر وزرای خارجه کشورهای عضو بازار مشترک مبنی بر اعمال فشار های سیاسی و اقتصادی به جماهیری لیبی ابراز تاسف کرد

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران از تصمیم اخیر وزرای خارجه کشور های عضو بازار مشترک مبنی بر اعمال فشار های سیاسی و اقتصادی به جماهیری لیبی ابراز تاسف کرد. در اطلاعیه‌ای که دیروز بهمن مناست منتشر شد، وزارت خارجه کشوران این اقدام را تسلیم اروپا در مقابل فشار های آمریکا و تأیید و تشویق ترویسدم دولتی آمریکا که نقش آشکار منورمئل متحداست، از سوی اروپادانست. در این اطلاعیه همچنین با اشاره به محکومیت تجاوز آمریکا به لیبی از سوی ملت مسلمان و حتی کشور های اروپایی، این تصمیم بازار مشترک تشویق ترویسدم دولتی آمریکا و تجاوز به کشور های که نمی‌خواهند تسلیم سیاست توسعه طلبانه آمریکا کردند اعلام شده و از دولت های عضو بازار مشترک خواسته شده‌است که اشاره به محکومیت تجاوز آمریکا و لیبی و احترام به آراء کشور های عضو جنبش‌ه‌متحد و نیز به خاطر تأمین سلامت مناسبات شان با کشور های عرب و مسلمان در تصمیمات مزبور تجدید نظر کرده و از اعمال آن خودداری کنند.

ملاقات «شیخ محرم عارفی» با معاون وزارت خارجه

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: «شیخ محرم عارفی» از روحانیون مبارز اهل سنت که اخیرا از زندان «علیت بریم صهیونیستی آزاد شده است، دیروز با حسین‌شخ الاسلام معاون سیاسی وزارتخارجه کشورمان ملاقات و گفتگو کرد. در این ملاقات شیخ محرم عارفی ضمن تشکر و قدردانی از جمهوری اسلامی ایران اظهار داشت که ما در لبنان با توطئه استکبار جهانی و مزدوران آن‌مواجه هستیم. حکومتیهای کشورهای عربی و اسلامی نیز ضمیمه فلسطین را به انحراف کشانده‌اند و آنرا از حاکمت اسلامی بیکم موضع ملی و حتی صرفافلسطینی سوق داده‌اند. درحالیکه فلسطین سرزمینی است اسلامی و جزئی از جهان اسلام می‌باشد. سپس شیخ‌الاسیر با اشاره به اینکه مسلمانان لبنان بیدار شده و از رشد و شکوفایی بسیار برخوردار گشته‌اند، گفت: فلسطین نیز سرزمین اسلامی است و مردم آن نیز مسلمان هستندو این مردم علیرغم فشار صهیونیستها حالت اسلامی خود را همچنان حفظ کرده‌اند و جای‌خالی حرکت اسلامی‌در سرزمین‌های اشغالی به تدریج با اوج‌گرفتن مبارزات اسلامی‌برمی‌شود.

سازمانی و سگه طلا

کارگردان: سی شیر و اوچیکاوا

با شرکت:

ایرزا موناگاتو

تئسور و تانسبا

برنامه امروز سینماهای بهمن (کابری سابق) ملت

رودکی (تئوویل سابق) تیسفون

و سینمای خنواد می شهر قشنگ

۳ ماده دیگر طرح تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های رئیس جمهوری تصویب شد

خود امضاء کرده و خواستار اعزام به جبهه‌ها شده‌اند

آقای هاشم حجازی نماینده خوی سخنران بعدی بود که با اشاره به تجاوز هوایی آمریکا علیه لیبی، از کشورهای اسلامی خواست آمریکا را تحریم نفتی نمایند.

دولت که در محبت راهبان کربلا عزم جبهه‌ها شده‌اند، اظهار داشت: دولت باید ازاین فرصت طلایی استفاده نموده و به رفع نارسائی‌های ادارات بپردازد.

وی همچنین با تأکید بر اهمیت تعلیم و تربیت در کشور و نقش آن در پرورش جوانان، درمورد مسائل آموزش و پرورش آذربایجان غربی و خوی تذکراتی داد. شایع همچنین خواستار توجه به وضعیت‌خبردهای خارجی آقامی شد گوشت، پنیر، کود، سم، ماشین-آلات و توزیع آنها در کشور شد و از کمیسیون‌های اصل نود و رسیدگی به ستوالات مجلس خواست دراین زمینه تحقیق نمایند.

نماینده خوی در پایان سخنانش نیز مندیپناه مشکلات حوزه انتخابیه خود را تشریح کرد.

آنگاه حجت‌الله زمانی نماینده بروجرد آخرین سخنران قبل از دستور بود که ولادت با سعادت حضرت امام زهرا (عج) را به همه مسلمانان جهان تبریک گفت و با اشاره به هجوم سبیل‌آسای مردم کشورمان که دراطاعت از فرمان امام عازم جبهه‌ها شده‌اند، گفت: مردم‌مسلمان و قهرمان استان دلاورخیز لرستان نیز مانند سایر مردم به سوی جبهه‌ها حرکت کرده و با جان و دل به ندای روح‌بخش امام لیبیک گشته‌اند.

وی در همین رابطه از مسئولان دولتی که درسیح نیروها تلاش داشته‌اند تشکر کرد و درعین‌حال توجه داد: باید اقداماتی صورت گیرد تا افراد فرصت‌طلب نتوانند از اعزام نیروهای حزب‌اللهی ادارات به جبهه‌ها سوء استفاده کنند.

شایع همچنین از فرماندهان نیروهای مسلح خواست از این موقعیت استفاده کرده و با یورش‌چنانچه به زندگی حزب ببت خاتمه دهند.

شایع در بخش دیگری از سخنان خود به تجاوز آمریکا علیه کشور مسلمان لیبی اشاره کرد و افزود: ملت‌ها بیدار شده‌اند و باید به دنیا بفهمانند دوران زورگویی گذشته است.

شایع سپس با یادآوری نقش حکام مرتجع عرب در کشتن قیمت نفت، از مآذوری مسلمان خواست انقلاب اسلامی ایران را سرمشق قرار داده و با حکام‌سرسپرده مبارزه کنند.

نماینده بروجرد در پایان به بیان تذکراتی در ارتباط با مسائل مختلف پرداخت و از رسانه‌های گروهی کشور خواست با همکاری‌های روزنامه‌های ارجاعی منطقه پاسخی در خور بدهد.

وی همچنین خواستار مبارزه با پن‌حجابی شد و از هیات دولت درخواست کرد برای حل مشکلات خانه‌های فول‌نامه‌ی چهرای بیندیسد.

مآذرات مجلس

نمایندگان مجلس شورای اسلامی دیروز، درسومین جلسه بی‌دری، جزئیات طرح تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های رئیس جمهوری اسلامی‌یران را بررسی کردند و سه ماده دیگر در مورد تصویب قرار دادند.

براساس ماده ده طرح مزبور، تصویب نامه‌ها و آئین‌نامه‌های دولت، پس از تصویب هیات وزیران، به اطلاع رئیس‌جمهور می‌رسد. رئیس‌جمهور حداکثر سه ماه باید اعلام نظر نماید. درصورتی که آنرا خلاف قانون تشخیص داد، نظر خود را با ذکر دلیل به دولت اعلام می‌نماید. قبل از هرگونه اصلاحات لازم، موارد خلاف قابل اجرا نخواهد بود. درصورتی اجرا بدون رعایت مقررات این ماده، رئیس‌جمهور می‌تواند دستور توقف اجرا را صادر نماید.

مقررات این ماده شامل آئین‌نامه‌های مصوب اصل صد و سی و هشت قانون اساسی نیز می‌باشد. به موجب بنصره همین ماده، اگر اختلاف نظر میان رئیس‌جمهور و هیات دولت در مخالفت با قانون استیضاح از قوانین باشد، باید آنرا از مجلس، درقوانین عادی و شورای نگهبان در اصول‌قانون اساسی، استفسار کرد و درغیر این‌مورد، نظر رئیس‌جمهور را بایدنامین کنند.

در ماده ۱۲ این طرح نیز آمده است: رئیس‌جمهور و یا نماینده قانونی او موظفند عین‌نامه‌ها، موقوفه‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای دولت جمهوری اسلامی ایران با سایر دولت‌ها و همچنین بیان‌های مربوط به اعلامیه‌های بین‌المللی را، پس از تصویب مجلس‌شورای اسلامی و فراهم شدن زمینه انعقاد آنها، حداکثر ظرف ده روز امضاء نمایند.

همچنین براساس ماده ۱۳ طرح فوق‌الذکر به‌منظور اجرای اصل صدو بیست‌ونه، نشان‌های‌کشوری به‌پوشیدن وزرای ذریع و تصویب هیات دولت و نشان‌های‌شکری به پوشیدن رئیس ستاد مشترک و تصویب فرمانده کل‌قوا یا مقام مجاز از طرف وی بوسیله رئیس‌جمهور اعلا می‌شود.

جلسه علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

مجلس علنی دیروز مجلس در ساعت ۱۱ و ۲۵ دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت ۸ صبح امروزمکول شد.

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

درجلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی

سخنان مهم رئیس مجلس در دیدار با استانداران سراسر کشور

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: آقای‌هاشمی

رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی عصر دیروز (سه‌شنبه) در دیدار باوزیر کشور و استانداران سراسر کشور باناکید برتوان جمهوری اسلامی‌ایران برایمقابله باتوطئه استکبار جهانی درکاهش بهای نفت اظهار داشت: اگر بنیادشد دشمنان ما نظام اوپک را به هم

بزنند وبخواهند اینگونه که پیش گرفته‌اند رفتار کنند، ما باهمربازاری که دردست داریم، می‌توانیم قسمت اعظم ازران شدن نفت را باایلا بردن تولید بطوروقت درهمین دوره‌ای که آنها می‌خواهند فشار بیاورندچیران

سازیم‌وی تأکید کرد: علیرغم خیال باطل دشمنانانقلاب اسلامی ادامه دفاع مقدس مابه‌فروش نفت بستگی‌ندارد وآنقدر که طرف ما در جنگ بهمت منگی است ما نیستیم.

آقای‌هاشمی در تشریح این‌موضوع افزود: این مسائلی که اکنون دارد پیش می‌آید، ممکن است از لحاظ آنها یک توطئه عقیبی باشد. باید آنها حساب کرده باشند کهما باکم شدن منابع انرژی مجبور می‌شویم که جنگرا خامنه بدهیم، چون در محاسبه آنها اگرماوپل جنگرا مصرف کنیم ممکن است توانیم مشکلاتمان را حل‌کنیم. ولی ما باید برعکس اینرا نشان بدهیم که واقعا می‌توانیم اگر درست باورایای مسئله برخورد کنیم، معکوس اینرا برای طراحان توطئه‌پیش

بیاوریم. آنها خودشان‌هم احساس می‌کنند این مسئله برای آنها قاعدتا باید دشواری بیشتری داشته باشد. چون آن مقدار که آنها به نفت منگی هستند مانیشیم صدام وحامیان نزدیکی شدیداً به نفت منگی هستند.

ممکن است آنها روی ذخائر خود حساب کنند. البته برداشتن این ذخائر از بانکهای جهانی وبیرون آوردن این پول‌ها کار آسانی نیست ودشواریش برای آنها قدری بیشتر خواهد بود. دشمن‌ها تمام جنگش به نفت بسته است واینرا کار می‌کند واینراهم الان همه‌اش روی نفت می‌چرخد. اینکار بطور موقت ممکن است

قوی‌تر ادامه‌یابد اما در درازمدت اینکارکمی دشوارخواهد بود که بخواند خودرا تأمین کند.

ما ممکن‌است در بعضی مسائل به نفت منگی‌باشیم که‌آنها را می‌توانیم‌تأمین کنیم. در این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخودشان است، و دشواری‌ی که‌برای عراق وحامیانش پیش‌خواهد آمد، حقیقا دشواری مدهای خواهد بود.

این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

آقای‌هاشمی در تشریح این‌موضوع افزود: این مسائلی که اکنون دارد پیش می‌آید، ممکن است از لحاظ آنها یک توطئه عقیبی باشد. باید آنها حساب کرده باشند کهما باکم شدن منابع انرژی مجبور می‌شویم که جنگرا خامنه بدهیم، چون در محاسبه آنها اگرماوپل جنگرا مصرف کنیم ممکن است توانیم مشکلاتمان را حل‌کنیم. ولی ما باید برعکس اینرا نشان بدهیم که واقعا می‌توانیم اگر درست باورایای مسئله برخورد کنیم، معکوس اینرا برای طراحان توطئه‌پیش

بیاوریم. آنها خودشان‌هم احساس می‌کنند این مسئله برای آنها قاعدتا باید دشواری بیشتری داشته باشد. چون آن مقدار که آنها به نفت منگی هستند مانیشیم صدام وحامیان نزدیکی شدیداً به نفت منگی هستند.

ممکن است آنها روی ذخائر خود حساب کنند. البته برداشتن این ذخائر از بانکهای جهانی وبیرون آوردن این پول‌ها کار آسانی نیست ودشواریش برای آنها قدری بیشتر خواهد بود. دشمن‌ها تمام جنگش به نفت بسته است واینرا کار می‌کند واینراهم الان همه‌اش روی نفت می‌چرخد. اینکار بطور موقت ممکن است

قوی‌تر ادامه‌یابد اما در درازمدت اینکارکمی دشوارخواهد بود که بخواند خودرا تأمین کند.

ما ممکن‌است در بعضی مسائل به نفت منگی‌باشیم که‌آنها را می‌توانیم‌تأمین کنیم. در این‌مورد، از سه‌مهم، که اوپک برایمان تصویب کرده بود خیلی‌کم‌تر برداشت کردیم. ودر این حال همانطورکه می‌بینید خودمان را نگه‌داشتیم وجنگمان را به‌بخشی اداره کردیم، وبنی ابتیال اگر قرار باشد اینها نظام مارا بهم بزنند ما با

متنوع کردن مراکز صدور نفتمان که یکی از کارهای خوبمان بود که در این چند ماه اخیر شده درشرایط هستیم که می‌توانیم بیشتر از آن‌مقدار نفتی‌که‌نیز داریم صادر کنیم. ما درجای‌ها مختلف می‌توانیم‌نفت برداشت کنیم والحمدلله امکاناتی هم فراهم کرده‌ایم که بزودی

آمایش را خواهیم دید. بنابراین برای ما حل‌این‌مشقه که‌آنها فکر می‌کننداین‌کرده‌اند، آسانتر ازآنگارخ

822977-822978

آگهی دعوت جهت واگذاری زمین

شرکت برق منطقه‌ای تهران با استفاده از اختیارات حاصله از لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک جهت برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و قانون اراضی شهری و آئین نامه اجرائی مربوط بان ۱۰ قطعه زمین جهت احداث ساختمان پست ترانسفورماتور انتخاب نموده است که به لحاظ اینکه هویت و نشانی مالکین آنها معلوم نیست لذا بدینوسیله اعلام و از مالکین ۱۰ قطعه زمین دعوت بعمل می‌آید که طرف مدت یکماه پس از نشر این آگهی جهت مذاکره در مورد واگذاری قطعه زمین موردنظر با دست داشتن سند مالکیت بامور نواحی مرکز این شرکت واقع در میدان ونک اول خیابان جهان کودک مراجعه نمایند.

- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ریاط کریم- سلطان آباد جبهه جنوبی جاده تهران- ساوه ضلع شرقی اولین کوچه جدیدالاحداث واقع شده در غرب کاله قنادی یاس (قیدر) بفاصله ۱۲ متر از ابتدای کوچه بطرف جنوب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۳۲۹
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ریاط کریم- سلطان آباد جبهه جنوبی جاده تهران- ساوه بفاصله ۱۶ متر از ابتدای کوچه امام رضا بطرف غرب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۳۲۸
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- محمدآباد خیابان پختیاری جبهه جنوبی خیابان مزبور بفاصله ۱۱ متری از ابتدای خیابان بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- حسین آباد جبهه جنوبی خیابان مزبور
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج - حسین آباد مهرشهر خیابان ولی عصر (آقایته) جبهه شرقی خیابان نیش شمالی کوچه فرهنگ برابر کروکی شماره ۳۱۵
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ورامین- باقرآباد ضلع شرقی کوچه اسلامی بفاصله ۱۹ متر از ابتدای کوچه بسمت جنوب تا ابتدای زمین برابر کروکی ۳۲۱
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- شهرک امام خمینی جبهه جنوبی خیابان حمزه بفاصله ۵۸ متر از ابتدای کوچه واکس مرمر بسمت غرب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۳۰۳
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ورامین- خیرآباد جبهه شمالی جاده اصلی تهران ورامین نیش غربی کوچه حسین خانی برابر کروکی شماره ۳۳۰
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ورامین - خیابان حسین آباد جبهه جنوبی خیابان نیش غربی کوچه جدیدالاحداث مقابل مسجد امام حسین برابر کروکی شماره ۳۲۹
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- خیابان چالوس نرسیده به بلوار عظیمیه جبهه شرقی خیابان مزبور نیش شمالی کوچه فرهنگ محمد زارع برابر کروکی شماره ۳۳۰
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان شهریار - خیابان ۱۶ متری مسجد قائم جبهه شمالی خیابان مزبور بفاصله ۹۵ متری از ابتدای خیابان بطرف غرب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۳۰۹

شرکت برق منطقه‌ای تهران

آگهی دعوت جهت واگذاری زمین

شرکت برق منطقه‌ای تهران با استفاده از اختیارات حاصله از لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و قانون اراضی شهری و آئین نامه اجرائی مربوط بان ۶ قطعه زمین جهت احداث ساختمان پست ترانسفورماتور انتخاب نموده است که به لحاظ اینکه هویت و نشانی مالکین آنها معلوم نیست لذا بدینوسیله اعلام و از مالکین ۶ قطعه زمین دعوت بعمل می‌آید که ک طرف مدت یکماه پس از نشر این آگهی جهت مذاکره در مورد واگذاری قطعه زمینهای مورد نیاز با دست داشتن سند مالکیت بامور نواحی مرکز این شرکت واقع در میدان ونک اول خیابان جهان کودک مراجعه نمایند.

- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ورامین- باقرآباد جبهه شمالی جاده تهران ورامین بفاصله ۳۲ متر از ابتدای خیابان شرعیی بطرف غرب تا ابتدای زمین طبق نقشه شماره ۳۱۹
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- گوهر دشت جبهه شمالی خیابان چهاردهم بفاصله ۶ متری از ابتدای خیابان ۱۷ متری فاز ۳ بطرف شرق تا ابتدای زمین طبق نقشه شماره ۳۳۲
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- بلوار طالقانی (زردیک تقاطع بلوار شهید بهشتی) جبهه شمالی کوچه جدیدالاحداث بدون نام مجاور ساختمان نیمه کاره پست و تلگراف بفاصله ۲۲ متری از ابتدای کوچه مزبور بطرف شرق تا ابتدای زمین طبق نقشه شماره ۳۱۳
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- جاده ملارد خیابان دکتر اهری جبهه شمالی خیابان مزبور نیش غربی خیابان ۱۰ متری اراضی تملک دولت طبق نقشه شماره ۳۳۳
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ورامین جبهه شرقی خیابان شهید مصطفی خمینی بفاصله ۱۶ متری از نیش جنوبی خیابان شهید فلاخی بطرف شرق تا ابتدای زمین مزبور طبق نقشه شماره ۳۲۷
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج جاده قدیم کرج- شهر صنعتی اسماعیل آباد خیابان آلیش گاز جبهه جنوبی خیابان مزبور دروبوری ماشین سازی یگانه ساز بفاصله ۱۱۲ متری از انتهای خیابان مزبور بطرف شرق طبق نقشه شماره ۳۳۴

شرکت برق منطقه‌ای تهران

بسمه تعالی«آگهی احضار»

بخواجگان،مشروح ذیل که کارمند وزارت برنامه و بودجه میباشند و فعلا محل اقامتشان نامعلوم است طبق ماده ۱۰۰ آئین دادرسی مدنی ابلاغ میگردد که پرونده آنان در هیأت بدوی رسیدگی بتخلقات اداری وزارت برنامه و بودجه مطرح میباشد این آگهی در سه نوبت متوالی در روزنامه رسمی و جمهوری اسلامی ایران منتشر میگرددو اخطار میشود که حداکثر ظرف مدت دوماه از تاریخ نشر اولین آگهی جهت دفاع از خود در محل این هیأت واقع در میدان بهارستان وزارت برنامه و بودجه - طبقه سوم ساختمان شماره۳ حضور یابید ویا در مهلت مذکور دفاعیه کتبی خود را مستندا به دفتر هیات واصل و رسید دریافت دارند در غیر اینصورت به پرونده آنان غیابا رسیدگی و رای لازم صادر خواهد شد. ضمنا چنانچه متعبد ابلاغی بوسیله آگهی لازم شود فقط یک نوبت در روزنامه منتشر خواهد شد.

- آقای احمد رشتچی باتهام غیبت غیرموجه از تاریخ ۶۴/۱۲/۸
- آقای علی اصغر کهنمونی باتهام غیبت غیرموجه از تاریخ ۶۴/۱۰/۱۹
- خانم مینا امامی باتهام غیبت غیرموجه از تاریخ ۶۴/۴/۲۱

هیأت بدوی رسیدگی بتخلقات اداری

آگهی مناقصه عمومی خارجی شماره ۶۵/۳

اینشرکت در نظر دارد نسبت بهخرید اقلام مشروحه ذیل (۱) آپرومتر ۱۵۰ عدد (۲) کرومومتر ۱۵۰ عدد (۳) طریق برگزاری مناقصه اقدام نماید

علاقه‌مندان بشرکت در مناقصه میتوانند با در دست داشتن معرفینامه از تاریخ نشر این آگهی تا تاریخ ۶۵/۳/۱۸ بآدره مناقصات شرکت واقع در میدان شهدا مراجعه و در مقابل پرداخت مبلغ ریال بهصندوق شرکت و ارائه رسید مربوطه بآدره مذکور اسناد مناقصه را دریافت و پیشنهاد خود را براساس شرایط مالی و فنی مندرج در اسناد مناقصه تنظیم و تا ساعت ۱۰ روز ۶۵/۳/۲۸ بدفتر امور تدارکات این شرکت در مقابل اخذرسید تسلیم نمایند. پیشنهادات رسیده رأس ساعت ۱۰ همان روز (۶۵/۳/۲۸) باز و قرائت میشود.

حضور پیشنهاد دهندگان در جلسه مناقصه آزاد است.

- امور اموال و آبپارها عطف بدخواست خرید شماره ۸۳۰۵۰۲-۶۴/۱۰/۱۲.
- امور مالی.
- اداره دبیرخانه.
- واحد آمار.
- اداره مناقصات - خانم علچپور.

رم الف ۲۴۵۰

شرکت برق منطقه‌ای تهران

آگهی ابلاغ

به افراد مشروحه ذیل، بدینوسیله ابلاغ میشود که پرونده نامبردگان به علت غیبت غیرموجه متوالی بیش از دو ماه در این هیأت مطرح رسیدگی است. برگ دعوت به رسیدگی به آخرین نشانی نامبردگان ارسال گردیده مع الوصف بدینوسیله از نامبردگان دعوت میشود طرف ده روز از تاریخ نشر این آگهی در هیأت بدوی رسیدگی به تخلقات اداری مرکز پزشکی ایران واقع در تهران میدان ونک ابتدای خیابان گاندی حضور یافته و یا چنانچه هرگونه دفاعی دارند کتبا ظرف مدت مذکور ارسال دارند.

بدیهیست که پس از انتضای مهلت فوق طبق مقررات رفتار خواهد شد.

- خانم طاهره پختیاری پخت آزمائی
- خانم شهین مقدوری مقدم
- خانم سعیده درویش ملا

رئیس هیأت بدوی رسیدگی به تخلقات اداری مرکز پزشکی ایران

بسمه تعالی
اطلاعیه
نظریه اینکه آدرس مشخصی از آقایان:
۱ - حمید خالد یعقوبیان
۲ - بهروز افشارکری
۳ - امیرحسین تقفی

در دست نیست لذا بدینوسیله ابطلاع نامبردگان میسراند که حداکثر طرف مدت ۱۰ روز پس از درج این اطلاعیه چنانچه نسبت به نظریه هیئت بدوی رسیدگی و بتخلقات اداری دفاعی درمورد غیبت از خود دارند کتبا به آدره کل کارگرنی و رفاه این وزارتخانه اعلام نمایند.

وزارت مسکن و شهرسازی

آگهی احضار

آقای بهرام شجاعیان: آقای ناصر فیض‌اللهی علیه شما به کلاهبرداری طرح شکایت نموده که بکلاسه ۳۳۶۵/۵ شعبه این دادراری ثبت و در حال رسیدگی است از طریق درج در روزنامه در سه نوبت متوالی بشما ابلاغ گردد چنانچه حداکثر طرف مهلت دو ماه پس از آخرین آگهی در مرجع تحقیق حضور نباید نسبت به اتهام شما اتخاذ تصمیم خواهد شد.

دادیار شعبه پنجم دادسرای عمومی تهران قدرت آبادی

آگهی احضار

آقای حمیدرضا منوچهری: آقای عباس شیرین بیان علیه شما به خیانت در امانت طرح شکایت نموده که بکلاسه ۵۹۷۶۴/۵ شعبه دادراری ثبت و درحال رسیدگی است از طریق درج در روزنامه در سه نوبت متوالی بشما ابلاغ میگردد چنانچه حداکثر طرف دوماه پس از آخرین آگهی در مرجع تحقیق حضور نباید نسبت به اتهام شما اتخاذ تصمیم خواهد شد.

دادیار شعبه پنجم دادسرای عمومی تهران قدرت آبادی

بسمه تعالی
«آگهی»

بدینوسیله به آقای احمد مداح فرزند غلامحسین کارمند شرکت بازرگانی دولتی ایران ساکن تهران - خیابان پاسداران - ضرابخانه خیابان فرخی یزدی کوچه هفتم پلاک ۶۵ که فعلا مجهول‌المکان اعلام شده ابلاغ میگردد، که پرونده نامبرده بعلت غیبت غیرموجه در هیئت بدوی رسیدگی به تخلقات اداری شرکت بازرگانی دولتی ایران تحت رسیدگی است. مراتب طبق ماده ۱۰۰ قانون آئین دادرسی مدنی در سه نوبت متوالی آگهی و به نامبرده اخطار میشود تا ظرف مدت یکماه از تاریخ نشر آخرین آگهی جهت دفاع از خود در محل هیئت حضور یابد.

در غیر این صورت هیئت غیابا رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد نمود. ضمنا چنانچه متعبد ابلاغی بوسیله آگهی لازم شود فقط یک نوبت منتشر خواهد شد و مدت آن ده روز است.

هیئت بدوی رسیدگی به تخلقات اداری شرکت بازرگانی دولتی ایران

آگهی دعوت جهت واگذاری زمین

شرکت برق منطقه‌ای تهران با استفاده از اختیارات حاصله از لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای برنامه‌های عمومی عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و قانون اراضی شهری و آئین نامه اجرائی مربوط بان ۱۵ قطعه زمین جهت احداث ساختمان پست ترانسفورماتور انتخاب نموده است که به لحاظ اینکه هویت و نشانی مالکین آنها معلوم نیست لذا بدینوسیله اعلام و از مالکین ۱۵ قطعه زمین دعوت بعمل می‌آید که طرف مدت یکماه پس از نشر این آگهی جهت مذاکره در مورد واگذاری قطعه زمین‌های مورد نظر با در دست داشتن سند مالکیت بامور نواحی مرکز این شرکت واقع در میدان ونک اول خیابان جهان کودک مراجعه نمایند.

- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ورامین خیابان ۱۵ خرداد جبهه شرقی خیابان نیش کوچه جدیدالاحداث بفاصله ۲۹ متری از ابتدای کوچه شهیدا بسمت جنوب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۲۷۵
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج خیابان طالقانی خیابان ۱۲ متری امید جبهه شمالی خیابان مزبور بفاصله ۱۴۴ متری از ابتدای خیابان ۱۲ متری امید بسمت غرب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۱۷۸
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج خیابان شهید شاکر زادگان (ندای سابق) جبهه شرقی خیابان نیش شمالی خیابان پاسداران غربی برابر کروکی شماره ۲۵۶
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج خیابان ۲۰ متری پیمپ بزرین حسارک جبهه غربی خیابان مزبور نیش شمالی خیابان مطهری برابر کروکی شماره ۲۵۷
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج عظیمیه خیابان حافظ جبهه شمالی خیابان مزبور نیش شرقی خیابان ۱۲ متری میخک برابر کروکی شماره ۲۵۴
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان شهریار روستای علی آباد درازه خیابان مرغاری بوربور جبهه شرقی خیابان مزبور بفاصله ۳۰ متر از ضلع جنوبی مرغاری بوربور بسمت جنوب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۲۷۲
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان اسلامشهر - سعیدیه - خیابان اصلی سعیدیه جبهه غربی خیابان مزبور بفاصله ۲۰ متر از ابتدای خیابان هشتم بسمت شمال تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۱۳۹
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- جاده ملارد- حافظیه شمالی خیابان صاحب‌الزمان خیابان سعدی جبهه جنوبی خیابان مزبور نیش شرقی خیابان صاحب‌الزمان برابر کروکی شماره ۲۶۷
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- کهنک خیابان قلعه نو، جبهه شرقی خیابان مزبور نیش شمالی کوچه طالقانی (ناصر شبستانی) برابر کروکی شماره ۲۸۴
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان اسلامشهر میان آباد خیابان ۱۵ متری حمام قدیم جبهه شمالی خیابان بفاصله ۱۷ متر از ابتدای خیابان مزبور بسمت غرب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۳۷۰

شرکت برق منطقه‌ای، تهران

آگهی دعوت جهت واگذاری زمین

شرکت برق منطقه‌ای تهران با استفاده از اختیارات حاصله از لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک جهت برنامه‌های عمومی و عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و قانون اراضی شهری و آئین نامه اجرائی مربوط بان ۹ قطعه زمین جهت احداث ساختمان پست ترانسفورماتور انتخاب نموده است که به لحاظ اینکه هویت و نشانی مالکین آنها معلوم نیست لذا بدینوسیله اعلام و از مالکین ۹ قطعه زمین دعوت بعمل می‌آید که طرف مدت یکماه پس از نشر این آگهی جهت مذاکره در مورد واگذاری قطعه زمین مورد نظر با درست داشتن سند مالکیت بامور نواحی مرکز این شرکت واقع در میدان ونک اول خیابان جهان کودک مراجعه نمایند.

- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۶ متر واقع در شهرستان کرج - شهرک رضا شهر - جبهه شمالی خیابان فروردین مقابل ۶ متری ۱۵ خرداد برابر کروکی شماره ۲۰۲
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۶ متر واقع در شهرستان کرج - خیابان ذوب آهن - جبهه شرقی خیابان مزبور بفاصله ۵۴ متر از ابتدای ضلع شمالی کوچه زمیار سابق بطرف جنوب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۲۲۰
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ریاط کریم جبهه غربی جاده تهران - ساوه نیش جنوبی کوچه ۶ متری گلشن برابر کروکی شماره ۲۹۸
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ریاط کریم جبهه غربی جاده تهران - ساوه بفاصله ۵۱ متر از ابتدای خیابان وزارت راه قدیم بسمت جنوب تا ابتدای زمین برابر کروکی شمار ۲۹۴

- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان ریاط کریم جبهه غربی جاده تهران - ساوه بفاصله ۱۷ متر از ابتدای کوچه ۶ متری امینی بطرف جنوب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۲۹۶
- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج - خیابان ذوب آهن - جبهه شرقی جاده تهران - ساوه بفاصله ۱۳ متر از ابتدای خیابان سه راهی، ریاط کریم،بسمت جنوب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۲۹۷

- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج خیابان شرع پسند (بهار) جبهه شمالی خیابان بفاصله ۳۳ متری از ابتدای کوچه ۲۲ بهمن بسمت غرب تا ابتدای زمین برابر کروکی شماره ۲۹۷

- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان دماوند خیابان تختی نیش خیابانهای تختی و مطهری برابر کروکی شماره ۳۰۶

- یک قطعه زمین بابعاد ۶×۷/۵ متر واقع در شهرستان کرج- گوهردشت خیابان عدل جبهه جنوبی خیابان بفاصله ۲۳ متر از ابتدای کوچه مجاور مسجد بطرف شرق تا ابتدای زمین مزبور برابر کروکی شماره ۱۰۲

شرکت برق منطقه‌ای تهران

بسمه تعالی

اوّلین کنگره بین‌المللی پزشکی جغرافیائی

دانشگاه شیراز

چهارمین کنگره علمی جامعهٔ جراحان

ایران

زمان: ۱۷ تا ۱۳ اردیبهشت ۱۳۶۵

مکان: تالار شهیدآیت‌الله دستغیب – دانشگاه شیراز

خیابان ساحلی

آدرس دبیرخانه کنگره،مختبر بنواوزی دآیندو،نرسکی

عراق در جنگ با ایران دست به دامان صهیونیست ها شده است

نشریه ی فارن ریپورت:

اسرائیل تماس با عراق را از طریق مصر نمی پذیرد و خواهان تماس مستقیم با این کشور است.

حکومت ریگان تا حد زیادی برای

روزم عراق اهمیت قائل شده و آن را «خط دفاعی اول» برای حمایت از منافع آمریکا و غرب می داند.

میژان بدهی این کشور) نیستند و یا اینکه بهبود در روابط شوروی با ایران موجب بروز نوعی بحران در روابط بغداد- مسکو شده است، نمی باشد. بلکه واقعیت امر از این فراتر می رود. زیرا این امور در حالی صورت می گیرد که جنگ ایران و عراق در حساس ترین مراحل خود قرار گرفته و مبارزه سازمان اوپک با کشورهای استعماری مصرف کننده نفت بر سر قیمت آن به اوج خود رسیده است. از سوی دیگر اخباری مانند آنچه که نشریه ی مذکور انتشار داده در حالی به خارج درز کرده است که بحران «خاورمیانه و مساله ی فلسطین از حساسیت ویژه ای برخوردار گشته است. این در حالی است که سخنان و اظهارنظرهای مختلفی از سوی منابع آمریکایی و غربی دایر بر اینکه خاورمیانه بر سر دوراهی قرار گرفته و طرح های صلح آمریکایی آخرین فرصتی است که دیگر تکرار نخواهد شد، و باید رهبران کشورهای غربی آن را مغتنم بشمارند و در غیر این صورت همه چیز را از دست خواهند داد، به گوش می رسد.

اگر عده ای بر این عقیده اند که مساله درحد یک معامله تسلیحاتی ساده است و یا اینکه پارده ای آن را در ریف اخبار منتشر شده از سوی دستگاه های جاسوسی تلقی کرده اند که باعث تحریک وچنان اعراب نگشته است، و.... باید بیکار دیگر به اصل خبر بازگشت. زیرا نشریه ی مذکور در شماره دیگر خود اطلاعات بیشتری را پیرامون آن انتشار داده است. بهرحال «فارن ریپورت» در شماره ی هشتم مارس ۱۹۸۶ در ادامه ی مقاله ی پیشین نوشته است: «گزارش سابق ما دایر بر درخواست عراق از اسرائیل که سلاح و مشورت های نظامی در اختیار آن قرار دهد، ازسوی منابعی در واشنگتن مورد تأیید قرار گرفته است. حکومت ریگان موافقت خود را با انجام چنین توافقی اعلام کرده است که در صورت حصول آن، یک تحول استثنائی به وقوع خواهد پیوست».

نشریه مذکور سپس شرح مبسوطی پیرامون علل و عواملی که واشنگتن درخواست کرده منتشر نموده است. این سلاها شامل: «موشک های هوا به زمین، موشک های ضدتانک و هواپیماهای شناسایی بدون خلبان، که در سطح بسیار پایینی پرواز می کنند و مجهز به دوربین های تلویزیونی می باشند که عکسهای آن را جبهه های جنگ به ایستگاه زمینی ارسال می نمایند، است. هواپیماهای «Drones» که توسط برای عراق که در جبهه ی جنوبی در باتلاخ ها رزمی می کنند، بسیار مفید باشد.

انتشار این گزارش بسیار مهم که تاکنون از سوی عراق نیز تکذیب نشده و رسانه های گروهی روسی و غربی سعی در چنان مرتب و دوسندان و متحدان رژیم عراق در مورد آن سکوت کرده اند، یکی از مهم ترین و مقدس ترین مسایل مسلمانان که همان قضیه فلسطین است را مورد هدف قرار داده است. مساله ای که رژیم های عربی و پاره ای از نبره ها آن را چون کالایی در معرض خرید و فروش در بازار برده فروشی آمریکاییست قرار داده اند. که این روزها قدرت های بزرگ بر سر تقسیم مناطق نفوذ در به کشش پرداخته اند. کسی که گزارش خود را به بخاندن و روند تحولات جاری در منطقه را پی گیری کرده و با دقت بیشتری به تحلیل آنها پرداخته، خواهد دید که مساله در حد یک معامله ی تسلیحاتی ساده - آنگونه که نشریه ادعا دارد و یا اینکه عراق به این دلیل به اسرائیل روی آورده که شوروی و فرانسه دیگر حاضر به تجدید قراردادهای خود برای فروش سلاح به عراق (بعثت بالارتقن

احزاب کمونیست اروپای غربی، از یک دهه پیش به این سو، مدام با کاهش نفوذ و محبوبیت روبرو بوده است. این کاهش تاثیر، که منجر به انشعاب های گوناگون شده، محافل سیاسی را ناگزیر ساخته که برای نخستین بار به چاره جویی این مشکل بیندیشند.

در حال حاضر، مشکل احزاب مارکسیست، انتخاب راه حل های صحیح برای رهایی از بحران گریبانگیر است. در این روند، برخی معتقدند که باید به سوی اصول ایندولوژی ستی مارکسیسم بازگشت و عده ای، راه چاره را در جایگزین کردن ایده سوسیال دموکرات می دانند. اما تئوریسین های مارکسیسم که در دور این راه حل را از نظر گذرانده اند، بر این عقیده اند که شیوه نخست، احزاب مارکسیست اروپائی را در زندگی سیاسی، به سوی کاهش می راند که در نتیجه از حجم و مقدار تاثیر آن کاسته می شود، و راه حل دوم، به یقین هیت این احزاب را سلب می کند و آن را از هدف اصلی که به خاطر آن به وجود آمده است، دور می کند.

بهتدریج، کسی نمی تواند انکار کند که نشانه های پیری و فروتنی عارضه ای بر پیکر این احزاب شده است. برای مثال، ناظران سیاسی، پیش بینی می کنند که طرفداران حزب کمونیست فرانسه، در انتخابات پارلمانی، به کمتر از ۱۰ درصد خواهند رسید. این در حالی است که ائتلاف سابق این حزب با حزب سوسیالیست، برای نخستین بار از زمان پیدایش آن - به او اجازه داد در حکومت فرانسه مشارکت کند. وضع حزب کمونیست اسپانیا نیز، علی رغم تاریخ پر از مبارزه و نبرد با نظام دیکتاتوری «فرانکو»، بهتر از حزب کمونیست فرانسه نیست. زیرا در نظرخواهی اخیر که از افکار عمومی اسپانیا به عمل آمد، روشن شد که تنها چهار درصد از مجموع رای دهندگان اسپانیائی طرفداران این حزب هستند. در نتیجه این عقب گرایی و کاهش محبوبیت، این حزب انشعاب های فراوانی یافت و از صفوف آن سه گروه اصلی جدا شدند که هر کدام در نقطه مقابل دیگری قرار دارند. آنچه پیداست این است که پندیده انشعاب، رفته رفته شکل عمومی تری به خود گرفته است و این عارضه، چندی پیش، گریبان حزب کمونیست فلاندر را نیز گرفت. اختلافات پدید آمده درون این حزب آن را به گروهی طرفدار مسکو و گروه های دیگری تقسیم نمود که مجموع تقریباً دوازده درصد آرای انتخاب کنندگان را به خود اختصاص می دهند. اما تنها حزبی که در این زمینه استثنا به شمار می آید، حزب کمونیست ایتالیا است. این حزب در انتخابات عمومی اخیر این کشور توانست یک سوم آرا را به خود اختصاص دهد و اکنون در صحنه سیاسی ایتالیا از احزاب و نیروهای عمده محسوب می شود. حزب کمونیست ایتالیا با اینکه در مقایسه با احزاب کمونیست دیگر کشورهای اروپای غربی جایگاه ممتازی را از خود ندارد، لیکن در همین باره، در برابر گسترش محبوبیت مردمی حزب سوسیالیست به رهبری «چیتو گراکسی»، نوعی رنجش و ترس احساس می کند.

نمای عمومی

ناظران معتقدند که نشانه های ضعف و تفکیک این احزاب عمومیت پیدا کرده است و دشوار بنوان از شدت این واپس گرانی، در آینده نزدیک، جلوگیری نمود. اما مشکلات جنبش کمونیست سابقه درازگویی برای غربی فقط در کاهش نفوذ یا کاهش تعداد اعضا محدود نمی شود، بلکه مشکلات ایندولوژیکی را نیز فرا می گیرد؛ زیرا به نظر می رسد که این ایندولوژی تست اعظم مانده خود را از دست داده و دیگر انگیزه ای کافی به افراد نمی دهد. این امر در مورد «کمونیسم اروپائی» که در نیمه های دهه هفتاد، در دو کشور ایتالیا و اسپانیا، رونق گرفت، نیز صادق است. وقتی احزاب مزبور در باز گرداندن بویوش و سر زندگی به دگر مارکسیست داخل اروپا شکست خوردند، کنار گذاشته شدند. از دیگر مسایل مورد توجه در این زمینه این است که سقوط دیکتاتورهای اسپانیا و پرتغال نه تنها به احزاب کمونیست فرصت نداد که به قدرت برسند، بلکه به باز گرداندن دموکراسی و تثبیت آن مهم بسزائی داشت. از جهتی دیگر، پیشرفت تکنولوژی در ناگامی این احزاب از فاعده اصلی خود یعنی پورتنالی کارگری، نیز نقشه ای بازی نمود. نکته ای که در نسبت در اینجا اشاره شود، این است که دگرگونی های مهم در اوضاع احزاب کمونیست، هم زمان با زمامداری کارهای جوان شوروی که می دانند چگونه از تبلیغات استفاده کنند و چگونه روابط جدید نه به شیوه سنتی، با رهبران اروپائی برقرار کنند، رخ داده است.

احزاب متلاشی می شوند

رشد اندوکاران کمونیسم اروپا، اکنون با توجه به دگرگونی های سریع و پیدایش، به این اندیشه افتاده اند که ممکن است افزایش تلاشی شده و به کلی از صحنه سیاسی محو شود. در این زمینه، یکی از رهبران کمونیست اسپانیا می گوید: «در نوشته های مارکس و انگلس موردی نیامده است که نشان دهد احزاب کمونیست انشعاب یافته اند. این محال، رهبران مزبور سعی می کنند از سقوط در دامان چنین ورطه ای پرهیز کنند و برخی از آنان مانند «وایساجو لایچه» که با گروهی از حزب کمونیست اسپانیا مشغول شد، معتقد است باید به روش «لیننسم» اصل بازگشت و این چرخش از ایده های استالین را پیش گرفت. اما «مجهربو نابولیانو» رهبر جناح کمونیست های پارلمان ایتالیا ترجیح می دهد که کمونیست های اروپای غربی افق خود را گسترش داده و ائتلاف چپی فراگیری به وجود آورند.

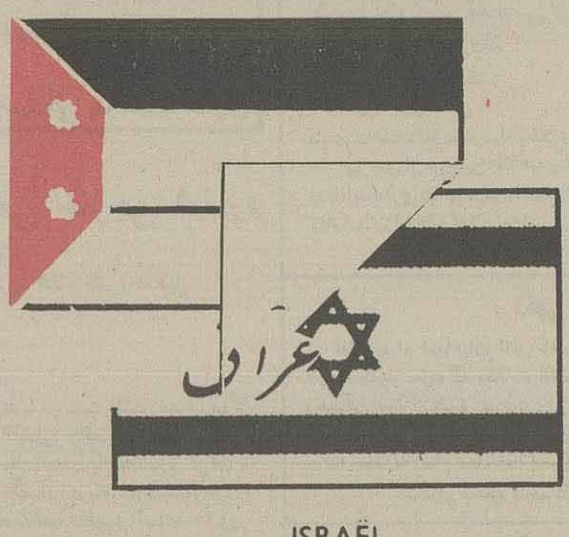
برخی دیگر مانند «ویر زوگانه عشو» جناح مخالف در کمیته مرکزی حزب کمونیست فرانسه معتقدند که برای رهایی از بحران گریبانگیر وقت آن رسیده

عراق در جنگ با ایران دست به دامان صهیونیست ها شده است

از: محمدصادق حسینی

فارن ریپورت می نویسد: صدام

حسین، یاسر عرفات را تشویق کرده است که به همراه شاه حسین صلح با اسرائیل را عملی سازد.

است.» (مطلب مذکور را رادیو مونت کارلو نیز پخش کرده است)

نشریه «فارن ریپورت» یادآور شده است که در پی از سرگیری روابط دیپلماتیک میان عراق و ایالات متحده ی آمریکا عراق واسی به مبلغ یک میلیارد و نیم دلار از آمریکا دریافت کرده که آن را به خرید کتک، جو و برنج اختصاص داده است. گزارش های محرمانه ای نیز دریافت کرده ایم که آمریکا از مشغول مذاکره پیرامون عقد یک موافقت نامه تجاری می باشد».

نشریه مذکور مقاله خود را با این مطلب پایان داده است که: «طاهر» صدام حسین، یاسر عرفات را تشویق کرده است که به همراه شاه حسین صلح با اسرائیل را عملی سازد. حملات تبلیغاتی عراق به اسرائیل نیز متوقف گشته است و طاهر منطقه مرحله تجدید نظر ریشه ای در امور را می گذراند».

یک بار دیگر باید تأکید کنیم خطر این مساله تنها ناشی از برقراری روابط تسلیحاتی میان یک رژیم شناخته شده غربی و رژیم صهیونیستی نیست، بلکه این اخبار در حالی منتشر می شود که تهدیدهای امریکا و رژیم صهیونیستی علیه کشورهای عربی و اسلامی شدت گرفته است. افکار عمومی جهان عرب و اسلام در حالی به اخبار یاد شده گوش فرا می دهد که تهدیدهای آمریکایی و اسرائیلی علیه اراده ملت های منطقه از لبنان و فلسطین تا خلیج فارس و تا شمال آفریقا را دربر گرفته است.

گاهی ایران را به بهانه دفاع از امنیت منطقه تهدید می کنند و گاهی لبنان و سوریه را به بهانه دفاع از مسیحیان و اقلیت مارونی غاصب حکومت در لبنان مورد تهدید قرار می دهند. و از سویی لبیی را به بهانه مبارزه با «تروریسم» مورد تهاجم قرار می دهند. در حالی که همه می دانند، عاملی که باعث تهدید امنیت منطقه و ایجاد فتنه و جنگ در منطقه گشته و دست به اعمال تروریستی علنی می زند، کسی جز ریگان و حکومت آمریکا نیست.

در چنین شرایط سختی از تاریخ جهان عرب و اسلام، اخبار مربوط به «مذاکرات» و «روابط میان رژیم های عراق و اسرائیل علنی می شود. این امور بی شک در چهارچوب توطئه آشکار منطقه ای صورت می گیرد.

در این میان پارده ای از رژیم های عربی، بویژه رژیم های شورای همکاری خلیج (فارس) دنبال یک مرحله اتخاذ مواضع معتدل در قبال جنگ ایران و عراق اینک جانب افراط را در پیش گرفته و به دفاع از رژیم بغداد پرداخته اند.

در این جا چند نکته قابل توجه است. اول، طاهر مذاکرات دو رژیم عراق و اسرائیل به نتایج مطلوب رسیده است. زیرا منابع نزدیک به یک دیپلمات غربی اطلاع می دهند. که دیپلمات غربی مذکور به نقل از گزارش هایی که از سفارت کشور متبوع خود در بغداد دریافت کرده، تأیید کرده است که اکنون اسلحه و ساز و برگ نظامی اسرائیل وارد عراق شده است و ارتش عراق در حلات اخیر خود از سلاح های مذکور استفاده نموده، اما مدعی شده است که سلاح را از جبهه ی جنگ به غنیمت گرفته است. تا بر روابط تسلیحاتی خود با اسرائیل سروش بگذارد.

دوم، از ظواهر امر چنین برمی آید که امریکا به طور قاطع و جدی تصمیم گرفته است که در کنار عراق قرار گیرد و اجازه ندهد راه حل های منطقه ای که متعصبن بغیر رژیم حاکم در عراق است عملی گرد. این را منابع آگاه و مطلع به نقل از سفیر عربستان سعودی در یکی از پایتخت های اروپائی یادآور شده اند. سفیر مذکور تأکید کرده که خانواده حاکم در عربستان سعودی چندی پیش و پس از دیدار اخیر دکتر لابیتری از عربستان سعودی،

نسبت به تغییر رژیم صدام حسین تمایل نشان داد، اما اینک تغییر موضع داده و پس از مشورت های منطقه ای و بین المللی به این نتیجه رسیده است که خطر برقراری جمهوری اسلامی در عراق پس از برکناری رژیم صدام حسین بطور جدی وجود دارد.

بر آوردهای مذکور و مشورت هایی که با آمریکا در این خصوص بعمل آمده تغییر موضع ناگهانی کشورهای شورای همکاری و عربستان نسبت به ایران را در پی داشت.

سوم: پارده ای از منابع مستقل سیاسی اظهار می دارند، در پی تحولات اخیر منطقه، رژیم عربستان سعودی بیش از هر زمان دیگر خود را درگیر مساله ی حمایت از رژیم صدام حسین ساخته و به آسانی قادر به رها کردن آن نمی باشد. منابع مذکور در تحلیل خود بر این نکته تأکید می کنند، علم عدم پذیرش صلح مصر در ایجاد ارتباط و گفتگو بین عراق و اسرائیل این بوده است که رژیم صهیونیستی دنبال کشوری می گردد تا عراق را از نظر مالی ضاعت کند و این امر از عهده مصر بر نمی آید. بلکه اسرائیل می خواهد در گفتگو ی خود با عراق یک کشور عربی صاحب نفوذ و از نظر سیاسی با ثبات تر از رژیم مصر و دارای روابط استراتژیک دراز مدت با ایالات متحده آمریکا باشد. این مهم را بعدد بگیرد تا نوع روابط بغداد و تل آویو ضمانت شده و توجه به روابط استراتژیک آمریکا و آن کشور عربی، بعد استراتژیک نیز بخود گیرد.

تحلیل ها و برآوردهای مورد اشاره با توجه به پارده ای از اخبار منتشر شده از سوی مطبوعات عربی زیاد هم دور از واقعیت نمی تواند باشد.

«حمله الوطن العربی» در شماره مورخ ۱۹ ژوئیه ۱۹۸۶ خود در سر مقاله ای به قلم «ولید ابوفخر» موضوع سرمایه گذاری «عدنان خاشققی» میلبارد معروف عربستان سعودی در صنایع تسلیحاتی اسرائیل را مطرح ساخته و یاد آور شده که نامبرده همراه با عده ای از سرمایه داران بزرگ به گسترش صنایع تسلیحاتی اسرائیل کمک می کند. خاشققی در جریان مسافرت خود به کشور آفریقای کنیا با شیومن پرت نخست وزیر اسرائیل ملاقات و گفتگو کرده است.

مجله ی «ترویجک» نیز در تاریخ ۹ ژوئیه همان سال نوشت: «شیومن پرتز رهبر حزب کار اسرائیل با عدنان خاشققی ملاقات کرده و طرح ایجاد یک صندوق سرمایه گذاری مشترک با آمریکا برای کمک به اسرائیل و هر کشور عربی که با اسرائیل وارد صلح شود را پیشنهاد نموده است. این خبر را هم که روزنامه ی انگلیسی «مورنینگ گرنیکل» وابسته به محافل پیکور منتشر ساخته که عدنان خاشققی بارها با شیومن پرت ملاقات کرده و مساله صندوق کمک به اسرائیل دو مرتبه مطرح شده است، به اخبار و تحلیل های قبلی اسرائیل لکنیم، مفهوم همه جار و جنجال تبلیغاتی که اینک باره ای از رژیم های عربی پیرامون طرین ایران علیه امنیت منطقه، کشورهای خلیج خلیج (فارس) و آیدن عراق، مطرح می سازند روشن می گردد... بله مساله تا در زبانی روشن شده و به وضوح قابل ردیت می باشد.

کسی نیست که بپاری از رژیم های عربی با همکاری و هماهنگی آمریکا متحد استراتژیک اسرائیل، عراق را به رژیم صهیونیستی فروخته و با لافل آن را گروگان، نفت، پول و سلاح ساخته اند. به هر حال اینک ائتق جنبش تحمیلی که خود آنها عراق را به آغاز آن تشویق کرده بودند، می رود تا تادی «طرحی مسود شده و عزیزان او را بسوزاند و آن گاه «ریسمان سفید» از ریسمان سیاه تشخیص داده خواهد شد!

خود را در برابر روشن فکران از دست داده است تا جانی که اکنون نشریه های دست چپی اروپا ترجیح می دهند به ایده های مارکسیست بایند نشوند. از سوی دیگر چروانه نیز برای پیوست به احزاب کمونیست تمایل چندانی از خود ندارد.

نمی دهند.

کاهش آمار

آمار و آرقام نشان می دهند که اعضای حزب کمونیست فرانسه که در ده سال گذشته حدود یک میلیون نفر بوده، اکنون به ۳۲۵ هزار نفر کاهش یافته است و تعداد اعضای حزب کمونیست اسپانیا نیز، که در سال ۱۹۷۷ بالغ بر ۲۳۰ هزار بوده، اکنون به یک چهارم رسیده است. در همین روند، مسئولین حزب کمونیست ایتالیا مدعی اند با اینکه این حزب تنها در سال گذشته حدود ۵۰ هزار عضو خود را از دست داده است، آمار آن اکنون به ۱/۵ میلیون نفر می رسد و دست آخر اینکه حزب کمونیست انگلیس مدام درحال کاهش در تعداد اعضاست و درحالی که در نیمه های دهه پنجاه اعضای آن بالغ بر ۶ هزار نفر بوده، اکنون به زحمت به ۱۲ هزار نفر می رسد.

در نتیجه باید گفت با چنین وقایع و حقایقی بعید به نظر می رسد که احزاب کمونیست اروپای غربی بار دیگر بتوانند در صحنه سیاسی این قاره به عنوان نیروی فعال و مؤثر مطرح شوند. لیکن با این حال پیش بینی می شود که برخی از تشکیلات کوچک این احزاب، با تشویق و حمایت مالی مسکو، هم چنان فعال بایند و تعداد قابل توجهی از رای دهندگان در انتخابات، صرفا به حکم سنت و تقلید از دیگران به این تشکیلات رای بدهند.

نمای: جهان بیست

الاهرام: تماس های اخیر مصر

با شوروی تماسی نشانه گرایش به شرق ودوری از غرب نیست.

روزنامه مصری «الاهرام» که تحت کنترل کامل دولت مصر عمل می نماید در شماره جمعه خود نوشت که دولت اردک ناپستی تماس های اخیر مصر با اتحاد شوروی را به عنوان تغییری در سیاست مصر تعبیر نماید، چرا که این تماسها نشانه گرایش به شرق و دوری از غرب نمی باشد.

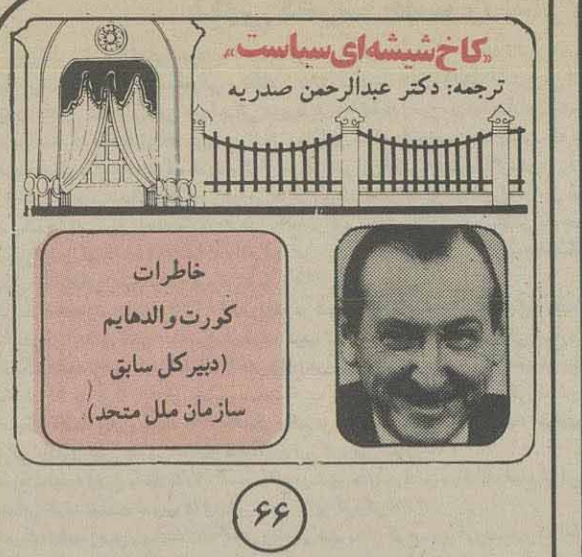
«ارابه نامی»، سردبیر «الاهرام» در سرمقاله شماره جمعه خود همچنین نوشت، ایالات متحده نمی نایست همکاری های اقتصادی و فرهنگی با شوروی را به طور جدی تبادل حینت باقی بماند و به عنوان وقوع دگرگونی درموضع مصر تلقی نماید. «اسپیتربرس» می گوید، که اشاره «الاهرام» به دیدار هفته گذشته یک هیئت عالی رتبه پارلمانی شوروی است که ریاست آن برعهده «پاول گیلاشویلی» معاون شورای عالی شوروی بود و عزیمت و زیر اقتصاد مصر به مسکو به منظور انجام گفتگوهای تجاری را در پی داشت.

روزنامه «الاهرام» گزارش کرده بود که هیئت روسی با مقامات مصری پیرامون امکان مشارکت شوروی در ساختمان کارخانجات انرژی هسته ای مذاکراتی صورت داده است. درفاصله سالهای ۱۹۵۵ تا ۱۹۷۲ شوروی تااین کنده اصلی تسلیحاتی و اقتصادی مصر بود اما در ژوئیه ۱۹۷۲ «انورسادات» رئیس جمهوری وقت مصر با طرح ایندیه شوروی از ارائه تسلیحات بیشتر به تفه مصر خودداری کرد که در دامان غرب و امریکا پناه برد و روابط دو طرف رو به سردی گذشت. در سال ۱۹۸۲ این کشور به سال پس از تمام انورسادات روابط دوگانه دوباره تا سطح رفقا بنام رسید.

«الاهرام» در سرمقاله خود اشاره کرد روابط مصر و شوروی بایستی فراز از دیدارهای رسمی مسکو گشتن باید تا جانیگت یک نقش مؤثر شوروی در روند صلح خاورمیانه را نیز شامل گردد.

برخی رهبران کمونیست اروپای غربی ادعا می کنند که در داخل اتحاد شوروی نیز یک جناح طرفدار کمونیست اروپای غربی به وجود آمده است. این عده ستایش گورباچف از «اترنگو برلنگوی» را، که یکی از برجسته ترین چهره های این جناح در اروپاست، فراموش نمی کنند. گورباچف «برخی اندیشه های خوبی» سیاستمدار در گذشته ایتالیائی را نیز ستایش کرده است. این رهبران معتقدند که نرمش شوروی و استقبال از مذاکرات صلح، کوتاه آمدن در مسایلی مانند آزادی چارلنگی، و آغاز استقلال بخش اقتصادی، به اتحاد شوروی و کمونیست ها و جبهه دفرخانی» می باشد. دراین میان، تنها مدعوی برای رفع تمام مشکلات ادواری نشان می دهند. در مقابل کتبی هم هستند که هرگز نه موفقت را - حتی اگر مسکو در ساختار سیاسی و فرهنگی نظام به تغییراتی ریشه ای دست بزند - ناممکن می دانند.

درواقع آنچه کمونیست های اروپائی از آن به فرهنگ مارکسیسم نام می برند، در سال های اخیر با فاجعه روبرو بوده است زیرا بسیاری از جاذبه و رشدگشتی آقیانوس وقت صرف کرده.

بغدا در سال ۱۹۷۹ با مسئله فراریان دیگری درگیر شدیم که با مشکل فراریان جنوب آسیا آلف برابری می زد. جنگ و قطعی در کامیوج موجب شد که حدود ۴۰۰۰۰۰ نفر از سرحدات بگنرند و به تابند پناه برند، و در آنجا در شرایط کاملاً تحمل ناپذیر ساکن گردند. مقامات تابند گرچه کوشش فراوان کردند که این سیل انسانها را اداره کنند، اما انجام این کار بیش از توان آنها بود. وضع از این نظر مشکندر شد که سازمان ملل متحد هیچ امکائی نداشت که رژیم کامیوج تحت رهبری هنگ سامرین مذاکره کند. این رژیم را مجمع عمومی بعنوان قانونی کامیوج رسمیت شناخته بود. در نظر سازمان ملل متحد صاحبان قدرت در بنوم پن کسانی بودند که قوای نظامی ویتنام آنان را برملت کامیوج تحمیل کرده بود.

برای آنکه ویژگی بشر دوستی خالص اقداماتمان را تأکید کرده باشیم، من اداره اقدامات کمک رسانی را در تشکیلات کمک به کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) واگذار کردم. سایر برندگان سازمان ملل متحد، بخصوص سازمان تغذیه و کشاورزی (اف آو ا) و تعداد زیادی از تشکیلات کلیسایی و سازمانهای خصوصی کمک رسانی، در این برنامه همراه شدند. یک روز صبح روزولین گاتر به من تلفن کرد: او به تنها از مدتها قبل وقت خود را صرف مشاغلش دوستی می کرد، بلکه - ما می دانستیم - نقش مشاور و دستیار رئیس جمهور را نیز برعهده داشت که وظیفه ای بود برپرابت بیش از آنچه معمولاً از یک «دانیو نخست» انتظار می رود.

روزولین کارتر که تازه از یکی از اردوگاههای فراریان در تابند بازدید کرده بود، به من گفت که در آنجا ناسامانی تشکیلاتی نامطلوبی را در کار گذاشته و این هفتده بین المللی مشاهده کرده است. بین بیشتر تشکیلات عمومی و خصوصی همکاری راود وجود ندارد. پی آمد این وضع هر رفتن غیرمستولانه کالا و ناموفق ماندن برنامه ها است. آنان که نیازمندترند، اغلب چیزی دریافت نمی کنند. خاتم کارتر پیشنهاد کرد تا به ما ملاقات کنیم و ببینیم آیا من می توانم کاری انجام دهم. او به مقر رسمی من در نیویورک آمد، و ما صرف صرف یک نجات نموده ویتن راه رهایی از این موقع نامطلوب را جستجو کردیم.

قلام به من گزارشی درباره عدم همکاری سازمانهای خصوصی با سازمانهای وابسته به سازمان ملل متحد دریافت کرده بودم. توضیح خانم کارتر تأکید می برگرانی ما بود در این مورد هم مشکل من فقدان اختیارات بود؛ من هیچ اقتداری در مقابله با تشکیلات خصوصی نداشتم. بین تشکیلات خصوصی از جمله کمک تشکیلات وابسته به کلیساها می شد. همچنین من نظارتی بر کار تشکیلات ویژه سازمان ملل از جمله (اف آو ا) نداشتم. تنها کاری که از من ساخته بود دعوت از یک شخصیت برجسته برای هم آهنگ کردن اقدامات بود. ممکن بود چنین شخصیتی من به شرت دعوت در کیفیت کاردانی خود بتواند کارائی اقدامات کمک رسانی به فراریان را افزایش دهد و بین تشکیلات خصوصی و تشکیلات سازمان نقش هماهنگ کننده را برعهده گیرد.

سراویات جاکسون، که همراه با ویکتور اومرشت در بنگالاش به من موفقیت قابل توجهی رسیده بود، نخستین انتخاب من بود. او فوراً پذیرفت، چنان رهامتی خود را در بانکرش تشکیل داد و فوراً شروع به کار کرد. به خاطر اینکه فعالیت و دیپلماسی او تمام رشت استفاده قرار می داد، نیاز توانست در کوتاه مدت بهبود چشمگیری را در کار تشکیلات کمک رسانی موجب گردد. اما رسیدن به راه حلی نهائی برای فراریان کامیوج امکان نداشت - و به خاطر اوضاع سیاسی منطقه که زمانی که من این کتاب را می نوشتم، همچنان ناممکن است. نه بازگرداندن فراریان و نه نسکی مجدد آنان تاکنون علنی شده است. هنوز هم اردوگاهها برقرارند فقط اینک بحوی بسیار مطولتر اداره می شوند - پرغم جنگ مداوم بین پارتیزانهای کامیوجی و قشون ویتنام در امتداد مرز تابند.

در اواخر ۱۹۷۹ در جریان سفری به آسیا خواستم بار دیگر از موفقیت تشکیلات کمک رسانی سازمان اطمینان حاصل کنم. فضا از فرصت برای بازدیدی از کره شمالی و کره جنوبی نیز استفاده کردم. فکر کردم که شاید ممکن گردد در این فرصت مذاکرات متوقف شده بین دو دولت کره را بار دیگر به جریان اندازم. لیکن چندان امیدواری وجود نداشت. کسان فراوانی در گوشه خود به برای بدترف کردن چنین رسیدن سدی و پیوستگ یانگ ناموفق مانده بودند. اما من صمیمانه کوشیدم. در توقف بعدی در سنگاپور به نخست وزیر این کوان یو پدیراه بهتم در کره و برداشت گزارش ملی دادر، نیز تعارف گفت: «خوب، اگر درست فکرمه باشم، بازدید شما هیچ نتیجه ای به بار نیاورده است» انگار او این موضوع داشت که من بتوانم در جریان بازدید چ- روزنام نقشه سیاسی و یا حتی استراتژی شرق آسیا را تغییر دهم.

بعدها مشخص شد که سفر من با آغاز مجدد گفتگوهای کره شمالی و کره جنوبی مقارن بوده است. صاحب قدرت در چین، دنگ خیاوتینگ که مذاکراتش با من برای نخستین بار عنوان کرد که رئیس دولت کره شمالی، کیم ایل سونگ باید گفتگو با کره جنوبی را از سر گیرد. پرسی پس از آن بنویزیرک هم چندین ملاقات با رئیس هیئت نمایندگان کره شمالی و کره جنوبی شد، که متعاقبا به مذاکراتی منتهایانجامید.

در طول ده سال خدمت مسئله فراریان در آفریقا اهمیت بیشتری یافت. درگیریهای شاخ آفریقا، که در آن اتیوپی، سومالی، جیبوتی و سودان مستقیم دخالت داشتند، منجر به اوضاعی فاجعه بار و هجرتی گروهی شد. تاآزمایشی، جادو و اوتکانه صدها هزار نفر را ناچار به فرار کرد. جنگهای قبیله ای در اتیوپی، و پیش از همه خشکسالیهای پی در پی و قطعی در آفریقای غربی موجب سیلهای عظیم فراریان شد.

بسیاری از نمایندگان دول آفریقائی، که از توفیق ما در آسیای جنوبی تحت تاثیر قرار گرفته بودند، از من خواستند که چنین اقداماتی را برای کشورهای اتیوپی انجام بدهم. لیکن، وظیفه ای که ما براین آن قرار گرفته بودیم، خیلی زود مشخص شد که بسیار مشکندر است از همه آنچه تاکنون انجام داده بودیم. زمانی که من در ۱۹۷۲ در پست دبیرکل سازمان ملل متحد مستقر شدم، حدود یک سوم میلیون آواره در آفریقا وجود داشت. در ۱۹۸۱ ما در هجده کشور آفریقائی جمع پنج میلیون آواره را شمرده بودیم. این تعداد برابر با نسبی کل کل آوارگان ثبت شده در جهان بود. اوضاع در آفریقا ازاین نظر با اوضاع سایر متفاوت بود، که در اینجا گرچه شرایط در سرحدات گذشته بودند، اما هیچ یک از قاره آفریقا خارج نشده بودند. کشورهای همسایه ای فراریان پدانشنا پناه برده بودند، در حدود امکانات خود یاری دهنده بودند. هرکجا امکان داشت به فراریان غذا داده بود و از آنان مواظبت می شد. مهمتر اینکه در هیچ کجا، آنچنانکه در آسیا بوده، آنان را ترانده بودند. با این همه نیازمندی آنان موجب ناراحتی بود و تا به امروز نیز نیم گنگیز است.

در آخرین سال خدمت در سازمان ملل متحد بار دیگر تمامی تشکیلات ویژه سازمان ملل متحد را فرا خواندم، تا نخست اطلاعات خود را درباره گسترده فاجعه هم آهنگ کنند. مجموع من توحیه من من اختیار بود، تا مشکل فراریان آفریقا را در کمیسیونی ویژه در ژنو مورد مشورت قرار دهم. این کمیسیون در آوریل ۱۹۸۱ تشکیل شد. نمایندگان ۹۹ کشور شرکت کردند. نتیجه کار در مجموع تشویق کننده بود. بیش از ۵۵۰ میلیون دلار مهمت پرداخت کمک شد. یک مرتبه ترتیب ما توانستیم اقدامات کمک رسانی سازمان را در مقابل ملاطفه و دست تمسک به بنشینم. با این همه، فرایق بعنوان صحنه عطشترین فاجعه فراریان آواره، از آسیا نیز پیشی گرفت. با توجه به گسترده تیره بدختی، امکانات سازمان ملل متحد هنوز به هیچ وجه کافی نیست. در پایان دوران خدمت من گریستن در قاره آسیا به سرعتی برآرتیب بیش از سرعت رشد کمکیا، توسعه می یافت. جنگ و برهناها در کشورهای امریکای لاتین - و آمریکا، توسعه می یافت. موجب افزوده شدن تعداد فراریان در آن خطه است.

گرچه سازمان ملل متحد واقعاً معجزه کرده است، اما تمامی اقدامات کمک رسانی آن در چهارچوبهای سیاسی، اقتصادی و حقوقی محدود شده است. چهارچوب های کمک به مستقیم با علل اصلی این تیره ریزه های بشری مرتبط اند. اما سازمان ملل متحد انتخاب دیگری ندارد، چرا که خود را از موضوع ریشه واقعی فراریان در نقاط مختلف جهان تا آنجا که ممکن گردد، دور نگاه دارد و منحصراً نیروی خود را صرف انجام وظایف و وظایف خود دانسته که آنکه به این انسانهای مایوس می خواهد کمک کند. انسانهایی که به پی آمد جنگها و درگیریها موطن خود را از دست داده اند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین ترتیب می توان امید داشت که فراریان دیگر حضور تشکیلات بین المللی کمک رسانی در قلمرو خود را تحمل کنند. در این بار مفهوم کمک در سازمان ملل باید از پوهوشن لایال این سازمانها که در این بار تشکیلات دیگری که کاملاً مجزا از تشکیلات آنها هستند، می بایست از سیاست و تله های آن پرهیز کنند، و در عوض به همیاری و برادری ملتها متکی گردد. فقط بدین

(ع) اهمیت داشت که گاه خود آن بزرگواران از مظلومان و مظلومان میخواستند در صورت مشاهده ظلم و ستم، آنان را به نصرت خویش فراخوانند. چنانکه در یکی از نامه های مولای (ع) که در آن درباره رعیت سفارش فرموده چنین میخوانیم:

و ائین اظهار الجیش فارغوا الی مظالمک و اعراضک
مما یتلکم من امرهم و لا تطیعوا دفعه الایاله و بی فائز غیره
موتوا للانصار و الله

و من پشت سر سپاه هستیم پس بمن خبر دهید ستمهایی را که از ایشان به شما رو آورده و نتوانستید جوگیری نمایند مگر بمباری خدا و به مراجعتی به من. پس من به کتف و کمر میبارم خدا آنرا اصلاح خواهد کرد. (۳۰)

در یکی دیگر از نامه هایش خطاب به یکی از کارگردانان خود نیز فرموده:

... و الله لو ان الحسین و العباس فعل ما تلک انی فعلت
ماکانت لهم عندی روحه و لاطفرای باراده حتی اخذ الحق
منها و ازیل الباطل من منظمها ...

و به خدا سوگند اگر حسین و عباس (ع) کرده بودند مانند آنچه تو کردی با ایشان صلح و آشتی نمیگردید و من خواهی شدم نمی پسندید تا اینکه حق را از آنان بستانم و باطل رسیده از ستم آنها را دور سازم. (۳۱)

و اینست که میگوییم: اگر لحظه به لحظه زندگی این اوصیا بحسب رسول خدا (ص) را مورد بررسی و ارزیابی قرار میدادیم، بیشک خود می یافت، آنچه که برای آن اولیای الهی مطرح بوده، همین سبب (یعنی دادخواهی و دفاع از مستضعفان) بوده است. چنانکه در تاریخ میخوانیم:

هنگامی که گروه بسیاری از اهل مصر، بصرفوگرفته مدینه آمدند، و به محضر علی (ع) تشریف یافت و از گردار ایام پسند خفایه یوم شکایت کردند، و از آن حضرت درخواست نمودند تا از جانب ایشان با او گفتگو نماید، و از وی بخواهد که رضای آنها را فراهم نماید، و از بدرفتاری نسبت به آنان دست برداشته و بذت هایی که در خطاب از بین بین ... آن بزرگوار به نزد خلیفه آمده و نهاده او را چنین فرمود:

... و ان الناس راکی و هکاستفرونی بیک و بیهو الله
ماوری ما اقول ...

مردم در پشت سر من میایستند و مرا بین تو و یخوشان سفر و افسانه قرار میدهند (از من درخواست نموده اند که بپذیرم ایشان را رسیده یغمار از بین ببرم او سوگند بخدا نمیدانم که بگویم؟ (نه چه زمانی باتو سخن بگویم که بد اثر بخشد). (۳۲)

شایران میوان گفت: و دادخواهی از مستضعفان و ...

نرسالو حوزتگی اشتهی عدی (ع) را در او آن بزرگواران این کار را به عنان یک وظیفه ای انسانی انجمنی دادند، و همانگونه که فرای از و صیغتهای اباعبدالله الحسین (ع) میخوانیم:

... و انی لم اخرج اشرا و لا طرا و لا مقیدا و لا ظالما
و انما خرجت لطلب الاصلاح فی امدی (ع) ... (۳۳)

و من نه از روی خودخواهی و یا برای خوشگذرانی

زیربنایی به حساب آورد، ولی نمی‌توان نقش مهم آن را در زندگی افراد نادیده گرفت، چه پس از سده ششم است که فقر اقتصادی وابسته زیر بار کاشتین همه فضايل انسانى را در دست دادن همه ذکاوتهاى خدايى كرده‌اند، اينست كه على عهد نبوت: «والفقير الى الوطن غريبه» و «يحبون» در وطن غربت است (زيرا بر آنى آن همه از شخص دورى مى‌نمايند) (۶۲)

و در بيان ديگرى نيز فرمود: «الفقير الموت الاكبر» در فقر و تنگدستى مرگ بسيار بزرگ است» (زيرا) سختى مرگ بكار است و سختى بى‌چيزى هر آن مشاهده مى-
(۶۳)

و بالاخره در كلام ديگرى خطاب به فرزندش محمد حقيقه فرمود: «يا بني انى اخاك عليك الفقر فاستمد بالله منه فان الفقر مصمم للدين، مدمته للعقل، داءه للعلم» يا پسر من بر تو از تنگدستى مى‌ترسم، پس از آن كه خدا بانه پير كه تنگدستى چاى شكمت و كمبودى در دين است (چون تنگدستى بسا شخص را به حيات و دروغ گفتن و خوراك و تنگدستى فكر خردان و حق اودارد كه اينها نفس در دين مى‌باشند) و چاى سرگردانى خرد است و موجب دشمنى است (۶۴) از مجموع تفاسير فوق چنين بر مى‌آيد كه فقر و تنگدستى (مضاد) نقش مهمى در دين و ايدى افراد داشته و داره، ولذا ائمه هدى و عا و يكى از شيوه‌هاى كه در حيات از حرموان و مستغفان به كار گرفته بودند، شيوه اقتصادى و يا به عبارت ديگر: رفع بيازمنديهاى اقتصادى آنان بوده است، نمونه ذكر شده در ذيل از جمله حقايق تاريخى است كه صحت سخن فوق را تايد مى‌كند:

مروم حاج شيخ عباس قسى در ارتباط با سجاياى اخلاقى امام مجاهد مى‌نويسد: «ان حضرت را حالت چنان بود كه در شبهاى تار، انبانى بر دوش مى‌كشيد كه در آن كيسه‌هاى دانباين و درهم و پاره و يا خانه‌هاى فقراء مى‌برد و بسا بود كه طعام يا ميم پردوش مى‌داشت و به خانه‌هاى محتاجين مى‌برد و به آنها عطا مى‌فرمود در حالتى كه صورت خود را پوشانيد، بود تا او را نشناسند و آنها نديداستند كه پرستانشان كيسه تا زمانى كه آن حضرت از دنيا رحلت فرمود و آن عطايا و احسانها و ايشان مفقود شد دانستند كه آن شخص حضرت امام زين العابدين (ع) بود...» (۶۵)

۴- داده‌هاى «مستغفان»

سأله الدواخى عن مغلولان و مستغفان و نصرتان در اضع از حقوق از دست رفتنشان، نيز از جمله امورى است كه مى‌توان از آن به عنوان يكى از شيوه‌هاى ائمه هدى (ع) در برخورد با آنان (مستغفان) ياد نمود،

نسخ المارعة فيض الاسلام ص ۱۱۱۶

نسخ المارعة فيض الاسلام ص ۱۱۱۷

نسخ المارعة فيض الاسلام ص ۱۱۱۸

(۴) منتهى الامال - ج ۳ - ص ۴۱ (چاپ جديد)

دواخى از مستغفان آن قدر بر نزد ائمه هدى

سیمو و هادی بر خورد انهمی هدی (ع)
بایستکبران و مستضعفان بقیه از ضحکا
 می خوانیم که ایامک و تهذیب الاخلاق و تصرفیافا، .....
 پس بر جدر بائید از تقصیر (۲۳) و در رویه .....
 از صفات و درویدی .....
 و از بررسی رویدادهای تاریخی نیز می توان به این
 حقیقت دست یافت که هدی هم در عمل هم به این
 مساله پای بند بوده و اهمیت خاصی برای آن قایل بوده اند
 و لذا می بینیم با کارگیری این شیوه از ناحیه
 اولیاء الهی، اثرات خاص و تجولات عمده در زندگی
 اشخاص پیدا شده است، که از باب نمونه به ذکر دو
 جریان ذیل اکتفا می کنیم:

الف: امام حسن (ع) و مرد شامی
 از کامل برد و غیره نقل شده که روزی آن حضرت
 (امام حسن ع) سوار بر می می بود که مردی از اهل
 شام آن حضرت را ملاقات کرد و می توانی آن حضرت را
 لمن و نمازی بسیار گفت و آن حضرت هیچ نفرد تو
 مرد شامی از دشمن دادن فرغ شد آنکه آن مرد
 از کینه ای مرد بر سر سلام کرد و خنده نمود و فرمود:
 اگر چه همان می کشم که غریب می باشی و گویا بی تو
 مشتبه شده باشد امری چند، پس اگر از ما استراحتجوی
 (وطلب رضایت کنی) از تو راضی و بخشود می شوم،
 اگر چیزی سؤال کنی عطا می کنیم و ... و اگر راننده
 شده ای تو را به پناه می دهیم و اگر برهنه باشی تو را می ...
 پوشانیم، و اگر حاجتی داری حاجت را بر می آوریم و ...
 چون مرد شامی این سخنان را از آن حضرت شنید
 گریست و می گفت: که شهادت می دهی که تقوی خلیفه الله
 در روی زمین ... (۲۴)

ب: موسی بن جعفر (ع) و بشر حافی
 علامه حلی (ره) در فتاوح الکرامه نقل کرده: روزی
 آن حضرت (موسی بن جعفر ع) از در خانه شرف یافت
 بغداد گذشت، شنید صدای ساز و آواز غناها و بی و
 رقص که از آن خانه بیرون می آمد، پس بیرون آمد از
 کتیبه کنیزکی و خاکریبونی را که بی دست داشت بر در
 خانه ریخت حضرت او را فرمود: ای کنیزک صاحب این
 خانه آزاد است یا بنده؟ گفت: آزاد است. امام (ع)
 فرمود راست گفتی، اگر بنده (خدا) بود از ملای خود
 می ترسید، کنیزک چون بر پشت آقای او (بشر) بر سر
 سفره شراب بود، چه باعث شد که دو دیر آساید؟ کنیزک
 حاکمیت را برای بشر نقل کرد، بشر با پای برهنه بیرون
 درید و خدمت آن حضرت رسید و دست خواست و گویا
 کرد و اظهار شرمندگی نمود و از کار خود توبه کرد. (۲۵)

۳- شیوهی اقتصادی با رفع نیازمندیهای اقتصادی
 اگرچه مساله اقتصاد را نمی توان به عنوان یک امر

با موفقیتی کم نظیر آغاز ششمین هفته
نمایش در سینماهای
مراد - و آستارا (تجریش)

نوین فیلم تقدیم میکند

تستهای میرزا

علی نصیبان
محمدعلی کشاورز
فاطمه از: محمدتوسلاهی
با ترکت:
محمدعلی بیلهایی
و غوروند
جستهای
مرتضی و
کیم فردی

زنکی و ایداسکرین

ترجمان
کیمر
محمدعلی و زنجی
محمدعلی پاریان

همزمان با تهران در: ■ اصفهان (سینما قدس)

برنامه امروز سینماهای

پیش از هفتگی بیداد مستضعفان

★ انقلاب (روبال ۸۲۹۷۸۱)

۱- ۱۲۰۲۰۱ - ۲۳۰
 ۴- ۷-۲۰۳
کرگان (میدان گسرگان ۷۰۹۶۶۴)
 ۱۰- ۱۲ - ۲
 ۴- ۶

★ پدر بزرگ (سیمه‌بوند ۶۴۸۲۲۱)

۲۰۳- ۱۲۳۰۳ - ۲۳۰
 ۴- ۳۰- ۲۳۰

★ گمشده - فرامرز قریبیان - مجید منبازی (شهر فرنگ ۷۷۲۲۸)

۱۱- ۱- ۲- ۵- ۷- ۸- ۶
 ۱۰- ۱۲- ۱۳- ۱۴- ۱۵- ۱۶- ۱۷- ۱۸- ۱۹- ۲۰- ۲۱- ۲۲- ۲۳- ۲۴- ۲۵- ۲۶- ۲۷- ۲۸- ۲۹- ۳۰- ۳۱- ۳۲- ۳۳- ۳۴- ۳۵- ۳۶- ۳۷- ۳۸- ۳۹- ۴۰- ۴۱- ۴۲- ۴۳- ۴۴- ۴۵- ۴۶- ۴۷- ۴۸- ۴۹- ۵۰- ۵۱- ۵۲- ۵۳- ۵۴- ۵۵- ۵۶- ۵۷- ۵۸- ۵۹- ۶۰- ۶۱- ۶۲- ۶۳- ۶۴- ۶۵- ۶۶- ۶۷- ۶۸- ۶۹- ۷۰- ۷۱- ۷۲- ۷۳- ۷۴- ۷۵- ۷۶- ۷۷- ۷۸- ۷۹- ۸۰- ۸۱- ۸۲- ۸۳- ۸۴- ۸۵- ۸۶- ۸۷- ۸۸- ۸۹- ۹۰- ۹۱- ۹۲- ۹۳- ۹۴- ۹۵- ۹۶- ۹۷- ۹۸- ۹۹- ۱۰۰- ۱۰۱- ۱۰۲- ۱۰۳- ۱۰۴- ۱۰۵- ۱۰۶- ۱۰۷- ۱۰۸- ۱۰۹- ۱۱۰- ۱۱۱- ۱۱۲- ۱۱۳- ۱۱۴- ۱۱۵- ۱۱۶- ۱۱۷- ۱۱۸- ۱۱۹- ۱۲۰- ۱۲۱- ۱۲۲- ۱۲۳- ۱۲۴- ۱۲۵- ۱۲۶- ۱۲۷- ۱۲۸- ۱۲۹- ۱۳۰- ۱۳۱- ۱۳۲- ۱۳۳- ۱۳۴- ۱۳۵- ۱۳۶- ۱۳۷- ۱۳۸- ۱۳۹- ۱۴۰- ۱۴۱- ۱۴۲- ۱۴۳- ۱۴۴- ۱۴۵- ۱۴۶- ۱۴۷- ۱۴۸- ۱۴۹- ۱۵۰- ۱۵۱- ۱۵۲- ۱۵۳- ۱۵۴- ۱۵۵- ۱۵۶- ۱۵۷- ۱۵۸- ۱۵۹- ۱۶۰- ۱۶۱- ۱۶۲- ۱۶۳- ۱۶۴- ۱۶۵- ۱۶۶- ۱۶۷- ۱۶۸- ۱۶۹- ۱۷۰- ۱۷۱- ۱۷۲- ۱۷۳- ۱۷۴- ۱۷۵- ۱۷۶- ۱۷۷- ۱۷۸- ۱۷۹- ۱۸۰- ۱۸۱- ۱۸۲- ۱۸۳- ۱۸۴- ۱۸۵- ۱۸۶- ۱۸۷- ۱۸۸- ۱۸۹- ۱۹۰- ۱۹۱- ۱۹۲- ۱۹۳- ۱۹۴- ۱۹۵- ۱۹۶- ۱۹۷- ۱۹۸- ۱۹۹- ۲۰۰- ۲۰۱- ۲۰۲- ۲۰۳- ۲۰۴- ۲۰۵- ۲۰۶- ۲۰۷- ۲۰۸- ۲۰۹- ۲۱۰- ۲۱۱- ۲۱۲- ۲۱۳- ۲۱۴- ۲۱۵- ۲۱۶- ۲۱۷- ۲۱۸- ۲۱۹- ۲۲۰- ۲۲۱- ۲۲۲- ۲۲۳- ۲۲۴- ۲۲۵- ۲۲۶- ۲۲۷- ۲۲۸- ۲۲۹- ۲۳۰- ۲۳۱- ۲۳۲- ۲۳۳- ۲۳۴- ۲۳۵- ۲۳۶- ۲۳۷- ۲۳۸- ۲۳۹- ۲۴۰- ۲۴۱- ۲۴۲- ۲۴۳- ۲۴۴- ۲۴۵- ۲۴۶- ۲۴۷- ۲۴۸- ۲۴۹- ۲۵۰- ۲۵۱- ۲۵۲- ۲۵۳- ۲۵۴- ۲۵۵- ۲۵۶- ۲۵۷- ۲۵۸- ۲۵۹- ۲۶۰- ۲۶۱- ۲۶۲- ۲۶۳- ۲۶۴- ۲۶۵- ۲۶۶- ۲۶۷- ۲۶۸- ۲۶۹- ۲۷۰- ۲۷۱- ۲۷۲- ۲۷۳- ۲۷۴- ۲۷۵- ۲۷۶- ۲۷۷- ۲۷۸- ۲۷۹- ۲۸۰- ۲۸۱- ۲۸۲- ۲۸۳- ۲۸۴- ۲۸۵- ۲۸۶- ۲۸۷- ۲۸۸- ۲۸۹- ۲۹۰- ۲۹۱- ۲۹۲- ۲۹۳- ۲۹۴- ۲۹۵- ۲۹۶- ۲۹۷- ۲۹۸- ۲۹۹- ۳۰۰- ۳۰۱- ۳۰۲- ۳۰۳- ۳۰۴- ۳۰۵- ۳۰۶- ۳۰۷- ۳۰۸- ۳۰۹- ۳۱۰- ۳۱۱- ۳۱۲- ۳۱۳- ۳۱۴- ۳۱۵- ۳۱۶- ۳۱۷- ۳۱۸- ۳۱۹- ۳۲۰- ۳۲۱- ۳۲۲- ۳۲۳- ۳۲۴- ۳۲۵- ۳۲۶- ۳۲۷- ۳۲۸- ۳۲۹- ۳۳۰- ۳۳۱- ۳۳۲- ۳۳۳- ۳۳۴- ۳۳۵- ۳۳۶- ۳۳۷- ۳۳۸- ۳۳۹- ۳۴۰- ۳۴۱- ۳۴۲- ۳۴۳- ۳۴۴- ۳۴۵- ۳۴۶- ۳۴۷- ۳۴۸- ۳۴۹- ۳۵۰- ۳۵۱- ۳۵۲- ۳۵۳- ۳۵۴- ۳۵۵- ۳۵۶- ۳۵۷- ۳۵۸- ۳۵۹- ۳۶۰- ۳۶۱- ۳۶۲- ۳۶۳- ۳۶۴- ۳۶۵- ۳۶۶- ۳۶۷- ۳۶۸- ۳۶۹- ۳۷۰- ۳۷۱- ۳۷۲- ۳۷۳- ۳۷۴- ۳۷۵- ۳۷۶- ۳۷۷- ۳۷۸- ۳۷۹- ۳۸۰- ۳۸۱- ۳۸۲- ۳۸۳- ۳۸۴- ۳۸۵- ۳۸۶- ۳۸۷- ۳۸۸- ۳۸۹- ۳۹۰- ۳۹۱- ۳۹۲- ۳۹۳- ۳۹۴- ۳۹۵- ۳۹۶- ۳۹۷- ۳۹۸- ۳۹۹- ۴۰۰- ۴۰۱- ۴۰۲- ۴۰۳- ۴۰۴- ۴۰۵- ۴۰۶- ۴۰۷- ۴۰۸- ۴۰۹- ۴۱۰- ۴۱۱- ۴۱۲- ۴۱۳- ۴۱۴- ۴۱۵- ۴۱۶- ۴۱۷- ۴۱۸- ۴۱۹- ۴۲۰- ۴۲۱- ۴۲۲- ۴۲۳- ۴۲۴- ۴۲۵- ۴۲۶- ۴۲۷- ۴۲۸- ۴۲۹- ۴۳۰- ۴۳۱- ۴۳۲- ۴۳۳- ۴۳۴- ۴۳۵- ۴۳۶- ۴۳۷- ۴۳۸- ۴۳۹- ۴۴۰- ۴۴۱- ۴۴۲- ۴۴۳- ۴۴۴- ۴۴۵- ۴۴۶- ۴۴۷- ۴۴۸- ۴۴۹- ۴۵۰- ۴۵۱- ۴۵۲- ۴۵۳- ۴۵۴- ۴۵۵- ۴۵۶- ۴۵۷- ۴۵۸- ۴۵۹- ۴۶۰- ۴۶۱- ۴۶۲- ۴۶۳- ۴۶۴- ۴۶۵- ۴۶۶- ۴۶۷- ۴۶۸- ۴۶۹- ۴۷۰- ۴۷۱- ۴۷۲- ۴۷۳- ۴۷۴- ۴۷۵- ۴

روزنامه‌های سینماها

۱۱-۹-۷۵-۳-۱
حافظ (۲۹۱۰۷۴) ۱۰-۱۲-۷۵-۲
★ دلاور
(۲۵۷۱۶۰) دروازه طلایی ۱۱-۹-۷۵-۳
★ پدر بزرگ
بیولو (۲۵۷۲۲۲) ۱۰-۱۲-۷۵-۳
★ ماموریتی در وین
گریز یوسف‌آباد بالا ۱۰-۱۲-۷۵-۳
۱۲-۳-۲۰۲۳-۵-۷۵-۳-۲

۱۰-۱۱-۷۵-۳-۱
تهران (مبای) ۷۵-۳-۹
۱۲-۳-۲۰۲۳-۳
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
بیوند (میدان خراسان) ۱۲-۳-۲۰۲۳-۱
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
ایران (۱۲۱۲۴۳) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
سپیده (میانسا) ۷۵-۳-۲۰۲۳-۱
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
اروپا (۲۰۳۱۷۹) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
آرام (یاسفنج) ۷۵-۳-۲۰۲۳-۱
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
پیروزی (۲۴۵۵۷۰) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
جاساچ (ایندو) ۷۵-۳-۲۰۲۳-۱
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
جمیوری (بنگاکو) ۷۵-۳-۲۰۲۳-۱
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲

★ فیکرالانو
عصر جدید سالن شهزاده
یک (۲۵۷۵۵۰) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۲-۳-۲۰۲۳-۳
۱۲-۳-۲۰۲۳-۳
کریستال (لا-زائیسو) ۱۱-۹-۷۵-۳-۲
★ سیرک توسیرک
عصر جدید سالن شهزاده
دو (۲۵۷۵۵۰) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
★ سائورن در دهکده طلایی
گریز ذوبک (۱۲۸۷۸۱۲) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
★ گولاک
شهر نانتا (۲۲۵۴۸) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
آرم (سپیلدا) ۲۱۴۵۴۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
★ بخاطر بنی
گریلیان (۲۳۲۵۵۰) ۱۱-۹-۷۵-۳-۲
★ سیرک توسیرک
فرهنگسرای نیواران
(۲۸۷۰۸۱۲) شروع بعد
ازظهر
سعدی (ماژستیک) ۲۶۸۴۶۱
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
زیرین (۲۵۳۲۶۶) ۱۱-۹-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
شهباز (۵۵۰۹۵۳) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲

روزنامه‌های سینماها

★ تئاتر مجلس گل
کاری از : بخش تئاتر ستاد
مرکزی سپاه پاسداران
محل اجراء تالار وحدت
شروع : ساعت قبلدازظهر
تلفن ۶۷۵۰۱۰۱

★ تئاتر گلشنیوری
کاری از : بخش تئاتر
ستاد مرکزی سپاه پاسداران
محل اجراء تالار وحدت
شروع : ساعت قبلدازظهر
تلفن ۶۷۵۰۱۰۱

★ راه دوم
سنتار (۲۳۱۷۷۱) ۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲
میلاد (آله) ۲۳۴۴۱۲
۱۰-۱۲-۷۵-۳-۲

از امروز،
برنامه فوق العاده سینماهای
پاریس + قدس + تهران
(وینور سال سابق) (بولیدور سابق) (میامی سابق)
میوند + ایران + سپیده
(میدان خراسان) (دیانان سابق)
انقلاب + اروپا + آرام
(رویال سابق) (پاسیفیک سابق)
+ پیروزی + جام جم
(لیدو سابق)
جمهوری + کوچ
(نیاکارا سابق)

سازمان سینمایی پیمان تقدیم میکند
فراخ زقریبیان، ولی شیاندانی، عطا... زاهد
نرنا حکمت، هوشنگ تیموری و سوز کار خردسال جواد خاکشور

سینما
رنگی
ایستمن کالر

پروین سلووانی - نوری کوکلان - رفیع - علی کنگراو - اصغر اشوری
محمد شمس - رشید یوپی - ای محمد - عبدالرحمن
قلندانه: یهود باز یازان موسیقی متن: ناصر چشم‌آذر

برنامه فوق العاده امروز سینماهای

آزادی - مرکزی - استقلال - آسیا - لاله - صحرا

(شهر فرنگ سابق)
(سانترال سابق)
(امپایر سابق)
(رکس سابق)
(ریونی سابق)

فرهنگ - ماندانا - توسکا - رنگین کمان - سایه

(الهیک)
(سینمای خانواده‌ی)
(ساینا سابق)

فرامرز قریبیان . جمشید مشایخی

افسانه بایگان . ایمان خانی (کودک)

جعفر والی . مهری ودادیان . مهوش برگی

مظفر سلطانی . حسین ملکی

درنمایی از: مهدی صباغزاده

توسکا

دنگی واید اکرین

فیلمی عاطفی
برای تمام خانواده‌ها

مدیر فیلمبرداری: علیرضا زرین دست • موسیقی متن: کامیاز روشن روان

نخستین محصول بخش فرهنگی بنیاد مستضعفان خراسان

سینما آزادی هر شب یک سانس فوق العاده از ساعت ۸/۳۰ بعد از ظهر نمایش میدهد و برای این سانس همه روزه از صبح بلیط رزرو میکند.

[illegible]

وزارت معادن و فلزات
گروه ملی صنعتی فولاد ایران

آگهی مزایده آهن آلات اسقاطی غیرذوبی:

گروه ملی صنعتی فولاد ایران وابسته به وزارت معادن و فلزات در نظر دارد آهن آلات اسقاطی غیر ذوبی خود را که شامل:

(شمشهای فولادی قطع شده - لثاف ورق - کناره ورق - معقول و مبیل گرد - سیم مسی - بودراکمید - آجر نسوز - شبکه پلاستیکی - بروفیل ولوله گروه - شمشهای از کوره پرکشته و شیار خورده - لوله های درهم - نشیهای کوتاه و غیره) میباشد از طریق مزایده بفروش رساند.

از متقاضیان دعوت میشود جهت بازدید از آهن آلات و دریافت برگ شرایط مزایده از تاریخ ووز چهارشنبه ۶۵/۲/۱۰ لغایت پایان وقت اداری چهارشنبه ۶۵/۲/۱۷ به آذاره فروش کارخانجات واقع در اهواز ۹ کیلومتر ۹ جاده اهواز - خرمشهر مراجعه فرمایند. علاوه بر موارد فوق مقدار محدودی ضایعات نیز در انبار آبرین گروه واقع در ۲۲ جاده تهران - ساوه جهت بازدید و پیشنهارد قیمت جداگانه آماده میباشد.

ضمناً یادآوری میشود کلیه هزینه مربوطه از جمله هزینه درج آگهی مزایده و حمل بارگیری آهن آلات مورد مزایده و عوارض شهرداری اهواز غیره بعهده پرتندگان مزایده خواهد بود.

و م الف ۷۲۷۸.

گروه ملی صنعتی فولاد ایران

توجه
مدرنترین و مجهزترین
حمام سونا (طبی)
بزودی در تبریز افتتاح میشود.
حمام سونای تبریز شامل: سونای بخار -
سونای خشک - استخر آب یخ - استخر آب
گرم - اتاق موسوژور - تریا و سالن پذیرائی
- و مجهز به وسائل و دستگاههای ورزشی.
برای عضویت با دفتر حمام سونا و یا با
تلفن ۵۷۳۶۴ تماس حاصل نمائید.
آدرس: تبریز - چهار راه شریعتی.

زیندین بار
 (مجموعه و ساقه ترازه میا)
 کامیونهای کامیون دراز و مسافت
 جهت جابجایی مومستازل و کلا
۹۲۵۳۲۲۲.۴
 بسمه تعالی
آگهی احضار
 بدینوسیله به آقای حسین
 شکرذائی فرزند اصغر اهل و ساکن م
 رومانی باغ جمگ که به اتهام خرید
 مال منقوضه در پرونده کلاسه
 ۵۸۸/۶۲ تحت تعقیب بازپرس
 دادرسی عمومی می باشد احضار
 میشود و ظرف ده روز از تشریح
 آخرین آگهی جهت رسیدگی و دفاع
 توضیح در این بازپرسی حاضر شود.
 نتیجه عدم حضور اتخاذ تصمیم قانونی
 در پرونده کلاسه فوق خواهد بود.
 بازپرس دادرسی عمومی می
 شایخ

نبرد در مناطق «زبیدات»، «شمرهانی» و «کوشک» به شدت ادامه‌دارد

یک گردان از نیرووهای دشمن در ارتفاعات «کهنه‌ریگ»سومار منهدم‌شد

۷سرویس سیاسی - رزمندگان اسلامدر ادامهٔ دفاع مقدس خود طی ۴۸ ساعت گذشته موفق شدند یک گردان از نیرو های بیادیه دشمن را درارتفاعات «کهنه‌ریگ» سومار به طور کامل منالشی کنند. یک فروند هلیکوپتر دشمن نیز هدف آتش بدافند هوایی سپاه پاسداران انقلابی اسلامی قرار گرفت و درآب های خور عبدالله سرتگون شد .

اطلاعهی شمارهٔ ۲۴۴۸ ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی

● تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی : اوضاع جبهه های نبرد طی چهل و هشت ساعت گذشته از سوی ستاد مشترک ارتش در اطلاعیه شمارهٔ ۲۴۴۸ به این‌شرح گزارش شد :

بسمه تعالی
، چهل و هشت ساعت گذشته درگیری و تبادل آتش در جبهه های جنوبی کشور جریان داشت و در مناطق عملیاتی «زبیدات» ، «شمرهانی» و «کوشک» شدت آتش بیشتر از سایر مناطق بود .
ظرف‌مندان اسلام در این جبهه ها علاوه بر آدابهی تنگم مواضع دفاعی خود با اجرای آتشی‌هایمداوم بدافندی ، از هرگونه فعالیت دشمن‌جلوگیری به عمل‌آوردند. در منطقه عملیاتی «مهرعین» حرکات و جایجایی تانک هاو خودرو های تدارکاتی صدایان تحت کنترل و زیر آتش نیرو های خودی قرار داشت که بر اثر آن چند خودرو حامل نفرات دشمن منهدم و کلیهی سرنشینان آنها به هلاکت‌رسیدند. در مناطق عملیاتی غرب کشور نیرو های توانمند اسلام ضمن حراست از مواضع بدافندی مربوطه ، با اجرای آتش، چند سنگر جنگ‌افزار و تعدادی خودرو دشمن را منهدم و بیش از ده نفر از مزدوران بی‌ثنی را کشته و با زخمی کردن، تاسیسات صنعتی - اقتصادی بنامیل و صنعت‌خانه‌های عراق زیرآتش توپخانهی قدرتمند ما قرار داشت‌و در نتیجه‌خسارت‌ها قابل ملاحظه‌ای به تاسیسات مذکور وارد شد .
در ساعات یک و سی و پنج و سه پانصد پیروز در

اسرای عراقی،از جنایات عوامل رژیم‌مصر در عراق پرده‌برداشتند

سرویس سیاسی - گروهی از فریب‌خوردگان صدامی که اخیرا در منطقه عملیاتی «فاو» به اسارت نیروهای اسلام درآمده‌اند، در گفتگویی با خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی از جنایات عوامل رژیم‌مصر که در عراق به کارهای گوناگون اشتغال دارند، پرده برداشتند.

یک اسیر عراقی که خود را سرباز احتياط «رحیم عابد خلیوص» جمعی تیپ ۵۰۲ عراق معرفی کرد، گفت: شنیع‌ترین جنایات‌ها را علیه مردم عراق مرتکب می‌شوند، از جمله با راجحه به وزارت کشور رژیم عراق و دریافت مجوز لازم، همسران تعدادی‌ازسربازان مقفود دالتر عراقی را به «عده» خود درآورده و پس از مدتی زینت آلات و جواهرات این‌گونه زنان را به سرعت می‌برند و ازکشور خارج می‌شوند.

این اسیر عراقی افزود: تعدادی از اتباع مصری در چند مور عده‌ای از کودکان عراقی را به قتل رسانده و درون شکم این کودکان مسکوکات طلا و جواهرآلات تمبیه کرده و با تظاهر به اینکه فرزند آنان فوت کرده‌اند می‌پایستی اجساد را به مصر انتقال دهند، از کشور خارج می‌شوند.

این اسیر عراقی افزود: تعدادی از اتباع مصری در چند مور عده‌ای از کودکان عراقی را به قتل رسانده و درون شکم این کودکان مسکوکات طلا و جواهرآلات تمبیه کرده و با تظاهر به اینکه فرزند آنان فوت کرده‌اند می‌پایستی اجساد را به مصر انتقال دهند، از کشور خارج می‌شوند.

این اسیر دیگر عراقی بنام «کریم قاسم حمودی» از اهالی «مصر» در این زمینه‌بخبرنگارخبرگزاریجمهوری اسلامی گفت: مردم عراق احساس می‌کنند که رژیم صدام

دومین کاروان دانشجویان دانشگاه‌های کشور عازم جبهه‌هاشد

● تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: دومین کاروان دانشجویین و دانش‌هایان لیبک‌توی پهرنام امام امت متصل از یک سفر رزمی و تخصصی،عصر دیروز (پنجشنبه) با تریبی از دانشجویان چنددانشگاه کشور طی مراسم و رژه‌ای با بردهی خرم اسنادان، دانشجویان و مسئولین دانشگاهی، از دانشگاه تهران راهی جبهه‌های نبرد حق علیه باطل شد. در مراسم اعزام این دانشگاهیان، حجت‌الاسلام کربویی نمایندهی امام و سرپرست پنباده شهید طی سخنانی به تشریح نقش دانشجویان و طلاب علوم دینییه در انقلاب‌اسلامی و نیز مبارزه با گروه‌های الحادی پرداخت و گفت:

هجایی بسز رگداشت «شهادی هویره» فردا در مسجد ارك تهران برگزار می‌شود

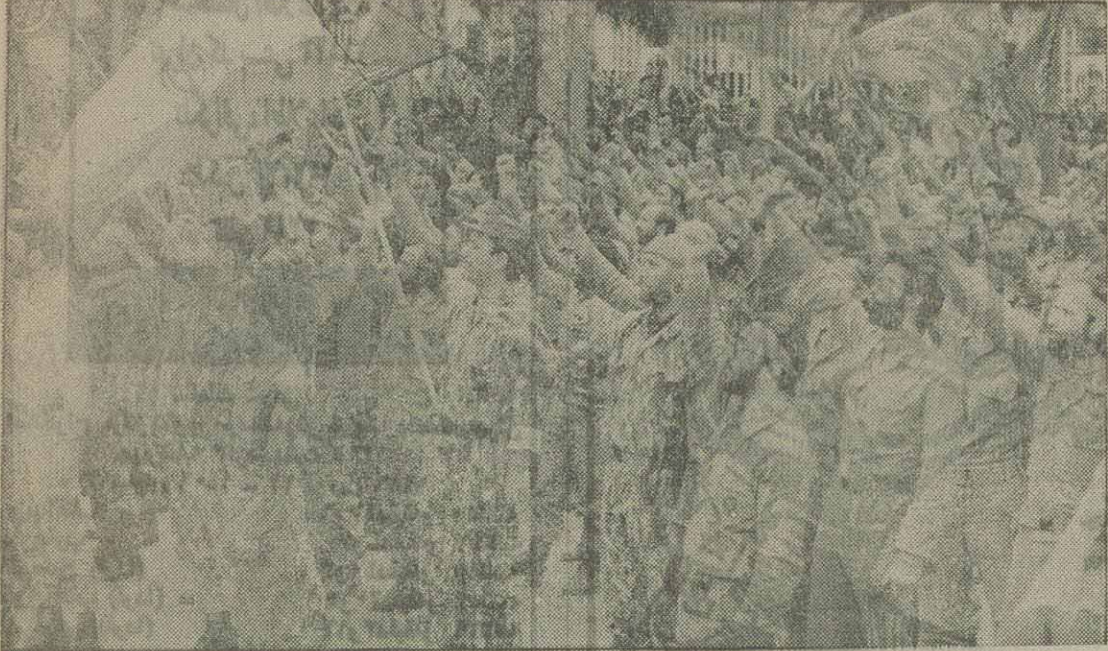
تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: در پی کشف ایجاد دها تن از اهالی شهر پهرنام هویره که به دست چاب‌تداران رژیم بعث عراق به صورت جمعی در ین‌کودال دفن شده بودند، از سوی ارتش جمهوری اسلامی ایران سپاه پاسداران انقلاب‌اسلامی، بنیاد شهید انقلاب اسلامی- جهاد سازندگی و ستاد تبلیغات جنگ مراسم بزرگداشتی در روز پنجشنبه از ساعت ۱۱ صبح در مسجد ارك تهران برگزار می‌شود در اطلاعیه‌ای که به همین مناسبت از سوی از کاتبها و سازمانهای یاد شده انتشار یافت، از امت‌مینه درمسجد دعوت شده است که هرچه‌گسترده‌تر در این مراسم بزرگداشت شرکت کنند.

دولت فرانسه خواستار موافقت رژیم اشغالگر قدس با ایجاد نیروگاه هسته‌ای در عراق شد !

● تهران - خبرگزاری اشغالگر قدس بااین مساله جمهوری اسلامی: موافقت کند. دولت فرانسه در صورت موافقت رژیم اشغالگر قدس آلمان غربی، «ژاک شیراک» پادشختن تاسیسات هسته‌ای نخست‌وزیر فرانسه ایمن در عراق، به عرضه‌نیروگاه مطلب را در ملاقات با هشته‌ای به رژیم اشغالگر «شمون پرنز» همنای قدس‌نژادام خواهد کرد. صهیونیست خود مطرح استار می‌رود، رژیم کرده است.

اخبار جنگ

هزاران تن از نیروهای رزمنده و متخصص عازم جبهه‌های نبرد شدند

● سرویس سیاسی - حرکت خروشان و پایان‌ناپذیر رزمندگان خرسیتیز و نیروهای متخصص مردمی از شهرهای مختلف کشورمان به سوی جبهه‌های نبردحق علیه باطل در ابعادی گسترده همچنان ادامه دارد.

● زاهدان - خبرنگار اطلاعات ت در پی فرمایش‌های مهم و سرنوشت‌ساز امام امت در رابطه با حضور هرچه‌گسترده‌تر امت‌دافکار درجبهه‌های جنگ، گروهی‌از پرسنل جان‌پرکف شهربانی استان سیستان و بلوچستان طی مراسمی باحضور حجت‌الاسلام رحیمی رئیس دایره عقیدتی - سیاسی و سرهنگ ریس‌ان‌چیان رئیس‌شهربانی استان و درمیان بدرقه گرم گروه کثیری از همکاران خود عازم جبهه‌های نبرد شدند .

● اهواز - خبرنگار اطلاعات - در پی سخنان سرنوشت‌ساز امام امت مبنی‌بر حضور هرچه بیشتر اقبال مختلف مردم در صحنه‌های نبرد، ۶۰ نفر از دانشجویان دانشکدهی نفت درمیان بدرقه گرم و پرشور اسنادان و دانشجویان این دانشگاه از اهواز عازم جبهه‌های نبرد حق علیه باطل شدند.

● رامهرمز - خبرنگار اطلاعات - نیروهای تکاوران لیبک باامام - ۲، رامهرمز از کاروان «راهیان کربلا» ۵، خوزستان عازم جبهه‌های نبرد شدند.

● طی مراسم باشکوهی که با حضور امت شهیدپرور رامهرمز در میدان آزادی این شهر برگزار شد، یک گروهان از نیروهای بسیج سپاه پاسداران ادارات و نهادهای فرهنگیان شهرستان رامهرمز و رامشیر به‌همراه‌عده‌ای از پدران شهید ا عازم جبهه‌ها شدند .

● قم - واحد مرکزی خبر: گروه کثیری از پرامدان عراقی مقیم شهرهای قم و کاشان در قالب کاروانهای فجر عصر دیروز پس‌از انجام مراسم خاصی در محل بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی قم در میان بدرقه گرم‌امت حزب‌الله برای‌خراست و پاسداری از سرنوشتی آزاد شدهی خود راهی میدانهای نبرد با مزدوران استکبار جهانی شدند.

● مشهد - واحد مرکزی خبر: در پی فرمایش‌های اخیر امام امت مبنی‌بر حضور هرچه گسترده‌تر مردم در جبهه‌های جنگ و نیز در آدابهی حرکت باشکوه کاروانهای راهیان کربلا صبح دیروز ۱۲۰ نفر از نیروهای متخصص شهرداری مشهد با بدرقه‌ی کارکنان شهرداری و خانواد‌ه‌هایشان طی مراسمی برای احداث اردوگاه در جبهه‌های جنگ حق علیه باطل عازم مناطق جنگی شدند .

● براساس همین گزارش ، طی فردین ماه سال جاری علاوه بر این افراد، تعداد ۲۱۱ تن از کارکنان شهرداری با تخصص های مختلف برای‌نبرد بامزدوران صدامی به جبهه های جنگ اعزام شدند .

● کاشان - واحد مرکزی خبر: به دنبال استقبال چشمگیر امت ایثارگر کشورمان از فرمایش های اخیر فرماندهی کل قوا امام امت مبنی‌بر هجوم گستردهی نیروهای مردمی به جبهه‌ها ، بیش از ۷۰۰ تن از نیروهای طرح «لیبک یا خمینی» بسیج سپاه‌پاسداران انقلاب اسلامی و نیروهای رزمی - مهندسی جهاد سازندگی شهرستان کاشان و نیز جمعی از پرامدان مجاهد عراقی سازمان یافته دردومین مرحله ازکاروان لیبک یا امام صبح دیروز پس از اجتماع گسترده در پایگاه بسیج کاشان و انجام مراسم باشکوهی با فرماندهی گزیندهی «سورگ برآهیک» و «جنگ» جنگ تا پیروزی، راهی جبهه‌های جنگ تحمیلی شدند.

● اصفهان - خبرگزاری جمهوری اسلامی: یک گروه از کارکنان کارخانهی ذوب‌آهن اصفهان راهی جبهه‌های نبرد شدند. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی این گروه ۱۷ نفری رزمی-تخصصی از سوی بسیج این کارخانه و با بدرقهی جمعی از کارکنان ذوب آهن به جبهه‌های نبرد اعزام شدند . با اعزام این گروه، در سال‌جاری بیش از ۴۰۰ نفر داوطلب از این واحد عظیم به جبهه‌های نبرد عزیمت کرده‌اند. براساس همین گزارش دیروز جمعی از بسیجیان دلاور اردستان نیز در میان بدرقهی گرم اهالی این‌شهر عازم جبهه‌های نبرد شدند.

● اصفهان - واحد مرکزی خبر: در آستانهی میلاد به سعادت دوزادهمین اختر تابناک آسمان امامت‌و ولایت حضرت مهدی (عج) و به پیروی از فرمان امام خمینی، ۵۰ تن از هنرجویان هنرستان شهید رجایی خمینی‌شهر از طریق جهادسازندگی این شهر عازم جبهه‌های نبرد شدند.

● ارومیه - واحد مرکزی خبر: در پی عزیمت دولشکر از نیروهای مردمی ازآذربایجان‌غربی بهجبهه‌ها، دیروز گروه دیگری از جوانان ارومیه متشکل از هنر-جویان هنرستان شهید بهشتی این شهر جهت یاری رزمندگان اسلام عازم جبهه‌های نبرد شدند.

● شیراز - واحد مرکزی‌خبر: به‌منظور لیبک‌تویی به ن‌دای امید مستضعفان جهان و یاری راگشایان حرم حسینیه گروهی از نیروهای متخصص عضو سازمان امورشعبانی استان فارس راهی جبهه‌ها شدند.

● کرمان - واحد مرکزی خبر: گروهی از نیرو-های تخصصی داوطلب به‌منظور یاری لشکریان اسلام صبح دیروز از طریق ستاد پشتیبانی جنگ جهادسازندگی شهرستان جیرفت عازم جبهه‌های نبرد شدند.

● اهواز - خبرگزاری جمهوری اسلامی: پنجمین کاروان راهیان کربلا تحت عنوان کاروان طبیک با امام، متشکل از صدها تن از نیروهای بسیج‌ادارات، کارخانه‌ها، شرکت‌ها، نهاده‌ا، سازمانهای دولتی و نیروهای مردمی شهرستان ماهشهر، سرپندر و هندیجان دیروز از شهرستان ماهشهر عازم جبهه‌های نبرد شدند.

● بوشهر - واحد مرکزی خبر: در ادامهی عزیمت نیروهای متخصص به جبهه‌های نبردحق علیهباطل دیروز گروهی از نیروهای تخصصی شامل: راننده‌ی پایه یک و دو، مکانیک ماشین‌آلات سنگین، جوشکار و پنچگیر از سوی ستاد پشتیبانی جنگ جهادسازندگی شهرستان دشتستان در میان بدرقه‌ی گرم جهادگران جهادسازندگی این شهرستان عازم مناطق جنگی شدند.

● یاسوج - واحد مرکزی خبر: در میان بدرقه‌ی گرم مردم و عشایر حزب‌الله شهرستان کهکلو به صدها تن از لیبک‌تویان امید مستضعفان جهان از «دهدشت» راهی مناطق جنگی شدند.

این رزمندگان که از مناطق بهمنی، چرام، لنده، سوق، سرفاریان، سادات و دیگر نقاط این شهرستان در ده‌دشت گرد آمده‌بودند، با فریادهای جنگ، جنگ تا پیروزی عازم جبهه‌های نبرد شدند. همچنین گروه کثیری از نیروهای داوطلب از بخش سی‌سخت‌و مناطق مارگون و چیتاب و نقاره‌خانهی یاسوج نیز برای یاری مدافعان اسلام راهی مناطق جنگی کشور شدند.

دعوت از دارندگان وسائل نقلیه باربری برای ارسال کمک‌های مردمی به جبهه‌ها

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی: ستادجنب وهدایت کمک‌های مردمی از کلیه دارندگان کابین ، تریلی و کامیونت دعوت کرد، تا برای همکاری در حمل هدایای انبوه مردم تهران که با عنوان کاروان کبکبای راهیان کربلا روز جمعه این هفته (۵ اردیبهشت) به جبهه‌های نبرد حق علیهباطل ارسال می‌شود، با این ستاد وسیله تلفن های شماره ۵۸۸۹۱۰۵ و یا واحد جمع‌آوری کمک‌های مردمی در مسجد امام پنازار تماس حاصل نمایند.

آگهی پذیرش دانشجو دوره کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) فیزیوتراپی در سال تحصیلی ۶۵-۶۶

دانشکده علوم توانبخشی برای دوره کارشناسی ارشد فیزیوتراپی در ترمینال اول سال تحصیلی ۶۵-۶۶ از طریق آزمون کتبی و مصاحبه حضوری دانشجومی پذیرد،

شرایط عمومی

۱- اعتقاد به دین مبین اسلام با یکی از اقلیت های شناخته شده در قانون اساسی.

۲- اعتقاد به نظام جمهوری اسلامی و اشتها به رعایت نمودن موازین اسلامی.

۳- عدم وابستگی به گروه‌های محارب و الحادی

شرایط اختصاصی

۱- ارا باید در آشننامه کارشناسی در رشته فیزیوتراپی با کار درماتی

۲- حداکثر سن برای داوطلبان ۳۵ سال می باشد که برای کارشناسان آموزشی تا ۴۰ سال بلامانع است.

۳- شرکت دانشجو یانیکه در شهر یورماه سال ۶۵ فارغ التحصیل میشوند در آزمون بلامانع است.

۴- از تحصیل افرادی که از یکی از موسسات آموزشی داخل یا خارج از کشور مدرکی بالاتر از لیسانس دریافت نموده اند معافیت بعمل میاید.

مدارک لازم:

۱- فرم تکمیل شده درخواست ثبت نام طبق نمونه مندرج (فتوگرافی قابل قبول است)

۲- فتوگرافی گراهی پایان تحصیلات دوره کارشناسی

۳- فتوگرافی شناسنامه از تمام صفحات یکسری

۴- عکس ۳×۴ چهار قطعه

۵- فیش بانکی مبلغ -/۳۰۰۰ ریال بحساب ۷۴۸ خزانه بانک مرکزی ایران بابت ثبت نام در امتحان کارشناسی ارشد دانشکده علوم توانبخشی ده اوطلبان در صورت داشتن شرایط عمومی و اختصاصی، بایستی حداکثر تا پایان وقت اداری روز ۱۳۰/۱۲/۶۵ کلیه مدارک خود را به ادوس «تهران» خیابان میرداماد میدان شهید زمانی- خیابان شهید شاه نظری دانشکده علوم توانبخشی دفتر کارشناسی ارشد- با بست سفارشی ارسال دارند.

تاریخ تحویل کارت ورود به جلسه و نیز برگزاری امتحان متعاقبا از طریق جراید اعلام میگردد.

بدینیهی است به مدارکی که ناقص باشد و پس از تاریخ مقرر بست باشد ترتیب اثر داده نخواهد شد.

دانشکده علوم توانبخشی

فرم درخواست ثبت نام دوره کارشناسی ارشد دانشکده علوم توانبخشی

۱- نام خانوادگی:

محل درج حرف به حرف نام خانوادگی از راست به چپ

۲- نام:

محل درج حرف به حرف نام از راست به چپ

۳- جنس:

۴- شماره شناسنامه

۵- محل تولد:

۶- نام پدر:

۷- رشته تحصیلی دوره کارشناسی (لیسانس)

۸- وضعیت تحصیلی در هنگام تکمیل این تقاضا نامه:

۹- لیسانس سالهای گذشته

۱۰- دانشجوی ترم آخر سال تحصیلی ۶۵-۶۴ که تا پایان سال ۶۵ فارغ التحصیل میشوم

۱۱- تاریخ اخذ لیسانس یا مدارک بالاتر:

۱۲- معدل دوره لیسانس

۱۳- محل اخذ مدرک لیسانس یا محل تحصیل فعلی:

۱۴- آخرین مدرک تحصیلی:

۱۵- وضعیت خدمت وظیفه:

دارای کارت پایان خدمت

دارای کارت معافیت دائم تکفل

دارای کارت معافیت دائم پزشکی

دارای کارت معافیت موقت تکفل پزشکی

معافیت مازاد زمان صلح

دارای کارت معافیت تحصیلی

عمومی هستم

در خدمت وظیفه

۱۶- شغل:

۱۷- نشانی دقیق و کامل محل اقامت فعلی:

۱۸- شماره تلفن:

۱۹- شماره تلفنی که بوسیله آن بتوان در صورت ضرورت پیام فوری فرستاد:

شماره تلفن:

۲۰- آدرس کامل پستی

تاریخ:

امضاء

سیکسی

دیپلماتیک

سال اول - شماره هشتم - چهارشنبه ۳ اردیبهشت ۱۳۶۵
۱۳ شعبان ۱۴۰۶ - ۲۳ آوریل ۱۹۸۶

یادداشت

بسمه تعالی

تجاوز وحشیانه هواپیماهای آمریکا به لیبی و بمباران مناطق مسکونی و محل سکونت رهبر قانونی یک کشور مستقل بازتاب گسترده ای در رسانه های گروهی و افکار عمومی جهان داشت.

هنوز نمی توان در مورد همه ابعاد و جوانب این حمله و غل ان به دقت نظر داد. اما می توان با مرور برخی تحولات چند سال اخیر و شکست های سیاست خارجی آمریکا در زمینه های مختلف و توجه به بازتاب این ناکامی ها در داخل آمریکا و در سطح افکار عمومی جهانی، علل کلی توسل به چنین شیوه هایی را مورد شناسایی قرار داد.

دوره دوم ریاست جمهوری ریگان، دوره شکست های پیاپی در زمینه های دست یابی به یک فرمول کلی صلح در خاور میانه، در لبنان، در جنگ تبلیغاتی بر سر خلع سلاح و مذاکرات تسلیحاتی، جنگ اشکار علیه انقلاب نیکاراگوا، در مواجهه با بحران رشد یابنده داخلی در مصر و مهمتر از همه ناتوانی در تحمیل یک راه حل آمریکایی در منطقه خلیج فارس و جنگ عراق و ایران بوده است.

شکست مذاکرات جداگانه صلح در خاور میانه

امریکا و اسرائیل در پی جنگ لبنان و وارد آوردن ضربه سنگین به ساختار نظامی سازمان آزادیبخش فلسطین، با ارائه «طرح صلح» ریگان و تلاش در برآه انداختن کاروان مذاکرات دوجانبه بین یک هیات اردنی - فلسطینی از یک سو و اسرائیل از سوی دیگر در پی دستیابی به توافق در زمینه برسمیت شناختن قطعنامه های ۲۴۲ و ۳۳۸ سازمان ملل از سوی ساف و نیز معامله ای درباره اراضی ساحل غربی رود اردن در یک چهارچوب کنفدرال بودند. این فرآیند با طی فراز و نشیب های پیاپی و یک دوره مذاکرات طولانی، با ایستادگی ساف در مورد عدم پذیرش قطعنامه های مذکور به شکست کامل انجامید و «طرح صلح» ریگان امروز بیش از آنکه اساسی برای دست یابی به یک معامله صلح و حلال مشکلات روز باشد، به بایگانی تاریخ سپرده شده است. شکست تاریخی در لبنان

مقاومت حماسی مسلمانان لبنان در مقابل تجاوز ارتش اسرائیل و بیرون راندن نیروهای متجاوز از خاک لبنان (بجز یک «نوار امنیتی» چند کیلومتری در منتهی الیه جنوب که آنهم زیر ضربات دائمی نیروهای مقاومت قرار دارد و همراه با آن ضربات سنگین و جریان ناپذیر مقاومت اسلامی به نیروهای چند ملیتی و بویژه تفنگداران آمریکایی در بیروت، بزرگترین شکست سیاسی - نظامی آمریکا پس از جنگ ویتنام بوده است. این مقاومت مقدس که به همت نیروهای خودجوش و مومن لبنانی موجب شکست طرح فیلپ حبیب، شکست توافق ۱۷ ماهه دولت های لبنان و اسرائیل و آزادی خاک لبنان و نیز قراردادن نیروهای راستگرای متحد اسرائیل و غرب در ضعیف ترین موضع خود از زمان استقلال لبنان شد، همراه با رشد یک موج عظیم ضد آمریکایی در سراسر جهان اسلام شد و علاوه بر دست آوردهای گرانمایه نظامی خود، افسانه قدر قدرتی آمریکا و اسرائیل را در ذهن توده های مسلمان و نیز افکار عمومی در سراسر جهان باطل کرد.

شکست در جبهه جنگ علیه نیکاراگوا

تلاش آمریکا برای برآه انداختن یک شورش داخلی از طریق کمک های وسیع نظامی و تبلیغاتی به نیروهای ضد انقلاب (کنترا)، جنگ خارجی از طریق تحریک کشورهای همسایه، بخصوص هندوراس و موزامبیک و موزامبیک در سطح افکار عمومی و مجامع جهانی از طریق تبلیغات وسیع تا امروز به موفقیت قابل توجهی دست نیافته است.

در صحنه نظامی جنگ با نیروهای ضد انقلاب، مطابق گزارشات منتشره توسط دولت نیکاراگوا، نیروهای «کنترا» متحمل یک شکست استراتژیک در چند ماه اخیر شده اند و تلاش عاجلانه ریگان برای جلب موافقت کنگره ای آمریکا با اعطای یک کمک ۱۰۰ میلیون دلاری به نیروهای ضد انقلاب نشانه صحت این ادعاست. در صحنه جنگ خارجی، دولت نیکاراگوا تا امروز توانسته است از طریق تلاش های دیپلماتیک وسیع و اتخاذ یک سیاست خارجی سنجیده از بروز چنین جنگی با هندوراس جلوگیری کند و در زمینه جنگ تبلیغاتی نیز نظر سنجی ها، حتی در داخل ایالات متحده، نشان می دهد که افکار عمومی جهانی و داخلی اقدامات دولت ریگان را تایید نمی کند.

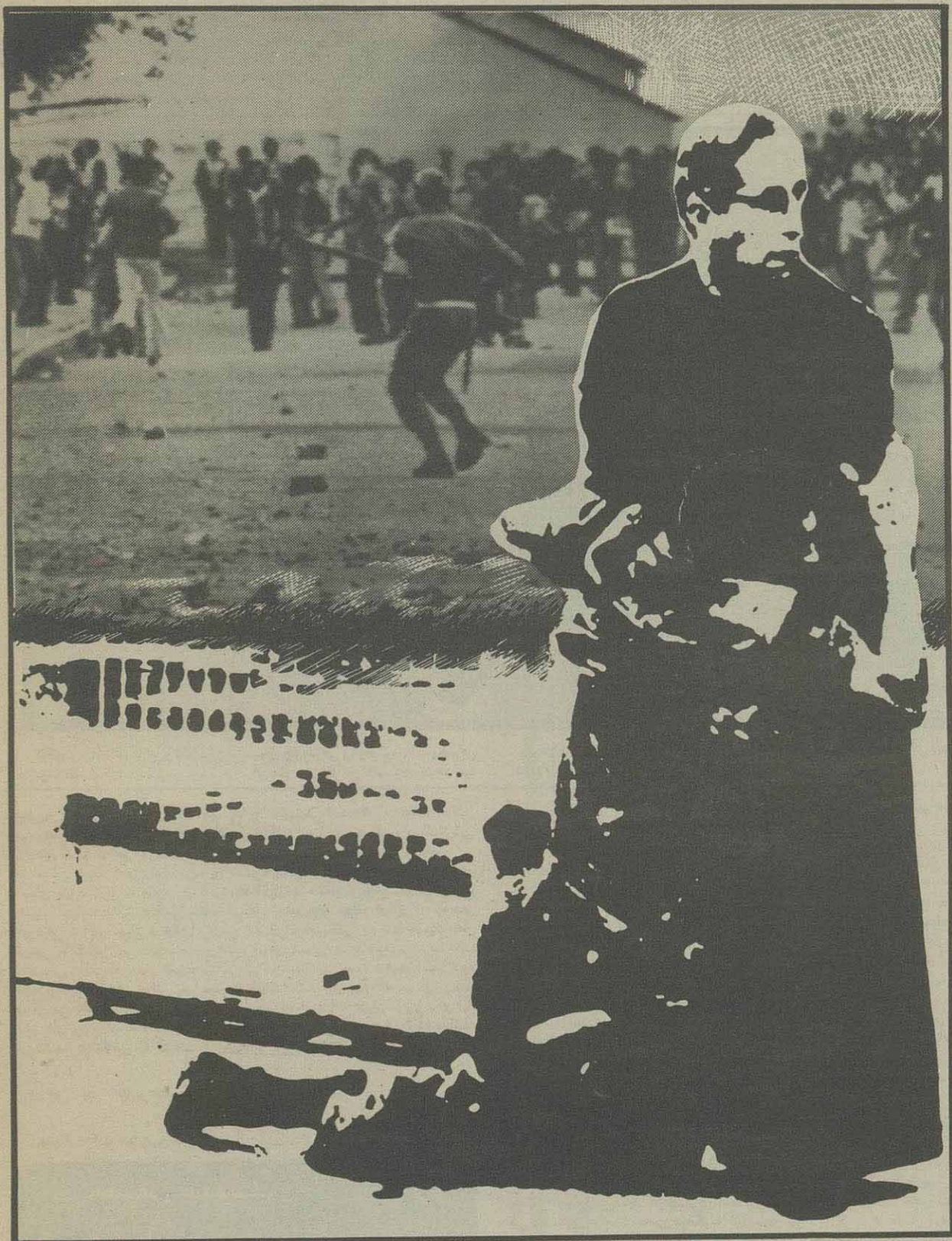
شکست در تحمیل راه حل غیر عادلانه برای جنگ عراق و ایران در پی یک دوره تلاش برای تشنج زدایی در روابط جمهوری اسلامی ایران و برخی ممالک حاشیه ای جنوبی خلیج فارس و بروز نشانه هایی دال بر پیدا شدن سیاست های معقول و نسبتاً سنجیده در برخی از پایتخت های حاشیه جنوب خلیج فارس آمریکا که مصرأ خواستار جلوگیری از پیروزی ایران در جنگ و تحمیل یک راه حل غیر عادلانه است با سرریزگی در صحنه جلوگیری از پیمان جنگ به نفع ایران، برآمد. آمریکا با گسترش روابط سیاسی و نظامی خود با عراق و فروش تسلیحات پیشرفته به بعضی از کشورهای عرب خلیج فارس و ارائه کمک های اطلاعاتی به عراق کوشیده است جنگ را تبدیل به یک معادله ای لاینحل کند. جنگ قیمت های نفت نیز که اخیراً پراه افتاده و اطاق اصلی هدایت آن در واشنگتن است یکی از آخرین نمونه های اقدامات آمریکاست. با این حال تحرک نظامی ایران در جبهه های جنوب و غرب کشور و فتح بزرگ فو که دارای اثرات سیاسی و نظامی دور بردی بوده است در این دیوار استراتژی آمریکا نیز شکاف انداخت و نشان داد که ایران توان آنرا دارد که معادلات بنظر لاینحل آمریکا و غرب را دگرگون کند. در چنین شرایطی بود که نمایندگان آمریکا با سفر به کشورهای خلیج فارس و اعمال فشار بر شیوخ منطقه توانستند حمایت از رژیم صدام را برای چند صباحی دیگر، به بعضی از دولت های خلیج فارس بقبولانند.

***

با توجه به چنین زمینه ای است که باید به بررسی اقدامات اخیر آمریکا در لیبی و نیز تحرکات آن در خلیج فارس و مناطق دیگر جهان، پرداخت. آمریکا در پی یک دوره متحمل شکست های بزرگ، اینک می کوشد با تهاجم در چند جبهه آبروی ناموجود خود را باز یابد.

این تهاجم در چند جبهه صورت می گیرد: جنگ نفت، تجاوز به لیبی و تحریک و جنگ و دندان نشان دادن در خلیج فارس و... مقابله با این تهاجم نیز باید در چند جبهه انجام گیرد: جبهه ریاضت انقلابی و تغییر الگوی مصرف برای حفظ استقلال اقتصادی، جبهه همبستگی با ملت لیبی و همه کشورهای مورد هجوم آمریکا و جبهه بسیج سراسری برای مقابله با تحرکات آمریکا در خلیج فارس که اینک ایران یکپارچه به آن پرداخته است. این مبارزه ای است که امروز گامهای نخستین آن برداشته می شود و آمریکا از گامهای بعدی آن بی خبر است!

والسلام

آمریکای لاتین؛

چشم انداز انقلاب و الهیات رهایی بخش

در صفحه ۴

حقایق و اوهام در تجارت جهانی

در صفحه ۶

«ماهیت در حال تغییر خطر هسته ای»

در صفحه ۸

مسلمانان و اقلیت‌های حاکم

در جنوب شرقی آسیا

از: حمدالله کریم زادگان مقدم

تقسیمات استعماری انجام شده توسط اسپانیائیه، هلندیها، انگلیسی‌ها، فرانسویها و آمریکائیه همه در جهت ایجاد تضاد میان اقوام مختلف در این منطقه صورت گرفته است.

است. یومیان جزیره جاوه غیرمسلمان می‌باشند و این پانخت کشوری است بایش از صد و پنجاه میلیون مسلمان. جاوه‌ای‌های غیرمسلمان در اندونزی به گواهی تاریخ همواره اهرم اصلی استعمار برای برهم ریختن صفوف متحد مسلمانان بوده‌اند. هند از آنها به عنوان سربازان مزدور جهت مقابله با مسلمانان استفاده نمود و با کمک آنها نیز امپراطوری مستعمراتی خود را در اندونزی مستقر ساخت. و اینک غرب تغییرات نرخ رشد جمعیت و تحرک آن را در تمام آسیای جنوب شرقی دقیقاً دنبال می‌نماید. کنترل

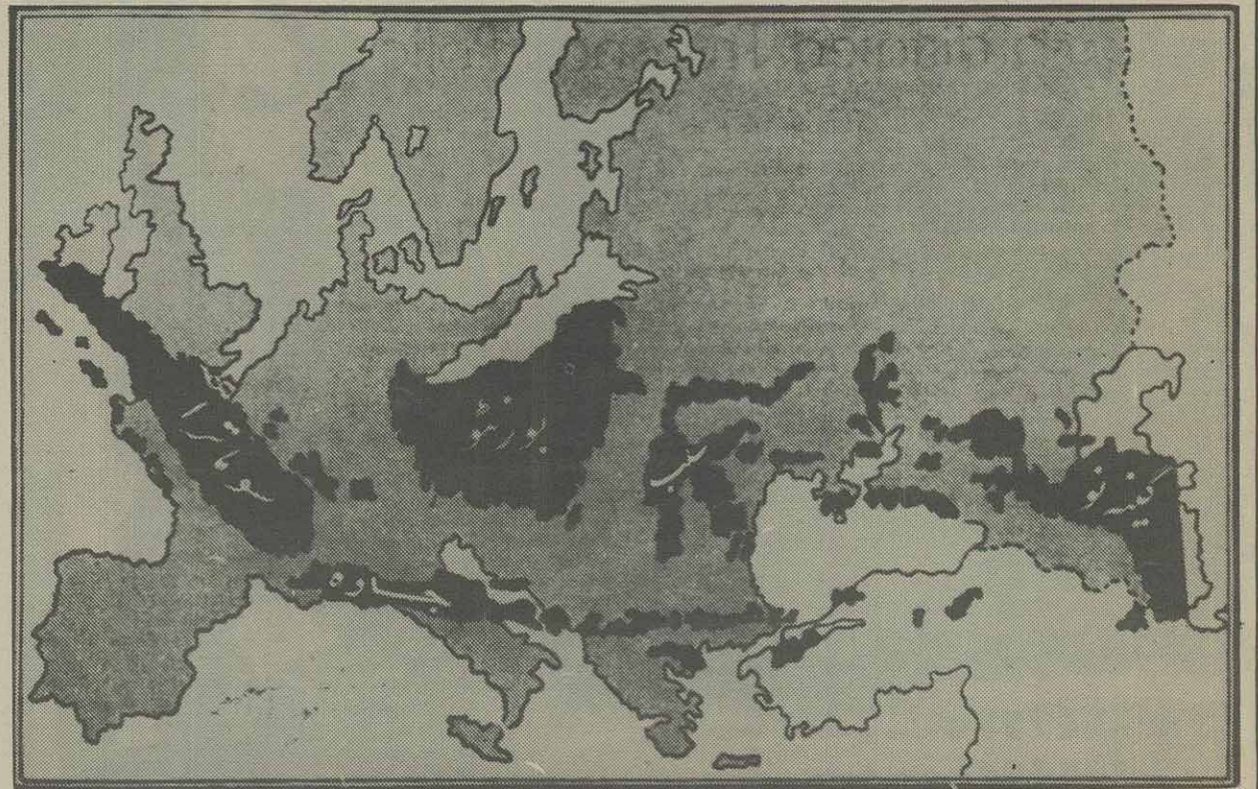
حرکات جمعیت، کنترل موالید و مهاجرت‌ها، سیاست‌هایی می‌باشند که به وسیله حکومت‌های این کشورها دنبال می‌گردند. لیکن جهت این سیاست‌ها با مراجعه به آنچه که تاکنون صورت گرفته نشان می‌دهد که نه تنها به سود اکثریت مطلق مسلمانان آسیای جنوب شرقی نبوده، بلکه در اغلب موارد سعی در برهم زدن ترکیب جمعیت این مناطق به نفع اقلیت‌های چینی، هندی و مسیحی شده است. مقایسه طرح‌های ارائه شده توسط متخصصین غرب با آنچه که توسط دولت‌های حاکم بر جوامع آسیای جنوب شرقی انجام شده، این نتیجه ساده را برای هر پژوهشگر غیر

اهمیت جهانی است. همچنین در این کشورها معادن ذغال سنگ، آهن، کلوخه های سرب، نقره، روی، کرم، طلا و سنگ های قیمتی یافت می شود. فراوانی منابع طبیعی به همراه در دسترس بودن این مناطق و خصوصیات دیگر طبیعی، منطقه را از سویی به محل هجوم استعمارگران در طول تاریخ و محلی برای اختلاط نژادهای گوناگون از طرف دیگر تبدیل نموده است. نژادهای مختلفی که اینک در جنوب شرقی آسیا ساکن هستند در یک تعریف قابل تأمل، افرادی هستند که طی قرون متناهی مخلوط شده اما ترکیب نشده اند.

شکل های جداکننده جزایر و شبه جزایر در آسیای جنوب شرقی و در هم بودن آب و خشکی در این منطقه امکان در دسترس بودن آن را برای خارجیان افزایش داده و در نتیجه نفوذ نیروهای خارجی بر فرهنگ، اقتصاد و دیگر شئون جوامع آن به عمیق ترین شکل دیده می شود. فرهنگ های آسیای جنوب شرقی به واسطه قرار گرفتن در میان دو فرهنگ هندوچین در تاریخ گذشته و پیروزی و غلبه استعمار اروپا و آمریکا بر آن در تاریخ اخیر که خود منشأ اثراتی بوده است، تأثیرپذیری عمیقی داشته اند. اما این تأثیرات از یکسو و تأثیر ورود اسلام به این مناطق از سوی دیگر قابل مقایسه و

اگر چه همشکلی اقلیمی صفت مشخصه‌ای برای جغرافیای تمام کشورهای جنوب شرق آسیا می باشد، لیکن شباهت های طبیعی این کشورها مانند قرار داشتن در منطقه حاره و بالطبع شرایط مساعد طبیعی مانند گرما و رطوبت فراوان و خاک‌های حاصل خیز رسوبی که امکان سه بار برداشت محصول از زمین در سال را به دست می دهند، هیچکدام فراهم کننده شرایطی برای یکپارچگی اقوامی که در آن منطقه می‌زیسته‌اند نبوده است.

آسیای جنوبی شرقی همراه با اشکال پیچیده‌ای از جزایر و شبه جزایر به ظاهر جداولی متصل به وسیله دریاها و تنگه‌ها بر سطحی چند برابر خشکی آن گسترده شده است. جدا افتادگی طبیعی بواسطه رشته کوه های متعدد که حوضه های رودخانه‌ای و جلگه های ساحلی یعنی نواحی اصلی سکونت را از یکدیگر جدا می سازد، شدت می‌یابد. این موضوع باعث به وجود آمدن توزیع جمعیتی بسیار پراکنده و پیدایش مردمی با فرهنگ های گوناگون و در بخش هایی پراکنده گردیده است. یک تقسیم بندی معمول در مورد نژادهای مختلف در این منطقه: نژاد مالایوپولینزی (Malago - Polgnesia) که بیش از نصف سکنه این منطقه را شامل اکثر در اندونزی،

نیروهای خارجی بر فرهنگ، اقتصاد و دیگر شئون جوامع آن به عمیق‌ترین شکل دیده می شود، نقشه فوق گویای وضعیت خاص اندونزی در این رابطه می باشد.

شکلهای جداکننده جزایر و شبه جزایر در آسیای جنوب شرقی و درهم بودن آب و خشکی در این منطقه امکان در دسترس بودن آنرا برای خارجیان افزایش داده و در نتیجه نفوذ

فرهنگهای آسیای جنوب شرقی بواسطه قرار گرفتن در میان دو فرهنگ هند و چین در تاریخ گذشته و پیروزی و غلبه استعمار اروپا و آمریکا بر آن در تاریخ اخیر، تأثیرپذیری عمیقی داشته‌اند. اما این تأثیرات از یکسو و تأثیر ورود اسلام به این مناطق از سوی دیگر قابل بررسی است، هر چند هیچگاه اسلام اصیل به مردم آسیای جنوب شرقی عرضه نگردیده است.

فراوانی منابع طبیعی به همراه در دسترس بودن این مناطق و خصوصیات دیگر طبیعی، منطقه را از سویی به محل هجوم استعمارگران در طول تاریخ و محلی برای اختلاط نژادهای گوناگون از طرف دیگر تبدیل نموده است.

مغرضی آشکار می‌سازد که: این خواست‌ها و جهت سیاست‌های غرب بوده که تاکنون در تمام زمینه‌های حکومتی منطقه مؤثر بوده است و پس.

یک متخصص غربی در مورد مهاجرت انتقالی در اندونزی سال‌ها پیش نوشته بود: «اختلاف زیاد میان تراکم شدید جمعیت در جزیره جاوه و تراکم بسیاری از جزایر اندونزی از سال‌های اول این قرن، برنامه‌هایی برای انتقال جمعیت که در محل به نام «مهاجرت انتقالی» خوانده می‌شود مطرح نموده است. حرکت ۲۰/۰۰۰ الی ۵۰/۰۰۰ نفر در سال به سایر جزایر، به خصوص «سوماترا»، برای اینکه از فشار جمعیت جاوه بکاهد یا اساساً رشد جمعیت آن را که به خوبی بالای یک میلیون نفر در سال می‌باشد کاهش دهد، کافی نبوده است. تا سال ۱۹۸۰ اختلاط جاوه بین ۹۰ تا ۱۰۰ میلیون نفر جمعیت خواهد داشت و حتی سالیانه با «برون کوچی» ۲۰۰/۰۰۰ نفر از سال ۱۹۶۰ به بعد، میزان تخمینی کاهش جمعیت تا ۱۹۸۰ تنها ۵ میلیون نفر خواهد بود. «اینک پس از گذشت سال‌ها همان طرح و یا مشابه آن در اندونزی اجرا می‌گردد.

تغییر هرچه بیشتر جمعیتی به نفع مردم غیربومی در این مناطق و انتقال تدریجی قدرت به دست اقلیت‌های نژادی و مذهبی گوشه‌ای دیگر از آنچه در جنوب شرقی آسیا جریان داشته، می‌باشد.

اما این حرکات از چه زمانی و به چه صورتی آغاز شدند؟ در اواخر قرن هجدهم و طی قرن نوزدهم، توسعه صنعت و تجارت در اروپا، افزایش جمعیت و شهرنشینی و همچنین مهاجرت مردم به نقاط دیگر جهان بخصوص نواحی معتدله آسیا و آسیای مرکزی - آفریقا و استرالیا - را تشویق نمود. این تشویق بدون شک، پایه بر پیش استعماری اروپایی‌ها داشت چراکه آنها پس از حرکت بدان نواحی از جمله آسیای جنوب شرقی اراضی بسیار وسیع و کم جمعیتی را اشغال نموده و اغلب در مناطقی که در ارتباط بیشتری با اروپا بودند متجمله جزایر و شبه جزایر آسیای جنوب شرقی اقامت گزیدند. در قرن نوزدهم بدنبال پایان عمر برده‌داری به شیوه سابق جلوه جدیدی از آن و به صورتی پیشرفته در آسیای شرقی و جنوبی روت یافت و آن استخدام کارگران قراردادی از آسیای جنوبی و شرقی توسط اروپائیان، برای کار در مزارع استعماری، معادن و خطوط آهن در سایر کشورهای مستعمره بود. بسیاری از چینی‌ها و هندی‌ها به صورت رعایای کشاورز، تاجر و مستخدمین دولت‌ها درآمدند. نتیجه این امر به وجود آمدن جوامع مجتمع و چند نژادی بود که مردمی با نژادها، زبان‌ها، مذاهب و آداب و رسوم مختلف و گاه متضاد را گرد هم آورده بود. اگر چه گاهی به طور استثنایی این جوامع مختلف با یکدیگر آمیزش می‌نمودند لیکن غالباً توسط سیاست‌های استعماری و در ظاهر برای حفظ خصوصیات فرهنگی و دیگر عوامل از امتزاج با جوامع دیگر امتناع می‌نمودند.

بدین سان بواسطه ورود اروپائیان و معرفی اقتصاد بولی، جهت‌گیری به سوی بازارهای خارجی، مزارع استعماری، استخراج معادن و جنگل‌داری عمیقاً بر الگوهای توزیع جمعیت در این مناطق اثر گذارد. مزارع استعماری با تولید محصولات نظیر کانوچو، چای، قهوه، شکر و نارگیل بطور کلی در مالایای غربی، شمال شرقی سوماترا، جاوه و بونون (Luzon) در فیلیپین دیده می‌شوند. این مزارع با مشخصات: (بزرگ مقیاس، پرسرمایه، دارای شرکت‌های تجاری پیشرفته که کارگران روزمزد را استخدام می‌نموده‌اند) می‌باشند.

بررسی نمونه سنگاپور

گسترش روزافزون این مزارع در آسیای جنوب شرقی در خلال نیمه دوم قرن نوزدهم به واسطه سهولت به دست آوردن کارگران چینی و هندی متعدد، شدت یافت.

بقیه در صفحه بعد

فیلیپین و مالزی اقامت دارند. دومین نژاد را سینو-تبتی (Sino - Tibetan) تشکیل می‌دهد که در برمه، تایلند، ویتنام و لائوس پراکنده است. سومین گروه بزرگ زبانی نژادهای مون - خمر (Mon - Khmer) در شبه جزیره هندوچین هستند. اما این تقسیم بندی برای تشریح پراکندگی‌های موجود نژادهای گوناگون ساکن در آسیای جنوب شرقی به هیچ روی کافی بنظر نمی‌رسد. مسأله فراموش شده در این نوع تقسیم بندی ها «اقلیت‌ها» می‌باشند. در کلیه کشورهای منطقه افرادی از نژادهای غیربومی و اکثراً چینی و هندی و برخی اروپایی و آمریکایی، نه تنها جمعیت قابل توجهی را تشکیل می‌دهند بلکه در اغلب مناطق آسیای جنوب شرقی، قدرت غالب اقتصادی و حتی اهرم های قدرت سیاسی نیز در دست این اقلیت ها بوده است. لزوم مطلع بودن از احوال حداقل یک پنجم از جمعیت مسلمانان جهان که در این منطقه ساکن می‌باشند، ما را بر آن می‌دارد که هر چند در، لیکن به عنوان آغازی برای این مهم علل وضع نابسامان اکثریت مطلق جمعیت آسیای جنوب شرقی (که مسلمان می‌باشند) با نگاهی به گذشته و حال این منطقه را بی‌جویی نمایم.

نگاهی به خصوصیات جغرافیائی منطقه

بیش از ۶۰ درصد زمین های آن جنگلی است و گونه های با ارزش درختان یکی

تخصیص صد هاد میلیون دلار بودجه برای

تسریع در امر مهاجرت «جاوه‌ای‌ها» از سوی بانک جهانی و حتی اعتبارات اضافی برای هواپیماهای حمل و نقل نظامی آمریکا که مهاجرین را به جزایر خارجی واقع در هزار تا سه هزار کیلومتری جاوه می‌رسانند، گویای بخشی از سیاستهای تغییر ترکیبی جمعیت در آسیای جنوب شرقی می‌باشد که از سوی غرب حمایت می‌شود.

از ثروت های عمده این منطقه محسوب می شود. محصولات صادراتی شامل ۹۰ درصد تولید کانوچوی جهان، ۹۰ درصد تولید مغز یا هسته نارگیل جهان، نیشکر، توتون، تنباکو، قهوه، کاکائو، درختهای روغنی وساکو (Sago) و انواع دیگر می باشد. فراوانی منابع معدنی یکی دیگر از خصوصیات این منطقه است. مهمترین آنها: نفت در اندونزی و برمه - کلوخه های قلع و تنگستن که فراوانی معادن آن در مالزی، جزایر بانکا (Banka) و بیللی تون (Biliton) در اندونزی، مناطق شرقی برمه و تایلند دارای

البته این سهولت تنها به معنای ارزان بودن کارگران چینی و هندی نبوده بلکه مسلمانان هیچگاه برای همکاری با استعمارگران آمادگی نشان نداده‌اند و این امر به خودی خود دلیلی برای اروپائیان در جهت برهم زدن ترکیب جمعیتی این جوامع بوده است. سنگاپور نمونه‌ای در این مورد می‌باشد: در اوایل قرن نوزدهم بدنبال توسعه نفوذ انگلیس در شبه جزیره مالایا که قسمتی از آن تحت کنترل پادشاهی «جوهور» بود، سنگاپور ابتدا توسط کمپانی هند شرقی از پادشاهی «جوهور» جدا شده و پس از مدتی به‌طور رسمی این کشور به مستملکات استعماری انگلیس اضافه گردید. در این باره «رافل» انگلیسی که واسطه کسب امتیاز اداره سنگاپور توسط کمپانی هند شرقی بود گفت: «هدف ما تنها تسخیر یک سرزمین نیست بلکه منظور اصلی ما تجارت است».

پس از تأسیس بندری در سنگاپور، انگلیس جهت انجام کارهای تجاری خود در این کشور به جذب افراد غیر مسلمان از کشورهای دیگر از جمله چین نمود. بدین سان سنگاپور که تا قبل از سلطه انگلیس یک جامعه مسلمان‌نشین خالص بود با ورود چینی‌ها و دیگر آسیایی‌های غیر مسلمان دستخوش تغییر ترکیب شده و مسلمانان سنگاپوری به مرور بصورت اقلیتی کوچک در این کشور درآمدند. به نحوی که در زمان جدایی سنگاپور از اتحادیه مالزی در اوت سال ۱۹۶۵، بوداییهای چینی ۷۵٪، هندوها ۱۰٪ و مسلمانان ۱۵٪ جمعیت این کشور را تشکیل می‌دادند. امروز در سنگاپور کلمه مالزیایی که تداعی کننده فردی مسلمان در نزد سایر اقوام است مترادف یا راننده، ماهیگیر پادو، باغیان یا خدمتگزار می‌باشد. این نتیجه‌ای از طرح‌های اجرا شده در طول دهه‌ها سال به دست اروپائیان بوده است. قبل از سال ۱۹۶۵ در زمان سلطه بریتانیایی‌ها حدود ۸۰ درصد از پرسنل طبقات پایین ارتش را مسلمانان تشکیل می‌دادند. از زمان به اصطلاح استقلال این ارقام به‌طور چشمگیری کاهش یافت. امروز مقامات عالی‌رتبه ارتش سنگاپور ۱۰۰ درصد چینی هستند و در طبقات پایین نیز مسلمانان تنها ۵ درصد آن را تشکیل می‌دهند. طبق قانون (جذب کار) در سنگاپور مسلمانان با تجربه در ادارات می‌بایست بر سر کارهایشان باقی بمانند و به کار خود ادامه دهند زیرا آنها بهتر آموزش دیده‌اند. لیکن دولت سنگاپور شرطی برای اشتغال در بخش‌های دولتی و خصوصی قائل گردید و آن قانون خدمت اجباری برای گروه‌های سنی جوان بود. اما مسلمانان جوان سنگاپوری مشمول انجام خدمت وظیفه نمی‌شدند و تنها جوانان چینی حق انجام خدمت وظیفه در ارتش را داشتند. در حال حاضر تنها ۱۸۰ نفر مسلمان در پستهای اجرایی در ادارات دولتی مشغول بکارند اما این میزان برای چینی‌ها ۶۵۰۰ نفر می‌باشد. در حالیکه طبق برآوردهای آماری و به مقیاس جمعیت مسلمانان و طبق قوانین دولت باید حدوداً ۱۰۰۰۰ نفر از مسلمانان در پستهای اجرایی قرار داشته باشند. در امور سیاسی نیز اوضاع بهتر از آنچه که گفته شد نیست. در هنگام انتخابات مسئولان با تخریب خانه‌های مسکونی در محلاتی که اکثریت ساکنان آنرا مسلمانان تشکیل می‌دهند، آنها را از دارا بودن اکثریت محروم کرده و حق مسلمی دیگر از مسلمین سلب می‌گردد. این حرکات تحت عنوان پروژه‌های بازسازی شهری انجام گرفته است. لیکن پس از تکمیل واحدهای مسکونی نیز به هیچ مسلمانی اجازه بازگشت به محل سکونت خود داده نشده است.

حتی اگر وضعیت مظلومانه مسلمانان سنگاپور را که اینک اقلیتی در آن کشور محسوب می‌شوند، در نظر گرفتن اقلیت بودنشان توجیه کرد (که مسلماً توجیه ناپذیر است)، آنگاه در مورد اندونزی و مالزی که اکثریت مطلق جمعیتشان را مسلمانان تشکیل می‌دهند نیز توجیهی وجود خواهد داشت؟ استعمارگران هلندی در اندونزی ابتدا چینپها را واسطه و دلال انحصارات ادویه، قهوه، کائوچو و نارگیل این سرزمین نمودند. چینی‌ها از این طریق به تدریج کنترل تمامی مبادلات تجاری را با حمایت هلندیها در اختیار گرفتند و به اولین قدرت اقتصادی کشور میل شدند. خروج هلند از اندونزی نیز موقعیت چینی‌ها را در این کشور متزلزل نساخت. امروزه با وجود آنکه چینی‌ها تنها دودرصد از جمعیت ۱۵۰ میلیون نفری این کشور را تشکیل می‌دهند قسمت اعظم دارائیهای بخش خصوصی را در دست دارند.

حکومت اندونزی اخیراً انتشار ۳ نشریه را که در آنها مقالاتی در مورد وضعیت چینی‌های ثروتمند اندونزی چاپ شده بود ممنوع کرده است. یک هفته نامه آمریکایی سال گذشته در مورد ارتباط هیتلر حاکم اندونزی و اقلیت چینی در اندونزی نوشت: «پیوندهای میان تجار چینی و مقامات حاکم که در خلال جنگ استقلال با هلندی‌ها شکل گرفت هنوز باقی است. آن روابط دو جانبه و متقابلی که یک طرف به منظور بدست گیری حاکمیت سیاسی بول فراهم میکرد و طرف دیگر سرخ حرکتی استقلال طلبانه را بدست داشت».

در مالزی نیز وضع فرق چندانی نمی‌کند. استعمارگران انگلیس پس از آنکه در مالزی موقعیت پرنفوذ و مستحکمی یافتند، بلافاصله دست بکار تشویق چینی‌ها برای مهاجرت به این سرزمین شدند. کشف رگه‌هایی از معادن قلع در مالزی و نیز اقدامات وسیعی که برای کشت کائوچو به عمل آمد، دامنه مهاجرت چینی‌ها بر این کشور را به سرعت افزایش داد. زمینه کاملاً مساعد برای رشد اقتصادی اقلیت چینی که از سوی انگلیس فراهم شده بود موجب کنترل کامل اقتصاد داخلی و خارجی مالزی در حال حاضر شده است.

آنچه که اینک در اندونزی، مالزی و هر کشوری از کشورهای آسیای جنوب شرقی در حال اتفاق است آیا پسان مرحله‌ای برای گذر به مرحله کنترل کامل اقتصادی - سیاسی این جوامع توسط اقلیت‌های مورد حمایت قدرتهای خارجی و خصوصاً غربی نمی‌باشد؟ آیا آنچه که در سنگاپور با تغییر ترکیب جمعیت در طول دو دهه روی داده نمی‌تواند ایده‌آل تمامی دشمنان اسلام در همه کشورهای آسیای جنوب شرقی باشد؟

در شرایط فعلی جوامع آسیای جنوب شرقی که اشاره مختصری به وضعیت آنها صورت گرفت، بدون شک بروز اصطکاک‌هایی بین اقوام مختلفی از هم جدا بوده‌اند و محتمل و منطقی است و این خواست طراحان جدا نگاهداشتن اقوام و سبordon قدرت غالب بدست اقلیتها در این منطقه بوده است. شورش‌های نژادی درسال ۱۹۶۹ در مالزی - اخراج هندیان از برمه - کشتار دسته جمعی چینی‌ها در اندونزی و اخیراً ناآرامی‌های ایالت صباح مالزی همه شواهدی دراین مورد می‌باشند. پاسخ این سوال که چینی‌ها و هندی‌ها که اقلیت جوامع آسیای جنوب شرقی را تشکیل می‌دهند به چه صورت و چه زمانی به این منطقه وارد شده‌اند اینگونه است: در مورد حرکت چینی‌ها بسوی جنوب باید گفت طی یک سری مهاجرتها از هزاره دوم قبل از میلاد مسیح «آلی» - مغولی‌ها از ناحیه «تبت» - یون‌نان» به سوی دره‌های رودخانه‌ای سرزمین فعلی سرازیر شده و هم‌زمانکه به پیش می‌رفتند تغییراتی در آنها بوجود می‌آمد تا جاییکه امروزه مغولهای خالص تر را در نواحی شمالی و ساحلی می‌توان یافت. این افراد مغولی ترکه «پارائوتس» (Pareoans) (با مغولهای جنوبی) خوانده میشوند را می‌توان از نسبوتها (Neslots) یا (اندونزیایی‌های زبونی یا تیره پوست که از برخی عناصر فکفازی مدیترانه‌ای تشکیل یافته‌اند تشخیص داد. بر روی هم آنها جمعیت عمده آسیای جنوب شرقی را در برمیگیرند. بسیاری از افراد مغولی که بعداً از طرف شمال وارد شدند، جایی جز سرزمین‌های تپه‌ای و پست سرزمین نیافتند. اجداد ایشان مردمی بودند نظیر کارون (Karen)، ناگا (Naga) و کاپچین (Kachin) از برمه، مان (Man) و میائو (Miao) از لائوس که برخی از آنها بعنوان اقلیت‌های مشکل‌زا محسوب شده‌اند. عناصر اولیه سیاه پوست نگریتو (Negrito) و «ودید» (Veddid) در حال حاضر اقلیت‌های کوچک و ناچیزی هستند، هرچند که نگریتوهای کوتاه قد تیره پوست و بشمی موی در ترکیب بسیاری از افراد منطقه وارد شده‌اند اما احتمالاً اختلاط ایشان با مردم استرالیایی تیره پوست و مجعد موی، احتمالاً در پیدائی مردم مالزیایی که در جزایر شرقی اندونزی و گینه نو زندگی می‌کنند اثر داشته است.

از طرف دیگر در مورد هندی‌هایی که اکنون در آسیای جنوب شرقی زندگی می‌نمایند تاریخ، قرن اول میلادی را به عنوان نقطه آغاز حرکت شان به این منطقه به ما نشان می‌دهد. درهنگامی که جنوب هند مرکز یک امپراطوری باتام «آندهر» بود، مردم آن مناطق برای دست یابی به مستعمرات، حرکتی به سوی جنوب شرق آسیا آغاز نمودند. مهاجرتها‌یی که نتیجه این حرکت بود از قرن اول میلادی شروع گردیده بود. این مهاجران را سرتاسر «مالایا»، «جاوه»، «سوماترا»، «کامبوج» و «برنئو» رفته و در همه جا مستقر گشتند. نتیجه این عمل نه تنها گسترش مستعمرات امپراطوری «آندهر» بلکه انتقال فرهنگ و هنر هندی به سرزمینهای جنوب شرق آسیا نیز بود. این حکومت استعماری مدت ۱۴۰۰ سال دوام یافت تا با ورود اسلام جای خود را به مسلمانان که کنترل امرا را در دست گرفتند، بدهد. لیکن مدتی بعد قوه قهریه استعمارگران پرتغالی - اسپانیایی هلندی و انگلیسی و پس از همه آمریکائی‌ها به اسلامی که رسانندگان پیام آن به مردم این منطقه توانسته بودند آنرا بدرستی به مردم بشناسانند ولی با این وجود قسمت عمده جمعیت منطقه مسلمان شده بودند، فرصت چندانی برای حکومت نداد. درمورد گسترش اسلام آوردن مردم این منطقه تاریخ نویسان غربی با لحنی خاص

پس از تأسیس بندری در سنگاپور، انگلیس جهت انجام کارهای تجاری خود در این کشور به جذب افراد غیر مسلمان از کشورهای دیگر از جمله چین نمود. بدین سان سنگاپور که تا قبل از سلطه انگلیس یک جامعه مسلمان‌نشین خالص بود با ورود چینی‌ها و دیگر آسیایی‌های غیر مسلمان دستخوش تغییر ترکیب شده و مسلمانان سنگاپوری به مرور بصورت اقلیتی کوچک در این کشور درآمدند. به نحوی که در زمان جدایی سنگاپور از اتحادیه مالزی در اوت سال ۱۹۶۵، بوداییهای چینی ۷۵٪، هندوها ۱۰٪ و مسلمانان ۱۵٪ جمعیت این کشور را تشکیل می‌دادند. امروز در سنگاپور کلمه مالزیایی که تداعی کننده فردی مسلمان در نزد سایر اقوام است مترادف یا راننده، ماهیگیر پادو، باغیان یا خدمتگزار می‌باشد. این نتیجه‌ای از طرح‌های اجرا شده در طول دهه‌ها سال به دست اروپائیان بوده است. قبل از سال ۱۹۶۵ در زمان سلطه بریتانیایی‌ها حدود ۸۰ درصد از پرسنل طبقات پایین ارتش را مسلمانان تشکیل می‌دادند. از زمان به اصطلاح استقلال این ارقام به‌طور چشمگیری کاهش یافت. امروز مقامات عالی‌رتبه ارتش سنگاپور ۱۰۰ درصد چینی هستند و در طبقات پایین نیز مسلمانان تنها ۵ درصد آن را تشکیل می‌دهند. طبق قانون (جذب کار) در سنگاپور مسلمانان با تجربه در ادارات می‌بایست بر سر کارهایشان باقی بمانند و به کار خود ادامه دهند زیرا آنها بهتر آموزش دیده‌اند. لیکن دولت سنگاپور شرطی برای اشتغال در بخش‌های دولتی و خصوصی قائل گردید و آن قانون خدمت اجباری برای گروه‌های سنی جوان بود. اما مسلمانان جوان سنگاپوری مشمول انجام خدمت وظیفه نمی‌شدند و تنها جوانان چینی حق انجام خدمت وظیفه در ارتش را داشتند. در حال حاضر تنها ۱۸۰ نفر مسلمان در پستهای اجرایی در ادارات دولتی مشغول بکارند اما این میزان برای چینی‌ها ۶۵۰۰ نفر می‌باشد. در حالیکه طبق برآوردهای آماری و به مقیاس جمعیت مسلمانان و طبق قوانین دولت باید حدوداً ۱۰۰۰۰ نفر از مسلمانان در پستهای اجرایی قرار داشته باشند. در امور سیاسی نیز اوضاع بهتر از آنچه که گفته شد نیست. در هنگام انتخابات مسئولان با تخریب خانه‌های مسکونی در محلاتی که اکثریت ساکنان آنرا مسلمانان تشکیل می‌دهند، آنها را از دارا بودن اکثریت محروم کرده و حق مسلمی دیگر از مسلمین سلب می‌گردد. این حرکات تحت عنوان پروژه‌های بازسازی شهری انجام گرفته است. لیکن پس از تکمیل واحدهای مسکونی نیز به هیچ مسلمانی اجازه بازگشت به محل سکونت خود داده نشده است.

تقسیمات استعماری که توسط اسپانیائینها، هلندیها، انگلیسی‌ها، فرانسویها و آمریکائینها در منطقه آسیای جنوب شرقی صورت گرفته همگی در جهت ایجاد تضاد میان اقوام مختلف صورت گرفته، مالزی از جمله این کشورهاست که در گیربهای نژادی زیادی را تاکنون شاهد

ولی با مفهوم روشنی سخن می‌گویند به عنوان مثال یک غربی می‌گوید: تجار «گجراتی» (Gujarati) در گسترش اسلام در مالایا و بیشتر جزایری که تا پایان قرن شانزدهم به دین اسلام گرویده‌اند نقش داشته‌اند و تنها موفقیت مسیونرهای مسیحی در دو ثلث شمالی فیلیپین، سوماترای شمالی و جزایر سلب (celbes) شمالی همراه با بقایای عقاید مربوط به جانور پرستی در بخش‌های پست جنگلی از گرایش کامل جزیره نشینان آسیای جنوب شرقی به دین اسلام جلوگیری کرده است. با وجود این در این گوشه بزرگ از جهان اسلام یک پنجم جمعیت مسلمان جهان زندگی می‌کنند. از طرفی برای روشن شدن تقسیم بندی‌های موجود در این جوامع از زوایای مختلف به چند مورد دیگر نیز می‌بایست اشاره نمود.

توزیع گروه‌های اصلی نژادی در آسیای جنوب شرقی به هیچ وجه ارتباطی به الگوهای فرهنگی ندارد. اگر چه بسیاری از مردم آنظر فیزیکی از مغول‌های جنوبی (پارائون‌ها) می‌باشند لیکن اختلافات شدیدی میان فرهنگ‌های آنها وجود دارد. آسیای جنوب شرقی از حیث زبان و مذهب نیز دارای اختلافات شدید است. الگوی پیچیده زبانها مبین سابقه طولانی در تکامل آنها می‌باشد. در هزار سال پیش مردم سرزمین اصلی به زبانهای (مون - خمر) از گروه (آسترو - آسیایی) تکلم می‌نمودند. در حالیکه در شبه جزیره مالای (Malag) و جزایر اطراف آن به زبانهای مالایو - پولینزیایی (Malajo - Polnesian) گروه استرالیایی صحبت می‌نمودند. این زبانها درحال حاضر در تمام سرزمین‌های پست عمده سرزمین اصلی بجز کامبوج که هنوز زبان خمر را حفظ کرده، رایج است. زبانهای «آسترو - آسیایی» در جای دیگر در میان مردم زمینهای بلند جنگلی نظیر ارتفاعات آنامیت (Annamite) باقی است. برعکس زبانهای مالایو - پولینزیایی خود را در دنیای مالزیایی حفظ نموده‌اند، ولی با اختلاف نسبتاً زیاد، بخصوص میان زبانهای اندونزیایی و اقیانوسیه‌ای و یا ملائیزیایی، تا جاییکه علیرغم سادگی انتشار زبانی در میان جزایر مالای اندونزیایی حدود ۲۵ زبان و حدود ۲۵۰ لهجه را دربر می‌گیرد.

جاوه‌ایهای غیر مسلمان در اندونزی به گواهی تاریخ، همواره اهرم اصلی استعمار برای درهم ریختن صفوف متحد مسلمانان بوده‌اند و هلند از آنها بعنوان سربازان مزدور جهت مقابله با مسلمانان استفاده می‌نمود و با کمک آنها امپراطوری مستعمراتی خود را در اندونزی مستقر ساخت.

تمامی عوامل جداکننده نظیر نژادها، زبانها، فرهنگ در آسیای جنوب شرقی که در طول دهها سال به دقت از هم جدا نگاه داشته شده‌اند خود زمینه مساعدی برای درگیری‌های قومی و حتی بیشتر از آن را نیز بوجود می‌آورند، در حالیکه اسلام نیز تحت تصقیقات گوناگون به اشکال متفاوتی در این منطقه جلوه می‌نماید. در مالزی اسلام مترادف است با قومیت (ماله) که پرشمارترین و قدیمی‌ترین قوم مالزی است. بطوریکه مسلمان شدن را اصطلاحاً مردم مالزی (ماله شدن) می‌نامند. دلیل محدود شدن اسلام در مالزی به قومیت ماله را می‌توان از قانون اساسی آن کشور یافت. طبق قانون اساسی مالزی تنها می‌بایست ماله‌ها از امتیازات خاصی برخوردار باشند. طبق آن قانون اگر شخصی غیر مسلمان، اسلام اختیار نماید و با مسلمانی دیگر ازدواج نماید بازهم از مزایای قوم ماله بهره‌مند نخواهد شد.

دلیل نوشتن چنین قوانینی روشن است. در قسمتی دیگر به تهیه کنندگان این قانون نیز خواهیم پرداخت. در اندونزی نیز با آنکه بیش از ۹۰ درصد جمعیت مسلمان است، این ایدئولوژی پنج اصلی (هانکاسیلا) است که می‌بایست همه از آن پیروی نمایند. این پنج اصل شامل (اصول اعتقاد به وجود خدا - ملی گرانی - دموکراسی و عدالت اجتماعی از طریق رشد اقتصادی) می‌باشد. سلسله عواملی که باعث فشار بر جمعیت مسلمان آسیای جنوب شرقی می‌گردد. تنها در محرومیت از حقوق اقتصادی خلاصه نمی‌گردد بلکه بطور مثال فشارهای سیاسی روزافزونی نیز در جهت کاهش تعداد مسلمانان منطقه به طرق مختلف از جمله سعی در جذب آنها توسط تبلیغات وسیع به مسیحیت صورت می‌گیرد. مسلمانانی که از هرسو در انواع فشارهای روحی و مادی در این مناطق بسر می‌برند، یکباره در مقابل خود موج گستره تبلیغاتی مسیحیت حاضر را می‌بینند. بطور مثال در اندونزی تنها ۶۵۰ مرکز مسیوبیوری - مسیحی مسعول تبلیغ و جذب افراد به مسیحیت می‌باشد. طبق امارهای منتشره دهها هزار نفر در سالهای اخیر در اندونزی به مسیحیت گرویده‌اند. آنچه که اینک در آسیای جنوب شرقی در جریان است مجموعه‌ای از طرح‌های بسیار دقیق مبتنی بر واقعیات مربوط به جوامع گروهی و مردم این منطقه می‌باشد که با توجه به جهت سیاسی حکومت‌های آن نقاط هدفی جز تغییر کامل ترکیب جمعیتی به سود اقلیت‌های فعلی در این جوامع را دنبال نمی‌نماید. این هدف به جز از طرحی که گفته شد گویا از راه‌های کاملاً آشکار نیز دنبال می‌گردد. برقراری روابط تجاری بین اندونزی و چین در سال گذشته موضوعی بود که مدتی توجه ناظران را بخود مشغول داشت و نظراتی مختلفی در مورد آن ارائه گردید. گفته شد مسئولین این دو کشور پس از ۱۸ سال نداشتن روابط دیپلماتیک با اعضای پادداشت تفاهمی میان‌اطاق بازرگانی اندونزی و شورای چین در ماه ژوئیه سال ۱۹۸۵ یک گام تاریخی برداشتند. روابط دو کشور از سال ۱۹۶۷ که اندونزی، چین را به توطئه در جهت

سرنوشتی «سوکارنو» متهم کرد قطع گردید. جانشین وی ژنرال سوهارتو بکن را متهم کرد که از حزب کمونیست اندونزی در کودتای نافرجام سال ۱۹۶۵ حمایت کرده است. اما سفر یک هیئت بازرگانی به ریاست وزیر امور خارجه اندونزی به کشورهای بلوک شرق و دیدارهای «سوهارتو» از رومانی و مجارستان در سال ۱۹۸۴ اگرچه بعنوان تابعی از روابط بین‌المللی بوده لیکن توجه به برخی واقعیات دیگر می‌تواند راهگشا برای برخی نتایج دیگر باشد.

در حالی که موج محاکمه مسلمانان انقلابی اندونزی در یک حد معین از حداقل سه سال پیش تاکنون مرتباً ادامه داشته. دولت اعلام نموده که به شرط اعلام وفاداری به ایدئولوژی «هانکاسیلا» و دولت، اعضای حزب کمونیست و بقیه سران آنها که در زندان بسر می‌برند. آزاد خواهند شد. از طرفی ژنرال «سوهارتو» مستقیماً انقلابیون مسلمان را خطر اصلی برای رژیم اندونزی معرفی نموده است. بدین ترتیب آیا حلقه‌ای دیگر به زنجیری که دور مسلمانان مظلوم این منطقه کشیده شده افزوده نمی‌گردد؟ اقلیتها تاکنون نیز از حمایت خارجی برخوردار بوده‌اند لیکن هیچگاه اقلیت‌های چینی حمایت دولت متبوعشان را از کنترل اقتصاد و اهرم‌های سیاسی اکثر جوامع آسیای جنوب شرقی بدین شکل نداشته‌اند. بطور مثال در مالزی که در ماه اخیر شاهد اخبار درگیری‌های شدیدی در ایالت صباح آن بوده‌ایم، مقر اصلی حزب «اقدام دموکراتیک» موسوم به (دآپ) در چین قرار دارد. این حزب در انتخابات گذشته در ایالات «ساراوله» و «صباح» پیروزیهای بدست آورده است و بطور کلی از سال ۱۹۶۹ به بعد نماینده عمده مالزیایی‌هایی که اصل و منش چینی دارند شده است. مسلمانان ایالت صباح بدنبال برپائی نماز جمعه چهاردهم مارس گذشته دست به تظاهرات و راهپیمائی بر علیه دولت محلی ایالت خود زدند.

تظاهراتی که بدین صورت آغاز گردید دو هفته بطول انجامیده و منجر به کشته شدن پنج نفر و مجروح شدن بیست نفر گردید. پلیس اعلام داشته بیش از یکهزار و پانصد مسلمان دیگر نیز دستگیر شده‌اند.

اعتراض مسلمانان، به انتخابات ایالتی بود که طی آن بنا به گفته آنها با تقلب‌های آشکاری، حزب متحد صباح که مورد حمایت اقلیت‌ها می‌باشد به پیروزی رسیده و وزیر ارشد سابق ایالت صباح که یک مسلمان به نام «مصطفی هارون» بوده جای خود را به یک مسیحی به نام «هایرین کیتینگان» (Pairin Kitingan) داده است. گفته می‌شود برای به قدرت رسیدن حزب مورد حمایت اقلیت‌های قومی و مذهبی در ایالت صباح ده میلیون دلار از سوی ارگانها و سازمانهای مسیحی صرف شده راست.

این واقعه از آن جهت قابل توجه می‌باشد که اولین پیروزی غیر مسلمانان در انتخابات ایالتی در سراسر آن کشور در در طول هفده سال گذشته بوده است. در سال ۱۹۶۹ به علت فرارسیدن موعد انتخابات که طبق معمول احتمال نادرستی و اخلال از سوی اقلیت‌ها در آن داده می‌شد، تشنج‌های قومی افزایش یافت و نخستین شورش‌های شدید قومی در این کشور بوقوع پیوست. بدنبال آن از سوی دولت مرکزی، سیاست جدید اقتصادی موسوم به نپ (NEP) تهیه و تدوین شد تا لزوم انجام عملکردهای خاص اقتصادی توسط یک نژاد خاص از میان برود و فقر اکثریت مطلق جامعه یعنی مسلمانان ریشه کن شود. اما حرکات بعدی دولت و هم چنین گذشت زمانه نه تنها تغییری به سود مسلمانان رانسان نداد بلکه موقعیت اقلیتها بعد از آن مستحکم‌تر نیز گردید. اما در زمینه سیاسی اکثر مسلمانان بودند که به سطوح بالایی مقامهای سیاسی در ایالات می‌رسیدند. لیکن پیروزی حزب متحد صباح که مورد حمایت اقلیت‌های مذهبی و نژادی می‌باشد بدون شک اعلام کننده یک حرکت دیگر بسوی قبضه کامل قدرت توسط اقلیتها در آن کشور می‌باشد. مالزی کشور دوتایی از منابع طبیعی است. این کشور بزرگترین تولید کننده کائوچو در جهان و از تولید کنندگان عمده قلع و کائوچو (به میزان ۲۰٪ تولید جهانی) می‌باشد. نگاهی مختصر به چگونگی بقدرت رسیدن اقلیتها در آن کشور

نگاهی مختصر بر چگونگی بقدرت رسیدن اقلیتها در مالزی

از اوائل سال ۱۹۵۰ که احزاب سیاسی نقش موثری در امور مالزی برعهده گرفتند، این فکر بدون مشارکت دادن چینی‌ها و هندی‌های مالزی که نقش اساسی در اقتصاد آن کشور داشته‌اند، نمی‌توان به نتیجه قابل توجهی دست یافت مطرح شد. در اوت ۱۹۵۳ سازمان اتحاد مالی و انجمن چینی‌های مالی که درسال ۱۹۴۹ بوجود آمده بود یک کمیته مشترک تشکیل داده و از انگلیس خواستند به مالایا به شکل یکی از کشورهای مشترک المنافع استقلال بدهد. درسال ۱۹۵۴ پس از تأیید مقامات انگلیس با تشکیل یک شورای قانون گذاری در مالایا، سازمان‌های اتحاد مالی، انجمن چینی‌های مالی و کنگره هندیهای مالی برای شرکت در انتخابات ائتلاف نموده و حزب اتحاد مالی را تشکیل دادند. بعد از انتخابات به فدراسیون مالایا استقلال داخلی داده شد و «عبدالرحمن تنگو» رهبر حزب ائتلافی اتحاد ملی کابینه‌ای تشکیل داد که پستهای وزارت دارایی و امور خارجه و دادستان کل دران به اتباع انگلیسی سپرده شد. هم چنین کمیسیون ویژه‌ای مرکب از نمایندگان انگلیس، استرالیا، هندوستان، پاکستان و مالایا قانون اساسی جدیدی را برای این فدراسیون تهیه کردند. مفاد این قانون اساسی نه تنها راه را برای حاکمیت اقلیت‌های نژادی و مذهبی بازگذاشت بلکه سعی تمام در محدود نمودن مسلمانان مالزی نمود.

واقعیتی نظیر آن چه که اخیراً در ایالت صباح مالزی روی داد، یکبار دیگر اعلام خطاری برای مسلمانان جهان و خصوصاً مسلمانان مظلوم آسیای جنوب شرقی بود که تحت سخت ترین شرایط باالهام از مومنان مسلمان ایرانی سعی در احقاق حقوق از دست رفته خویش نمودند. و مروری بر آنچه که ذکر گردید بخوبی نشان دهنده این واقعیت است که زمینه برای ایجاد و تشدید درگیری‌های قومی در جوامع جنوب شرقی آسیا طی دهها سال فراهم گردیده است. از سوی دیگر هر روز حقوق بیشتری از باصرف هزینه‌های گزاف و کنترل حرکات جمعیت، کنترل موالید و مهاجرت‌ها در این منطقه از جهان و بسیاری طرح‌های دیگر همه در جهت تضعیف قدرت بالقوه یک میلیارد مسلمان جهان است که حداقل یک پنجم از آنها در این منطقه زندگی بسیار سختی را می‌گذرانند.

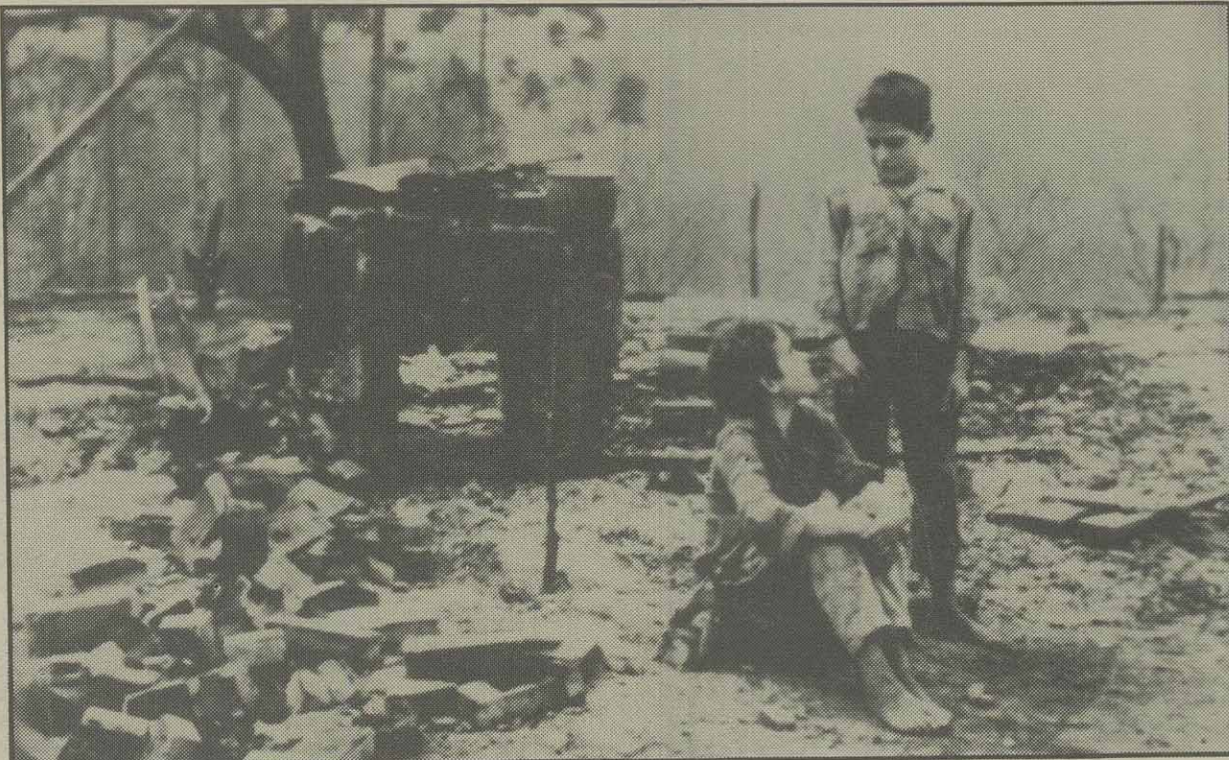

آمریکای لاتین

از: مسعود پدram

چشم انداز انقلاب و الهیات رهایی بخش

گذری تاریخی:

بالاخره آشوبهای محرومین شهرهای بزرگ اروگوئه در اواخر سالهای ۱۹۶۰ که زمین، فعالیتهای چریکهای شهری توپمارو را فراهم آورد. نشانه‌های کوچکی است از توان و تحرک اقشار محروم جامعه در برهم زدن نظم غیر عادلانه موجود.

***

در خلال تبدیل جوامع سنتی آمریکای لاتین به جوامع صنعتی، علاوه بر دو گروه حاکم و محکوم، گروه سومی نیز نمودار شد که به مرور ایام نقش آن در حیات اجتماعی و سیاسی این جوامع افزون گشت. اقتصاد صادراتی نه تنها موجودت توسعه بخش مالی و تجاری شد، بلکه همزمان بنیانهای یک جامعه شهری و صنعتی را بی ریخت که طی سه دهه اول قرن بیستم طبقه متوسطی شامل: گروههای تکنیسین، بوروکرات لشکری و کشوری، مستخدمین (شاغلین مزدبگیر)، پیشه‌وران خرده فروش، و صاحبان حرف آزاد، ظهور یافت (۱۶). اما، نشانه‌های ظهور طبقه متوسط پیش از این تحولات، یعنی از لحظه تولد انسان دورگه در آمریکای لاتین به چشم می‌خورد. انسان دو رنگه درحالیکه همواره از سوی اروپایی‌نشینان تحقیر می‌شد. از اینرو انسان دورگه مناسب‌ترین عرصه حیات خود را در میان اروپائیان سلطه گر و بومیان و سیاهان زیر سلطه یافت.

طبقه متوسط نقش پیچیده و چند سویه را در صحنه سیاسی و مناسبات اقتصادی - اجتماعی آمریکای لاتین ایفا کرده است. گاه توسط اتحاد با سرمایه‌داران داخلی و صادر کنندگان در سلسله مراتب سلطه جای گرفته، و گاه در حمایت از توده‌های کشاورز و جمعیت‌های کارگر تا آن حد پیش رفته که همچون بسیج کننده و رهبر این نیروها متجلی شده است. اوج نقش آفرینی طبق، متوسط در دوران شکوفایی حکومت‌های مردم‌دار (پوپولست) پس از ۱۹۳۰ تا نیمه سالهای ۱۹۵۰ نمایان شد. اتحاد این طبقه با کارگران، کشاورزان و حاشیه‌نشینان شهری در روی کار آوردن حکومت «خوان برون» در اواخر دهه ۱۹۴۰ و اتحاد بعدی آن با زمینداران، سرمایه‌داران، کلیسا و ارتش در سرنگونی این حکومت (۱۷)، و همچنین تأثیر طبقه متوسط خیلی در بقدرت رسیدن و سرنگونی سالوادور آلنده، در اوایل دهه ۷۰ نمایانگر بسط روزافزون حیطه منزلت این بخش از جامعه در حیات سیاسی جوامع آمریکای لاتینی است. اکنون نیز دموکراسی‌های لیبرال آمریکای جنوبی و مرکزی، که از ابتدای دهه ۸۰، یکی پس از دیگری پایه‌های تشکیلات خود را در ساخت قدرت سیاسی محکم کرده‌اند، اتکاء زیادی به حمایت اقشار متوسطی دارند که در باز پس گرفتن مدیریت سیاسی جامعه از نظامیان، تحریک زیادی از خود نشان دادند.

به این ترتیب، طبقه متوسط در آمریکای لاتین، درحالیکه مانع از دو قطبی شدن کامل جامعه شده، از یکسو بصورت ابزاری در دست الیگارشی صنعتی، و از سوی دیگر بصورت نیرویی آگاهی بخش، در جهت سامان یافتن مبارزات محرومین ظاهر شده است.

***

کشیده شدن ممالک آمریکای لاتین به دایره سیاست و اقتصاد امپریالیسم آمریکا، بخصوص پس از اعلام دکترین مونروئه، اثری تدریجی و عمیق بر شکل گیری ساخت قدرت سیاسی و نظام اجتماعی - اقتصادی این ممالک بجای گذارد. به این لحاظ، پس از جنگ دوم، در اثر ضربه وارد آمده بر پیکر نظامهای سرمایه داری جهان، از جمله آمریکا که درگیر این جنگ و مسائل پس از آن شده بود، آن دسته از نیروهای اجتماعی که خواهان حکومت‌های مستقل و ملی بودند قوت یافته، از طریق حمایت از نمایندگان خود در صحنه سیاست، جایگاه ممالک آمریکای لاتین را در مناسبات بین المللی بزرگوارتر بردند. از این رو است که در دهه ۵۰ حکومت‌های مردم‌دار و رهبرانی چون: «برون»، در آرژانتین، «ارگاس» در برزیل، «اربنز» در گواتمالا، «تیانکور» در ونزوئلا، «فیگرس» در کاستاریکا و «دلآتوره» در برونو طوع می‌کنند (۱۸)، اما بلافاصله پس از جنگ کره، جهان سرمایه داری که با رهبری ایالات متحده رو به یگانگی داشت، قوای خود را تجدید نموده، زمینه افول و سقوط حکومت‌های ملی را در آمریکای لاتین فراهم آورد.

بنابر اقتضا اوضاع و احوال سالهای ۱۹۵۰، ایدئولوژی‌هایی نیز در ضدیت با سلطه بیگانگان، همچون خوستی سیالیزم (Justicialism)، برون با شعار «عدالتخواهی» و یا آپریسم (Aprismo)، «دلآتوره» یا اعلام «راه سوم» امکان بروز یافت، اما در این میان، این «سوسیالیسم» کاسترو بود که توانست از صحنه کارزار بیرون آید. تنها کاسترو و بارانش توانستند با مبارزه قهرآمیز، در لحظه مناسب نگاهبانان سیادت ایالات متحده را خلع سلاح نموده، کمی پس از آن به کمک قدرت رقیب آمریکا، یعنی اتحاد جماهیر شوروی «سوسیالیسم» مورد نظر خود را در قالب حکومت جدید سازمان بخشند. پس از انقلاب کوبا و رشد جنگ‌های چریکی بسیاری از توده‌های مردم هم که تا قبل از استقلال کشورهای آمریکای لاتین نیروی خود را در مبارزه با استعمارگران بکار گرفته بودند، برای مردمی تلاششان برای برهم زدن مناسبات غیر عادلانه جامعه در تحریک رو به تزاید طبقه متوسط مستحیل شد و بسیاری از حکومت‌های مردم‌دار را مدد رساند، در این زمان نظرشان به مبارزات چریکی معطوف شده بود.

اما برای لیل به پیروزی طبق الگوی نظری مورد بحث، یعنی منجر شدن جنگ‌های چریکی به ایجاد یک «ارتش توده‌ای» (۱۹)، راهی ناهموار و صعب‌العبور در پیش بود، چنانکه رهبران «نهضت چپ انقلابی» در پرو، در اوان سالهای ۱۹۶۰ گمان می‌کردند روستائیان دره «کنواسیون» پس از مرحله اشغال اراضی، بلافاصله می‌توانند به مرحله جنگ‌های چریکی برسند، اما همین یک گام پیشروی که روشنفکران انقلابی آسان برمی‌داشتند، برای مردمی که قرن‌ها به رعیت بودن عادت کرده بودند، تلاشی غیر عملی بود. (۲۰) لذا به علت فاصله‌ای که چریک‌ها از مردم پیدا کرده بودند و مهمتر از آن، به علت تجربیات امپریالیسم آمریکا در مبارزات ضد چریکی، کاسترونیسم و گوارانیسم با بن بست مواجه شد.

بقیه در صفحه بعد

* تا پیش از ورود مهاجمان اسپانیایی و پرتغالی، آمریکای لاتین تمدن‌های درخشان «مایا»، «آزتک» و «اینکا» را در خود پرورده بود. ولی بر اثر هجوم استعمارگران این تمدن‌ها به گونه‌ای سریع و خشن مضمحل شد

* از زمان استقلال به بعد، برای مدتی بیش از یک قرن مجموعه‌ی «زمین»، «ارتش» و «کلیسا» بر تمامی شئون زندگی توده‌های آمریکای لاتین سایه گسترد

هم زمان با این تغییرات نظامیان نیز به تبع پیوند ساختن میان بزرگ زمینداری و ارتش، در جهت انطباق با جامعه‌ای صنعتی، از مسیر بوروکراسی گذشته، برای دریافت تعلیمات و تجهیزات لازم روسپوی ایالات متحده گذاردند. کلیسا هم برای نگاه داشتن آمریکای لاتین در حوزه ایدئولوژیک مغرب زمین «جانب اسو، Esso) اتحاد برای پیشرفت (۱۲)، نظم دولتی دموکراتیک، سندیکاهای آمریکایی و آنچه را گرفت که در پانتئون (۱۳) (Panteon) مغرب زمین مقدس است» (۱۴) و بدین گونه الیگارشی سنتی ازیرع اول قرن بیستم، بتدریج در قالب الیگارشی صنعتی مستحیل شد.

در برابر آریاب «افزون خواهی»، «سلطه طلبی» و «ریاکاری»، اقشار تحت ستم همچنان نقش تاریخی خود را به عنوان بستر بروز طباع «عدالت طلبی»، «آزادیخواهی» و «کمال جویی» ایفا کردند. قانون «زمین آزاد، انسان آزاد» که در سال ۱۸۱۵ تصویب شد، بیشرفته‌ترین قانون اساسی در طول حیات سیاسی کشور اروگوئه محسوب می‌شود. این قانون چیزی جز پاسخ دهقانان اروگوئه و رهبرشان، «خوزه آرتیگاس» به نیازهای ملی جهت بهبود وضع اقتصادی و عدالت اجتماعی نبود (۱۵). پیروزی قیام بردگان در کشورهائیتی در سال ۱۸۰۴، نوید بخش مبارزات آزادیخواهانه دیگر مردمان منطقه آمریکای لاتین بود. در متن کلیسا نیز کشیشانی همچون هیدالگو، (Hidalgo) مورلوس (Morelos) و لاس کاساس (Las casas) در تلاشی برای بازگرداندن کرامت انسانی بومیان، موجبات حقوقی منع برده‌داری را فراهم آورده، آنان را علیه سلطه گران به صحنه تیرد کشاندند. در بی تغییر و تحولات جوامع آمریکای لاتین، اخلاق بردگان و رعیت‌ها، درکسوت

افلاطون می‌گفت: «حکومت شبیه افراد خود است. به اندازه طبایع مختلفه انسانی، حکومت‌ها نیز فرق می‌کند. دولتها از طبایع افراد تشکیل دهنده آن ساخته شده‌اند.» (۱) «افزون خواهی»، «سلطه طلبی» و «ریاکاری» به عنوان سه «طبیعت» مذموم بشری دیری است که در متن جوامع انسانی اشکالی گوناگون بخود گرفته است. مصاف این سه «طبیعت» نکوهیده با «طباع» پسندیده «عدالت طلبی»، «آزادیخواهی» و «کمال جویی» - به عنوان تمایلاتی که از نظرگاهی بستر تمامی تحولات تاریخی محسوب می‌شود (۲) در ظرف‌های زمانی و مکانی متفاوت بنوعی بروز یافته و همواره بر نحوه ایجاد، توسعه، انحطاط و بالاخره اضمحلال نظام‌های اجتماعی، و حکومت‌های مبتنی بران نظام‌ها، موثر افتاده است. فضای گسترش یافته از مرزهای شمالی مکزیک تا سرزمین‌های جنوبی شیلی و آرژانتین نیز تحت تأثیر «طباع» مذموم بشری، در اواخر قرن پانزدهم میلادی به تصرف اروپائیان درآمد. آن زمان، اروپائیان انگیزه‌های خود را از فتح و پوش سرزمین‌های نو، به صورت بدست آوردن طلا، کسب افتخار، و «گسترش پیام کتاب مقدس» ظاهر ساختند (۳) مورخین از برخی افراد، در زمان‌های متفاوت، به عنوان کاشفان قاره آمریکا یاد کرده‌اند، ولی این قاره به نحوی که با تاریخ قرون اخیر غرب پیوند خورده است، در سال ۱۴۹۲ توسط کریستف کلمب، نماینده امپراطوری اسپانیا، کشف شد. کلمب و دیگر کاشفان، تخت مجموعه‌ای متشکل از افرادی قوی و ماجراجو، کمک مالی دربار اسپانیا و پرتغال و تنی چند از کشیشان کاتولیک، به پوش و تسخیر مناطق مختلف قاره آمریکا پرداختند.

تا قبل از ورود مهاجمان اسپانیایی و پرتغالی، این قاره تمدن‌های درخشان «مایا»، «آزتک» و «اینکا» را در خود پرورده بود، ولی بر اثر هجوم استعمارگران، این تمدن‌ها به گونه‌ای سریع و خشن مضمحل شد.

نظریات مختلفی در خصوص علل و چگونگی شکست این تمدن‌های سرخپوستی در مقابل مهاجمان اسپانیایی و پرتغالی ابراز شده، اما باید توجه داشت که اروپائیان با مسلح شدن به دانش نوین، تکنیک جنگی، روح ماجراجویی و افزون طلبی، و بالاخره تخطی از اخلاق انسانی، تضمین‌های لازم را برای شکست و نابودی بومیان قاره آمریکا و با هرجامه‌ای که اینگونه تسلیح نشده بود، به دست آوردند.

امپراطوری‌های اسپانیا و پرتغال می‌خواستند با صرف کمترین هزینه، بیشترین سود را از این سرزمین‌های نو کسب کنند. آنان در پرتو اشاعه فرهنگ و زبان خود در متن توده مردم و تبلیغ مسیحیت کاتولیک، و اعمال قدرت نظامی، تحت ساختار سیاسی استعمار، بدون اینکه به آبادی این مناطق بیاورند، دست بکار غارت ثروت خداداده این مردمان شده، سود سرشاری از معادن طلا و نقره به جیب زدند. اما بعد مسافت و وجود راه دریایی به عنوان تنها راه رفت و آمد میان مراکز امپراطوری‌های اسپانیا و پرتغال و سرزمین‌های نو، و همچنین اضمحلال تدریجی این دو امپراطوری از قرن هفدهم به بعد، باعث شد که هردو امپراطوری از برداشتن به مضنات مستعمرات خود دور ماند و حلقه ارتباط میان آمریکای لاتین و شبه جزیره ایبری - متشکل از اسپانیا و پرتغال - گسسته شود.

استعمارگرانی که از ابتدا به «دنیای نو» گام نهاده‌اند، در پی کشاورزی و دامداری نبودند، بلکه به دنیا طلا و گسترش قلمرو امپراطوری بودند. اما برای ماندن در این مناطق و امرار معاش، اقدام به زراعت را اجتناب ناپذیر یافتند. ابتدا بومیان را به کار اجباری در زمین‌های بزرگ و کار طاقت فرسا در معادن واداشتند، سپس با وارد کردن بردگان سیاهپوست به رونق کشاورزی بخصوص کشت شکر افزودند. (۴)

از جانی دیگر، گروه‌های اجتماعی زیر سلطه، یعنی بومیان سرخپوستی، که به بندگی مهاجمان گرفتار آمده بودند، آفریقائیان سیاهپوستی که به بردگی کشیده شده و بالاخره دورگه‌هایی که مورد تحقیر و بهره‌کشی شدید بوسن قرار گرفته بودند، زمینه‌های لازم را جهت کسب آزادی از سلطه امپراطوری، خلاصی از تنگنای فقر حاصل از نظام استعماری و نفی کلیسای توجیه گر نظم موجود، درخود داشتند. از این رو این گروه‌های اجتماعی به عنوان بازوی نظامی کریسولوها (Criollos) (۵) در جنگ‌های استقلال، شکست استعمارگران را ضامن شدند. در نتیجه این گروه‌های زیر دست در میدان سیاست جایگاه مستحکمتری یافته، اعماد به نفس بیشتری کسب کردند (۶). اما کمی پس از آنکه ممالک آمریکای لاتین یکی پس از دیگری از زیر سلطه استعمار بیرون آمده، مستقل شدند، حکومت‌ها به دست گروه ممتازی مرکب از ملاکان بزرگ افتاد که از حمایت کلیسای کاتولیک رم و نیز نظامیانی که از روی رسیدن به رده‌های بالای اجتماعی را داشتند برخوردار بود (۷). از این زمان به بعد، برای مدتی پیش از یک قرن، مجموعه «زمین» «ارتش» و «کلیسا» بر تمامی شئون زندگی توده‌های آمریکای لاتین سایه گسترد.

***

در این زمان، اوضاع برای بریتانیا، رقیب عمده امپراطوری‌های اسپانیا و پرتغال، بسیار مناسب بود. چرا که این قدرت استعماری امکان یافت تا با استفاده از افول قدرت دریایی خود در ممالک آمریکای لاتین نفوذ خود را در این ممالک گسترش داده، با دست‌اندازی بر معادن و محصولات کشاورزی منطقه، منافع زیادی کسب کند، تا آنجا که توانست انقلاب صنعتی را در جزیره بریتانیا سرعت بخشد (۸). همچنین، در این دوره، ایالات متحده آمریکا نیز به دنبال کسب استقلال، در اثر پیشرفت سریع علم و گسترش مناسبات سرمایه‌داری در درون مرزها، متوجه ثروتهای کانی و کشاورزی و نیروی انسانی نزدیکی همسایه خود یعنی منطقه آمریکای لاتین شد.

تأثیر افکار رهبران استقلال طلب ایالات متحده بر ممالک آمریکای لاتین و جانبداری آنها از نهضت‌های استقلال طلبانه این ممالک در نبرد با استعمارگران اسپانیایی، زمینه‌ساز تغییر مسیر حرکت سود‌های به دست آمده از تجارت خارجی منطقه آمریکای جنوبی، از شبه جزیره ایبری بسوی حساب‌های بانکی سرمایه‌داران آمریکایی بود.

هجوم غارتگرانه ویلیام واکر (William walker) آمریکایی به آمریکای مرکزی که با توسل به خشونت و ارعاب خود را رئیس جمهور مناطق السالوادور، نیکاراگوا و هندوراس نامید (۹)، حضور آمریکائیان را در این منطقه تسهیل کرد. و بالاخره شکست دریایی اسپانیا از ایالات متحده آمریکا، برسرکوبا، منطقه کارائیب را نیز در حوزه تسلط آمریکا قرارداد. تمامی این اعمال از طریق دکترین مونروئه که در سال ۱۸۲۳ ممنوعیت توسعه طلبی اروپائیان را در دنیای جدید اعلام کرده‌بودی حقوقی می‌یافت. به این ترتیب برنامه سیاست‌گزاران ایالات متحده آمریکا، برای در اختیار گرفتن تمامی نیمکره غربی در پایان قرن نوزدهم جامه عمل پوشید.

قدرت رو به توسعه آمریکا در کنار سرمایه‌های رو به انباشت این کشور، چنان ابزاری موثر برای نفوذ در ساختمان اقتصادی و سیاسی ممالک آمریکای لاتین عمل می‌کرد. به موازات ادغام اقتصاد کشاورزی آمریکای لاتین در نظام‌های رشد یابنده سرمایه‌داری اروپا و آمریکا، موقعیت زمینداران استحکام بیشتری می‌یافت. سردمداران نظامی نیز که در طی جنگ‌های استقلال شخص یافته، اکثرشان در سبک زمینداران بزرگ قرار داشتند، در اداره امور داخلی ممالک نقش کلیدی به عهده گرفتند.

آنان و اخلافتان به کمک کلیسای سرخورده از وابستگی به دربار اسپانیا که خود نیز در زمره بزرگ مالکان قرار داشت، نظم موجود را تحت سلطه اندک سالارانه‌ی خود قرار دادند. سه رکن این الیگارشی سنتی همانا طباع «افزون خواهی»، «سلطه طلبی» و «ریاکاری» بود که در کسوت «زمین‌دار»، «نظامی» و «کشیش» هويت می‌یافت. زمین‌داران بزودی دریافتند که حفظ اقتدارشان در گروه انطباق با نیازهای کشورهای پیشرفته صنعتی، مخصوص ایالات متحده آمریکا و ادغام در نظام سرمایه‌داری جهانی است (۱۰). کسانیکه پیش از این کشاورزان را استثمار می‌کردند، به مرور می‌توانستند در کسوت سرمایه‌داران وابسته درآمد، با بهره‌کشی از کارگران کشاورز کارگران بخش صنعت به عنوان دولتمردان جدید، هم مالکان اراضی و هم صاحبان صنایع گردند. در چنین اوضاعی تأسیس موسساتی چون مؤسسه آمریکایی «یونایتد فروت» در سال ۱۸۹۸ به عنوان الگوی فراراه این اقشار قرار داشت. این موسسه تأسیسات بندری کشور گواتمالا و دیگر مناطق آمریکای مرکزی را در اختیار گرفت (۱۱)، و تا آنجا پیش رفت که در سال ۱۹۵۳ موجبات سرنگونی حکومت مردمی آرنیز (Arbenz) را در گواتمالا فراهم آورد.

به ممالک آمریکای لاتین معضل لاینحل وامهای خارجی را باعث می‌شود، نظامیگری راه را برای دموکراسی هدایت شده از سوی امپریالیسم هموار می‌سازد و کلیسا خود را پنجه در پنجه رقیبی در درون خود (پیروان «الهیات» رهایی بخش) می‌یابد.

* حرکت ممالک آمریکای لاتین بسوی یگانگی با سرمایه‌داری جهانی، نظام سیاسی خاصی از نوع دموکراسی های غربی را طلب می‌کند. از این رو نقش نظامیان در روند حکومت موقتی می‌نماید. سال های دهه ۱۹۸۰ پیام آور بازنشستگی نظامیان از کار سیاست بوده است.

انقلابات آمریکا لاتین، بخصوص آمریکای مرکزی در دهه آینده، صیفه‌ای مذهبی داشته، از نظریه الهیات رهایی بخش تأثیر پذیرد.

***

امروزه، در جوامع آمریکای لاتین، با توجه به تاریخی که پشت سرگذاشته است «عدالت طلبی» در جدال با «افزون خواهی» عدالت اجتماعی نقطه پیروزی یافته، «آزادخواهی» در مصاف با «سلطه‌گری» بسوی دموکراسی گرائیده، و بالاخره «کمال جویی» در معارضه با «ریاکاری» الهیات رهایی بخش را قوت بخشیده است.

ضمائم:

- ۱- دورانت، ویل، تاریخ فلسفه، ترجمه زریاب خوبی (چاپ دانش) ص ۲۴.
- ۲- اشاره به نظریه دکترعلی شریعتی است در خصوص نقش «عرفان»، «برابری»، «آزادی» در تحول تاریخ جوامع انسانی.
- ۳- ویلگوس - دسا، تاریخ آمریکای لاتین، ترجمه جلال رضایی راد. ص ۴۵
- ۴- کوارلز، پنجامین، سیاهان آمریکا را ساختند، ترجمه ابراهیم یونس (انتشارات خوارزمی) ص ۲۰
- ۵- لفظ «کریولو» (Criollo) به معنای مختلف دورگه، اسپانیایی به دنیا آمده در آمریکای لاتین و حتی برده سیاهپوست نیز بکار گرفته شده است. ولی در اکثر تحقیقات معتبر این لفظ بر معنی اسپانیایی‌هایی که در آمریکای لاتین به دنیا آمده‌اند، دلالت دارد.
- ۶- کاردوزو- فالتو، وابستگی و توسعه در آمریکای لاتین، ترجمه گروهی از مترجمین (انتشارات تندر ۱۳۵۹) ص ۶۸
- ۷- کالواکورسی، پیترو، تاریخ معاصر سیاست جهان، ترجمه دکتر هاشم رجبزاده، (انتشارات توس) ص ۴۶۵.

- 8- Galean, Eduardo, Open viens of Latin America, (Monthly Review Press, 1974), P. 197
- 9- NACLA, Sandinista foreign Policy, May/June 1985.
- 10- Bailly, Norman, Latin America: Politics, Economics and Hemispheric Security.
- 11- Q Golean, op. cit, pp. 124-25

- ۱۲- «اتحاد برای پیشرفت» (Alliance For Progress) در سال ۱۹۶۱ طی نشستی با حضور ۲۰ کشور آمریکای لاتین، در اروگوئه بنیان نهاده شد. هدف از این اتحاد، پیشبرد توسعه اقتصادی و اجتماعی آمریکای لاتین، با کمک مالی ایالات متحده اعلام شد.
- ۱۳- معبدی است که از زمان روم باستان بجای مانده و در اینجا کتابخانه از نظم و قوانین نظام سرمایه‌داری غرب است.
- ۱۴- ایلیچ، ایوان، فقر آموزش در آمریکای لاتین، ترجمه هوشنگ وزیری (انتشارات خوارزمی) ص ۵۰.

- ۱۵- Galean, op. cit, p. 132
- ۱۶- کاردوزو- فالتو، وابستگی و توسعه، ص ۱۰.
- ۱۷- نیدرگانگ، مارسل، بیست کشور آمریکای لاتین، ترجمه محمد قاضی (انتشارات خوارزمی ۱۳۵۶) جلد اول، آرژانتین.
- 18- frank, Andre guder, Dependence and Underdevelopment, (1969)
- ۱۹- گنوارا، ارنستو، دکترینهای امروز، ص ۳۸.
- 20- Niedergang, Marcel, The Twenty Latin Americas, Translated by Rosmarty Sheed, Vol. II, p. 133
- 21- Chomsky, Noam, Intervention in Vietnam and Central America, Monthly Review Press, Sep. 1985
- ۲۲- منظور کتاب «مراحل رشد اقتصادی: یک مانیفست غیر کمونیستی»، نوشته «والتر. دبلیو. راستو» مشاور کندی است.
- 23- NACLA, March/ April 1985.

- ۲۴- دکتر وطنخواه، جزوات مربوط به درس مسائل جهان سوم، دانشکده اقتصادی علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی (دانشگاه ملی ایران) سالهای ۱۳۵۵-۵۶.
- ۲۵- بیلز، ک. آمریکای لاتین دنیای انقلاب، ترجمه تیریزی (انتشارات خوارزمی) ص ۵۲.
- 26- Mart 3, John, The Dynamic Chang in Latin American politics (1971)
- 27- Roberts, kenneth, democracy and Dependent Capitalist state in Latin America, Monthly Review, Oct. 1985.
- 28- The Vatican as a Left Ally, Monthly Review, July 1982.

اگرچه آمریکا در جلوگیری از الگو شدن روش پیروزی انقلاب کوبا موفق بود، اما وجود کوبای انقلابی به عنوان کشوری که از دایره تسلط جهانی ایالات متحده خارج شده است، همواره به عنوان شکستی در پیشبرد استراتژی توسعه طلبانه این کشور در صحنه بین الملل و به تبع آن در منطقه آمریکای لاتین قلمداد می‌شود. (۲۱)

در ممالک آمریکای لاتین عنصر «سرایت» به لحاظ سوابق تاریخی مشترک این ممالک نقش موثر و گاه تعیین کننده در تحولات داخلی کشورها ایفاء می‌کند. از این رو پس از انقلاب کوبا در پایان دهه ۵۰، امپریالیسم آمریکا برای جلوگیری از سرایت انقلاب به دیگر نقاط آمریکای لاتین تلاشی سنجیده‌تر و سازمان یافته‌تر از خود بروز داد. از این جهت در سالهای ۱۹۶۰ اتحاد نیروهای سلطه گر و داخلی ممالک آمریکای لاتین و امپریالیسم آمریکا از یکسو و مبارزه اقشار زیر سلطه با این اتحاد، جریانهایی را پدید آورد که سرنوشت منطقه آمریکای لاتین را حداقل تا سال ۲۰۰۰ میلادی رقم می‌زند. در این دوران است که تحمیل راه رشد سرمایه داری به ممالک آمریکای لاتین معضل لاینحل وامهای خارجی را باعث می‌شود، نظامیگری راه را برای دموکراسی های هدایت شده از سوی امپریالیسم هموار می‌کند و کلیسا خود را پنجه در پنجه رقیبی در درون خود (پیروان «الهیات» رهایی بخش) می‌یابد.

***

رشد و توسعه اقتصاد و امداد

بحران اقتصادی سال ۱۹۲۹ در قلمرو نظامهای سرمایه داری جهان مصادف است با زمانیکه روند صنعتی شدن کشورهای آمریکای لاتین آغاز گشت. این بحران و پس از آن، معضلات مربوط به جنگ دوم جهانی باعث تحدید حضور نظامهای سرمایه داری غرب، بخصوص ایالات متحده آمریکا در ممالک آمریکای لاتین و در نتیجه تقلیل واردات به این ممالک و کاهش صادرات آنها به خارج شد، سست شدن این حلقه ارتباطی، اقتصادی، در کنار نیازهای داخلی، تأسیس صنایع داخلی و تحرك سرمایه داری ملی را ایجاد می‌کرد. رفع محدودیتهای حاصل از جنگ دوم و پس از آن جنگ کره که فرا راه نظامهای سرمایه داری اروپا و آمریکای شمالی قرار گرفته بود، و به دنبال آن گرایش این نظامهای

سرمایه داری به یگانگی، استحاله اقتصاد کشورهای جهان سوم را در یک نظام سرمایه داری جهانی اقتضا می‌کرد که خواه ناخواه ایالات متحده آمریکا، به عنوان کشوری که کمترین آسیب را از جنگ دوم جهانی دیده بود، در رأس آن جای می‌گرفت. همچنین ارائه یک برنامه ریزی دقیق و دراز مدت جهت نگاه داشتن کشورهای آمریکای لاتین در حیطه اقتدار آمریکا، جزئی از تهاجم همه جانبه این کشور و متحدین آمریکای لاتینی اش به گرایشات انقلابی در منطقه و قسمتی از طرح به شکست کشاندن انقلاب کوبا بود. لذا، در این مقطع زمانی نسخه مانیفست غیر کمونیستی^(۱) با وعده برطرف طراش شد و توسعه، بکارگیری تکنولوژی نوین در تولید، و بالاخره گذر از مرحله «خیز» (Take off) و تیل به «مصرف»^(۲) انبوه، از سوی سیاستگذاران آمریکایی، برای کشورهای آمریکای لاتین پیچیده شد در راه رسیدن به جامعه ای با مصرف انبوه، چون ایالات متحده آمریکا، یکی از مشکلات اساسی برای ممالک آمریکای لاتین، فقدان سرمایه متراکم و انباشته بود. لذا، ایالات متحده آمریکا بصورت یک منجی نمایان شد و برای قرار دادن ممالک آمریکای لاتین در راه رشد سرمایه‌داری، کمک‌های خارجی را به این کشورها سرازیر کرد. پوشش «اتحاد برای پیشرفت»، هم نمای بیرونی این ساختمان کج بنیان را شکل می‌بخشید. به این ترتیب سرمایه‌های ملی این کشورها بصورتی سازمان یافته با سرمایه‌های خارجی درهم آمیخت و به خارج، یعنی حوزه اقتصادی آمریکا، جهت دریافت کالاهای سرمایه‌ای انتقال یافت. انتقال سرمایه‌ها به خارج فقدان سرمایه متراکم را در کشورهای آمریکای لاتین و نیز این کشورها را به سرمایه‌های خارجی و کالاهای سرمایه‌ای دو چندان ساخت.^(۳) از این رو برای نیل به جامعه‌ای صنعتی، بصورتی فزاینده بر حجم سرمایه‌های مورد نیاز افزوده شد، سرمایه‌ای که بوسیله سرمایه‌داران آمریکایی در اختیار کشورهای آمریکای لاتین قرار گرفت. این سرمایه عرضه شده که در واقع بخشی از آن تیلور بهره‌برداری سوداگران آمریکایی از نیروی کار و منابع طبیعی ممالک آمریکای لاتین بود، در شکل انواع وامهای کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت بروز یافت. جریان یافتن ارز خارجی در شریانهای اقتصادی این کشورها رونق کاذب و کوتاه مدت را به همراه آورد، به نحوی که تحلیل و بررسی دراز مدت نتایج زیانبار این وام‌گیری جهت ادامه رشد سرمایه داری، حتی از نظری بسیاری از تحلیل گران مستقل و آگاه آمریکای لاتین بدور ماند، اما بزودی روند حوادث نشان داد که «معجزه برزیل» در سالهای ۱۹۷۰ که به بین وامهای خارجی عاید شده بود، در سالهای ۱۹۸۰ تبدیل به عجز این کشور در پرداخت اصل و فرع وامهایش شده است. اکنون، صنعتی‌ترین کشورهای آمریکای لاتین، شامل: برزیل، آرژانتین و مکزیک، مقروض ترین کشورهای منطقه محسوب می‌شوند. ممالک آمریکای لاتین به محافل مالی آمریکا و اروپای غربی مبالغ هنگفتی مقروضند و در این میان صندوق بین المللی پول که خود نیز در زمره بستانکاران این ممالک قرار دارد، بیشترین نقش را در تنظیم امور مربوط به وامهای خارجی کشورهای آمریکای لاتین به عهده گرفته است. از آنجا که بیشترین سهمیه از سهام مالی این صندوق متعلق به آمریکا است، پیشنهادات و در واقع پیش شرطهای این صندوق برای اعطای وامهای بیشتر، کشورهای وام‌خواه را بیش از پیش در مدار نظام سرمایه داری جهانی نگاه می‌دارد. چنانکه کاهش هزینه‌های دولتی و گسترش فعالیت‌های بخش خصوصی، همواره در زمره پیشنهادات موکد این صندوق قرار داشته است. این درست است که وامهای خارجی، کشورهای آمریکای لاتین را به لحاظ سیاسی و اقتصادی وابسته نگاه داشته است، اما عدم توان این کشورها در پرداخت وامها و شرائط سختی که محافل مالی سرمایه داری از طریق تحمیل ریاضتهای اقتصادی برای مردم کشورهای وامدار به وجود آورده‌اند، مشکلات عمده‌ای را در اقتصاد بین‌الملل و معضلات سیاسی عمیقی را در جهت گسستن وابستگی این کشورها از آمریکا پدید خواهد آورد.

* اتحاد طبقه متوسط با کارگران، کشاورزان و حاشیه نشینان شهری در روی کار آوردن حکومت «خوان پرون» در اواخر دهه ۱۹۴۰ در آرژانتین و اتحاد بعدی آن با زمینداران، سرمایه‌داران، کلیسا و ارتش در سرنگونی این حکومت نمایانگر بسط روزافزون حیطه منزلت این بخش از جامعه در حیات سیاسی آمریکای لاتین است.

نظامیگری دیروز، بستر دموکراسی امروز.

یکی از روسای جمهور پیشین کلمبیا می‌گفت: «کشورهای ما، از طرف ارتش اشغال شده‌اند، از طرف ارتش خودمان» (۳۵)

پس از جنگهای استقلال، این صحنه سیاست ممالک آمریکای لاتین نبود که نظامیان را در خود پروراند، بلکه این نظامیان بودند که ساختمان سیاسی کشور را بنا نهادند. سردمداران نظامی به دنبال ایفای نقشی برجسته در جنگهای استقلال و حمایت شدن از سوی ملائیک و کلیسا، حفظ امنیت خود و حامیان خود را به عهده گرفتند. آنان همواره در اثر ترس از یک انقلاب اجتماعی و فروپاشی ارتش به اجرای قوانین و احکام سنتی اصرار ورزیده، تحت فلسفه سیاسی محافظه کارانه‌ای، میدان سیاست را آکنده ساختند. به یک معنا تاریخ سیاسی آمریکای لاتین، در مبارزه مردم برای بیرون راندن نظامیان از صحنه سیاست خلاصه می‌شود. از آنجا که سردمداران نظامی در کنار زمین داران بزرگ ارکان عمده یک نظام را تشکیل می‌دادند، بموازات تغییر ساختهای جوامع سنتی دیروز به جوامع صنعتی امروز، نظامیان نیز با بهره گیری از فنون و علوم جدید، تشکیلات نوین ارتش را به عنوان یک نهاد، سازمان دادند. نظامیانی که در اوایل قرن بیستم نقش عمده خود را در حفظ امنیت داخلی و دفاع از مرزها می‌دیدند، از سالهای ۱۹۵۰، از طریق برنامه های کمکهای تسلیحاتی، ماموریهایی نظامی و پرورش یافتن در مدارس تخصصی که از سوی آمریکا اداره می‌شد، امکان یافتند تا در داخل و خارج کشور، حوزه فعالیت‌های خود را گسترش داده، تشکیلات ارتش را در میان سازمانهای سیاسی و اجتماعی کشور به عنوان یک نهاد مطرح کنند. از اینرو

در سالهای ۱۹۶۰ اتحاد نیروهای سلطه گر و داخلی ممالک آمریکای لاتین و امپریالیسم آمریکا از یکسو و مبارزه اقشار زیرسلطه با این اتحاد، جریانهایی را پدید آورد که سرنوشت منطقه آمریکای لاتین را حداقل تا سال ۲۰۰۰ میلادی رقم می‌زند. در این دوران است که تحمیل راه رشد سرمایه داری

آنها توانستند ثبات سیاسی را حفظ کرده، بدلیل توانمندی در بکار گیری تخصصهای تکنیکی و لوجستیکی، امور اقتصادی کشور را در جهت توسعه اقتصادی و «نوسازی» ساختهای اقتصادی و اجتماعی سازمان دهند. (۲۶) در این میان، برزیل به عنوان صنعتی ترین کشور آمریکای لاتین، اولین کشوری بود که پس از کودتای نظامی سال ۱۹۶۴ دست بکار صنعتی شدن از طریق رشد سرمایه داری، بامدیریت نظامیان شد. در طول دهه ۷۰ نظامیگری در منطقه آمریکای لاتین از کشوری به کشور دیگر «سرایت» کرد. (۲۷) در این سالها حاکمیت تکنوکراتهای نظامی در رأس اتحادی از سرمایه داران وابسته و داخلی، تکنوکراتها و بروکراتهای حکومتی، بخش عمده‌ای از اقشار متوسط و خود نظامیان، شکلی انحصارگر بخود گرفت. آنها با صرف وقتی کمتر از آنچه جلب رضایت توده ها طلب می‌کرد در کنار بکارگیری نظم و دقتی بیشتر در جهت ادغام کشورهای آمریکای لاتین در نظام سرمایه داری جهانی، تحت حکومتی انحصار گر با ساختی بوروکراتیک، کاری را به انجام رساندند که حکومتهای غیر نظامی توان انجام آنرا نداشتند.

اگر چه نظامیان توانستند نظام اقتصادی - اجتماعی کشورهای آمریکای لاتین را در جهت حرکت نظام سرمایه داری جهانی سازمان دهند، اما از این لحاظ که بیشترین هم خود را متوجه برقراری نظم در داخل کشور می‌کنند، با انحصار مراکز قدرت، رشد و شکوفایی اقتصادی متناسب با ظرفیت شرکتهای چند ملیتی و مراکز صنعتی غرب را کند می‌سازند. همچنین حرکت ممالک آمریکای لاتین بسوی یگانگی با سرمایه داری جهانی، نظام سیاسی خاصی، از نوع دموکراسی های غربی را طلب می‌کند. از این رو نقش نظامیان در این روند موقتی می‌نماید. سالهای ۱۹۸۰ پیام آور بازنشستگی نظامیان از کار سیاست بوده است، از ابتدای دهه ۸۰ دیکتاتورهای نظامی، یکی پس از دیگری صحنه سیاست را ترک کردند. از

سویی دیگر دموکراتهای تولیبرال حضور خود را در این صحنه اعلام کردند. اما به جهت استمرار مبارزات مردم علیه سلطه دیکتاتورهای نظامی، واگذاری امور ممالک آمریکای لاتین به رژیمهای لیبرال دموکرات به نحوی تدریجی و با پیچیدگی‌های خاص هر کشور انجام پذیرفت. به این لحاظ و به علت ترس از روی کار آمدن نیروهای مردمی است که آمریکا هنوز دیکتاتور شیلی را حمایت و کمک می‌کند. موافقت آمریکا و کشورهای اروپای غربی با جریان یافتن دموکراسی‌های لیبرال در شریانهای سیاسی آمریکای لاتین منافی مبارزات مردم و نیروهای مترقی این کشورها نیست. مساله اینست که امپریالیسم می‌خواهد روند تغییر نظام سیاسی را خود در اختیار داشته باشد و با احاطه کامل بر مراکز اقتصادی و سیاسی، مطامع دیرین خود را برآورده سازد، اما همین پیچیدگی در نحوه عمل امپریالیسم می‌تواند در ارتقاء آگاهی مردم آمریکای لاتین موثر افتد و مبارزات انقلابیون را بارور سازد.

***

کلیسای دیگر:

کلیسا در ابتدای قرن ۱۹، در زمان جنگهای استقلال ممالک امریکای لاتین علیه استعمارگران اسپانیایی و پرتغالی، جانب استعمارگران را گرفت. در سالهای پس از آن، این نهاد با سازمان وسیعی که پیدا کرده بود، به عنوان رکنی از الیگارشی سنتی مردم را به حفظ نظم موجود معظه می‌کرد. و در بچوجه مبارزات مردم نواستعمارگران، در سالهای پس از جنگ جهانی دوم جابجنداری از سرمایه‌داری غرب را تبلیغ می‌کرد. بازتاب یادآوری چنین عملکردی در آذهان مردم ستمدیده آمریکای لاتین از یکسو و پیروزی انقلاب کوبا در مواجهه با آمریکا از سوی دیگر، ایدئولوژی مارکسیسم را در مقام جبران کننده ضعف مسیحیت وابسته به واتیکان، در ارائه عقیده‌ای برای رهایی مردم از سلطه ظلم، قرار داد. تا آنجا که در سالهای ۱۹۶۰ بسیاری از کشیشان ردای کشیشی را بدر آورده، در جهت رهایی مردم آمریکای لاتین راهی جدا از کلیسای رسمی واتیکان، گزیدند. چنانکه کامیلوتورس (Camilo Torres)، روحانی کلمبیایی، جان خود را بر سر پیوستن به مبارزات مسلحانه چریکی گذارد.

تحت چنین شرائطی، در اوائل سالهای ۱۹۶۰، اجلاس شورای واتیکان دوم به قصد ایجاد تحولی عمیق در متن کلیسای کاتولیک جهان برپا شد. مواضع اعلام شده از سوی این شورا نمایانگر تمایل کلیسا به دور شدن از اعمال گذشته و رفتن به سوی سرچشمه اولیه، یعنی کلیسای فقرا و محرومین بود.^(۲۸) مواضع این شورا در اوضاع و احوال آمریکای لاتین از خلال اجلاس «مدلین» در سال ۱۹۶۸ ظهور یافت. بدنبال اجلاس «مدلین»، در کلمبیا، در حالیکه ایدئولوژی مارکسیسم در اثر عدم موفقیت‌های جنگهای چریکی و برخورد همه جانبه امپریالیسم در بن بست قرار گرفته بود، روحی نوین در کالبد مسیحیت آمریکای لاتین دمیده شد. در میان تضادهای آشکار شده در درون کلیسا جریانی انقلابی سر بلند کرد. این جریان که «الهیات رهایی بخش» (Liberation Theology) نام گرفت از ابتدای دهه ۷۰ رفته رفته بر گستره حرکتها و جنبشهای مردمی پرتو افکنده، به نحوی که در جنبش سوسیالیستی نیکاراگوا جایگاه محکمی یافت. با وقوع انقلاب نیکاراگوا در ۱۹۷۹ و مشارکت بسیاری از کشیشان در تشکیلات حکومت ساندینیستی این کشور، اینگونه برداشتها از مسیحیت قوت بیشتری یافته، در سطحی بین‌المللی نمود پیدا کرد.

نظریه الهیات رهایی بخش که علاوه بر مبارزه علیه دیکتاتوریها و آثار تخریب کننده مذهب متحد با سرمایه‌داران و سلطه‌گران، تکیه اصلی خود را بر نجات محرومین و فقرا از محرومیت‌های مادی قرار داده، از سوی واتیکان متهم به داشتن «برداشتی مارکسیستی» از حل معضلات اجتماعی است، اما کشیشان و اسقفان معتقد به این نظریه مدعی‌اند که به احکام مسیحیت راستین عمل می‌کنند. صفتیندی کشیشان معتقد به نظریه الهیات رهایی بخش در برابر کشیشان محافظه کار، تنها به منطقه آمریکای لاتین محدود نمی‌شود. توسعه الهیات رهایی بخش در دیگر نقاط جهان سوم شرائطی را برای واتیکان پدید آورده است که در بیانیه اخیر خود، حتی مبارزه مسلحانه را علیه حکومت‌های استبدادی، به عنوان آخرین راه، مورد پذیرش قرار داده است.

با توجه به گسترش روز افزون نظریه الهیات رهایی بخش در متن کلیسای کاتولیک آمریکای لاتین و بهشتیانی مردم از این نظریه، به نظر می‌آید که جنبشها و

حقایق واو هام در تجارت جهانی

رسانده، از خارج خریداری کرده است و این امر سبب کسری تجاری برابر ۶۰ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۳ و ۱۲۳ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۴ شده است. با اینحال سیاست گزاران باید دریابند که حتی این ارقام به چه مفهوم اند.

مثلاً آمار تجارت کالایی ایالات متحده، صادرات خدمات آمریکایی را از قلم می اندازد. برخلاف تصور عوام، خدمات منحصرأ شامل سفارشات کوتاه مدت کم درآمد مثل پرداخت به آشنیزها و سرایداران نیست، بلکه شامل بانکداری خارجی، بیمه کشتیرانی، تبلیغات و بخشهای دیگر می شود.

هنگامیکه مثلاً شرکت گروه بکتل از سانفرانسیسکو، در خلیج فارس برنده یک قرارداد ساختمانی به مبلغ ۲۰۰ میلیون دلار می شود مشاغل موجود در آن بندرت کم درآمدند و این پرداختها که در قبال خدمات انجام می گیرد هرگز درآمد تجاری کالا دیده نمی شود. بعلاوه ایالات متحده در این صنایع خدماتی در جهان پیشتاز می باشد و غالباً در حسابهای خدماتی خودمآزاد دارد. این مآزاد در سال ۱۹۸۳ به ۲۸ میلیارد دلار رسید و در سال ۱۹۸۴ از ۲۰ میلیارد دلار فزونی یافت. به اضافه، این ارقام نشانگر برآوردهای محافظه کارانه می باشند، زیرا اندازه گیری داد و ستد خدمات دشوارتر از سنجش تجارت کالا است. با این وجود درآمدهای بازرگانی از این مآزاد خدماتی چشم پوشی می شود.

بدین ترتیب هنگام محاسبه ی تراز تجاری کشور، بطور کلی ۲۰ تا ۳۰ میلیارد دلار از صادرات ایالات متحده نادیده گرفته میشود.

ارقام واردات ایالات متحده همچنین با احتساب تقریباً ۵۵ تا ۶۰ میلیارد دلار واردات سالانه نفت ایالات متحده موجب گمراهی می شود. واردات نفت نه مشاغل آمریکایی را تهدید میکند و نه نشان دهنده زوال صنایع آمریکا است. لکن با بزرگ کردن اندازه کسری تجاری، رقم هنگفت مربوط به واردات نفت نیز به احساس کاذب در مورد بحرانی که گویا تجارت ایالات متحده را در بر گرفته کمک می کند و عقاید حمایت گرایانه را تقویت می نماید. در واقع پژوهشی توسط «بورس سهام نیویورک» در اواسط سال ۱۹۸۴ چنین نتیجه گرفت که «تراز تجاری غیرنفتی ایالات متحده از سال ۱۹۷۳

هفته گذشته نخست وزیر و وزیر خارجه ی ژاپن به آمریکا سفر کردند تا پیرامون مسایل اقتصادی دوجانبه و از جمله کسری تجاری ایالات متحده با ژاپن به مذاکره بپردازند. اگر چه پیرامون این مساله تبلیغات زیادی می شود و یکی از علل نارسایی های اقتصاد آمریکا، هجوم کالاهای ژاپنی به بازار آن کشور معرفی می گردد، برنارد گوردون در این مقاله به بررسی مطلب پرداخته و نشان می دهد که مشکل اصلی کسری موازنه تجاری نیست.

بقلم برنارد ک. گردون

تقاضاهای کنگره جهت آغاز سیاست های حمایت از محصولات داخلی (پروتکشنیسم) به ابعدی خطرناک و عمدتاً غیر ضروری رسیده است. نخستین زنگهای خطر در بهار گذشته هنگامی بصدا درآمد که سنا بمنظور اینکه به رئیس جمهور امکان دهد علیه عملکردهای تجاری بنا بقولی غیر عادلانه ژاپن اقدام نماید، ۹۲ به صفر رای داد. در فاصله ژانویه و تعطیلات تابستانی در حدود ۳۰۰ لایحه ی حمایت گرایانه به مجلس نمایندگان ارائه گردید. در ماه سپتامبر که کنگره مجدداً گشایش یافت سیاست «حمایت گرانی» در صدر دستور کار قرار گرفت.

دریسی احیاء سیاست حمایت گرانی این عقیده کلی و متداول وجود دارد که ایالات متحده با یک بحران تجاری مواجه است که بقول سخنگوی مجلس «توماس. پ. اونیل» (دمکرات از ماساچوست) بسرعت موجب «زوال صنعتی» آمریکا میگردد، او و همقطاراناش هشدار میدهند که مشاغل آمریکایی «ساعت به ساعت» بر اثر واردات خارجی از دست می رود و اینکه کشورهای حریص به صادرات از قبیل ژاپن و برخی از همسایگان آسیائی آن «مقادیر هنگفت، از بازارهای ایالات متحده سود میبرند، حال آنکه کالاهای آمریکائی را از رسیدن به بازارهای خود محروم می سازند.

افرادی چون پرزیدنت رونالد ریگان که در برابر جریان «پروتکشنیسم» ایستادگی می کنند نیز بعنوان «معتقدان فلسفی، به تجارت آزاد» که مایل به رویارویی با «حقایق» نیستند محکوم و مردود شمرده شده اند.

اما حقایق، بصورتی که در منابع رسمی نظیر «کتاب سالانه آماری جریان تجارت» منتشره توسط صندوق بین المللی پول و «خلاصه آمار و صادرات و واردات بازرگانی ایالات متحده» از انتشارات وزارت بازرگانی آمریکا و یا نشریه «چشم انداز و عملکرد تجاری ایالات متحده در سال ۱۹۸۴» یافت می شود، حاکی از آن است که ایالات متحده کامکان بزرگترین صادرکننده جهان می باشد. از اواخر دهه ۱۹۷۰ سهم صادرات جهانی ایالات متحده بگونه ای چشمگیر در حد تقریباً ۱۲ درصد ثابت باقیمانده است و سیر آن نزولی نیست بلکه صعودی می باشد. بعلاوه، ایالات متحده کامکان صادرکننده عمده کالاهای ساخته شده محسوب میشود.

در سال ۱۹۸۴ ارزش صادرات کالاهای ساخته شده ایالات ۸/۳ درصد (۱۵۱/۲) میلیارد دلار) فزونی یافت و با صعود از ۱۷ درصد در سال ۱۹۷۸ به تقریباً ۲۰ درصد در سال ۱۹۸۵، طی ۶ سال گذشته این سهم در بازار خارج از ایالات متحده بزرگترین سهم جهان شده است. در مقابل آلمان غربی که در حال حاضر ۱۸ درصد از کل صادرات جهانی را بخود اختصاص داده به مقام دوم تنزل یافته است و ژاپن با ۱۶ درصد در رتبه سوم قرار دارد. از این گذشته مطالعات در زمینه تجارت آمریکا نادرستی این افسانه را که کالاهای خارجی زوال صنایع آمریکائی را تسریع می کنند، آشکار می سازد. گزارشی تازه توسط «نورمن فلیک» از بانک «فدرال رزرو بوستن» تاثیر واردات را بین سالهای ۱۹۸۰ و ۱۹۸۴ بر ۷۳ صنعت ایالات متحده مورد بررسی قرار داده و باین نتیجه رسیده است که «زوال صنعتی آمریکا بر اثر رقابت خارجی، تا حد زیادی یک افسانه است تا اینکه موضوعی واقعی باشد». با اضافه گزارش مزبور در همان مدت به هیچ رابطه ای بین واردات خالص فزاینده و بیکاری رو پزاید دست نیافت.

پس چه چیز سبب تقویت این دیدگاه می شود که تجارت بین الملل ایالات متحده را قربانی می کند و اینکه اقدامی موثر باید صورت گیرد؟ پاسخ در توجه فوق العاده به واردات ایالات متحده و نادیده گرفتن تقریباً کامل عملکرد پر قدرت صادرات آمریکانفته است، که به نوعی تاکید گمراه کننده بر به اصطلاح کسری بازرگانی منجر می شود. همانطور که «وال استریت جورنال» موقعیت تجاری ایالات متحده را در سرمقاله مورخ ۱۳ سپتامبر ۱۹۸۵ خود بطور صحیح تحت عنوان «مترسک کسری تجاری» به بحث گذاشت:

* هر زمان که دلار سقوط کرده است، صادر کنندگان ایالات متحده در عوض کاهش قیمت های خود، سودهای گزاف تری کسب کرده اند

«از استعمال واژه های «مآزاد» و «کسری» باید حتی الامکان احتراز شود. این واژه ها غالباً بدین معنا بکار گرفته می شوند که تحولات «خوب» و یا «بد» هستند. اما از آنجا که این تعبیر غالباً نادرست می باشد، ممکن است اصطلاحات کلا بد تعبیر شوند و بجای تحلیل بکار روند.

همانطور که «وال استریت جورنال» هشدار داد اصطلاحات، مباحثه تجاری جاری را بفرج و پیچیده ساخته اند. برای ایالات متحده کسری تجاری «لژوما» بمعنوم درد سرو مشکل نیست، و نیز به هیچ وجه به این معناییست که کشور در حال ورشکستگی است. همانطور که شورای مشاورین اقتصادی ریاست جمهوری (CEA) در گزارش سالانه خود برای سال ۱۹۸۵ عنوان کرد «کسری های عظیم در تجارت خارجی و ورود سرمایه ها به تبع آن عمدتاً از دست آوردهای بهبود موقتی امیز وضع در ایالات متحده است، تا اینکه مشکلاتی مستلزم اتخاذ تدابیر سیاسی جدید و جداگانه باشد». شورای مشاورین اقتصادی رئیس با تصدیق خطر بالقوه موجود در تقاضاهای کنگره جهت اعمال محدودیتهای بازرگانی در مورد ژاپن و سایر کشورهای آسیائی بدرستی هشدار داد که تاکید بر موازنه بازرگانی دوجانبه (با تمام طرفها) در یک نظام تجاری چند جانبه ناپیاست»

البته ایالات متحده علیرغم رشد ثابت صادراتش کالاهای بیشتری از آنچه بفروش

* در سال ۱۹۸۱ تجارت ایالات متحده با آسیای شرقی در حد ۱۳۹ میلیارد دلار، تقریباً ۱۵ میلیارد دلار فزونیتر از داد و ستد آمریکا با اروپای غربی بود و در سال ۱۹۸۳ این اختلاف به ۳۰ میلیارد دلار رسید.

مثبت بوده است». حتی در سال ۱۹۸۴ که کسری ۱۲۳ میلیارد دلار بموجب شدت گرفتن عقاید حمایت گرایانه شد، ارقام مربوط به واردات نفت تقریباً نصف کل آن مقدار را تشکیل می داد. از این گذشته در آن سال بقیه جهان در حال رکود اقتصادی بود حال آنکه آمریکا از نظر اقتصادی در حال شکوفائی و ترقی بود. اگر اقتصاددانان تنها یک موضوع را بدانند، این است که یک اقتصاد در حال انبساط واردات را می بلعد.

صنایع فاقد کارائی و غیر رقابتی آمریکا می توانند اطلاعات داده های بازرگانی را تحریف کنند. برای مثال صنایع کفش آمریکا که غالباً موفق به مدرنیزه کردن خود نشده اند و در نتیجه نتوانسته اند محصولات قابل رقابت عرضه کنند تقاضای خود را در مورد اعمال محدودیتهای «واردات کفش» بر اساس بحرانی که ادعا می شود فرا روی صنایع ایالات متحده قرار دارد، مطرح می کنند. در عین حال تولید کنندگان نو آورتر کفش آمریکائی نظیر شرکت «تیمبرلند نیومارکت» در نیوهمپشایر، فروشهای بزرگی را در داخل و خارج داشته اند. حتی اثرات بقولی زبان آور و دلارگران هم صدمه جدی باین شرکتها نزده است و آنها از گنگره تقاضای سهمیه بندی واردات کفش نکرده اند.

سیاست گزاران ایالات متحده باید در برابر سفسطه بازی کنونی حمایت گرایان ایستادگی کنند زیرا ایالات متحده بعنوان صادر کننده عمده جهان و با میلیاردها (دلار) از صادراتش که در ارقام تجاری منظور نمی شود، در تجارت بین المللی یک بازینده نیست.

ژاپن می خرد

از آنجا که اعتقاد نادرست در مورد یک بحران بازرگانی تا این حد رایج و متداول است شاید فشارهای موجود جهت اتخاذ یک «سیاست جدید تجاری» و محدودیتهای کوتاه مدت غیر قابل مقاومت باشد. می توان اقدامی سودمند انجام داد ولی ابتدا ایالات متحده می بایست مشکلات تجاری خود را در چهارچوبی مناسب درک کند و سپس نه تنها تحولاتی را که در بازرگانی ایالات متحده بوقوع پیوسته بلکه امکاناتی را که این تغییرات ارائه می کند بشناسد. در سال ۱۹۸۴ کسری بازرگانی ۲۷ میلیارد دلاری آمریکا با ژاپن مجدداً آن کشور را به تندی در کاپیتول هیل (کنگره آمریکا) در معرض حملات قرار داد.

با اینحال در همان سال واردات آمریکا از کانادا (۶۷ میلیارد دلار) بیش از ژاپن (۶۰/۴ میلیارد دلار) بود. در حدود ۷۰ درصد واردات ایالات متحده از کانادا شامل کالاهای ساخته شده بود و تنها واردات قطعات ماشین به ۲۲ میلیارد دلار بالغ گردید. همچنین ایالات متحده سال ۱۹۸۴ را با یک کسری ۲۰ میلیارد دلاری، در تجارت کالا با کانادا به پایان برد، رقمی به مقدار قابل ملاحظه کمتر از ۳۷ میلیارد دلار کسری بازرگانی سال ۱۹۸۴ با ژاپن که در عین حال تفاوت چندانی با ۲۱/۶ میلیارد دلار کسری با ژاپن در سال ۱۹۸۳ نداشت. با این وجود عدم تعادل تجاری ایالات متحده با کانادا شکوه و اعتراض چندانی در پی نداشت. بی توجهی و موارد مشابه در دادوستد ایالات متحده با اروپای غربی نیز آشکار است. از «بن» بندرت بعنوان یکی از منابع مشکلات تجاری ایالات متحده اسم برده می شود، معهذاً آلمان غربی که نسبت به ژاپن کالاهای ساخته شده کمتری از ایالات متحده خریداری می کند. در سال ۱۹۸۴ در داد و ستد با آمریکا مآزاد تجاری برابر ۸/۷ میلیارد دلار یعنی تقریباً دوبرابر رقم سال ۱۹۸۳ بدست آورد. در حقیقت تجارت کالا میان آمریکا و اروپای غربی در سال ۱۹۸۴ کلاً ۱۶/۹ میلیارد دلار کسری داشت، یعنی افزایشی برابر ۳۶۰۰ درصد طی سال ۱۹۸۳. با این احوال قانون تجارت ایالات متحده بندرت واردات اروپای غربی را هدف قرار می دهد.

ارقام مذکور در مورد تجارت ایالات متحده با کانادا و اروپای غربی دال بر بی اهمیتی کسری بازرگانی ایالات متحده با ژاپن نیست.

این شکاف را میتوان و باید تقلیل داد. با این وجود افزایش ۷۰ درصدی این کسری در سال ۱۹۸۴ به مقایسه با ۹۴ درصد افزایش در کسری بازرگانی ایالات متحده با آلمان غربی و با ۷۳۰ درصد ترقی در کسری تجاری آن کشور با اعضاء جامعه اقتصادی اروپا (از ۱/۶ میلیارد دلار به ۱۳/۳ میلیارد دلار) و ۳۶۰۰ درصد جهش در کسری بازرگانی با اروپای غربی در کل، کمتر بوده است.

اما مهمتر از این ارقام و مطلبی که تقریباً بطور کامل نادیده گرفته شده میزان صادرات ایالات متحده به ژاپن است. هم اکنون این رقم هنگفت و بطور ثابت در حال رشد است. بطوریکه «آلن. دبلیو. والیس» معاون وزارت خارجه عنوان نمود در سال ۱۹۸۳ فروشهای ایالات متحده به ژاپن با صادرات ایالات متحده به «فرانسه، آلمان غربی و ایتالیا، رویهم» برابر شد و در سال ۱۹۸۴ میزان این فروشها تقریباً به ۲۴ میلیارد دلار رسید و افزایش ۷/۷ درصدی که این رقم نشان میدهد، در سالی به ثبت رسید که اقتصاد ژاپن فقط ۴ درصد رشد داشت. در مقابل در دوره ۱۹۸۲-۸۳ صادرات ایالات متحده به کشورهای عضو جامعه اروپا EC ۴ میلیارد دلار تنزل کرد و در سال بعد فقط ۳/۶ درصد رشد کرد. رشد ثابت و در مقیاس زیاد صادرات ایالات متحده به ژاپن این افسانه را که ژاپنی ها کالاهای آمریکائی را نمی خرند بی اعتبار می سازد. افسانه دیگر بر این امر دلالت دارد که آمریکا غالباً مواد خود را و مواد خام به ژاپن میفروشد و این یک رابطه اقتصادی «استعماری» را شامل می شود.

با این وجود در سال ۱۹۸۴ کالاهای کشاورزی بیش از یک چهارم میزان صادرات آمریکا به ژاپن نبود و سهم صادراتی این نوع کالاها در حال کاهش می باشد. در سال ۱۹۸۴ کالاهای ساخته شده آمریکائی از قبیل هواپیما، وسایل الکترونیکی، کامپیوتر و سایر ابزارهای خودکار پدید آمده ها، بیش از نیمی از ۲۴ میلیارد دلار صادرات ایالات متحده را به ژاپن تشکیل می داد و بر طبق ارقام وزارت بازرگانی این بخش از سال ۱۹۷۷ که در حد ۳۰ درصد بود، بطور یکنواخت فزونی یافته است.

سهم ژاپن از واردات کالاهای ساخته شده آمریکائی بمراتب بزرگتر از واردات اروپای غربی از این کالاها است. در سال ۱۹۸۳ تولیدات آمریکائی ۳۸ درصد از خرید کالاهای ساخته شده ژاپن را تشکیل می داد و سهم ایالات متحده بمرور افزایش یافته است. در برابر سهم کوچکتر واردات اروپای غربی از تولیدات ساخته شده ایالات متحده طی دهه گذشته در حد تقریباً ۸ درصد ثابت باقی مانده است. تنها در مورد بریتانیای کبیر و ایرلند این سهم معمولاً از ۱۰ درصد فزونی یافته است.

صادرات کالاهای ساخته شده دارای تکنولوژی پیشرفته روند مشابهی را نشان می دهد. از سال ۱۹۸۰ صادرات تکنولوژی پیشرفته ایالات متحده به ژاپن بیش از ۵۱ درصد یعنی تا ۶/۱ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۴ افزایش یافته است.

اینگونه صادرات ایالات متحده به ۱۰ کشور بزرگتر عضو جامعه اروپا فقط ۱۴/۳ درصد افزایش داشته و این افزایش (بر حسب دلار از ۱۷ میلیارد به ۱۹/۵ میلیارد دلار) چندان بیش از افزایش صادرات تکنولوژی پیشرفته به ژاپن نبوده است.

صادرات آمریکا به ژاپن «ارزش افزوده» زیادی به همراه دارد و واردات سرانه ژاپن از ایالات متحده متقابلاً بالاست. کیویوکوفوکوشیما در سال ۱۹۸۳ این رقم واردات سرانه را در مقایسه با ۱۵۷ دلار واردات سرانه اروپای غربی در حد ۱۸۲ دلار برآورد کرد. از این گذشته رقم مربوط به اروپای غربی در حال تنزل است و در آلمان غربی از ۱۵۱ دلار در سال ۱۹۸۲ به ۱۴۷ دلار در سال ۱۹۸۴ سقوط کرد.

در ژاپن عکس آن صادق است. در واقع اکنون واردات سرانه (ژاپن) از ایالات متحده متجاوز از ۲۰۰ دلار است که از ۲۵۰ دلار ارزش سرانه واردات آمریکا از ژاپن در سال ۱۹۸۴ چندان کمتر نیست.

از سال ۱۹۷۹ تصویر تجاری آمریکا تحت الشعاع انتقال به منطقه آسیا و اقیانوس آرام قرار داشته است. در سال ۱۹۸۱ تجارت ایالات متحده با آسیای شرقی در حد ۱۳۹ میلیارد دلار، تقریباً ۱۵ میلیارد دلار فزونیتر از داد و ستد آمریکا با اروپای غربی بود. در سال ۱۹۸۳ این اختلاف دو برابر یعنی ۳۰ میلیارد دلار شده بود و بازرگانی ایالات متحده با اروپای غربی به ۱۱۷ میلیارد دلار و با آسیای شرقی به ۱۴۷ میلیارد دلار رسید. بحث متداول پیرامون این مساله که تجارت با این کشورهای آسیائی نشانگر واردات ایالات متحده است دو دلیل اساسی اقتصادی را در زمینه اینکه منطقه اقیانوس آرام برای تجارت ایالات متحده از اهمیت برخوردار است نادیده می گیرد. یعنی: اندازه محض اقتصادهای منطقه اقیانوس آرام و حیاتی بودن آن برای ایالات متحده (برغم پایه جمعیتی غالباً اندکی که دارند) و قابلیت پذیرش تولیدات ایالات متحده که آنها را بهترین مشتریان آمریکا ساخته است. پس از مقایسه آسیای شرقی با آمریکای لاتین هر دو نکته بوضوح مشخص می شود.

آمریکای لاتین بطور سنتی از نظر تاریخی و جغرافیائی بعنوان بازاری بویژه نوید بخش برای کالاهای ایالات متحده شناخته شده و سالها در تجارت ایالات متحده از آسیا پر اهمیت تر بود. اما اکنون نرخ فزونیتر رشد اقتصادی آسیای شرقی توأم با خریدهای انبوهش از ایالات متحده این الگو را معکوس ساخته است.

در سال ۱۹۶۸ حتی کشورهای پنجگانه اتحادیه ملل آسیای جنوب شرقی (آسه، آن، یعنی اندونزی، مالزی، فیلیپین، سنگاپور، و تایلند (برونی در سال ۱۹۸۴ به آسه آن بقیه در صفحه بعد

پیوست) در مقابل امریکای جنوبی بعنوان بازاری برای ایالات متحده اهمیت زیادی نداشت. واردات «آسه، آن» از ایالات متحده جمعا به ۹۰۴۲ میلیون دلار بالغ شد در حالیکه واردات امریکای جنوبی ۲/۷۸ میلیارد دلار، یعنی نسبتی معادل ۱ به ۳ بود. تا سال ۱۹۸۳ خریدهای (آسه، آن) از ایالات متحده در مقایسه با رقم خرید امریکای جنوبی، از آن کشور یعنی ۱۰/۶ میلیارد دلار، به حدود ۱۲ میلیارد دلار رسید و واردات (آسه، آن) از ایالات متحده بطور مداوم ۱۵ درصد کل واردات این کشور (آسه، آن) را تشکیل داده است.

بعلاوه این الگوها قبل از اینکه بحران بدهی های امریکای لاتین، واردات کشورهای لاتین را کساد نماید بخوبی آشکار بود. در سراسر مدت دهه ۱۹۷۰ واردات امریکای جنوبی بطور اعم با نرخ کندتری نسبت به کشورهای «آسه، آن» رشد می کرد و جز مواردی استثنائی سهم ایالات متحده بطور ثابت نقصان یافت.

از نمونه های این الگو، برزیل است که معمولاً وارداتش به تنهایی تقریباً ۴۰ درصد کل واردات امریکای جنوبی محسوب می شود، واردات از ایالات متحده در بازار برزیل پیوسته سقوط کرده و از ۳۲ درصد در سال ۱۹۶۸ به ۱۶ درصد در سال ۱۹۸۱ رسیده است.

در مجموع تنزل واردات امریکای لاتین در این دوره از ۳۸ درصد به ۲۷ درصد بوده است نتایج این واگرایی بین کشورهای «آسه، آن» و امریکای جنوبی برای صادرکنندگان ایالات متحده ناخوشایند بوده و این عواقب در بازارهای بزرگتر منطقه ی اقیانوس آرام و امریکای لاتین نیز تکرار شده اند.

بجز ژاپن و مکزیک در سال ۱۹۶۸ واردات (از ایالات متحده) در هر یک از این بازارها تقریباً برابر یعنی قدری بیش از ۳ میلیارد دلار بود. اما تا دهه ۱۹۸۰ فروشهای ایالات متحده در منطقه اقیانوس آرام پدلیل رشد پر قدرت و کلی واردات و توانایی امریکا در زمینه حفظ سهمی برابر تقریباً ۱۷ تا ۱۸ درصد در بازار، به ۳۳ تا ۳۴ میلیارد دلار رسید. در مقابل در امریکای لاتین که هم مجموع واردات و هم سهم ایالات متحده از بازار آن کاهش یافته بود، واردات از امریکا هرگز از ۲۱ میلیارد دلار نگذشت. با این حال این اختلافات، بالاخص عملکرد پرتوان ایالات متحده در زمینه صادرات به آسیا، در پس سردرگمی و وسواس امریکا در مورد واردات و التفات نایجا به «کسری بازرگانی» و سنت کشور در زمینه پیوندهای اقتصادی نزدیک با اروپای غربی و امریکای لاتین پنهان شده است. به همین منوال امریکائیان برآن شدند که ژاپن، سنگاپور، کره جنوبی، تایوان و سایر کشورهای آسیائی را بمنزله رقبای اصلی خود تلقی نمایند. اما در حقیقت آنها بجای آنکه دشمنان تجاری باشند، بصورت بهترین بازارهای امریکا درآمدند و بالعکس سودآوری بازرگانی ایالات متحده با کشورهای تازه صنعتی شده (NICS)، بالاخص جالب توجه می باشد. من باب مثال، سنگاپور، برغم جمعیت اندک ۲/۵ میلیونی که دارد واردات کالاهای امریکائیش ۴/۲ میلیارد دلار در سال های ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ از جمهوری خلق چین و یا برزیل بیشتر است، و تقریباً برابر مقدار واردات ایتالیا و یا ایسترالیا می باشد.

کره جنوبی با ۶ میلیارد دلار خرید از ایالات متحده در سال ۱۹۸۴ یکی از ۱۰ مشتری بزرگ امریکا است. کالاهای صنعتی سنگین تقریباً نصف این خریدا را تشکیل میداد. واردات کره جنوبی از ایالات متحده برابر واردات فرانسه (از امریکا) است، با اینکه فرانسه جمعیت بیشتر و درآمد سرانه ای پنج برابر آن کشور دارد. بعلاوه بر طبق برآورد سفارت ایالات متحده در سئول، واردات سال ۱۹۸۵ کره جنوبی از امریکا تقریباً به میزان دو برابر صادرات شناخته شده اش به ایالات متحده افزایش می یابد.

همین نظرات در مورد تایوان نیز که اکنون بخاطر مزاد تجاری بزرگش با ایالات متحده شدیداً بیاد افتاده گرفته شده، صدق میکند. با وجود این واردات تایوان از ایالات متحده در سال ۱۹۸۴ از ۵ میلیارد دلار تجاوز کرد، که این مقدار بیش از سه برابر ارزش صادرات ایالات متحده به هند و دو میلیارد دلار بیشتر از فروشهای آن کشور به جمهوری خلق چین بود. مانند کره جنوبی، واردات تایوان از امریکا که برآورد شده است در سال ۱۹۸۴ به ۶ میلیارد دلار برسد برآورد سریعتر از صادراتش به ایالات متحده ترقی می کند.

کشورهای تازه صنعتی شده آسیائی، کشورهای «آسه آن» و ژاپن همچنان بزرگترین محرک را جهت رشد صادرات امریکا فراهم می آورند. از سال ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۴ صادرات کالاهای ساخته شده ایالات متحده به کشورهای تازه صنعتی شده و صادرات در اقلام جداگانه تکنولوژی پیشرفته به ترتیب ۲۰ و ۴۱ درصد ترقی کرد. در حالیکه صادرات در مجموع و صادرات کالاهای ساخته شده ایالات متحده به اروپای غربی در مدت مشابه به ترتیب ۱۴ و ۷ درصد سقوط کرد. صادرات تکنولوژی پیشرفته ایالات متحده به اروپای غربی افزایش یافت، اما میزان آن تنها ۱۴ درصد بود.

عملکرد پر قدرت صادرات امریکا در آسیای شرقی با توجه بحضور نیرومند ژاپن در آن منطقه که بازارهای آنرا رقابتی ترین بازارهای جهان می سازد، از همه چشمگیر تر است. با وجود این ایالات متحده که دچار وسواس واردات شده، با مشی موازنه یک جانبه اش در مبادله در قبال این مشتریان، بگونه ای فزاینده حالتی موشکافانه و تنگ نظرانه بخود گرفته است.

کشورهای تازه صنعتی شده کرارا به انجام اقدامات تجاری و کاریگری غیر منصفانه متهم شده اند. کنگره به اقدام در راستای محدود نمودن کالاهای اینگونه کشورها ادامه می دهد، زیرا گذشته از مسائل دیگر این کشورها در برنامه (JSP) «سیستم تعمیم یافته ی رجحانها» شرکت دارند. منظور نظامی است که براساس آن ایالات متحده وسایر کشورهای صنعتی برای کالاهای ساخته شده کشورهای تازه صنعتی شده معافیت گمرکی محدودی را قائل می شوند. برنامه امریکا در سال ۱۹۷۶ بمورد اجرا گذاشته شد و تایوان و کره جنوبی - مشتریان عمده ایالات متحده - بزرگترین نفع بردگان آن بوده اند. بنژاگی کنگره در برنامه مذکور تجدید نظر کرد، اما در پاسخ نسبت به شکایاتی که از صنایع داخلی رقیب مطرح شد، امتیازات ((JSP)) را به کشورهای آسیای شرقی بمیزان زیادی کاهش داد.

از این گذشته حمایت کنگره از وضع عوارض گمرکی ویژه جدید در مورد متسوجات که شدیداً به کشورهای تازه صنعتی شده آسیای شرقی زیان خواهد زد، هنوز قوی است. این نوع «حمایت گرایی» نه سالم است و نه ضروری، زیرا بوضوح رشد زیاد صادرات دو جانبه، مشخصه ی اصلی داد و ستد بین ایالات متحده و این کشورها می باشد.

همچنین، سیاستگزاران ایالات متحده باید دریابند که بر خلاف تصور عادی، دلار قوی سبب کاهش زیادی در تجارت امریکا با ژاپن نمی شود. اینکه نرخ های ارزش ارز در ترازهای بازرگانی دوجانبه در زمره عوامل تعیین کننده بشماره نمی رود، نفی این قضیه کلی نیست که چنانچه یک ارز ارزان، قیمتهای نهائی را کاهش دهد، باید سبب ترقی صادرات گردد و یا اینکه اگر یک ارز ارزان، قیمتها را افزایش دهد به صادرات لطمه وارد می شود. با این وجود شواهد قوی نشان می دهد که در عمل، این قضیه همواره صادق نیست. فی المثل پژوهش مهمی توسط کمیسیون بین المللی تجارت (ITC) در سال ۱۹۸۳ چنین نتیجه گرفت که «غالباً همبستگی مستقیم اندکی بین تغییر درصدی ارزش دلار ایالات متحده... و ترازهای تجاری وجود دارد.

الگوهای دادوستد میان ایالات متحده و ژاپن این امر را بوضوح نشان میدهد. از سال ۱۹۸۰ ارزش دلار در برابر ارزهای اروپای غربی برآرتب بیشتر از ارزش آن در برابر ین ژاپن افزایش یافته است.

ولی میزان عدم تعادل بازرگانی امریکا با ژاپن بزرگتر بوده است. تحقیقی که توسط شرکت مشاورین اقتصادی «آج - سی - وین رایت» (۱) بوستن در ماساچوست انجام شد، نیز بهمین نحو دلالت بر آن دارد که «درجائیکه دلار بیشترین ترقی را کرده است، تراز تجاری کمتر بوخامت گرانیده و بالعکس».

در واقع، سیر تحول داد و ستد ایالات متحده و ژاپن عموماً مستقل از نرخ تغییرات دلار - ین بوده است. مثلاً بین سالهای ۱۹۷۶ و ۱۹۸۰ باوجود اینکه ین ۳۰ درصد ظرف این مدت ترقی کرد هر کدام از دو کشور صادراتش را به کشور دیگر دو برابر کرد.

«لایونل اولمر»، معاون سابق وزارت بازرگانی که در هنگامیکه ارزش دلار شدیداً صعود میکرد اداره داد و ستد بین ایالات متحده و ژاپن را بهعهده داشت، بخوبی اهمیت محدود نرخ های تبدیل ارز را تشخیص داد.

در جریان گزارش به کنگره در سال ۱۹۸۴، وی خاطر نشان نمود که «کسری بازرگانی

ما با ژاپن مزمن و ریشه دار است.» و این مساله «سیار قدیمی تر از زمان افزایش نرخ برابری دلار است.... روند موجود در راستای داشتن کسریهای عمده و فزاینده با ژاپن در سراسر دوره های متغیر بازرگانی و نرخ های در حال نوسان «دلار» و «ین» بطور مستقل وجود داشته است.»

یکی از دلایل اصلی بی اهمیتی نسبی تغییرات نرخ ارزکنه است که اقتصاددانان آنرا «اثر انتقالی» میخوانند. بالاخص، این واقعیت که عموماً اثر تغییرات در نرخ ارز اصلاً و یا بطور کامل به مصرف کنندگان انتقال نمییابد. امریکائیان که بنژاگی در نظر داشته اند یک اتومبیل «مرسدس بنز»، «بی، ام، و» و یا «پژو» خریداری کنند با این پدیده برخورد کرده اند که واردکنندگان امریکائی اینگونه اتوموبیلها برغم قوت زیاد دلار در برابر مارک آلمان و فرانک فرانسه، قطعاً قیمتهای خود را به دلار تقلیل نداده اند.

* در پس احیاء سیاست حمایت گرایی این

عقیده ی کلی و متداول وجود دارد که ایالات

متحده با یک بحران تجاری مواجه است که

بقول سخنگوی مجلس نمایندگان بسرعت

موجب «زوال صنعتی» امریکا می گردد.

* ایالات متحده علیرغم رشد ثابت

صادراتش، کالاهای بیشتری از آنچه بفروش

رسانده از خارج خریداری کرده است و این امر

سبب کسری تجاری برابر ۶۰ میلیارد دلار

در سال ۱۹۸۳ و ۱۲۴ میلیارد دلار در ۱۹۸۴

شده است.

باضافه، براساس نتایج حاصله از چندین پژوهش، هر زمان که دلار سقوط کرده است، صادر کنندگان ایالات متحده درعوض کاهش قیمتهای خود بمنظور انعکاس این تحول، بسادگی سوده های گزاف تری کسب کرده اند. (۲)

با اینحال، تولید کنندگان ژاپنی مصمم به حفظ سهم خود از بازار که منابع سرمایه ای آنها کاملاً متفاوت بامنابع شرکتهای ایالات متحده است هر زمان که بازار، ین صعود کرده است، قیمتها و سولکتر را پذیرفته اند.

همانطور که پژوهش کمیسیون تجارت بین الملل نیز نتیجه گرفت قیمتها فقط یکی از معیارهای تعیین کنند ی الگوهای خرید محسوب میشوند.

بازهم همانطور که بازار اتومبیل نشان میدهد دربرخی موارد قیمت از کمترین اهمیت برخوردار می شود. برغم افزایش ۵۰۰۰ دلار و یا بیشتر در قیمت یک مرسدس بنز و یا «بی.ام.و.» تقاضا سقوط نکرده است و بدلالی میتوان چنین تصور نمود که درواقع در بازار اتوموبیلهای تجملی، قیمت بالا سبب افزایش تقاضا می شود. بطور کلی، عوامل کیفیت، طرح، شهرت و خدمت، در فروش کالاهائی که دارای اجزاء تکنولوژیک بالا هستند غالباً مهمترین راز قیمت نازل است و اساساً این همان چیزی است که کشورهای صنعتی چون ایالات متحده و ژاپن بیکدیگر میفرشند. در نتیجه کاهش پیش بینی شده ارزش دلار احتمالاً سبب تنزل چندان عدم موازنه بازرگانی ایالات متحده با ژاپن نمیشود. و دلار ضعیفتر، بطور قطع تنها اثر ناچیزی بر صادرات ایالات متحده خواهد داشت، مگر اینکه شرکتهای امریکائی در بازارهای ژاپن تعالیت مؤثرتری از آنچه تاکنون داشته اند انجام دهند.

* شورای مشاورین اقتصادی رئیس

جمهور آمریکا در اوایل سال ۱۹۸۵

توصیه کرد چنانچه واشنگتن نتواند به

هدف آزادی جامع تجاری نایل آید،

درعوض می بایست در راستای ایجاد

«مناطق تجاری آزاد» حرکت کند

برای مثال، چندسال پیش هنگامیکه موانع غیر تعرفه ای ژاپن (و قبلاً تعرفه های) مسبب عدم موازنه بازرگانی شناخته می شد. کمیته راه حل ها و شیوه های مجلس نمایندگان تهیه گزارشی را که نهائماً «گزارش جوز» خوانده شد بهعهده گرفت. نتایج گزارش مزبور امروز نیز معتبر است. «هرگونه بهبود دراز مدت بیشتر بستگی به بهتر شدن عملکرد (ایالات متحده)... در زمینه افزایش و ترقی صادرات دارد تا برچیدن موانع غیر تعرفه ای باقیمانده».

چگونگی عملکرد بهتر

درواقع، شاید چشمگیر ترین جنبه بازرگانی ایالات متحده و صادراتش به ژاپن، بالاخص در مقایسه با اروپای غربی این باشد که پائلاش تا این اندازه ناچیز، عملکرد امریکا چقدر موثر بوده است. یک برآورد خوب از این تلاش در ارقام سال های ۱۹۷۷ و ۱۹۸۲ وزارت بازرگانی دیده میشود که نشان میدهد شرکتهای امریکائی بجز بانکها، تعداد بسیار بیشتری کارمند در اروپای غربی مستقر نموده اند تا در ژاپن.

در سال ۱۹۷۷ که ایالات متحده کالاهائی به ارزش ۲۷ میلیارد دلار به کشورهای

عضو جامعه اروپا صادر کرد، در این ۱۰ کشور ۱۱/۷۰۳ شهروند امریکائی برای شرکتهای ایالات متحده کار میکردند. در همان سال فروشهای ایالات متحده در ژاپن به ۱۰/۵ میلیارد دلار بالغ شد ولی تعداد کارمندان امریکائی در آن کشور فقط ۳۳۸ تن بود. بازار کشورهای عضو جامعه اروپا برای صادرات ایالات متحده ۲/۵ برابر ژاپن بود، ولی عده کارمندان امریکایی شاغل در کشورهای عضو جامعه اروپا ۳۲ برابر بیشتر بود.

ارقام مربوط به این مساله برای سال ۱۹۸۲ تنها تغییر ناچیزی را نشان میدهد. تا سال ۱۹۸۲ میزان فروشهای ایالات متحده به ژاپن دو برابر شده و به ۲۱ میلیارد دلار رسیده بود.

اماتعداد امریکائیان شاغل در آن کشور فقط به تقریباً ۸۰ نفر رسید و در کشورهای عضو جامعه اروپا تعداد کارمندان امریکائی شاغل تا ۶۵۰۰ تن تنزل یافته بود، که هنوز ۸ برابر شمار کارمندان در ژاپن بود. در همان حال واردات کشورهای عضو جامعه اروپا از ایالات متحده بانرخ رشد بسیار پائین تری از فروشهای امریکا به ژاپن، کمی کم تراز ۴۸ میلیارد دلار بود.

شمار بسیار، اندک کارمندان بخشی بازرگانی ایالات متحده در ژاپن بازتاب بی اعتمادی دیربای امریکا در برابر ژاپن و (جز جمهوری خلق چین) آسیا بطور اعم می باشد. ولی مساله همین ۸۰۰ امریکائی و یائتی کم و بیش که در ژاپن بکار اشتغال دارند، نیز به انواع طرق شکایاتی را پیرامون بازارهای بسته ژاپن مطرح می سازد. از این گذشته، اکنون فقط در حدود ۹۶۰۰۰ تبعه ژاپنی در محدوده شهر نیویورک زندگی میکنند.

بدیهی است که آنها همگی در «میکده های شوشی کار نمیتکنند، چنین بر آورد می شود که هم اکنون دست کم ۲۵۰۰۰ تا ۳۰۰۰۰ شهروند ژاپنی در ایالات متحده برای شرکتهای ژاپنی کار میکنند.

معلوم است که زبان و رسوم، ورود به بازار ژاپن را دشوار می سازد، اما، بطوریکه خود وزارت بازرگانی، که نمی توان گفت نسبت به صادر کنندگان بی تفاوت است، اعلام کرده: «ورود به بازار ژاپن، در مقایسه، چندان دشوارتر از داخل شدن به بازار سایر کشورهای صنعتی پیشرفته نیست.»

همچنین وزارت بازرگانی بردباری و تمایل به تحمل هزینه های اولیه زیادتیر از متوسط را برای تثبیت در ژاپن تجویز می کند و شرکتهای امریکائی که موفق بوده اند نیز با این مساله توافق دارند.

یک گزارش منتشره توسط «بنگاه مشاوره مکنزی و شرکا» هشدار داد که صادر کنندگان امریکائی «بواسطه مغروضات گمراه کننده در مورد... دشواریهای ورود به بازار داخلی ژاپن بگونه ای غیر ضروری دلسرد شده اند».

گزارش مزبور بویژه دولت ایالات متحده و رسانه ها را بخاطر تاکید فوق العاده بر کسری تجارت کالایی و نادیده گرفتن کلی سایر روش های نفوذ اقتصادی که ایالات متحده در آن زمینه بهتر عمل می کند، نکوش کرد. در حالیکه زمان اجرای تدابیر متخذه جهت مجازات ژاپن بخاطر عملکردهای تجاریش زدیدکتر میشود، دولت ایالات متحده و بویژه بازرگانان امریکائی باید به این اندرز توجه نمایند. مدیران بنگاهها باید مجددا بررسی نمایند که چرا تقریباً بهمان تعداد که نماینده به ژاپن می فرستند به استرالیا که کشوری بی دردسر و انگلیسی زبان است نمایند می فرستند، در حالیکه صادرات آنها به ژاپن در عرض مدت دو ماه برابر صادرات یکسال تمام آنها به استرالیا و بازارهای اطراف آن می باشد.

امروز تجویزات عوام حلال مشکل کسری بازرگانی فرضی نیست. پائین آوردن ارزش دلار میتواند کمک به حل مشکل دیرینه باشد، ولی در زمینه حل عمده ترین جز کسری بازرگانی یعنی نفت اثر اندکی دارد. زیرا نفت وارداتی عمدتاً برحسب دلار محاسبه می شود. در حقیقت دلار قوی به پائین نگاه داشتن، بهای نفت وارداتی کمک میکند.

بعلاوه، اگر کنگره در زمینه کاهش کسری تجاری با ژاپن جدی بود، محدودیتهای موجود در زمینه فروش نفت ایالات متحده را در آنجا لغو میکرد. تولید سالانه نفت آلاسکا در حدود ۲۰ تا ۳۰ میلیارد دلار است و شاید بتوان ۱۰ میلیارد دلار آنرا به ژاپن فروخت. تنها همین اقدام بلا درنگ کسری بازرگانی با ژاپن را به رقمی نه چندان بیشتر از کسری تجاری با کانادا تقلیل خواهد داد. اما شواهد کمی دال بر داشتن گامهای عمده در این راستا وجود دارد. ایالات متحده بمنظور احتراز از افتادن در دور حمایت گرایی که اکنون در حال تکوین است باید از فرصتی که رابطه دو جانبه تجاری اصلیش با آسیای شرقی در اختیار قرار داده است استفاده کند و تلاش نماید این بازارها را باز هم بیشتر بگشاید.

شورای مشاورین اقتصادی رئیس جمهوری در اوایل سال ۱۹۸۵ با ترسیم جهت مهم نوینی در سیاست بازرگانی ایالات متحده توصیه کرد چنانچه واشنگتن نتواند به هدف متعالی آزادی جامع تجاری، نایل آید در عوض می بایست در راستای ایجاد «مناطق تجاری آزاد» (FTAS) حرکت نماید که در آن ایالات متحده و شماری از کشورهای دیگر، مستقل از «توافق عمومی در باره تعرفه و تجارت» (GATT) موانع بازرگانی موجود علیه یکدیگر را حذف و یا تا حد زیادی کاهش دهند. رئیس جمهور فعلاً اختیار دارد این اقدام را انجام دهد و سال گذشته «ویلیام بروک» که در آن زمان نماینده مخصوص تجاری بود، پیشنهاد گفتگو در زمینه یک منطقه تجاری آزاد بین امریکا و «آسه، آن» را مطرح کرد. پیشرفت در این خصوص از قبل آغاز شده است. در ماه سپتامبر یک منطقه تجاری آزاد بین امریکا و اسرائیل ایجاد شد و اکنون بحث های پیرامون ایجاد یک منطقه تجاری آزاد بین ایالات متحده و کانادا با پشتیبانی وسیع در پایتخت های هر دو کشور در جریان است.

انگیزه کانادا اجتناب از سیاست های حمایت گرایانه ایالات متحده است و بدون نزدیک ترین شرکا تجاری ایالات متحده در منطقه اقیانوس آرام نیز در همین اندیشه اند. برای ایالات متحده رویه ایجاد مناطق تجاری آزاد نویدبخش گشایش بازارها است و به بیان شورای مشاورین اقتصادی «یک اهرم تجارت آزاد علیه کشورهای حمایت گرا است که کلاً به مذاکرات چند جانبه پشت می کنند».

واشنگتن باید ایده «بروک» را در زمینه ایجاد منطقه تجاری آزاد با کشورهای «آسه، آن» برگزیند و مالا آن را در مورد کره جنوبی و تایوان و سرانجام ژاپن مجری دارد. اکنون ایالات متحده و این کشورهای آسیای شرقی وابستگی زیادی بیکدیگر دارند و همانطور که شورای مشاورین اقتصادی تصدیق نمود «همینکه یک منطقه آزاد تجاری ایجاد گردد، سایر کشورهائی که به بازار امریکا نیاز دارند، تمایل نخواهند داشت که از قلم بیافتند.» ایالات متحده می تواند با بهره گیری از قدرتندترین اهرم معاملاتی خود یعنی بازار عظیم امریکا، به بازار مورد نیاز و اهداف دیگری دست یابد.

از این گذشته توافق مربوط به ایجاد منطقه تجاری آزاد با اسرائیل حاکی از تمایل کشورها به کنار گذاشتن تاکتیکهای تجاری است که سبب رنجش امریکا می شود. اسرائیلی ها موافقت کرده اند در ازاء دسترسی بیشتر به بازارهای ایالات متحده، سوبسیدهای صادراتی را کنار گذارند و از اختراعات ثبت شده و حقوق چاپ و تقلید امریکائی حمایت کنند. این نگرانی پیرامون اموال فکری (اختراعات - م) یکی از نکات دردآور در معاملات امریکا با تایوان و سنگاپور نیز بوده است.

بعلاوه این همان مطلبی است که گفتگوه، تجاری کنونی ایالات متحده و «آسه، آن» را به وخامت کشانده و احتمالاً بروک در پیشنهاد منطقه تجاری آزاد خود از کنار آن گذشته است. مذاکرات تجاری ساده نیست و ثمر آن یک شبه حاصل نمی شود. با وجود این گشایش باب تجارت و داد و ستد سیاسی برآرتب بهتر از ایجاد موانع بازرگانی و میادرت به جنگهای سوسید صادراتی ای است که اخیراً پیشنهاد شده است. به طوری که گزارش شورای مشاورین اقتصادی عنوان کرد ایجاد مناطق آزاد تجاری، بهترین استراتژی نیست. اما در سیاست و اقتصاد، غالباً این بهترین چیزی است که یک کشور می تواند بدست آورد و احتمالاً تمام آنچه واقعاً نیاز دارد، نیز همین است.

۱- H.C.Wainwright Co. Of Boston

(۲) - در این جا منظور نویسنده این است که صادر کنندگان امریکائی در ازاء کالاهای صادراتی خود ارزشهای افزایش یافته ی اروپایی یا یاپنی (در مقابل دلار ضعیف) دریافت کرده و از این طریق سوده های کلانی برده اند. - (۳).

۳- MC Kinsey CO.

* برنارد. ک. گوردون، استاد علوم سیاسی در دانشگاه نیوهمپشایر، در خلال سال ۱۹۸۵ استاد میهمان آژانس اطلاعات ایالات متحده بوده است و در حال تکمیل آخرین کتاب خود درباره مسائل آسیا است.

مشخصات مقاله در مأخذ اصلی:

اشاره:

«عصر هسته‌ای» با موفقیت «پروژه منهن» آغاز شد و برای سال‌ها، تا اوایل دهه ۱۹۵۰، انحصار تسلیحات هسته‌ای در دست آمریکا همچنان ادامه داشت اما دستیابی شوروی به سلاح هسته‌ای و پرتاب «اسپوتنیک» به فضا، عصر «همپایگی هسته‌ای بازدارنده»

این مقاله سه ستوال را مطرح می‌سازد:

هدف از «رقابت» دو کشور در عرصه‌های سیاسی - نظامی چیست؟
آیا روند رقابت، در عصر سلاح‌های هسته‌ای، همان هدف کلاسیک خود را دنبال می‌کند؟

روند رقابت تسلیحاتی، کدام عامل است و آیا خطر یک جنگ هسته‌ای تمام عیار بشریت را تهدید می‌کند؟

***

پاسخ «ما» به سؤالات مطرح شده در عنوان این مقاله بغایت ساده و به همان نحو مجاب‌کننده است زیرا:

هدف از رقابت میان دو کشور، در عرصه‌های سیاسی- نظامی، بدست آوردن «برتری نسبی» و در نهایت «برتری مطلق» و تسلط کامل و استراتژیک بر حریف است.

روند رقابت در عصر تسلیحات هسته‌ای نیز، همان هدف کلاسیک خود یعنی دستیابی به «برتری مطلق» را دنبال می‌کند. در امور مربوط به عصر سلاح‌های هسته‌ای، برتری مطلق همان بدست گرفتن امکاناتی است که قدرت‌وراد آوردن «ضربهٔ اول و نهایی» را به یک طرف می‌دهد.

رقابت در ساخت و آزمایش سلاح‌های اتمی بی‌شک تابعی است از عامل اساسی عصر جدید یعنی «تکنولوژی نو شونده» و بنابر دلالتی متفق، خطر یک جنگ هسته‌ای بشریت را تهدید می‌کند.

۱

طی بیست سال گذشته، خطر جنگ هسته‌ای اساساً ناشی از روند رقابت آمریکا و شوروی در عرصه تسلیحات هسته‌ای بوده است اما هم اینک نظر می‌رسد که این خطر در حال افزایش بوده و طی دهه آینده مسیر جدیدی را طی کند. طی سه دهه گذشته، بحوثی نسبتاً پایدار، رقابتی متوازن میان صاحبان اصلی سلاح‌های هسته‌ای استراتژیک و تاکتیکی وجود داشته و عبارت دیگر ایده «اتهام حتمی متقابل» مانع از درگیری مستقیم میان طرفین شده است زیرا بر طی‌ال‌های اخیر هیچ یک از دو ابرقدرت هسته‌ای نتوانسته‌اند در رسیدن به هدف دستیابی به سلاح‌هایی که مجموعاً قدرت وارودکردن «ضربه اول و نهایی» را به آنها می‌بخشد موفق شوند.

البته باید گفت، دستیابی به مجموعه‌ای از سلاح‌های اتمی که توانایی وارودکردن «ضربه اولیه و نهایی» را فراهم می‌آورد، بدان مفهوم نیست که به محض پدیدآمدن چنین شرایطی، ضربه نهایی توسط یک طرف بر طرف دیگر وارد خواهد شد بلکه چنین موقعیتی، موضوع طرف صاحب آن سلاح را در هر گونه مذاکراتی تحکیم بخشد و موقعیت «مذاکره» از موضع قدرت و تحمیل خواسته‌ها را فراهم می‌کند و همین برای تسلط بر جهان کافی است.

بنظر برخی از متخصصین مرتبط با امور تسلیحاتی، دور نمای عصر هسته‌ای در حال تغییری شگرف است. بنظر این عده طی دهه آینده امکان فراهم شدن موقعیتی برای آمریکا که بتواند ضربه اولیه را بشکل نهایی وارد کند فراهم خواهد آمد و این امر، «موازنه استراتژیک جهانی» را بنفع غرب و شاید هم صرفاً ایالات متحده آمریکا تغییر خواهد داد. اما قبل از پرداختن به دلایل چنین مدعایی، لازم است در زمینه مفاهیم بنیادی رقابت در عصر تسلیحات اتمی توضیحاتی بدهیم.

تعداد سلاح‌های هسته‌ای استراتژیک انبار شده دو ابرقدرت، از صدها در اوایل دهه ۱۹۶۰، به ۵۰۰۰۰ در اوایل دهه ۱۹۸۰ بالغ شده است و اگر تعداد ۲۲/۰۰۰ سلاح هسته‌ای اصطلاحاً تاکتیکی را هم به حساب بیاوریم، مجموع تعداد سلاح‌های هسته‌ای به رقم شگفت‌انگیز ۵۰/۰۰۰ عدد می‌رسد که نیرویی معادل یک میلیون برابر بمبی است که «هیروشیما» را ویران کرد. بر اساس یک معادله ساده، شخص شصت است که هم اینک نیروی هسته‌ای غرب می‌تواند هر نفر را در مسکو ۲۵ بار بکشد!

گفته شده ا‌بت که هیچ دلیلی دائر براینکه نرخ دستیابی به سلاح توسط یک طرف، تعیین کننده مقدار سلاح طرف دیگر است وجود ندارد. اما شواهد زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد رقابت در تسلیحات هسته‌ای الگوی تقریباً یکنواختی را در سال‌های اخیر طی کرده است یعنی یک حرکت جدید آمریکا، چند سال بعد توسط شوروی دنبال شده است. روش سنتی آمریکا در امر تسلیحات هسته‌ای عبارت بوده است از رسیدن به موضعی که بتواند آن را «سکوی قدرت» مذاکره کرد. این روش با سیاست سنتی شوروی‌ها که هر چه شما بکنید ما هم می‌توانیم بکنیم» تعقیب شده و این امر صرفاً باعث تشدید سرعت الگوی رقابت گشته است. در عرصه مفاهیم رقابت تسلیحات هسته‌ای دو ایده بنیادی وجود دارد:

الف - ایده «بازدارندگی هسته‌ای»

ب - ایده «تکوین نیروی متقابل»

بعقیده سیاست سازان و تئورسین‌های نظامی غرب، و همچنین شرق، نقش اول سلاح هسته‌ای نقش ضد شهره است و کارکرد آن بازدارندگی (دفاع) می‌باشد. این ایده براین فرض اساسی استوار است که اگر هر دو طرف، صاحب سلاح‌های ویرانگر هسته‌ای باشند، هیچکدام از ترس مقابل و به مثل و در نتیجه اتهام حتمی متقابل، دست به کاری نخواهند زد. بعقیده متخصصین نظامی غرب اگر آمریکا و متحذینش ایلی ویرانی هر شهر شوروی (با جمعیت ۱۰۰/۰۰۰ نفر یا بیشتر) بازنده کافی سلاح هسته‌ای را نداشته باشد، نقش بازدارندگی (دفاع) سلاح‌های هسته‌ای تحقق یافته است. متخصصین می‌گویند ۴۰۰ الی ۴۰۰۰ فروند سلاح هسته‌ای برای هر طرف، نقش بازدارندگی سلاح‌های هسته‌ای را متحق می‌سازد، پس چرا دو طرف مجموعاً ۵۰/۰۰۰ موشک هسته‌ای که ۱۸۰۰۰۰ عدد از آنها «سلاح‌های هسته‌ای استراتژیک» است انبار کرده‌اند؟ دلیل چنین امری، عمدتاً عدم تسلط سلاح هسته‌ای یعنی نقش تسلیحات هسته‌ای، باز می‌گردد. در این جا دیگر کارکرد سلاحها، بازدارندگی نیست زیرا بازدارندگی هسته‌ای احتیاجی به «فوق‌انرژی زیاد» ندارد و ۴۰۰ الی ۴۰۰۰ موشک برای هر طرف کافی است. این ۴۰۰ تا۴۰۰۰ موشک، بواقع احتیاج زیادی به «دقت» فوق‌العاده نیز ندارند زیرا واقعاً فرقی نمی‌کند که موشک پرتاب شده به سمت یک شهر، با جمعیتی بیش از ۱۰۰/۰۰۰ نفر، یک الی دو کیلومتر از مرکز هدف تعیین شده منحرف شود چون حتی در این صورت نیز اکثریت مردم ساکن آن شهر را در دم خواهد کشت. پس صدمهٔ اصلی سلاح‌های هسته‌ای در بیست سال گذشته، ربطی به موضوع بازدارندگی (دفاع) ندارد. بنابراین، به شکلی ساده، نتیجه می‌گیریم که صدمه کمی سلاح‌های هسته‌ای، براساس ایده دوم در عرصه رقابت هسته‌ای یعنی تکوین یک «نیروی متقابل» است. طرف مقابل اتمی هیچ‌وقت مقابل شکل گرفته است. نکته دیگر این است که تحول اصلی در طی سال‌های اخیر اساساً در تعداد نبوده، بلکه در بهبود کیفیت و پیروژه «دقت» این سلاح‌ها در هدف گیری بوده است که این خود نیز تأییدی است بر حاکمیت ایده دوم در عرصه رقابت کنونی میان آمریکا و شوروی.

هدف عملی اصلی در ایده دوم (تکوین نیروی متقابل) حمله به شهر و جمعیت‌ها با موشک هسته‌ای نیست بلکه هدف، نابودی یک موشک قاره پیمای است. تسلیک و سیلورون و یا در حین جرقه به سمت هدف می‌باشد. برای تحقق چنین هدفی (ایجاد یک نیروی متقابل یا نیروی ضد موشکی) بنا به دلایل تکنولوژیک تعداد بسیاری موشک لازم و ضروری است بعدی که ۵۰/۰۰۰ موشک هسته‌ای کافی به هیچوجه تکوین برآوردن چنین تئوری را نمی‌کند! نتیجه آنکه طی بیست سال اخیر نقش سلاح‌های هسته‌ای از «بازدارندگی» به «کارکرد نیروی متقابل» تغییر کرده و به همین جهت تعداد بسیار زیادی از

را پدید آورد. این همپایگی استراتژیک برای سال‌ها، الگوی رقابت دو قدرت عمده هسته‌ای جهان بوده است. لیکن در حال حاضر، ماهیت خطر هسته‌ای که بشريت، و هم دولتها را تهدید می‌کند در حال تغییر است. کوشش این مقاله معطوف بررسی روند این تغییر و هشدار در زمینه آن است....

چهارشنبه ۳ اردیبهشت ۱۳۶۵

اما درحال حاضر، پیشرفته‌ترین موشکهای میان برد بالستیکي آمریکا ۹۴٪ احتمال نابودی یک سیلوی موشک «دس اس ۸۸» شوروی را دارد.است. شما ممکن است فکر کنید که این درصد بسیار خوبی است. بیشتر دانش‌جویان وقتی ۹۴ درصد نمره امتحانی را می‌گیرند، فکر می‌کنند خیلی خوب کلاجان‌ها اند اما در عرصه نیروی هسته‌ای، این نمره خیلی خوب نیست مگر اینکه امکان آنچه که توانایی «ضربه اول» نامیدم می‌شود، وجود داشته باشد که در اینجا معنای شانس از بین بردن کلیه سیلوها در یک زمان است. سئوال مهمی که در اینجا مطرح می‌شود اینست که اگر در حال حاضر ۹۴٪ احتمال برای از بین رفتن یک سیلو وجود دارد احتمال نابودی تقریباً یکپهزار سیلوی موجود چیست؟ اگر شما تجربه کافی در شرطبندی داشته باشید چواب این سئوال را می‌دانید یعنی برای

اطلاعات

از آن بزرگتر است و قادر است ۸ تا ۱۰ کلاهک مجزا را با خود حمل کند؛ اما حمل ۸ تا ۱۰ کلاهک مستقل توسط «ام آر۶» در مقایسه با نصب ادواتی بنام (مارو- MARV)برروی این موشک‌ها، اهمیت ناچیزی می‌یابد. «MARV» (۶) در معنای موشک‌های چند کلاهک‌ها یا قابلیت مانور (کلاهک‌ها) است. باین معنی که موشک حامل کلاهک‌ها، وقتی که بطرف هدف وارد جو می‌شود، قابلیت مانور و چرخش دارد. این موشک می‌تواند با یک دستگاه کامپیوتر هدایت کننده مجهز شود. این دستگاه روی موشک حمل کننده کلاهک نصب می‌شود و آرا قادر می‌سازد که هنگام نزدیک شدن به هدف، زمین را بررسی راداری نوده و آرا قادر اطلاعات کامپیوتری که روی موشک نصب شده است، مقایسه نموده و بدین

«ماهیت درحال تغییرخطر هسته‌ای»

از: ع - مروی و علی هاشمی گیلانی

وسیله تغییر جهت و مانورها را دقیق نماید. با چنین مکانیزمی، دقت موشک می‌تواند به حدود ۲۰ تا ۴۰ متر انحراف برسد. این وسیله، دقت را ۱۰ برابر و نتیجه قدرت کشتار را ۱۰۰ برابر می‌کند. اگر فرض کنیم که کارکرد این سیستم موشکی کاملاً مطمئن باشد، بنابراین کلاهک‌های این موشک بعث دستگاه‌های هدایت کننده کامپیوتری می‌توانند به اندازه کافی نزدیک به هدف اصابت کنند و این درجه از دقت بمعنای احتمال کشتار عملاً ۱۰۰ درصد برای یک هدف است. یعنی آنچنان نزدیک به ۱۰۰ درصد است که اگر هوا بر آزا در خدش ضرب نمانیم باز هم عملاً همان ۱۰۰ در صدرا داشته باشیم.

این تغییر کیفی کوچک از اهمیت فراوانی برخوردار است. تغییری با ضریب ۱۰ لا پاسخ به مسئله «دقت» را تغییر می‌دهد. پاسخ به این سئوال که آیا یک کشور توانایی ضربه اولیه همه جانبه را داراست یا خیر، با ورود موشکی مانند «ام آر۶» از «خبر» مبدل به «آری» می‌شود و در این صورت هر بچه کوچکی تفاوت کیفی «خبر» و «آری» را می‌داند.

غریب نصب شده است.
چهارمین سیستم «برشینگ ۲» است. «برشینگ ۲» محصول نیروی زمینی آمریکا است. و آن نیز یک موشک هسته‌ای میان برد است. ارتش زمینی آمریکا برای مدت‌ها در این زمینه عقیم بوده است زیرا که نیروی هوایی و نیروی دریایی به سلاح های هسته‌ای استراتژیک دست یاباد بودند ولی نیروی زمینی از آن محروم بود. اما نیروی زمینی نیز بعد از تهدیدات و مانورهای چندین، بالاخره موفق شد با «برشینگ ۲» به آنها پیوندد! گفته شده که «برشینگ ۲» دقیق ترین سیستم موشکی جهان است. «برشینگ ۲» یک موشک میان برد بالستیکي است که با توجه به نوع آن، دارای بردی بین ۱۰۰۰ تا ۴۰۰۰ کیلومتر است. قدرت کشتار این موشک با دقت زیاد آن تقصین شده و فاصلهٔ زمانی از لحظه شلیک تا برخورد به هدف فقط حدود ۵ دقیقه است. ۱۰۸ فروند «برشینگ ۲» پس از سال ۱۹۸۱ در خاک آلمان غربی نصب شده است.
به هرحال، نکته مشترکی در تمام این تحولات جدید وجود دارد و آن این است که آن چنان قدرت کشتار افزایش یافته است که یک «ضربهٔ اولیه» علیه سیلوهای موشک های بالستیکي قاره پیمای شوروی را ممکن کرده است. باید توجه شود که از نقطه نظر نظامی‌ها، لزومی ندارد که قدرت مقابله به مثل دشمن به صفر برسد در نظر آنها در مقابل نابودی کامل توانایی صنعتی و هسته‌ای چنگی دشمن، ۴۰ تا ۴۰۰ میلیون کشته ناشی از مقابله به مثل دشمن پذیرفتنی است!
بنابراین در سال های اخیر، چهار سیستم متفاوت ساخته شده است که هرکدام از آنها عرضه کننده تفاوت‌های کیفی از مدل های قبلی هستند و هرکدام از آنها محتمل‌الوقوع بودن یک ضربه اولیه را در چشم انداز قرار می‌دهند. اما چگونه ضربه اولیه می‌تواند کاملاً کارگر باشد، اگر طرف مقابل دارای زیر دریایی های هسته‌ای باشد که نتوان آن‌ها را نابود کرد؟ یک ضربه مقابله به مثل زیر دریایی های شوروی ویرانگر خواهد بود و توانایی وارد کردن ضربه اولیه (از سوی آمریکا) را نابایدار می‌سازد. تعجب انگیز نیست که در دهه گذشته کوشش های پژوهشی زیادی در مورد تسلیحات ضد زیر دریایی انجام شده است. از این جنبه آمریکایی‌ها بسیار جلو هستند زیرا تکنولوژی کلیدی این امر یعنی «میکروالکترونیک» را صاحب هستند و فاصله زیادی بین دو ابرقدرت وجود دارد. در واقع، پیشرفت‌ها در این مورد حتی در پایان سال ۱۹۷۹، آن چنان دیری بود که استیتوز پژوهشی مسلح بین‌المللی استنگلم، در سالنامه ۱۹۷۹ خود، پیشرفت در تسلیحات ضد زیر دریایی را مورد بررسی قرار داد و چنین نتیجه گرفت: «این اوضاع کلا نیازمند توجه عاجل است. اگر ایالات متحده توانایی وارد کردن ضربه اولیه را علیه موشک های بالستیکي قاره پیمای شوروی به دست آورد. که به نظر می‌رسد یکی از اهداف برنامه «ام آر۶» باشد، و اگر این امر با حفظ سرکردگی آمریکا در تسلیحات ضد زیر دریایی همراه گردد، نگرانی های حتی در مورد فرواشن شدن مفهوم «درس دو جانبه از نابودی حتمی» با تمام نقاط ضعف آن، وجود خواهد داشت و یک استراتژی جنگ طلبانه و پیروزی در جنگ جای آن را خواهد گرفت.»

دومین سیستم تسلیحاتی که اخیراً کامل شده است، زیر دریایی هسته‌ای بزرگی موسوم به «براینیت» است. این زیر دریایی قدرت حمل موشک های بیشتر و دامنه عمل وسیع‌تری از اسلاف خویش را دارد. این زیر دریایی، یک سیستم دریانوردی بسیار پیشرفته و موشک چندینی به نام «دی۱» دارد که این موشک نیز با سیستم (مارو) مجهز خواهد شد. بنابراین، همان‌وقت «ام آر۶» و به همان شکل توانایی وارد آوردن ضربه اول را داراست.

سومین تحول موشک «کروز» است که شکل متکامل موشک «وی یک» نازبها است. کروز یک موشک میان برد هسته‌ای است که به‌هنگام پرواز، از «سور» خارج نمی‌شود. عبارت دیگر یک هواپیمای بدون خلبان کوچک با دامنه عمل بسیار وسیع است. با دستگاه‌های نصب شده بر این موشک می‌توان آن را علیرغم وزش باد شدید همیشه در مسیر انتخابی نگه داشت. نه تنها در مقایسه با قیمت تمام شده بقیه موشک‌ها، بسیار ارزان است بلکه به‌دقت به پرواز در ارتفاع بسیار پایینی نیز دست و می‌تواند بخوبی در سیستم ضد هوایی و سیستم های ضد موشکی شوروی نفوذ کند. اما هیچکدام از این خصوصیات، تعیین کننده قدرت مرید عظیم آن نیست. خصوصیت اصلی این موشک دقت آن است، که انتظار می‌رود دارای انحرافی کمتر از ۳۰ متر باشد. با این میزان از دقت و کلاهکی با قدرت انفجاری ۲۰۰ کیلوطن مواد منفجره، قدرت مرگبار آن بیش از ۱۳۰۰ است. با چنین قدرت کشتاری، احتمال نابودی یک سیلوی بسیار مستحکم نیز ضرورصد است. موضوع بسیار مهم در مورد موشک «کروز» که غالباً ذکر می‌آنی نمی‌شود، این است که به علت خصوصیات این موشک نمی‌توان آن را در چارچوب پیمان های محدودیت سلاح‌های استراتژیک قرارداد به همین علت بودکه روزنامه‌ها در

اوایل دهه ۱۹۷۰ از موشک کروز به عنوان موشکی آزاد از «سالت» ومهلک یامدی کردند. این گفته به ویژه در مورد موشک های کروز کی که دربار پرتاب می‌شود به «مهاجم» مرسوم هستند و به وسیله کمپانی «جنرال داینامیک» ساخته می‌شود درنتیجه، یک کلر بدن هرگونه سلاح هسته‌ای استراتژیک، به عقیده ناظران سیاسی و نیروی هوایی آمریکا در اواسط دهه ۱۶۲۰ پس اکتبر به ۵۷ خود را هر یک ۴۰ عدد از این موشک‌ها مجهز نماید؛ ۱۲ عدد زیر بالاهی هواپیمای ۸ عدد در محفظه بصب هر موشک کروز احتمالاً دارای تعداد ۴۰۰ کیلو تن خراشد بود یعنی ۱۵ برابر بیسی که در هیروشیما منفجر شد.

براساس آراء هواپیمایی «دی۲» موشک‌هایی باتئوری انفجاری ۴۰۰ برابر بیس هیروشیما حمل خواهد کرد. موشک های کروز را می‌توان از بسب افکن های در حال پرواز در فاصله حداقل ۵۰۰ مایل بالاتر از شعاع زیر سیستم ضد هوایی شوروی رها کرد. موشک های کروز در ارتفاع بالا پرواز خواهند نمود و زمانی که لازم باشد می‌توانند به پایتن، ناحیه د متری زمین، نیزپیایند. این موشک‌ها را می‌توان به نحوی برنامه ریزی کرد که مسیر خود را به زمین این موشک نیز وجود دارد. انتظار می‌رود اگر توسط رادارها گرفته شوند، باز هم فضاگرد این که متوجه کدام هدف هستند، مشکل است.

به عبارت دیگر این موشک‌ها را هم فضاگرد های ضد موشک (نیروی متقابل) بسیار عالی هستند و توانایی قابل ملاحظه‌ای را برای حمله کردن ضربه اول بوجود می‌آورند. البته تمام این گسترده ای‌ها به قدرت این موشک در وارد کردن ضربه اول و بعد از آن نیز سرعت اولین شلیک موشک های کروز، مادمون سرعت صورت است که این زمانه ای برای عکس العمل در اختیار شوروی‌ها می‌گذارد. به هرحال، در نهایت موشک های کروز را نمی‌توان با سیستم های دفاع هوایی موجود خشنی کرد

از آن بزرگتر است و قادر است ۸ تا ۱۰ کلاهک مجزا را با خود حمل کند؛ اما

* طی بیست سال اخیر، نقش سلاح‌های هسته‌ای از «بازدارندگی» به «کارکرد نیروهای متقابل» تغییر کرده و به همین جهت تعداد بسیار زیادی از موشک‌های آماده‌ی شلیک انبار شده است.

و هدف آنها نمی‌تواند برای کشور مورد حمله مشخص باشد، پس یکی از محتمل ترین عکس‌العمل‌ها این است که تصور شود آنها به سوی هدف های بر ارزش نیروهای ضد هسته‌ای (موشک های متقابل) مانند سیلوهای موشک های بالستیکي قاره پیما نشانه گیری شده‌اند. بنابر این، گرمیلن خواهد گفت: «قبل از اینکه موشک های مانابوده شود، باید تمام آنها را شلیک کرد» از این رو، توانایی یا عدم توانایی موشک های کروز در وارد کردن ضربهٔ اول هرچه باشد، خطرات را کار گیری آن بسیار روشن است. به هرحال، طی چهارسال اخیر بیش از ۴۵۰ فروند از کروزها در خاک پنج کشور اروپای غربی نصب شده است.

است. و آن نیز یک موشک هسته‌ای میان برد است.

ارتش زمینی آمریکا برای مدت‌ها در این زمینه عقیم بوده است زیرا که نیروی هوایی و نیروی دریایی به سلاح های هسته‌ای استراتژیک دست یاباد بودند ولی نیروی زمینی از آن محروم بود. اما نیروی زمینی نیز بعد از تهدیدات و مانورهای چندین، بالاخره موفق شد با «برشینگ ۲» به آنها پیوندد! گفته شده که «برشینگ ۲» دقیق ترین سیستم موشکی جهان است. «برشینگ ۲» یک موشک میان برد بالستیکي است که با توجه به نوع آن، دارای بردی بین ۱۰۰۰ تا ۴۰۰۰ کیلومتر است. قدرت کشتار این موشک با دقت زیاد آن تقصین شده و فاصلهٔ زمانی از لحظه شلیک تا برخورد به هدف فقط حدود ۵ دقیقه است. ۱۰۸ فروند «برشینگ ۲» پس از سال ۱۹۸۱ در خاک آلمان غربی نصب شده است.

به هرحال، نکته مشترکی در تمام این تحولات جدید وجود دارد و آن این است که آن چنان قدرت کشتار افزایش یافته است که یک «ضربهٔ اولیه» علیه سیلوهای موشک های بالستیکي قاره پیمای شوروی را ممکن کرده است. باید توجه شود که از نقطه نظر نظامی‌ها، لزومی ندارد که قدرت مقابله به مثل دشمن به صفر برسد در نظر آنها در مقابل نابودی کامل توانایی صنعتی و هسته‌ای چنگی دشمن، ۴۰ تا ۴۰۰ میلیون کشته ناشی از مقابله به مثل دشمن پذیرفتنی است!

بنابراین در سال های اخیر، چهار سیستم متفاوت ساخته شده است که هرکدام از آنها عرضه کننده تفاوت‌های کیفی از مدل های قبلی هستند و هرکدام از آنها محتمل‌الوقوع بودن یک ضربه اولیه را در چشم انداز قرار می‌دهند. اما چگونه ضربه اولیه می‌تواند کاملاً کارگر باشد، اگر طرف مقابل دارای زیر دریایی های هسته‌ای باشد که نتوان آن‌ها را نابود کرد؟ یک ضربه مقابله به مثل زیر دریایی های شوروی ویرانگر خواهد بود و توانایی وارد کردن ضربه اولیه (از سوی آمریکا) را نابایدار می‌سازد. تعجب انگیز نیست که در دهه گذشته کوشش های پژوهشی زیادی در مورد تسلیحات ضد زیر دریایی انجام شده است. از این جنبه آمریکایی‌ها بسیار جلو هستند زیرا تکنولوژی کلیدی این امر یعنی «میکروالکترونیک» را صاحب هستند و فاصله زیادی بین دو ابرقدرت وجود دارد. در واقع، پیشرفت‌ها در این مورد حتی در پایان سال ۱۹۷۹، آن چنان دیری بود که استیتوز پژوهشی مسلح بین‌المللی استنگلم، در سالنامه ۱۹۷۹ خود، پیشرفت در تسلیحات ضد زیر دریایی را مورد بررسی قرار داد و چنین نتیجه گرفت: «این اوضاع کلا نیازمند توجه عاجل است. اگر ایالات متحده توانایی وارد کردن ضربه اولیه را علیه موشک های بالستیکي قاره پیمای شوروی به دست آورد. که به نظر می‌رسد یکی از اهداف برنامه «ام آر۶» باشد، و اگر این امر با حفظ سرکردگی آمریکا در تسلیحات ضد زیر دریایی همراه گردد، نگرانی های حتی در مورد فرواشن شدن مفهوم «درس دو جانبه از نابودی حتمی» با تمام نقاط ضعف آن، وجود خواهد داشت و یک استراتژی جنگ طلبانه و پیروزی در جنگ جای آن را خواهد گرفت.»

این شرایط هره‌ا با این واقعیت است که سیستم های ارتباطی زیر دریایی های موشکی بیش از پیش ضربه پذیری می‌گردند و این موضوع در مورد نازگان شوروی‌ها به ویژه درست است. نتیجتاً، در حال حاضر در میان نظامیان شوروی شک و تردیدهایی در مورد اتکا بر زیر دریایی های موشکی در یک حمله مقابله به مثل وجود دارد و این امر خطر یک ضربه اولیه غافلگیرانه توسط آمریکا را افزایش می‌دهد.

۳

اطلاعات ارائه شده توسط «پروفیسور پین» تا حد زیادی واقعیت تغییر ماهیت خطر هسته‌ای را روشن می‌کند. چهار سلاحی که «پین» به آنها اشاره می‌کند، در ماهیت سلاح های نهایی با جهت فوق‌العاده زیاد هستند که بجز «ام آر۶» و زیر دریایی های «براینیت»، در طبقه بندی متعارف سلاح های متقابل و مذاکرات مربوط به کنترل تسلیحات استراتژیک نمی‌گنجد و براین اساس خطر

دامن زدن به سبایقه تسلیحاتی را تشدید می‌کند. اما موضوع مهمتر آن است که این چهار پروژه ساخت سلاح توسط ایالات متحده آمریکا، با یک سیستم «تدافعی» نفوهر براساس دسترس به تکنولوژی های که در آن، حسیات انرژیگک هدایت شده برعلیه موشک های «درحال پرواز شوروی هدف اصلی است و تکمیل می‌شود. این سیستم چندید که به طرف دفاع استراتژیک» موسوم است و توسط رونالد ریگان در سال ۱۹۸۳ مطرح شد «فضا» را به مثابه یک محیط نظامی فعال و اساساً تعیین کننده وارد امور مربوط به تسلیحات هسته‌ای می‌کند.

«جنگ ستارگان» ریگان در حقیقت از لحاظ نظامی تکمیل کننده مجموعه سلاح هایکی است که قدرت وارد آوردن ضربه اولیه و موثر را برای نهادهای سیاسی واشنگتن فراهم می‌سازد و از لحاظ نظامی، برپایه‌های مربوط به «رقابت مداوم بدون جنگ» را درهم می‌ریزد. به عبارت دیگر، برپایه‌های ماهیت در حال تغییر خطر هسته‌ای، بدون در نظر گرفتن دفاع استراتژیک از بعد نظامی - فنی و سیاسی نتایج خواهد بود و در همین جهت لازم است که مختصر به اختلاصت اشاره شود که در مورد این طرح، که جزئیات و پیشرفت آن اساساً طبقه بندی شده است، بیانانده، ۱۶ پروژه جنگ ستارگان» ریگان عبارت است از در اختیار گرفتن وسایلی که سلاح های هسته‌ای در حال تولید رقیب را از اثر و مشروع گرداند. ریگان در سخنرانی ۱۹۸۳ خود خطاب به «جامعه دانشمندان» آمریکا گفت با یک استراتژی تکنولوژیک، آمریکا خواهد کنترل تسلیحات و خلق همه چیز و مشخص «مدرک شهر طراحي شده است. گفتند، موشک‌های «میرود» می‌تواند به هم خوردن تعامل استراتژیک خواهد شد و نهایتاً به علت این که سیستم‌های خدموشکی گسترده‌تری را ایجاد می‌نماید، به نفع اتحاد شوروی خواهد بود. اما طرح دفاع استراتژیک ریگان بسیار جاه طلبانه‌تر از طرح «موشک‌های خدموشکی» دهه ۱۹۶۰ است و رسماً برای حفظ کل طبیعت آمریکا یعنی دفاع فراگیر از طرف های بزرگ و مشخص «مدرک شهر طراحي شده است. گفتند، موشک‌های «میرود» می‌تواند به هم خوردن تعامل استراتژیک خواهد شد و نهایتاً به علت این که سیستم‌های خدموشکی گسترده‌تری را ایجاد می‌نماید، به نفع اتحاد شوروی خواهد بود. اما طرح دفاع استراتژیک ریگان بسیار جاه طلبانه‌تر از طرح «موشک‌های خدموشکی» دهه ۱۹۶۰ است و رسماً برای حفظ کل طبیعت آمریکا یعنی دفاع فراگیر از طرف های بزرگ و مشخص «مدرک شهر طراحي شده است. گفتند، موشک‌های «میرود» می‌تواند به هم خوردن تعامل استراتژیک خواهد شد و نهایتاً به علت این که سیستم‌های خدموشکی گسترده‌تری را ایجاد می‌نماید، به نفع اتحاد شوروی خواهد بود. در سال ۱۹۶۸ شوروی‌ها یک سیستم خدموشکی دراطراف

***

جنگ ستارگان: رویا یا واقعیت

آیا طرح «جنگ ستارگان» یک رویا است یا عاصری از واقعیت را نیز به همراه دارد؟
تحقیق در مورد دفاع علیه موشک‌های بالستیک هسته‌ای، از سه دهه قبل آغاز شد. در سال‌های دهه ۱۹۶۰ فروند ابرقدرت سیستم‌های خدموشکی خاصهٔ قبل از آنکه در براساس استفاده از موشک‌های بازدارنده مسلح با کلاهک‌های هسته‌ای استوار بود. در سال ۱۹۶۸ شوروی‌ها یک سیستم خدموشکی دراطراف

چهارشنبه ۳ اردیبهشت ۱۳۶۵

از آن بزرگتر است و قادر است ۸ تا ۱۰ کلاهک مجزا را با خود حمل کند؛ اما حمل ۸ تا ۱۰ کلاهک مستقل توسط «ام آر۶» در مقایسه با نصب ادواتی بنام (مارو- MARV)برروی این موشک‌ها، اهمیت ناچیزی می‌یابد. «MARV» (۶) در معنای موشک‌های چند کلاهک‌ها یا قابلیت مانور (کلاهک‌ها) است. باین معنی که موشک حامل کلاهک‌ها، وقتی که بطرف هدف وارد جو می‌شود، قابلیت مانور و چرخش دارد. این موشک می‌تواند با یک دستگاه کامپیوتر هدایت کننده مجهز شود. این دستگاه روی موشک حمل کننده کلاهک نصب می‌شود و آرا قادر می‌سازد که هنگام نزدیک شدن به هدف، زمین را بررسی راداری نوده و آرا قادر اطلاعات کامپیوتری که روی موشک نصب شده است، مقایسه نموده و بدین

* بعقیده متخصصین نظامی غرب

اگر آمریکا و متحذینش برای ویرانی

هر شهر شوروی با جمعیت ۱۰۰ هزار

نفر یا بیشتر، به اندازه کافی سلاح

هسته‌ای در اختیار داشته باشد، نقش

بازدارندگی سلاح‌های هسته‌ای تحقق

یافته است.

بعقیده سیاست سازان و تئورسین‌های نظامی غرب، و همچنین شرق، نقش اول سلاح هسته‌ای نقش ضد شهره است و کارکرد آن بازدارندگی (دفاع) می‌باشد. این ایده براین فرض اساسی استوار است که اگر هر دو طرف، صاحب سلاح‌های ویرانگر هسته‌ای باشند، هیچکدام از ترس مقابل و به مثل و در نتیجه اتهام حتمی متقابل، دست به کاری نخواهند زد. بعقیده متخصصین نظامی غرب اگر آمریکا و متحذینش ایلی ویرانی هر شهر شوروی (با جمعیت ۱۰۰/۰۰۰ نفر یا بیشتر) بازنده کافی سلاح هسته‌ای را نداشته باشد، نقش بازدارندگی (دفاع) سلاح‌های هسته‌ای تحقق یافته است. متخصصین می‌گویند ۴۰۰ الی ۴۰۰۰ فروند سلاح هسته‌ای برای هر طرف، نقش بازدارندگی سلاح‌های هسته‌ای را متحق می‌سازد، پس چرا دو طرف مجموعاً ۵۰/۰۰۰ موشک هسته‌ای که ۱۸۰۰۰۰ عدد از آنها «سلاح‌های هسته‌ای استراتژیک» است انبار کرده‌اند؟ دلیل چنین امری، عمدتاً عدم تسلط سلاح هسته‌ای یعنی نقش تسلیحات هسته‌ای، باز می‌گردد. در این جا دیگر کارکرد سلاحها، بازدارندگی نیست زیرا بازدارندگی هسته‌ای احتیاجی به «فوق‌انرژی زیاد» ندارد و ۴۰۰ الی ۴۰۰۰ موشک برای هر طرف کافی است. این ۴۰۰ تا۴۰۰۰ موشک، بواقع احتیاج زیادی به «دقت» فوق‌العاده نیز ندارند زیرا واقعاً فرقی نمی‌کند که موشک پرتاب شده به سمت یک شهر، با جمعیتی بیش از ۱۰۰/۰۰۰ نفر، یک الی دو کیلومتر از مرکز هدف تعیین شده منحرف شود چون حتی در این صورت نیز اکثریت مردم ساکن آن شهر را در دم خواهد کشت. پس صدمهٔ اصلی سلاح‌های هسته‌ای در بیست سال گذشته، ربطی به موضوع بازدارندگی (دفاع) ندارد. بنابراین، به شکلی ساده، نتیجه می‌گیریم که صدمه کمی سلاح‌های هسته‌ای، براساس ایده دوم در عرصه رقابت هسته‌ای یعنی تکوین یک «نیروی متقابل» است. طرف مقابل اتمی هیچ‌وقت مقابل شکل گرفته است. نکته دیگر این است که تحول اصلی در طی سال‌های اخیر اساساً در تعداد نبوده، بلکه در بهبود کیفیت و پیروژه «دقت» این سلاح‌ها در هدف گیری بوده است که این خود نیز تأییدی است بر حاکمیت ایده دوم در عرصه رقابت کنونی میان آمریکا و شوروی.

مسکو مستقر کردند که از موشک‌های بازدارنده «گالوش» استفاده می‌کرد. درسال ۱۹۷۴ ایالات متحده نیز سیستم مشابهی برای محافظت از موشک‌های «میت من» خود در نزدیکی پایگاه هوایی «گراند فورس» در داکوتای شمالی ایجاد نمود. هر چند که این کوشش‌های اولیه نتوانست دفاع موثری علیه یک حمله هسته‌ای عمده فراهم نماید اما توانست انگیزه‌ای باشد برای دو پیشرفت بعدی که خصلت‌های اساسی چشم‌اندازی استراتژیک تا این زمان بوده‌اند:

یکی از آنها «پیمان خدموشکی» سال ۱۹۷۲ و دیگری سیستم (میرو - MIRV) یا موشک‌هایی چند پیکانه مستقل بوده است که در ابتدا آمریکا و بعد توسط شوروی به کار گرفته شد. در سال‌های دهه ۱۹۶۰ تعدادی از دانشمندان که به بررسی دفاع سیستم‌های مشغول بودند و به عنوان مشاوران بلندپایه دولت آمریکا تلقی می‌شدند به انتقادات برج متعارفی از سیستم‌های خدموشکی در مطبوعات و همچنین «کنگره» پرداختند. بسیاری از دانشمندان نیز در بحث‌های مربوط به این موضوع شرکت جستند و نهایتاً جامعه علمی آمریکا در مورد تقصیه‌های این سیستم به توافق رسد. کار این دانشمندان بر پرونده‌های تکنیکی و یک پیش‌بینی استراتژیک استوار بود. در رابطه با بعد تکنیکی، آنان معتقد بودند که این سیستم‌ها بطور ذاتی نسبت به اقدامات فریبده گوناگون و کنترل غافلگیر کننده به اجزاء قابل رویت سیستم دفاعی، به ویژه رادارها آسیب‌پذیر هستند. در رابطه با بعد استراتژیک، این دانشمندان استدلال می‌کردند که اتحاد شوروی با افزودن موشک‌هایی به نیروی تهاجمی خود، می‌تواند این سیستم دفاعی را نفوذپذیر کند. این استدلال بالاخره، اساس «پیمان خدموشکی» شد که تکنیک و روش آن برپایهٔ تصور بود و در همین جهت لازم است که مختصر به اختلاصت اشاره شود که در مورد این طرح، که جزئیات و پیشرفت آن اساساً طبقه بندی شده است، بیانانده، ۱۶ پروژه جنگ ستارگان» ریگان عبارت است از در اختیار گرفتن وسایلی که سلاح های هسته‌ای در حال تولید رقیب را از اثر و مشروع گرداند. ریگان در سخنرانی ۱۹۸۳ خود خطاب به «جامعه دانشمندان» آمریکا گفت با یک استراتژی تکنولوژیک، آمریکا خواهد کنترل تسلیحات و خلق همه چیز و مشخص «مدرک شهر طراحي شده است. گفتند، موشک‌های «میرود» می‌تواند به هم خوردن تعامل استراتژیک خواهد شد و نهایتاً به علت این که سیستم‌های خدموشکی گسترده‌تری را ایجاد می‌نماید، به نفع اتحاد شوروی خواهد بود. اما طرح دفاع استراتژیک ریگان بسیار جاه طلبانه‌تر از طرح «موشک‌های خدموشکی» دهه ۱۹۶۰ است و رسماً برای حفظ کل طبیعت آمریکا یعنی دفاع فراگیر از طرف های بزرگ و مشخص «مدرک شهر طراحي شده است. گفتند، موشک‌های «میرود» می‌تواند به هم خوردن تعامل استراتژیک خواهد شد و نهایتاً به علت این که سیستم‌های خدموشکی گسترده‌تری را ایجاد می‌نماید، به نفع اتحاد شوروی خواهد بود. در سال ۱۹۶۸ شوروی‌ها یک سیستم خدموشکی دراطراف

موشکی و مراکز فرماندهی را ارائه می‌داد. این در حالی است که برای طرح جدید با اشکالات تکنیکی زیادی مواجه است زیرا که ناحیه شهری بزرگ با انفجار تعداد اندکی از سلاح‌ها در ارتفاع بسیار بالا نیز می‌تواند کاملاً نابود شود

ماهیت در حال تغییر خطر هسته‌ای

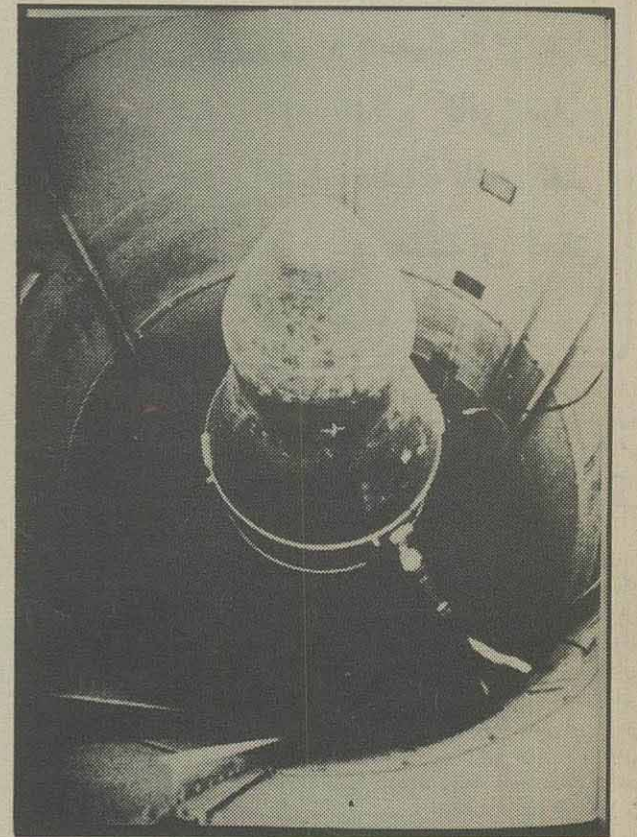
بقیه از صفحه قبل

و این امر، اشکالات چنین طرح دفاعی خاصی را روشن می‌کند. این درحالی است که برای این که بتوان یک «دفاع فراگیر ملی» داشت باید توانست تمام ده هزار یا بیشتر کلاهک هسته‌ای استراتژیک را که شوروی در اختیار دارد و می‌تواند یک حمله استراتژیک را آغاز نماید، نابود یا خنثی کرد. برای یک حمله شهری نمی‌توان منتظر ماند که اتمسفر به سیستم دفاعی اجازه دهد بین «کلاهکها» و «مدلها» تمایز قائل شود. یک دفاع فراگیر زمانی میسر است که چندین لایه دفاعی وجود داشته باشد و هرکدام از آنها بتوانند درصد بزرگی از نیروهای مهاجم را خنثی کنند. اولین لایه دفاعی باید بخش اعظم کلاهک‌های مهاجم را به مجرد خارج شدن از سیلوها، یا شلیک از زیر دریایی‌ها، خنثی نمایند و این در حالی است که «راکت‌های تقویت کننده» هنوز به شلیک ادامه می‌دهند. به این ترتیب خنثی سازی راکت‌های تقویت کننده بخش اجتناب ناپذیر هر سیستم دفاع فراگیر ملی است و فقط از فضا می‌توان به راکت‌های تقویت کننده که در اتمسفر و هزارها کیلومتر دورتر از آمریکا قرار دارند، حمله‌ور شد. به همین علت است که طرح دفاع استراتژیک را عمدتاً به عنوان برنامه «تسلیمات فضایی» در نظر می‌گیرند.

یک تحلیل از چشم اندازهای سیستم دفاعی مستقر در فضا علیه حمله موشکی بالستیک، بر مرحله خنثی کردن «راکت‌های تقویت کننده» تاکید دارد. این مرحله نه فقط بخش اجتناب ناپذیر سیستم‌هایی است که اخیراً پیشنهاد می‌شود، بلکه متمایز کننده مفهوم طرح اخیر از تمام طرح‌های ضد موشکی بالستیک قبلی نیز هست. بر پایه تحلیل و برآورد ازمحتمل ترین پاسخ شوروی، باین نتیجه رسیده‌اند که تعقیب برنامه ریگان محرک افزایش زیادی در نیروهای دفاع استراتژیک شوروی خواهد بود و باعث کاهش کنترل بر حوادث در یک بحران خواهد گردید و بجای اینکه مانع یک حمله هسته‌ای باشد احتمالاً آنرا بیشتر دامن خواهد زد. مضافاً اینکه قابلیت اطمینان این سیستم تازه‌ان حمله، ناشناخته خواهد ماند. متخصصین معتقدند قبل از تحلیل وظایف یک سیستم دفاعی، باید ماهیت احتمالی یک حمله هسته‌ای را مورد بررسی قرار داد.

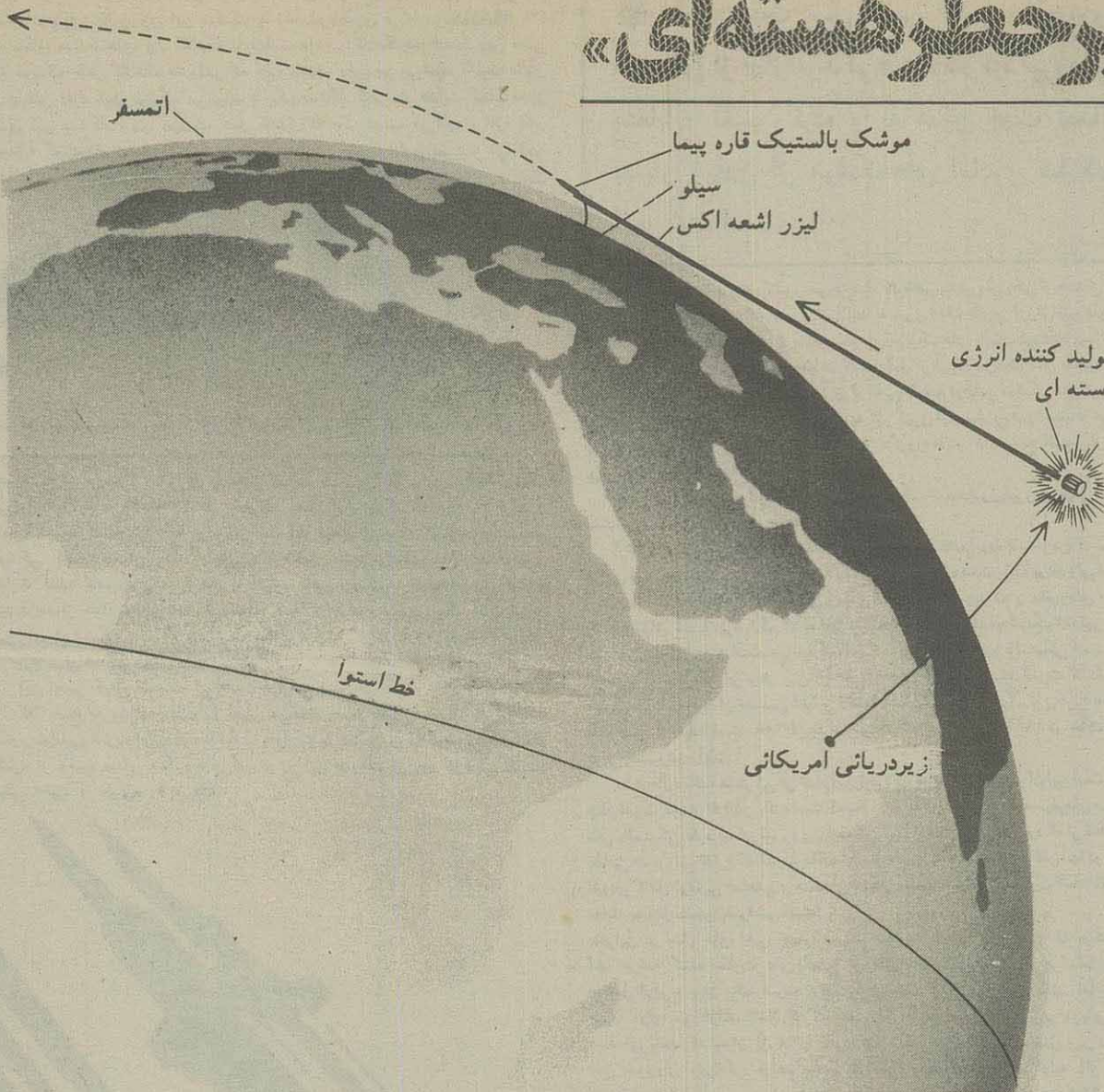
*

پرواز یک موشک بین قاره‌ای استراتژیک زمانی آغاز می‌شود که «در» سیلو بازگردد و گازهای گرم آنرا به حرکت درآورد. در این جا، اولین مرحله تقویتی آغاز می‌شود. بعد از اتمام سوخت این مرحله، دومین مرحله آغاز می‌شود. حرکت از نقطه پرتاب تا جایی که سوخت راکت تمام می‌شود، مرحله تقویتی نامیده می‌شود. در موشک‌های بالستیک بین قاره‌ای جدید مدت مرحله تقویتی از سه تا ۵ دقیقه است که در ارتفاع ۳۰۰ تا ۴۰۰ کیلومتری بالای اتمسفر خاتمه می‌یابد. یک موشک بین قاره‌ای نمونه در زرادخانه‌های آمریکا یا شوروی، مجهز به «میر» هابی است که با وسیله‌ای که قابلیت مانور دارد بعد از مرحله تقویتی حمل می‌شود. این وسیله را «اتوبوس» می‌نامند. این اتوبوس هر کدام از نیروها را در مسیری تقریباً جداگانه به سمت هدفهای مجزا می‌کند. اگر در مقابل، سیستم‌های دفاعی وجود داشته باشد، این اتوبوس‌ها می‌توانند خود را استتار کرده، به شکل مدلها درآورند یا ذراتی پخش کنند یا سیم‌های رادار ماندنی موسوم به «چاف» را به نمایش بگذارند و یا گازهای مادن قرمز را در فضا پخش نمایند. به مجردیکه «اتوبوس» وظیفه خود را انجام داد، موشک در مرحله میانی قرار می‌گیرد. در اینجا

موشک بین قاره‌ای می‌تواند به چندین شیئی تکثیر شود که هر کدام از آنها در یک مسیر قرار می‌گیرند و غیر قابل تشخیص از ذرات یا اشیایی هستند که همراه آنهاست و تنها بعد از اینکه تمام این اشیاء و ذرات وارد اتمسفر شوند، به علت فشار هوا و سبکی وزن مدلها و چاف‌ها، وسیله اصلی (کلاهک‌ها) قابل رویت می‌گردد.

این توضیح مختصر نشان می‌دهد که چرا خنثی نمودن موشک شلیک شده در «مرحله تقویتی» پراهمیت است زیرا هر موشک بعد از اینکه مرحله تقویتی خود را پشت سر گذاشت و وارد «مرحله میانی» شد میل به یک «ایر خطرناک» و پیچیده می‌گردد. عوامل دیگری نیز وجود دارند که پراهمیت خنثی سازی در «مرحله تقویتی» می‌افزایند؛ یکی اینکه راکت «تقویت کننده» یعنی مخازن سوخت و سیستم‌هایی که قسمت اصلی موشک را که حامل کلاهک هاست بالا می‌برد هدفی بزرگتر و شکننده تر از کلاهک‌ها می‌باشد که از آن منشعب می‌گردد، دیگر اینکه شعله‌های خارج شده از راکت بالا برنده (تقویت کننده) یک منبع اشعه‌های مادن قرمز است و سیستم دفاعی را قادر می‌کند که موشک را دقیقاً هدف قرار دهد و فقط در مرحله تقویتی است که یک موشک با پخش علائمی خود را نشان می‌دهد و می‌توان او را از فاصله بسیار زیادی تعقیب کرد. در مرحله میانی ابتدا باید موشک را توسط امواج مایکروویو (با احتمالاً اشعه لیزر) پیدا نمود و آنگاه اشعه‌های منعکس شده را بوسیله گیرنده‌ها گرفت یا با مشاهده علائم مادن قرمز بسیار ضعیف موشک، آن را پیدا نمود و سپس آن را نابود کرد. از آنجائیکه یک «دفاع فراگیر ملی» باید بتواند در مقابل حمله استراتژیک مقاومت نماید، بنابراین ماهیت دقیق نیروهای تهاجمی دشمن بی اهمیت است.

می‌کند و آن دستگاه با ارسال شعاعی از «لیزر اشعه اکس» به سمت موشک شوروی آن را نابود می‌سازد.

این عملیات نیز باید طی «مرحله تقویتی» پرتاب موشک (۱۲۰ ثانیه) انجام شود. بدین منظور، تقویت کننده (راکت بالا برنده) دستگاه خنثی ساز، باید بنحوی ساخته شود که نسبت وزن آن به سوخت، ۱۴ بریک باشد.

برخی طراحان «جنگ ستارگان» برای دستیابی به سرعت‌های زیاد در عملیات خنثی سازی موشک‌های قاره پیمای شوروی، طرح زیر (طرح پاپ - آپ) را ارائه کرده‌اند: باید زیر دریائی‌های هسته‌ای آمریکا، دائماً در دو نقطه از جهان (دریای عرب و سواحل نروژ) به حال آماده باش باشند. در این حال به محض ردیابی پرتاب موشک قاره پیمای هسته‌ای شوروی توسط ماهواره‌ها و لیزرهای آمریکائی، زیر دریائی هسته‌ای دستگاه تولید کننده انرژی هدایت شده (خنثی کننده) را به مداری کوتاه در فضا پرتاب

در حال حاضر یک حمله همه جانبه شوروی به آمریکا، با حداقل ۱۴۰۰ موشک بین قاره‌ای مستقر در زمین انجام خواهد شد. این حمله ممکن است توسط موشک‌های بالستیک زیر دریایی‌ها نیز انجام شود، زیرا محل غیر قابل پیش بینی پرتاب آنها و همچنین مدت کوتاه پروازشان (۱۰ دقیقه یا کمتر) عنصر غافلگیری و تعجب را نیز به حمله خواهد افزود. خنثی کردن موشک‌های بالستیک زیر دریایی‌ها مشکل تر از موشک‌های بالستیک بین قاره‌ای زمینی که مدت پروازشان حدود ۳۰ دقیقه یا بیشتر است و نقاط پرتاب آنها کاملاً شناخته شده است می‌باشد. به هر حال، در طرح «جنگ ستارگان» لایه دفاعی از اجزاء بسیاری تشکیل شده است که بخودی خود یک سلاح نیستند. این لایه دفاعی باید بتواند با دریافت گازهای خارج شده از راکت، هشدار اولیه، تعیین تعداد دقیق موشک‌های مهاجم و اگر ممکن باشد هویت آنها، تعیین خط سیر و تعیین سلاح تدافعی مناسب، نشانه گیری و آتش به سمت آنها را انجام دهد و موفقیت یا عدم موفقیت عمل دفاع را برآورد کند و اگر هنوز زمانی باقی باشد، مجدداً به سمت هدف تیراندازی کند. این سلسله از عملیات باید به طور اتوماتیک انجام شود، زیرا زمان کلی «مرحله تقویتی» که در حال حاضر چند دقیقه است تا زمان بکارگیری این سیستم تدافعی در آینده احتمالاً کمتر از ۱۰۰ ثانیه خواهد بود.

* اقتصاد آمریکا که بنحوی باور نکردنی در پیوند با صنایع و مجتمع‌های نظامی قرار گرفته است بدون استفاده از فرصت‌هایی که پروژه «جنگ ستارگان» فراهم می‌کند نمی‌تواند به «رشد» و «توسعه» خود ادامه دهد.

اگر بخشی از موشک‌های مهاجم از این مرحله جان بدر ببرد، لایه دفاعی علیه مرحله میانی، با ایر خطرناکی سرو کار دارد که شامل صدها هزار شیئی است. برای مثال «هراتوبوس» می‌تواند حدود صد عدد بالون الومینیومی «مایر» را که وزن هریک حدود ۱۰۰ گرم است در هوا پخش نماید. هر اتوبوس می‌تواند وسایل نقلیه زیادی (واحداً یا مدل‌هایی از این وسایل نقلیه با وزن متوسط) در هوا پخش کند. این وسایل نقلیه و مدلها «علائم» ایستکی و مایکرو ویوی یکسانی با کلاهک استتار شده دارند و بنابراین گیرنده‌های سیستم دفاعی قادر به تمایز بین آنها نیستند. سیستم دفاعی برای یافتن وسایل نقلیه اصلی باید بنحوی ایرهای خطرناک را از بین ببرد. شاید با منفجر کردن یک ماده انفجاری هسته‌ای در راه ایر مورد نظر، بتوان موفق باین کار شد. برای مقابله با این عمل، وسیله نقلیه مورد نظر باید بالون‌های بیشتری را پرتاب کند. می‌توان رویه لایه دفاع میانی را به گونه‌ای تنظیم نمود که همه چیز در ایر خطرناک راهدق قرار دهد (وظیفه‌ای بسیار شاق که انتظار نمی‌رود سوپر کامپیوترهای ده سال آینده هم بتوانند این کار را بکنند) مختصر اینکه، در طرح جدید یا باید لایه دفاعی، مرحله میانی را تحت کنترل درآورد و یا اینکه لایه دفاعی مرحله تقویتی باید موفق به از بین بردن نیروی مهاجم شود.

به علت اینکه تقویت کننده‌ها باید در حالی نابود گردند که از هیچ نقطه تحت پوشش دفاعی در زمین قابل رویت نیستند، سیستم دفاعی باید از نقطه‌ای در فضا به شعاع عمل هزارها کیلومتر تقویت کننده را خنثی کند. این درحالی است که دونه‌ی سلاح «انرژی هدایت شده» اخیراً به این منظور مورد بررسی هستند. نوع اول بر پایه «اشعه لیزری» است که دارای سرعت نور (۳۰۰/۰۰۰ کیلومتر در ثانیه) است و نوع دوم بر پایه «اشعه ذره‌ای» است که تقریباً دارای سرعت مساوی با اشعه لیزر است. پروژکتیل‌ها (پرتابی‌های) غیر منفجره که در علائم مادن قرمز تقویت کننده جای می‌گیرند، نیز

پیشنهاد شده است. دو راه برای استقرار چنین سلاح‌هایی در فضا وجود دارد. آنها را می‌توان برای تمام مدت در یک مدار قرار داد و یا اینکه در زمان حمله آنها را به فضا پرتاب نمود. هر کدام از این راه حل‌ها دارای امتیازات و نقاط ضعفی است. اگر سلاح‌های کافی در مدار وجود داشته باشد، بعضی را می‌توان در زمان نیاز، بحالت ذخیره نگهداشت؛ مضافاً اینکه یک پوشش جهانی نیز فراهم می‌کنند. از سوی دیگر، بسبب تعداد سلاح‌هایی که در این روش باید به کار گرفته شوند، آنها به نحو بارزی آسیب پذیر هستند اما به فضا فرستادن سلاح‌ها در زمان حمله، سیستمی که به «پاپ - آپ» مشهور است، مفیدتر و کمتر آسیب پذیر است ولی دچار محدودیت زمانی است و حمایت اندکی علیه یک ناوگان زیر دریایی‌های استراتژیک بخوبی پراکنده شده شوروی فراهم می‌کنند.

سیستم‌های خنثی کننده موشک‌های بالستیک بین قاره‌ای، که در زمان حمله به فضا پرتاب می‌شوند باید از زیر دریایی‌ها پرتاب شوند زیرا تنها نقاط قابل دسترسی و نزدیک به سیلوهای موشکی بین قاره‌ای روسی در دریای عرب و دریای نروژ، با فاصله‌ای بیش از چهار هزار کیلومتر، قرار دارند. یک خنثی کننده از این نوع باید حداقل ۹۴۰ کیلومتر را طی کند قبل از اینکه بتواند یک موشک بین قاره‌ای شوروی را که در ارتفاع ۲۰۰ کیلومتری پرواز می‌کند رویت نماید. اگر این خنثی کننده با یک تقویت کننده ایده‌آل که نسبت وزن آن به سوخت چهارده به یک باشد، مجهز گردد می‌تواند در عرض ۱۲۰ ثانیه به نقطه رویت هدف برسد، در حالیکه مرحله تقویتی موشک‌های «ام اکس» جدید آمریکا (که نسبت وزن آن به سوخت بیست و پنج به یک است) بین ۱۵۰ تا ۱۸۰ ثانیه است. بنابراین احتمال بسیار اندکی وجود دارد که این شیوه، حتی اگر به اشعه‌هایی که با سرعت نور حرکت می‌کنند، مجهز باشد بتواند یک موشک روسی قابل مقایسه با «ام اکس» را خنثی کند. از سوی دیگر، ممکن نیست که بتوان تعداد زیادی از این موشک‌ها را خنثی نمود، زیرا بسیاری از سیلوها در فاصله بیش از ۴۰۰ کیلومتری قرار دارند و زیر دریایی‌ها قادر نیستند که تمام موشک‌های خود را یکباره پرتاب نمایند.

یک «تیم» مطالعاتی که چندین پیش توسط وزارت دفاع آمریکا با مدیریت جیمز فلچر از دانشگاه «پیزرو» تشکیل شد، گزارشی در مورد برآورد طرح دفاع استراتژیک و حل مشکل بالا، تسلیم رئیس جمهور آمریکا کرد. طبق گزارش این گروه، امکان پذیر است که شوروی‌ها نوعی موشک‌های باستیک بین قاره‌ای بسازند که بتوانند مرحله تقویتی را تکمیل کند و نیروهای خود را در عرض ۶۰ ثانیه و با مصرف فقط حدود ۲۰ درصد سوخت، پرتاب نماید. مشروط به آنکه در چنین راکتی نسبت وزن به سوخت، بیشتر از ۸۰۰ به یک باشد بر این اساس، موفقیت تمام «خنثی کننده‌هایی» که در زمان حمله به فضا پرتاب می‌شوند، با صرف نظر از نوع سلاح ضد موشکی که بکار می‌گیرند، بر این فرض است که شوروی‌ها موشک‌های بالستیک بین قاره‌ای نخواهند ساخت که دارای مرحله تقویتی آنچنان کوتاهی باشد که هیچ سیستم دفاعی «پرتاب در زمان حمله» قادر به رویت گازهای مرحله تقویتی آن نباشد. البته محدودیت زمانی این طرح را با قراردادن بعضی از اجزای این سیستم در مدار می‌توان از بین برد. یک ماهواره ضد موشکی در یک مدار کوتاه این مزیت را دارد که سلاح را در نزدیکی هدف نگه می‌دارد اما دچار محدودیت «غیبت» است زیرا با توجه به حرکت مداری این ماهواره همراه با حرکت وضعی زمین، مسیر زمینی چنین ماهواره‌ای فقط از یک نقطه معین، دوبار در هر شبانه روز در حرکت خواهد بود. از این رو هر سلاحی با مدار کوتاه که در شعاع سیلوهای موشک‌های بالستیک بین قاره‌ای شوروی باشد بسیاری از سیلوهای دیگر را نمی‌تواند بپوشاند؛ آنها پاتین تر از افق خواهند بود و قادر نیستند در عمل دفاع شرکت کنند. این انعکاس غیر قابل اجتناب بستگی به شعاع عملی سلاح تدافعی، ارتفاع، مدار آن و پراکندگی سیلوهای دشمن دارد. بهر حال از هر سلاحی که استفاده شود عملاً بهره برداری از تشعشع‌هایی که از شعله‌های تقویت کننده خارج می‌شود، برای تعیین دقیق هدف لازم است. این درحالی است که هدف گیری یک نقطه پنجاه سانتی متری، در یک فاصله سی و نه هزار کیلومتری نیاز به آینه‌ای دارد که دارای صدمتر طول باشد یعنی حدوداً به بزرگی یک زمین فوتبال. البته استفاده از یک وسیله ایستکی با این اندازه عجیب و غریب امروزه پذیر نیست. پس طول موج‌هایی که مورد استفاده قرار می‌گیرند

بقیه در صفحه بعد

بقیه از صفحه قبل

باید کوتاه بشود، یا اینکه چشم انداز باید کاهش یابد و یا هر دو. براین اساس پیشنهاد شده است که یک سیستم تدافعی، همزمان با زمین ممکن است با عناصر اپتیکی که در مدارهای کوتاه بکار گرفته می شود تکثیر گردد. یکی از طرحهای پیشنهادی در این مورد بردیفی از اشعه های لیزری (اکزایمر) مستقر در زمین به همراه عناصر اپتیکی که در مدار قرار دارند تاکید می کند.

هرلیزر اکزایمر مستقر در زمین، اشعه خود را به یک آئینه همزمان با زمین برابر با قطر پنج متر خواهد فرستاد و این آئینه بنوبه خود این اشعه را به یک «آئینه جنگی» در یک مدار کوتاه منعکس خواهد نمود. سپس آئینه جنگی این اشعه را بر راکتهای تقویتی در حال اوج گیری شوروی منعکس و متمرکز می نماید. مزیت اصلی این طرح این است که لیزرهای پیچیده و سنگین به همراه نیروگاههای اساسی تولید برق آنها بجای اینکه در مدار باشد، روی زمین قرار دارند.

اما با فرض اینکه این سیستم دارای کارکرد عالی باشد، باید مصرف نیروی برق آن را نیز برآورد کرد. این چنین عملی مفید است زیرا چشم اندازی از هزینه بسیار زیاد این طرح به دست می دهد. برآوردها برپایه اطلاعاتی است که تیم مطالعاتی «فلچر» فراهم کرده است. ظاهراً می توان پوسته یک «تقویت کننده» راتان حد سخت نمود که بتواند در مقابل ۲۰۰ مگاژول حرارت در هر متر مربع مقاومت کند با کمک یک آئینه همزمان با زمین به قطر پنج متر و یک آئینه جنگی، اشعه لیزری که در بالا توصیف شد می تواند یک هدف یکمتری را بر پوسته یک تقویت کننده در فاصله سی و نه هزار کیلومتری آئینه جنگی از بین ببرد انرژی آزاد شده در اینجا ۱۶۰ مگاژول است.

یک دفاع موفق علیه ۱۶۰۰ موشک باالستیکی قاره پیمای شوروی نیاز به مصرف انرژی برابر ۲۲۵/۰۰۰ مگاژول دارد و اگر زمان در دسترس برای خنثی کردن نیروی مهاجم صد ثانیه باشد و لیزرها دارای کارائی الکتریکی شش درصد باشند، نیروی برق مورد نیاز بیش از تولید سیمدنیروگاه برق هزار مگاواتی خواهد بود (یا شصت درصد بیش از تمام تولید نیروی برق فعلی در آمریکا).

این انرژی را نمی توان بلافاصله از نیروگاههای برق بدست آورد و باتکولوژی های موجود نیز نمی توان آنرا ذخیره نمود. بنابراین نیروگاههای ویژه جدیدی باید ساخته شود حتی اگر فقط برای چند لحظه مورد استفاده باشد. با توجه به هزینه ۳۰۰ دلار برای هر کیلو وات برق، سرمایه لازم فقط برای نیروی برق مورد نیاز چنین سیستمی بیش از صد میلیارد دلار خواهد بود! این برآورد کاملاً خوش بینانه است زیرا مبتنی بر این فرض ها است که تمام «تقویت کننده» ها را در اولین حمله می توان از بین برد، شوروی ها مرحله تقویتی موشکهای باالستیکی قاره پیمای خود را کوتاه نخواهند کرد، نیروی کلی موشکهای خود را توسعه نخواهند داد یا اقدامات لازم برای مقابله با این سیستم را تا پایان قرن جاری یعنی زمانی که این سیستم آماده بکارگیری می شود، نخواهند آموخت. البته هزینه کل سیستم که شامل لیزرها آئینه ها، گیرنده ها و کامپیوترهاست بسیار بیش از هزینه نیروگاه های تولید برق خواهد بود و در این مرحله که تکنولوژی مورد نیاز این سیستم هنوز بسیار جوان است نمی توان برآورد دقیقی از کل هزینه طرح داشت.

در زمینه فنی، در حال حاضر روشن ترین اشعه لیزری که بدست آمده است، اشعه مادون قرمز است که بوسیله لیزر شیمیائی تولید می شود که از «تیدروژن فلوراید» استفاده می کند. وزارت دفاع آمریکا در نظر دارد که یکنوع دو مگاواتی از این لیزر را تا سال ۱۹۷۸ تولید کند. با فرض اینکه لیزرهای تیدروژن فلوراید ۲۵ مگاواتی و آئینه های ۱۰ متری کاملاً اپتیکی بالاخره تولید خواهند شد، سلاحی وجود خواهد داشت که دارای «شعاع کشتار» ۳۰۰۰ کیلومتر خواهد بود. مجموع ۳۰۰ عدد از این لیزرها در مدارهای کوتاه اگر مطابق ساخت نظری خود بکار بردارند و اگر اقداماتی برای خنثی کردن آن بعمل نیاید، می تواند ۱۴۰۰ تقویت کننده موشکهای باالستیکی قاره پیمای شوروی را از بین ببرد. پس بنابر اطلاعات ارائه شده، طرح جنگ ستارگان در شرایط کنونی طرح میان رده و واقعیت است...

۴

در بخش (۳) این مقاله، عوامل فنی (سلاح های) را که ماهیت خطر هسته ای را تا پایان قرن حاضر تغییر خواهند داد و آمریکا فعالانه بر روی آنها مشغول تحقیق و عملیات است، بررسی کردیم. با آنکه هر یک از پنج پروژه مذکور، به استثنای ساخت و نصب موشک های میان برد «پرشینگ - ۲» و «کروز» با اشکالاتی تکنولوژیک مواجه است اما با توجه به احتمال بسیار در مورد رفع موانع فنی، این بخش از مقاله اساساً بر این فرض استوار است که ایالات متحده سرانجام موفق خواهد شد، پروژه های مذکور را کاملاً به مرحله بهره برداری و عملیات رسانده و آنها را در زمین، دریا و فضا مستقر سازد. بر این اساس لازم است پیامدهای نظامی، سیاسی و اقتصادی این تحول اساسی در عرصه رقابت تسلیحاتی را ابتدا از بخش تهجمی سیستم (چهار سلاح اولیه) بررسی کنیم.

در وهله اول، به وضوح مشخص است که روسها اجازه نخواهند داد که تمام نیروی موشکهای باالستیکی آنها در طی ده سال آینده کاملاً ضربه پذیر باشد و آنها هیچ کاری در این مورد نکنند. تعدادی انتخاب پیش روی آنهاست:

اول اینکه، تعداد زیادی از موشک های خود را می توانند در حالت آماده باش دائم نگه دارند و وجود «پرشینگ - ۲» واقعا آنها را مجبور به اینکار خواهد کرد. یعنی هنگامیکه کامپیوترهای شوروی هشدار رادارها را مبنی بر یک حمله دریافت دارند،

* تلاش آمریکا برای پیوند دادن

اقتصاد اروپای غربی و ژاپن به طرح

دفاع استراتژیک، خود عاملی برای

محدود ساختن توان اقتصاد این

کشورها محسوب می شود.

* سیاست خارجی ایران مصراً باید در

وهله اول کوششی را برای تأمین

هدف: اعلام خاورمیانه و جنوب آسیا و

اقیانوس هند به عنوان مناطق عاری از

سلاح های هسته ای بعمل آورد.

عقربه ها برای شلیک سیستم های موشکی که در معرض خطر هستند، حرکت درمی آیند و اگر اطمینانی وجود نداشته باشد که کدامیک از سلاح ها در معرض حمله است، بنابراین اجبار بیشتری در شلیک همه آنها وجود دارد. آمریکائیان این امر را عارضه «استفاده کن یا از دست بده» می نامند. لزومی نیست که خطرات این وضعیت را تشریح کنیم. فقط باید بدانیم که کامپیوترها نیز مانند انسانها اشتباه می کنند.

پاسخ دوم شوروی ها ممکنست در اوضاع و احوال مشتجنی اتفاق بیافتد که ناشی از ترس آنها از احتمال ضربه اول باشد زیرا که آمریکائیان توانایی تکنیکی انجام این

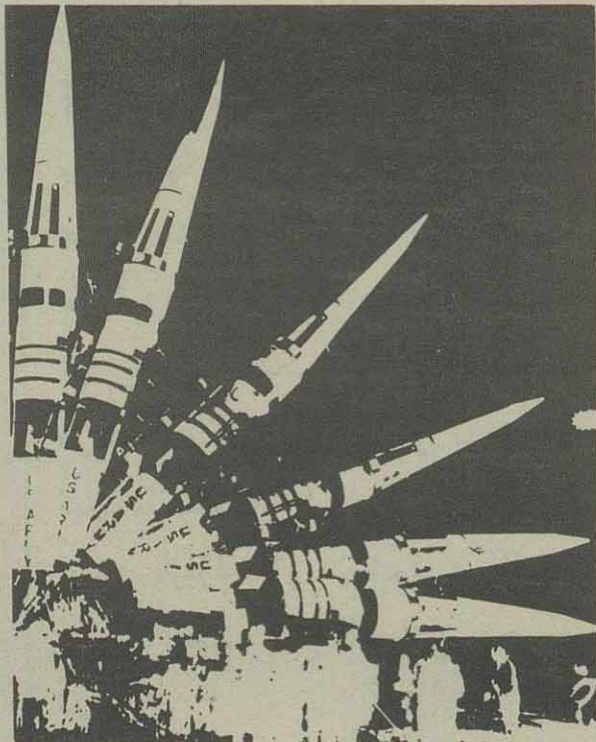
کار را دارند. روسها ممکنست آنقدر عصبی شوند که مبادرت به وارد کردن ضربه غافلگیرانه ای برای نابود کردن تا حد ممکن سیستمهای تسلیحاتی آمریکائی ها برای کاهش زیانهای ناشی از حمله آنها نمایند.

انتخاب سوم سخت تر و خطرناک تر از دو انتخاب قبلی است: روسها ممکنست بگویند تنها راه محافظت موشکهای قاره پیمایشان در مقابل آمریکا متحرک کردن آنهاست. آمریکا دقیقاً همین ایده را درباره موشک های «ام آکس» خود دارد. انگیزه چنین حرکتی کاملاً روشن است، اگر موشک ها در یک جا ثابت نباشند، طرف دیگر نمی داند آنها کجا هستند و نمی تواند مستقیماً به آنها حمله کند. اگر طرف مقابل نتواند موشک های شما را ببیند، محققاً نمی تواند آنها را بشمرد و اگر نشود موشکها را بشمرد، هیچکدام از طرفین پیمان های محدودیت سلاح های استراتژیک را امضاء نخواهند کرد، زیرا عامل بسیار مهم در پیمان های نظیر «سالت»، توانایی طرفین در برآورد و شمارش نیروی یکدیگر است. اگر هدف از انتقال دائمی راکت ها به اطراف، جلوگیری از فهمیدن محل استقرار آنها توسط دشمن و نتیجتاً جلوگیری از حمله به آنها باشد، مطمئناً طرف مقابل قادر به شمردن راکت ها هم نخواهد بود. برآیند چنین اوضاع و احوالی این خواهد بود که به مجرد اینکه هر دو طرف با یکی از آنها سیستم تسلیحات هسته ای اصلی خود را متحرک و قابل انتقال نمایند، پایان امکان دستیابی به یک پیمان محدودیت تسلیحات مانند «سالت» فرا خواهد رسید و حتی چنین موافقتنامه های محدودی در مورد کنترل تسلیحات، نیز عملی نخواهند بود و مطمئناً هیچ اقدامی برای خلع سلاح هسته ای از طریق مذاکره صورت نخواهد گرفت. از سوی دیگر، تداوم صعود رقابت تسلیحات هسته ای بین ابرقدرت ها خطر گسترش «افقی» تسلیحات را نیز افزایش می دهد، یعنی گسترش تسلیحات هسته ای به کشورها بیشتر و بیشتری عملی می شود. تنها مانع این نوع گسترش پیمان سیاسی «منع گسترش سلاح های هسته ای» است.

اما طرفداری از این پیمان نیز به اشکالاتی برخورد کرده است زیرا قدرت های هسته ای اصلی که امضاءکنندگان این پیمان هستند در اجرای ماده شش آن، یعنی انجام اقدامات موثر در جهت خلع سلاح هسته ای، با شکست مواجه شده اند. ازاینرو ما در مقابل پیشرفت هایی قرار داریم که اگر تداوم یابد، توقف رقابت تسلیحات هسته ای را غیر ممکن و غیر قابل بازگشت می کند.

اما در مورد پیامدهای بخش باصلاح «تدافعی» سیستم چند جانبه آمریکا یعنی پروژه «جنگ ستارگان» سخن بیشتری وجود دارد. با آنکه تکنولوژیهای موجود برای تکمیل «طرح دفاع استراتژیک» هنوز جوان است و استقرار کامل این سیستم حداقل تا سال ۲۰۰۰ میلادی طول خواهد کشید اما با فرض استقرار کامل چنین سیستمی، تحولات نظامی - سیاسی و اقتصادی مهمی روی خواهد داد که مختصراً بدانها اشاره ای می کنیم:

ابتدا این سوال مطرح است که آیا هیچ سیستمی از دفاع موشکی می تواند خطرناکبودی هسته ای را از بین ببرد؟ آیا چنین دفاعی آنگونه که ریگان و حامیانش

اظهار می دارند خواهد توانست رقابت تسلیحاتی استراتژیک را از بین ببرد و یا اینکه آنرا تشدید می کند؟ آیا برنامه ریگان نوید یک دنیای صلح آمیز وایمن را می دهد؟

اینها سئوالات پیچیده ای است که دارای ابعاد تکنولوژیک و سیاسی است. اگر رویای رئیس جمهوری آمریکا دنبال گردد فضا عرصه برخورد و کشمکش ها خواهد شد و یکی از دلایلی که طرح دفاع استراتژیک را برنامه «جنگ ستارگان» می نامند همین است. این واقعیت توسط رابرت کالبر مدیر «آژانس پروژه های تحقیقی پیشرفته دفاعی» در آمریکا بطور دقیقی بیان شده است. وی چندی پیش در گزارشی به «کمیته خدمات نظامی» مجلس نمایندگان آن کشور اظهار داشت: «این سیاست برای اولین بار نیاز به کنترل فضا به مثابه یک محیط نظامی را مورد توجه قرار می دهد. «واقعا و باتوجه به آسیب پذیری سیستم های فضایی، تسلط بر فضا توسط ایالات متحده، پیش شرط یک دفاع موشکی باالستیکی قابل اطمینان خواهد بود. به همین دلیل است که سیاست فعلی همچنین خواستار کسب تسلیحات ضدهماهواره ای توسط آمریکا است اما واقعیت این است که این تصور که ایالات متحده می تواند یک برتری نظامی را در فضا بوجود آورده و آنرا حفظ کند، چشم پوشی از درس مهمی است که دوران بعد از هیروشیما عرضه می کند و آن این است که یک پیشرفت تکنولوژیک کاملاً غیر قابل انتظار و عالی فقط می تواند یک برتری موقتی باشد... پس تنها نتیجه ای که بطور منطقی می توان انتظار داشت این است که هر دو ابرقدرت نهایتاً به سیستم های دفاعی ضدهموشکهای باالستیکی، در فضا دست یابند. کارایی اینگونه سیستم ها مشخص نیست و تعادل استراتژیک را متزلزل تراز آنچه که امروز هست می نماید. هر دو طرف نیروهای تهجمی خود را برای اطمینان از نفوذ به داخل سیستم های دفاعی ناشناخته رقیب گسترش خواهند داد و در آینده احتمال اینکه هر یک از طرفین برای کاهش خسارات، مرتکب حمله اولیه شود بسیار بیشتر از امروز خواهد بود. اینکه سلاح های مستقر در فضا می توانند دفاع قابل اطمینانی علیه موشکهای باالستیکی ارائه دهند یا نه مشخص نیست، ولی آنها قطعاً سلاحهای ضدهماهواره ای کاملی خواهند بود و از آنجا می توان برای نابودی ماهواره های «ارتباطی» و «هشدار اولیه» طرف مقابل استفاده نمود.

از سوی دیگر روشن شده است که یک دفاع فضایی قادر به خنثی نمودن موشک های «کروز» نیست که می توانند کلاهک هسته ای را با دقت کامل و مستقل از شعاع عملیات، به هدف راهنمایی کنند. بنابراین هر دو ابر قدرت در پی تکامل موشک های کروز می برخواهند آمد که از دریا پرتاب شود و بطور یقین این سلاحها در زمانی که سیستم های دفاعی موشکی فضایی، مستقر شود بخش عمده ای از نیروهای استراتژیک طرفین خواهد بود. این در حالی است که روسها، اقدامات متقابل فراوانی برای مقابله با یک طرح «دفاع موشکی مستقر در فضا» در اختیار دارند که برخی از آنها عبارتند از:

یک اقدام متقابل بسیار موثر، کوتاه کردن مرحله تقویتی موشک های تهجمی باالستیک شوروی، همانگونه که فلچر وهمکارانش امکان آن را تأیید کرده اند، می باشد که این امر احتمال طرح حثی سازی در «مرحله تقویتی» مبتنی بر لیزرهای

* آمریکا با تعقیب اجرای طرح

«جنگ ستارگان» شوروی را نیز

مجبور می کند که منابع مادی محدودتر

خود را صرف تحقیق و ساخت

سلاح های کند که مانع دستیابی

آمریکا به برتری استراتژیک گردد.

* طرح «جنگ ستارگان» در حالیکه اقتصاد

آمریکا را رونق می بخشد و صاحبان صنایع

بزرگ آمریکا را راضی می کند، در مقابل

قدرت و توان اقتصادی شوروی و متحدان

نظامی آن را کاهش می دهد و آثار تخریب

کننده ای در اقتصاد کشورهای بلوک شرق

پدید می آورد.

اشعه ایکس و اشعه های فرای خشی را به صفر می رساند. اقدامات، متقابل مؤثر دیگری حتی با سطح تکنولوژی موجود نیز عملی است. تمام این اقدامات برضف های ذاتی سیستم «جنگ ستارگان» تکیه دارد که از آن میان ۴ مورد قابل توجه است:

۱- اگر سلاح های تدافعی، ارزانتر از سلاحهای تهجمی نباشند، هر دفاعی را می توان با ساختن موشک های تهجمی بیشتر بی اثر کرد.

۲- سیستم دفاعی باید به هریشی که مانند یک «تقویت کننده» باشد، حمله ور گردد.

۳- اجزاء سیستم دفاعی مستقر در فضا بسیار بیشتر از موشک های باالستیکی بین قاره ای، که برای انهدام آن ها تعبیه شده اند، آسیب پذیر هستند.

۴- از آنجائیکه تقویت کننده و نه شعله های آن هدف هستند، طرح هایی که مبتنی بر اشعه مادون قرمز هستند، به آسانی فریب می خورند.

اقدامات متقابل را می توان به سه مقوله تقسیم نمود: آنهایی که تهدیدکننده هستند (از این نقطه نظر که بخاطر خطر ملی، نیاز بکارگیری یک سیستم دفاعی را افزایش می دهند) آنهایی که فعال هستند (بدین معنی که به خود سیستم های دفاعی حمله ور می شوند) و آنهایی که پوشیده یا متغیر هستند (از این نقطه نظر که سلاح های سیستم دفاعی را عقی می سازند) این تمایزات از نظر سیاسی و روانی بسیار مهم هستند.

تهدیدکننده ترین پاسخ به یک سیستم دفاع موشکی، مطمئن ترین و ارزانترین آنها یعنی افزایش بی حد و حساب موشک های باالستیکی قاره پیمای واقعی و ساختگی توسط شوروی است. بکارگیری چنین سیستم دفاعی به معنای نقض پیمان موشک های باالستیکی است که مطمئناً منتهی به کنار گذاشتن تمام محدودیت های توافق شده در مورد موشک های تهجمی می شود. از اینرو سیلوهای موشکی جدیدی ساخته خواهد شد که قسمت اعظم آنها می تواند سیلوهای ساختگی نسبتاً ارزانی باشد که در طول هزار کیلومتر تعبیه شود. سیلوهای ساختگی می تواند تقویت کننده های ساختگی موشک های باالستیکی قاره پیمای بدون کلاهک های گرانقیمت یا وسایل هدایت کننده آنها را در خود جای دهد. اینها از موشک های باالستیکی واقعی در مرحله تقویتی غیرقابل تمایز خواهند بود و یک حمله می تواند توسط تعداد زیادی از این مدلها آغاز شود و زمانی که سیستم دفاعی به کار خود پایان داد، موشک های واقعی وارد عمل شوند.

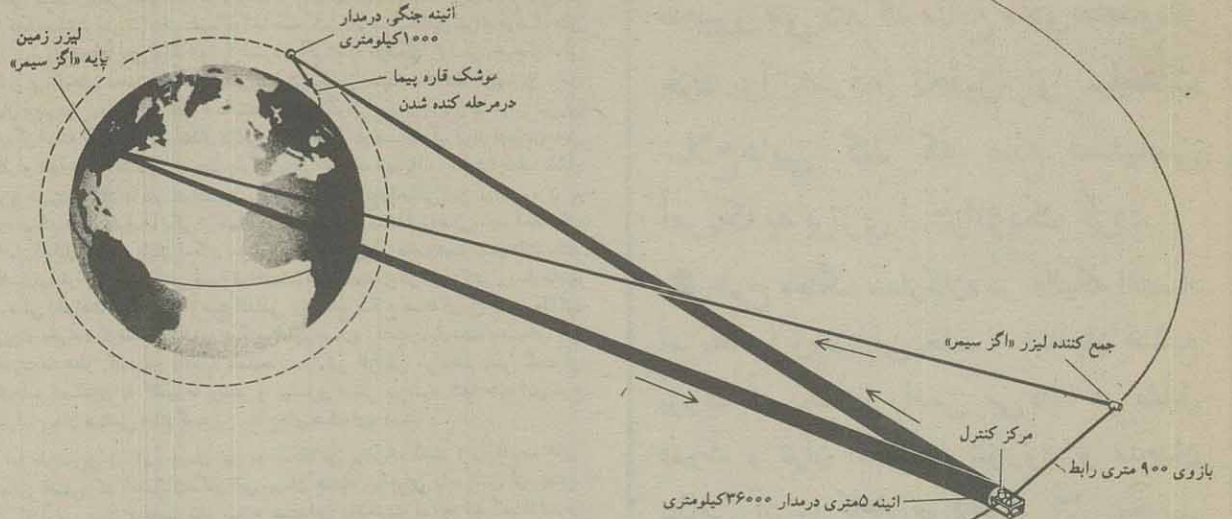
سخنگویان دولت ریگان گفته اند که طرح دفاع استراتژیک موجب ورود به دنیای «تدافعی» خواهد شد. در صورتیکه حرکت بطرف دفاع ضدهموشکی با کاهش اساسی در نیروهای تهجمی دو طرف ترکیب گردد، می توان چنین خوشبینی را داشت. این چنین ترکیب باید یکی یا هر دو شرط ذیل را دارا باشد: اولاً هر دفاع فضایی باید آنچنان قوی و همچنین ارزان باشد که افزایش سلاحهای تهجمی، توسط رقیب برای بی اثر کردن آن، عیب نظر برسد. شرط دوم وجود یک جو سیاسی است که پیمان های کنترل تسلیحاتی را در ابعادی بی سابقه عملی نماید. متأسفانه هیچکدام از این شرایط در چشم انداز نیستند. اما آیا واقعا آمریکا و شوروی خواهند توانست یک سیستم فضایی برای خنثی کردن یک حمله هسته ای را کامل کنند؟ چنین عامل در اینجا اهمیت زیادی دارد: اولاً اینکه چندین سال طول خواهد کشید تا تکنولوژیهای لازم به وجود آید، در اینصورت باز هم این تکنولوژی ها در مقابل اقدامات متقابل شناخته شده فعلی آسیب پذیر خواهند بود (و به همین دلیل است که هر دو طرف هنوز هم درگیر کوششهای طاقت فرسای برنامه «مدنرزیه» کردن استراتژیک» نیروهای تهجمی خود هستند) ثانیاً هر دو طرف در دنبال کردن دفاع ضدهموشکی، توانایی های ضدهماهواره ای متعادل فعلی خود را ناخواسته افزایش خواهند داد. ثانیاً و نهایتاً پیمان موشکی باالستیکی فعلی قربانی این توسعه خواهد شد.

این عوامل، موجب افزایش رقابت در عرصه سلاحهای استراتژیک خواهد شد و خود، ثبات در بازدارندگی متعادل را در یک بحران از بین خواهد برد. هر دو ابر قدرت نسبت به تغییر فرضی یا عملی در تعادل استراتژیک حساس بوده اند. دفاعی که نتواند مانع یک حمله تمام عیار باشد و فقط در مقابل حمله متقابل به در دنبال یک حمله غافلگیرانه انجام گیرد موثر باشد، خود به ویزه محرک و برانگیزنده خواهد بود. رهبران شوروی بارها خاطرنشان کرده اند که هر حرکت آمریکا در جهت یک سیستم دفاع موشکی فراگیر را بعنوان کوششی برای برتری استراتژیک قلمداد خواهند کرد و از هیچ کوششی برای جلوگیری از این برتری فروگذار نخواهند نمود و احقانه خواهد بود که این گفته را سطحی تلقی کنیم. محتمل ترین پاسخ شوروی به تصمیم آمریکائی مبنی بر دنبال نمودن «طرح دفاع استراتژیک» بر تحلیل های نظامی سنتی «بدترین مورد» استوار است. در این استدلال بجای بررسی شواهد موجود، توانایی های طرف دیگر را بیشتر از آنچه هست برآورد می کنند و توانایی خودی را دست کم می گیرند. در این مورد بخصوص، شورویها مطمئناً تأثیر تسلیحات دفاع ضدهموشکی ایالات متحده را بیشتر از آنچه هست در نظر می گیرند. در اینصورت انتخاب های فوری زیادی در پیش روی آنهاست: آنها می توانند موشکهای غول پیکر «اس اس ۱۸» خود را با تعداد بیشتری کلاهک هاو مدلها تجهیز کنند، آنها می توانند با اعمالی موشک های بکار گرفته شده باالستیکی قاره پیمای خود را حفظ کنند، آنها می توانند تقویت کننده های سریع الاشعاع بکار ببرند و می توانند مدلها فعلی موشک های قاره پیمای و کروزهای زیر دریایی های خود را افزایش دهند. این انتخاب اخیر از طرف برنامه ریزان آمریکائی که از شکستندگی سیستم دفاعی نوظهور خود بخوبی آگاهند، مورد قبول نخواهد بود و نتیجتاً افزایش موشک های تهجمی ایالات متحده برای جبران این اقدامات، اجتناب ناپذیر خواهد بود. حتی اگر هر دو طرف سیستم های دفاعی یکسانی از شخص ثالثی بخرند، بهر حال بر طبق تحلیل های محافظه کارانه نظامی، رقابت در تسلیحات تهجمی شدت افزایش خواهد یافت و به مجردیکه یکی از طرفین سلاح اشعه ای ضدهموشکی فضایی را بکار گیرد، احتمال خطر شدت افزایش می یابد. حتی اگر طرف دیگر در توانایی ضدهموشکی طرف مقابل مبالغه

طراحان پروژه «جنگ ستارگان» درصددند تا به شکلی که در این طرح نمایش داده شده، موشک های (ICBM) شوروی را بی اثر سازند:

به محض پرتاب موشک قاره پیمای شوروی، جمع کننده لیزر «اگزسیمر» مرکز کنترل زمینی لیزر مربوطه را آگاه می کند و این مرکز، یک شعاع متمرکز انرژی هدایت شده را به سوی مرکز کنترلی که اساس آن یک آنتنه ۵ متری کاملاً ایستیک (درمدار ۳۶۰۰۰ کیلومتری زمین) تشکیل می دهد می فرستد. این آنتنه شعاع انرژی هدایت شده را به سمت یک آنتنه جنگی که در ارتفاع ۱۰۰۰ کیلومتری زمین قرار گرفته است منعکس می کند که بر اثر انعکاس آن بدنه موشک قاره پیمای شوروی، در اثر فشار و گرمای انرژی هدایت شده مذکور منهدم شده و کلاهی مستقر در موشک نیز منهدم می شود. متخصصین معتقدند تمامی این عملیات، باید طی ۱۰۰ ثانیه (در مرحله تقویتی پرتاب موشک) انجام شود.

بقیه از صفحه قبل

ماهیت در حال تغییر خطر هسته ای

(۲) - مقاله پرفسور پتس بخشی اساسی از کتاب «بحث در مورد خلع سلاح» است. این کتاب که حاوی چند مقاله در مورد مسائل رقابت هسته ای است توسط انتشارات «راتلج و کگان پل» در سال ۱۹۸۲ منتشر شده است.

(۳) - موشک قاره پیمای بالستیک (ICBM) : این سلاح، موشکی است که از نقطه ای در دریا یا خشکی بر علیه هدفهایی بر روی کره زمین پرتاب می شود. چنین موشکی ابتدا به حداکثر ارتفاع خود، که خارج از جو کره زمین قرار دارد، می رسد و آنگاه به کمک نیروی جاذبه زمین متوجه هدف خود بر روی زمین می شود. موشک های بالستیک دارای بردی معادل ۱۰/۰۰۰ کیلومتر (و حتی بیشتر) هستند. این موشک ها در ضمن پرتاب به خارج از «جو» از قوانین «آئرد پنامیک» پیروی نمی کنند. فاصله زمانی که موشک ها، از خروج از «سیلو» تا اصابت به «هدف» های دشمن، تنها ۳۰ دقیقه است.

(۵) - برای درک این نکته که چرا «دقت» برای یک موشک بالستیک قاره پیمای (و یا هر موشک دیگری) همه چیز است، توجه به نکات فنی لازم و ضروری است. عامل «دقت» در فرمول های ریاضی محاسبه احتمال نابودی یک سیلوی موشکی، نقش اساسی دارد و یک ضریب درجه اول در افزایش میزان قدرت کشتار کلاهک است. برای درک بهترین مطلب باید به فرمول های زیر توجه کنید:

«انستیتوی پژوهش صلح» در استکهلم، مؤسسه «سیبری» نشان داده است که امکان پذیر است احتمال نابودی یک سیلوی موشکی را با یک کلاهک، محاسبه نمود. فرمول آن بدین ترتیب است:

$$PK = 1 - \exp[-(K/24(H))^{1/2}]$$

این فرمول احتمال نابودی یک سیلو توسط یک موشک را اندازه می گیرد و در آن PK احتمال نابودی، K قدرت کشتار کلاهک و H سختی سیلو است. قدرت کشتار با قدرت انفجاری (Y) و دقت (Y) در فرمول زیر مرتبط می شود:

$$K = (Y/24)^{1/2}$$

این درحالی است که H نشان دهنده سختی سیلو یا حداکثر فشاری است که می تواند تحمل کند، F(H) ضریب اشتباه عددی است که به H یا سختی بستگی دارد. توجه کنید که در معادله دوم، Y به مگاتن است و R مایل دریایی است (هرمایل دریایی ۱۸۳۶ متر است).

معادله اول زمانی معتبر است که سیستم موشکی که کلاهک را پرتاب می کند دارای ضریب اطمینان کامل باشد، یا در نظر گرفتن ضریب اطمینان موشک، این معادله باید اندکی تعدیل گردد یعنی: (سوم)

$$PK = m(1 - \exp[-(K/24(H))^{1/2}])$$

در اینجا M ضریب اطمینان موشک است. برای مثال اگر گفته شود که ضریب اطمینان یک موشک ۰/۸ است، باین معنی است که بطور متوسط از هر ده موشک پرتاب شده، هشت عدد آنها به منطقه هدف اصابت خواهد کرد.

اگر سیلوی مورد نظر با تعداد n موشک مجهز کلام با ضریب اطمینان m، مورد «جمله» قرار گیرد که هر کدام حامل کلاهکی با قدرت کشتار K باشند، احتمال نابودی سیلو با فرمول زیر نمایش داده می شود:

$$PK = 1 - (1 - m(1 - \exp[-(K/24(H))^{1/2}]))^n$$

برای اینکه بتوانید مثالی را که خودتان می خواهید حساب کنید احتیاج به یک فرمول دیگر یعنی ضریب اشتباه (PH) دارید:

$$PH = \frac{1}{2} \left(\frac{Y}{24} \right)^{1/2} \left(\frac{H}{1000} \right)^{1/2} \left(\frac{F(H)}{1000} \right)^{1/2}$$

در آن PSI همان بوند برهانیج مربع است. مطالب بالا را می توان برترتیب زیر خلاصه کرد:

● احتمال نابودی یک سیلو با استحکام معین بستگی به K یعنی قدرت کشتار یک موشک دارد. هرچه مقدار K افزایش یابد، احتمال نابودی موشک طرف مقابل افزایش می یابد.

● K بستگی دارد به Y یعنی قدرت انفجار و R یعنی دقت، پس با دقت بیشتر می توان نتیجه بهتری از قدرت انفجار بیشتر بدست آورد. برای مثال، افزایش ده برابر در قدرت انفجار، عامل K را حدود چهار برابر می کند، درحالی که افزایش ۱۰ برابر در دقت، عامل K را به ۱۰۰ برابر می رساند.

● احتمال نابودی یک موشک هیچگاه نمی تواند بزرگتر از ضریب اطمینان آن موشک باشد. باین معنی که بموازاات افزایش دقت موشک و حصول قدرت کشتار بیشتر، حصول ضریب اطمینان (۱/۱۰۰) اهمیت بیشتری می یابد.

● حمله به سیلوی مذکور با چندین کلاهک بطور قابل ملاحظه ای می تواند احتمال نابودی را افزایش دهد. برای مثال، اگر احتمال نابودی برای یک کلاهک ۰/۹ (۹۰٪) باشد، احتمال نابودی برای سه کلاهک ۰/۹۹۹ (یا ۹۹/۹ درصد) است. این امر اهمیت تعداد و وقت را برای توانایی «نیروی متقابل» نشان می دهد.

(۶) - مارو = عبارت است از سیسی که به یک موشک بالستیک چند کلاهکه، و هر یک از کلاهک های آن، قابلیت چرخش و مانور کامپیوتری می دهد. این سیستم، از سیستم «میرو» که در اواسط دهه ۱۹۷۰ وجود آمد بسیار پیشرفته تر است. در سیستم میرو موشک دارای چند کلاهک مستقل است اما کلاهک ها فاقد قدرت مانور و چرخش براساس طرح های کامپیوتری می باشند.

(۷) - این بخش از مقاله ما، براساس مقاله منتشر شده در نشریه علمی «ساینفیک آمریکن» شماره اکتبر ۱۹۸۴ برشته تحریر درآمده است. مقاله ای که در این شماره از نشریه میرو، مرجع ما بوده است تحت عنوان «دفاع موشکی مستقر در فضا» است که توسط چهار دانشمند آمریکایی که خود در پروژه «جنگ ستارگان» شرکت داشته اند بنام های هانس پت، ریچارد گاروین، کورت گات فراید و هنری کندال برشته تحریر درآمده است.

* تنها سرمایه لازم برای احداث

نیروگاههای برق مورد نیاز در طرح

جنگ ستارگان ریگان، بیش از صد

میلیارد دلار خواهد بود.

* پروژه «جنگ ستارگان» که تنها

هزینه احداث نیروگاههای برق مورد

نیاز سیستم های لیزری آن نزدیک به

صد میلیارد دلار می شود، در اقتصاد

آمریکا یک مفر حیاتی محسوب

می شود.

شوروی پدید می آورد و در نتیجه سیاست خارجی بلوک سوسیالیست را دچار محدودیت های بنیادی می سازد. این درحالی است که آمریکا با استقبال از کاهش بهای نفت، زمینه اقتصادی طرح مذکور یعنی تسریع رشد و کاهش توتر را در غرب فراهم آورده است. از سوی دیگر، تلاش آمریکا برای پیوند دادن اقتصاد اروپای غربی و ژاپن به طرح دفاع استراتژیک، خود عاملی برای محدود ساختن توان اقتصاد این کشورها نیز محسوب می شود. در همین حال، آثار سیاسی نظیر تغییر چهره کنونی قاره اروپا از یک تقسیم بندی سنتی ناشی از قراردادهای «پالت» به اروپائی واحد و خارج از نفوذ شوروی نیز از دیگر اهداف چتر فراگیری است که آمریکا در صدد برافراشتن آن بر سر متحدین خود در گوشه و کنار جهان است. با توجه به پیامدهای نظامی، سیاسی و اقتصادی طرح «دفاع استراتژیک» ریگان بنظر می رسد این طرح بعنوان یک مشی سیاسی اساسی، طی سال های آتی، دنبال شود و بناچار اتحاد جماهیر شوروی نیز با فاصله ای اندک آن را دنبال کند و آنچه که در این میان به هیچوجه مورد توجه نهادهای سیاسی دو قدرت عمده جهانی و به ویژه آمریکائیها قرار نمی گیرد، احتمال بسیار در تولد فاجعه انگیز سیستمی است که برخی نهادهای سیاسی و علمی و اداری از کنترل کامل و عملکرد نهایی آن بشدت نگران هستند.

۶

با خواندن این مقاله، شاید برخی از ما به واقعیت خطری که جامعه بشری را در عصر رقابت هسته ای تهدید می کند نزدیکتر شده باشیم. با آنکه طی سالهای اخیر «گسترش افقی» سلاح های هسته ای تسریع شده است و حتی برخی کشورهای کوچک جهان نیز در زمینه دستیابی به بمب اتمی تحقیقاتی انجام داده اند، لیکن متأسفانه جو اغلب جوامع جهان سوم، به دلیل اطلاعات سیاسی - نظامی و اقتصادی گوناگون، چندان کمتری از توجه به مساله خلع سلاح هسته ای، اعمال می شود و این تصور بصورت یک انگاره ذهنی متعارف در آمده است که زیستن در جهانی که ۵۰/۰۰۰ موشک حامل کلاهک هسته ای در آن وجود دارد خطری نداشته باشد. اساس این انگاره آن است که طی تولد عصر اتم تا امروز، تنها دو بار (و آنهم در جریان یک جنگ مهیب جهانی) از سلاح هسته ای استفاده شده است. این ذهنیت عملاً مانع از توجه انسانی به موضع خلع سلاح می شود و در نهایت تلاش جامعه جهانی و جنبش های صلح در گوشه و کنار جهان را برای «زیستن درجهانی عاری از سلاح های هسته ای» غنیم می سازد. آری طی عصر اتم تنها دو بمب کوچک اتمی را بر روی نژاد زرد عملاً آزمایش کرده اند و بقیه سال ها به انبار کردن آنها و آویزان نمودن سلاح ها در «دکور نمایش جهان» اکتفا نموده اند، اما چه کسی منکر این حقیقت است که آویختن سلاح به دیوار صحنه ای که نمایشی در آن برگزار می شود، بدون منظور صورت می گیرد. مثالی می گوید «سر انجام از سلاح هایی که بر روی دیوار صحنه نمایش آویزان شده است، در پرده ای از آن استفاده خواهد شد.»

با توجه به موقعیت ویژه خاورمیانه و جنوب آسیا که عبارتست از دستیابی اسرائیل به سلاح هسته ای، تلاش برخی از کشورهای عربی در زمینه تحقیقاتی که می تواند منجر به تولد سلاح هسته ای گردد، انفجار هسته ای هند در سال ۱۹۷۴ و کوشش های پراکنده و

نکند، با اینحال این چنین سیستمی را بعنوان خطری عاجل برای ماهواره های استراتژیک خود تلقی خواهد کرد. سپس استراتژی «پرتاب بمحض هشدار» ممکن است اجتناب ناپذیر بنظر برسد و ممکن است کوششهایی برای قراردادن مین های فضایی در مسیر سلاح های ضدماهواره ای، صورت گیرد. این اقدام اخیر، خود ممکن است موجب یک درگیری شود. این سیستم ضدماهواره ای اگر توانایی انجام مأموریت اولیه خود را داشته باشد، باید بتواند از فاصله زیاد یک مین فضایی را نابود کند. مختصراً اینکه در یک جو سیاسی خصومت آمیز، حتی وجود «حسن نیت» در ایجاد یک دفاع استراتژیک، می تواند انگیزه ای برای جنگ باشد.

کابینه ریگان که در معرض انتقادات زیادی بوده است اخیراً سهمیه کمتری از آنچه که ابتدا توسط وی پیشنهاد شده بود به «طرح دفاع استراتژیک» اختصاص داده است. یکی از مواردی که عنوان می شود اینست که این طرح، صرفاً یک کوشش تحقیقی است و در مورد بکارگیری آن تا چندین سال آینده، تصمیم گیری نخواهد شد. اما برنامه های تحقیقی نظامی معمولاً از «اطاق بیضی» کاغذ سفید اعلام نمی شود و تخصیص ۲۵ میلیارد دلار به یک برنامه تحقیقی ۵ ساله نظامی، بدون تعهد بکارگیری آن تاکنون بی سابقه بوده است. برنامه ای با این همه توجه، احتمالاً از طرف شوروی بعنوان یک خط مشی سیاسی اساسی تلقی خواهد شد.

یکی از موضوعاتی که در مورد این برنامه عنوان می شود اینست که طرح دفاع استراتژیک برای باز دارندگی هسته ای است. بهر حال، این نقش مستلزم یک سیستم دفاع از اهداف مشخص و دقیق است و نیازی به سلاح فضایی ندارد. در برخی موارد نیز گفته می شود که حتی یک سیستم ضد موشکی ناکامل خسارات وارده به آمریکا را محدود خواهد کرد. در حالی که عکس این گفته بیشتر صادق است زیرا، این سیستم منجر خواهد شد که نیروی مهاجم شهرهای بزرگ را هدف قرار دهد که در اینصورت این شهرها حتی با وجود یک سیستم دفاعی با کار کرد خیلی بالا نیز نابود خواهند شد.

گزارشی بعنوان «دفاع موشکی در فضا با انرژی هدایت شده» که در اوایل سال ۱۹۸۴ توسط «دفتر برآوردهای تکنولوژیکی کنگره» منتشر شد و توسط آشتوت کارتر از (MIT) که یک تحلیلگر سابق وزارت دفاع آمریکا بوده و دسترسی کاملی به اطلاعات طبقه بندی شده در این مورد داشته است نگاشته شده، چنین می گوید: این چشم انداز که تکنولوژی «جنگ ستارگان» توسعه و تحول بعدی آن موجب یک سیستم دفاعی کامل یا نزدیک به کامل خواهد شد... آنچنان دور از ذهن است که نباید آنرا بعنوان اساس سیاست ملی یا انتظارات عمومی، قرار داد. عده ای از دانشمندان آمریکایی نیز بر اساس برآوردهایشان از موضوعات تکنیکی، کاملاً با این نتیجه گیری موافقت.

در نظر آنها عملکرد سنوال بر انگیز این سیستم دفاعی و تمام آنچه که در توصیف آن گفته می شود و توانایی آن بعنوان یک سیستم ضد ماهواره ای، لطافات سختی به امنیت ایالات متحده وارد خواهد کرد.

۵

با توجه به چنین برآوردهایی که اصولاً در جامعه عملی و نهادهای سیاسی ایالات متحده آمریکا در مورد پروژه «جنگ ستارگان» مطرح است، این سوال اساسی پیش می آید که چرا دولت و بخشی از حاکمیت سیاسی آن کشور (که دست راستی ترین حاکمیت ها طی نیم قرن اخیر در آمریکا محسوب می شوند) در مورد اجرای طرح جنگ ستارگان این چنین اصرار دارند و بودجه تحقیقاتی و عملیاتی قابل توجهی را بدان اختصاص داده اند.

پاسخ های متفاوتی می توان برای این سوال فراهم کرد اما اساس مهمترین این پاسخ ها معطوف پیامدهای اقتصادی «طرح دفاع استراتژیک» ریگان است. پروژه طرح دفاع استراتژیک (که تنها هزینه احداث نیروگاههای برق مورد نیاز سیستم های لیزر آن نزدیک به صد میلیارد دلار می شود) در اقتصادی نظیر اقتصاد آمریکا یک مفر حیاتی محسوب می شود. اقتصاد آمریکا که خصوصاً پس از دو جنگ جهانی در قرن اخیر، بنحوی باور نکردنی در پیوند با بخش های صنایع و مجتمع های نظامی قرار گرفته است، بدون استفاده از فرصت هایی که پروژه «جنگ ستارگان» تا پایان قرن جاری فراهم می کند نمی تواند به «رشد» و «توسعه» خود ادامه دهد. صنایع بزرگ» بعنوان بخش اساسی در جامعه اقتصادی ایالات متحده سودهایی سرشاری از اجرای این طرح خواهند برد و تنها بعنوان نمونه، هزینه کردن صد میلیارد دلار طی کمتر از دو دهه در صنعت برق و انرژی ایالات متحده، نشان دهنده سودهایی سرشاری است که کمپانیهای تولید کننده قطعات صنایع نیروزا کسب خواهند نمود و این درحالی است که محاسبه دیگر هزینه های این طرح (در بخش های تحقیقی، عملیاتی و ساخت) درحال حاضر پذیر نیست. اقتصاد جنگی آمریکا (که صاحبان صنایع بزرگ آن را پی ریزی کرده اند) بدون طراحی چنین پروژه هایی نمی تواند به حیات خود ادامه دهد و دولت ریگان (با وجود اختلافات تاکتیکی با صاحبان صنایع بزرگ آمریکا) بهترین شیوه برای توجیه اجرای طرح «دفاع موشکی فضا پایه» را در اختیار دارد یعنی تصمیم دولت آمریکا به نوسازی صنایع نظامی آن کشور، نظیر ساخت «ام اکس» بجای موشک های «مینت من» به تنهایی برای ادامه حیات مجتمع های صنعتی - نظامی کافی نیست. از سوی دیگر، ایالات متحده با تقویت اجرای طرح «جنگ ستارگان» اتحاد شوروی را نیز مجبور می کند که منابع مادی محدودتر خود را صرف تحقیق، ساخت و عملیاتی کردن سلاح هایی که مانع دستیابی آمریکا به برتری استراتژیک گردد، بنماید. بنابراین، طرح جنگ ستارگان درحالی که اقتصاد آمریکا را رونق می بخشد، رشد آن اقتصاد را تسریع می کند، اقتصاد متحدان نظامی آن کشور را درگیر طرح دفاع فراگیر «جهان ازاده» می سازد و صاحبان صنایع بزرگ آمریکا را که عمدتاً ستادهای فرماندهی در نیویورک مستقر است راضی می کند... در مقابل قدرت و توان اقتصادی شوروی و متحدان نظامی آن کشور را کاهش داده، آثار تخریب کننده ای در اقتصاد ملی کشورهای بلوک شرق و خصوصاً

واتیکان: گامی دیگر بسوی اسرائیل

از سیدهادی خسروشاهی

دورنمای روابط دنیای اسلام با مسیحیت کلیسا.

پاپ ژان پل دوم، رهبر کاتولیک های جهان، در کتبه یهودیان رم حضور یافت و این نخستین دیدار یک پاپ، در طول تاریخ مسیحیت، از یک معبد یهودی بود... البته پاپ در این دیدار، فقط به برگزاری مراسم تشریفاتی نپرداخت، بلکه علاوه بر گفتگوی خصوصی با «والیوتوف» خاخام یهودیان، سرودی هم به زبان «عبری» خواند و در سخنرانی خود گفت: «قوم یهود قرن‌ها در فشار و دچار مشکلات بوده و امروز، عصر اعمال زور و فشار بر یهودیان بسرآمده است...» در این گفتار، که شباهت بی کم و کاستی به گفته های باند تروریست حاکم بر فلسطین اشغالی دارد، هیچگونه سخنی از «پایان عصر فشار و ستم بر مردم فلسطین» به میان نیامده است، چرا که ظاهراً در غرب، نه در کلیسا ها و نه در پارلمانها و نه در وجدانها، جانی برای مطرح ساختن این قبیل سخنان وجود ندارد. و این خود مردم فلسطین و دیگر مسلمانان هستند که باید بابتید مسلحانه و آشتی ناپذیر خود، پایان این عصر را اعلام کنند... که بی تردید، سرانجام چنین نیز خواهد شد.

... البته محافل و واتیکان سعی دارند که باین دیدار جنبه «مذهبی» خالص، بدهند و در همین رابطه هم «کاردینال کازا اورلی» صدراعظم - و یا آقای «سلوسترینی» وزیر خارجه واتیکان - در این دیدار، همراه پاپ نبوده، بلکه شخصیت های دیگری مانند «کاردینال آرچگری» فرانسوی و رئیس کمیسیون صلح و عدالت، که به ایران نیز - برای دیدار اسرای عراقی - سفر کرده بود، پاپ را همراهی کردند. ولی بی شک، یک فرداگاه از امور واتیکان و آشنا با خط مشی سیاسی آن، نمی تواند قبول کند که این دیدار، بدون «بازده سیاسی» در پروسه عادی سازی روابط واتیکان و اسرائیل (باند تروریست اشغالگر قدس) باقی خواهد ماند. بلکه می توان با قاطعیت نظر داد که پس از زمینه سازی های قبلی، پاپ با این اقدام خود آخرین گام را برقراری روابط رسمی و علنی با آنچه که «اسرائیل» نام می نهند، برداشته و راه را بظاهر هموار ساخته است.

تصریحات «والیوف تواف» خاخام یهودیان رم که یک صهیونیست شناخته شده در اروپا است - در مورد اینکه این دیدار می تواند مقدمه جدی برای شناسایی اسرائیل از طرف واتیکان باشد می تواند بظاهر یک شاهد عادی تلقی شود. ولی اگر بدانیم که همین خاخام، فعالیت های بی گری را برای انتقال بقیه یهودیان «فلاشا» از اتیوپی به اسرائیل، در سراسر اروپا به عهده دارد و حتی دولت ایتالیا را در این زمینه تحت فشار قرار داده است و عناصر ارتجاعی در حاکمیت ایتالیا، مانند «اسپادوسینی» وزیر دفاع فعلی ایتالیا هم او را پشتیبانی می کند، و یا اگر بدانیم که: «والیوف تواف» این صهیونیست تمام عیار ایتالیایی، حتی برای انتقال یهودیان روسیه به اسرائیل، از آمریکا و دولت های اروپائی وابسته، می خواهد که شوری را تحت فشار سیاسی - اقتصادی مجبور سازند که به مهاجرت یهودیان روسی، تن دردهند... در این صورت می توانیم موقعیت واقعی و چهره پشت پرده او را، در رابطه با محافل امپریالیستی - صهیونیستی، کاملاً به دست آوریم و بشناسیم و سپس، دیدار خصوصی پاپ با وی، انهم در «کتبه یهودیان»، را یک دیدار عادی و ساده مذهبی تلقی نکنیم که اگر چنین بود، بی مناسبت نبود که به احترام پاپ، «والیوف تواف» به کلیسای «سنت پیترو» می رفت و سرودی به زبان لاتین می خواند... و کمی هم میل می نمود...

و شاید در اینجا بی مناسبت نباشد که بدانیم در همین ایام - «کاردینال پال زینی»، مراسم خاص مذهبی اسقف شدن «داویدمار یاخار» - یهودی ۳۱ ساله برزیلی با شناسنامه اسرائیلی - را برگزار نمود و اعلام داشت که وی، پس از اتمام درس خود در رشته الهیات، و پذیرفتن مسیحیت در ایتالیا، به جرگه روحانیون «فرانسیکان» پیوسته است... این یهودی سابق (...) که مادرش کارمند سفارت اسرائیل در برزیل بود، برشش زبان تسلط کامل دارد و به علت «مزیت های خاص خود از جمله تسلط بر زبان لاتینی، آینده درخشانی در به دست آوردن مقام ویزه در میان روحانیون کاتولیک را خواهد داشت...» البته از هیچگونه کوششی هم برای همکاری بیشتر بین مسیحیان و قوم یهود، فروگذار نخواهد کرد.

... و باز اگر اشاره کنیم که زمینه سازی های چندین ماهه ای، در سطح کلیساهای اروپا، در این رابطه برگزار گردید و پدران روحانی، مطالب بخشنامه واری را، برای پیروان خود در کلیساها تکرار نمودند که: «جداکردن یهودیان از تاریخ تمدن بشری، در واقع نادیده گرفتن ریشه مسیحیت است و روی همین اصل باید تصدیق کرد که پیوند بین خدا و قوم یهود، همچنان برقرار و استوار است».

... و اگر بیافزاییم بر اینها، حضور جناب «شولتز»، وزیر خارجه آمریکا در واتیکان را، که ناگهان عاید زوآده شده و پس از دیدارهای ویژه با مقامات واتیکان، بطور رسمی در مراسم مذهبی عید پاک در کلیسای سنت پیترو شرکت نموده و همصدا با پدران روحانی، بطور دستجمعی برای «صلح و عدالت... دعا خوانده اند - و چند روز بعد هم برای عملی تر و عمیق تر شدن پایه های این صلح و عدل، حمله بریلی آغاز شده است در این صورت می توان این دیدارها را و دعاها را و سرودها را، بی ارتباط با حوادث دیگر دنیا ندانست.

شگفت آورتر آنکه در اوج عادی جلوه نمودن این دیدار، توسط محافل واتیکان، طرف دیگر قضیه، یعنی خاخام «والیوتوف» در مصاحبه مطبوعاتی خود در رم، رسماً اعلام داشت که در این دیدار از پاپ خواهد خواست که اسرائیل را برسمیت بشناسد و برای همیشه به دشمنی مسیحیان و یهودیان خاتمه دهد. و افزود: «بدین ترتیب یک مرحله تاریخی در زیر پرچم مساوات و احترام به ملتی که مسیحیت در دامن آن پرورش یافته است، آغاز می گردد و ما آمادگی کامل خود را برای همکاری همه جانبه در زمینه های مشترک اخلاقی، دینی و اجتماعی که بشریت را بسوی عدالت و صلح و ایمان سوق دهد، اعلام می داریم و هرگز فراموش نخواهیم کرد که این دیدار، به کاتولیک ها ثابت خواهد نمود که قوم یهود، همان ملت ملعونی که مسیح را کشتند، نیستند».

پس این دیدار، برای آغاز همکاری همه جانبه به وجود آمده و آقایی می خواهند این

تحریف تاریخ و نشر آن بعنوان «سند» و

حق دادن به گروهی صهیونیست بیگانه از قوم یهود، برای استمرار اشغال فلسطین، مساله ای نیست که یک میلیارد مسلمان جهان، آنرا «حق واتیکان» بدانند.

بار با کمک یکدیگر - و بشریت را بسوی عدالت و صلح و ایمان سوق بدهند... همانطور که نمونه روشن آنرا در لبنان دیده ایم و هنوز هم می بینیم، «فلاتهای مسیحی» با همکاری صهیونیستهای مقیم فلسطین، از ۱۲ سال پیش قتل عام مردم مسلمان لبنان را آغاز کرده اند، و در تهاجم و شیشهانی نیروهای رسمی اشغالگر قدس، یک

قلم هفتاد هزار انسان غیرنظامی، ام از زن و مرد، پیر و جوان، در لبنان قتل عام شدند و هواپیماهای ساخت آمریکا، بمب های «حامل صلح و عدالت و ایمان» را بر سر مردم بی دفاع لبنان ریختند و همه مردم دنیا در تلویزیونهای خود، شاهد این قتل عام وحشیانه

و ضدبشری صهیونیستها بودند و در این مدت، سیاست پیشگان بی همه چیز غرب که هیچ، بلکه مقامات روحانی واتیکان هم، هیچگاه حتی برای یک بار هم این جنایات فاشیستی باند تبهکار حاکم بر فلسطین را نه تنها بطور رسمی تقبیح نکردند، بلکه دست مسئولین اصلی این جنایات ضدبشری را هم در ملاقاتهای خود فشرده و با آنها، در زیر عکس مریم و مسیح، بیادگار عکس گرفتند. تا مرهمی بر دل خونین بازماندگان قتل عام صبرا و شاتیلا باشد. البته در مقابل، بخوبی بخاطر داریم که رهبری کاتولیکهای جهان، برای کشته شدن یا مرگ یک پیرمرد آمریکائی، در جریان گروگان گیری کشتی ایتالیائی، در ضمن سخنرانی رسمی خود، ضمن «تقبیح تروریسم»، اظهار فرمودند که «اندوه و غم در این فاجعه دل ایشان را به درد آورده است»...

... ولی باز، به دنبال این حادثه، و درست چند روز بعد از آن، کشته شدن بیش از یکصد انسان بی گناه تونس و فلسطینی، در حمله هواپیماهای صهیونیست ها به تونس، دل کسی را به درد نیآورد. و از «تقبیح تروریسم» هم سخنی به میان نیامد. تا مفهوم تروریسم در غرب مسیحی، برای عموم روشن گردد.

و همین ده روز قبل، در روز عید پاک باز پاپ بطور رسمی، ضمن تقبیح «تروریسم» موضع دولتهائی چون لیبی و نیکاراگوئه را، که دشمن آمریکا هستند، رد کرد، ولی تا امروز، در تقبیح تروریسم دولتی آمریکا، که با حمله شبانه به شهرهای لیبی باعث کشتار دستجمعی مردم مسلمان آن شده است، هیچ سخنی بر زبان نیآورده اند.

* پاپ ژان پل دوم رهبر کاتولیکهای جهان طی دیدار از یک معبد یهودی و خواندن سرودی بزبان عبری اعلام نموده: «قوم یهود قرن‌ها در فشار و دچار مشکلات بوده و امروز، عصر اعمال زور و فشار بر یهودیان بسرآمده است».

دیدار صهیونیستها از واتیکان:

پس از «گلدامیر»، دومین به اصطلاح نخست وزیر اسرائیل که با یک «پاپ» ملاقات می نمود، «شمعون پرز» بود که یک سال واندی پیش، در «مقر مقدس پدر روحانی» به دیدار او شتافت. البته واتیکان هیچگاه پس از ملاقاتها و مذاکرات رسمی، بیانیهای مشترک و یا حتی توضیحی در باره موضوع گفتگو، منتشر نمی سازد... گویا که فقط دعا می خوانند. اما «شمعون پرز» پس از دیدار خود با پاپ، این سد را شکست و در یک مصاحبه مطبوعاتی در رم، اعلام نمود که «احتمال دارد پاپ از «اورشلیم» پایتخت اسرائیل دیدار کند».

ولی این گفتار، با تکذیب دیپلماتیک واتیکان «که سخن پرز یک برداشت شخصی است»، روبه روشد.

اینجانب در آن ایام، بعنوان نماینده رسمی جمهوری اسلامی، به دیدار «آقای سلوسترینی»، وزیر امور خارجه واتیکان رفتم و ضمن اعلام ناراحتی ملل مسلمان جهان، به ویژه مردم جمهوری اسلامی ایران از این نوع ملاقاتها و نتایج احتمالی آن در برسمیت شناختن «اسرائیل» از طرف واتیکان، درباره نتایج طبیعی و بعدی این امر، در رابطه با روابط سیاسی دنیای اسلام با واتیکان، «هشدار» دادم.

«عالیجناب سلوسترینی»، در این دیدار به من اطمینان داد که اصولاً موضوع برسمیت شناختن اسرائیل مطرح نشده، بلکه سخن از وضع بیت المقدس در میان بوده که برای «مقر مقدس» چونگی اداره آن و آزادی مسیحیان، مسلمانان و یهودیان در انجام امور مذهبی خود، از اهمیت خاصی برخوردار است.

دو سه ماه از دیدار «پرز» نگذشته بود که شبکه تلویزیونی آمریکا گزارش داد که «زودی واتیکان اسرائیل را برسمیت خواهد شناخت»، و خبرگزاریها نیز این خبر را در سطح جهانی، پخش کردند، و اینجانب، باز بلافاصله، در ملاقات با «کاردینال کازارولی» - صدر اعظم و شخصیت دوم واتیکان پس از پاپ - نگرانی جهان اسلام را از این «مقدمه چینی ها»، اعلام داشته و گفتم که اگر واتیکان بخواهد بدون در نظر گرفتن حقوق ضایع شده مسلمانان، اقدامی در برسمیت شناختن یک باند غاصبی که «اسرائیل» نامیده می شود، بعمل آورد، بسیار مناسب خواهد بود که نخست در مورد واکنشهای ملت های مسلمان جهان، و جمهوری اسلامی ایران، ارزیابی لازم را بعمل آورد تا جای گله باقی نماند... «کاردینال کازارولی» به من گفت: «منشاء این خبر آقای ویلسون سفیر آمریکا در واتیکان است. او در ملاقات خود با یک اسقف لهستانی پیر که مریض هست و لگنت زبان هم دارد و حتی عضو دبیرخانه واتیکان نیست، از مذاکره او چنین برداشتی کرده است، ولی این موضوع از اساس صحت ندارد».

در سال ۱۹۸۵ «کمیته روابط مذهبی واتیکان با یهود» طی یک سند رسمی اعلام نمود - مسیحیت با یهودیت پیوند ناگسستنی دارد و یهودیان، همچنان قوم خاص خداوند، بشمار میروند.

- یهودیان در مورد «خون مسیح» هیچ گناهی و تقصیری ندارند.

- حضرت مسیح یک یهودی بود و برای ابد نیز چنین خواهد بود

- اجداد یهودیان، در فلسطین سکونت داشتند.

البته من پرسیدم که چرا موضوع تکذیب نمی شود؟ «کاردینال کازارولی» گفت «موضوع بطور رسمی توسط خود آن اسقف تکذیب شد ولی جالبست که هیچ یک از خبرگزاریها آنرا مخابره نکردند».

بدین ترتیب روشن می شود که آمریکا و پشت سر آن صهیونیسم جهانی، در این رابطه چه نقشی را به عهده دارد.

در واقع باید گفت که «آمریکا در این زمینه، فعالیت چشمگیری را در واتیکان آغاز کرده است. البته مانعی خواهیم آنچه را که دو نویسنده انگلیسی، «کوردون توماس» و «ماکس مورگان وات» در کتاب معروف خود، در باره روابط پنهانی واتیکان با محافل امپریالیستی آمریکا، مطرح ساخته اند، تکرار کنیم، ولی تردیدی نداریم که برقراری روابط سیاسی بین آمریکا و واتیکان، پس از ۱۱۶ سال، و اعزام «ویلیام ویلسون» نخستین سفیر آمریکا در تاریخ ۱۴ ژانویه ۱۹۸۴ میلادی، به واتیکان، مساله ساده ای نبود که بطور «تصادفی» در زمان رهبری «ژان پل دوم» و ریاست «ریگان» اتفاق افتاده باشد. و متأسفانه می بینیم که پس از این تحکیم روابط، امروز در مسائل بین المللی، واتیکان بطور کامل در جناح آمریکا حرکت می کند، نه در کنار ملت های محروم جهان... و بی شک نتیجه این خط مشی هم در نهایت به نفع کلیسا و واتیکان نخواهد بود و ما نمونه آنرا در خود ایتالیا، می بینیم، تا آنجا که طبق آمار رسمی ۸۵ درصد جوانان ایتالیا، تا ۳۵ سالگی، اصولاً به کلیسا نمی روند. و در عوض باز می دانیم که حزب کمونیست ایتالیا، نیرومندترین حزب کمونیست در اروپای غربی است و ۳۱ درصد آراء را در انتخابات عمومی کشور، همیشه در اختیار دارد... و اگر واتیکان روش دیگری داشت، جوانان ایتالیا نیز بطور طبیعی چنین نمی شدند.

زمینه سازیها

... از طرف دیگر اگر ما به سوابق تاریخی دشمنی مسیحیت کاتولیک با یهودیان توجه کنیم و بدانیم که به دستور «اناجیل» مورد قبول این آقایان، همواره در کلیساها، پس از مراسم مذهبی، قوم یهود بعنوان مستولین شکنجه و قتل عیسی مسیح مورد لعن و نفرین بوده اند، نمی توانیم بپذیریم که واتیکان ناگهان و بدون زمینه سازی های قبلی و دامنه دار، یک مرتبه و با ۱۸۵ درجه تغییر جهت، بتواند در فکر «دوستی همه جانبه» و «همکاری مشترک با قوم یهود» باشد. و آنرا در بین مسیحیان تحکیم بخشد.

نخستین مرحله این زمینه سازی ها، در سال ۱۹۶۵ میلادی به وقوع پیوست و واتیکان در مجمع دوم جهانی خود - نشست عمومی کاردینالهای جهان - طی یک سند رسمی، قوم یهود را از هر گونه دخالتی در به «صلیب» کشیده شدن حضرت مسیح علیه السلام، که مورد ادعای اناجیل و تصدیق پدران روحانی در طول تاریخ بود - تبرئه کرد و بدین ترتیب ابعث شد که لعن و نفرین تاریخی مسیحیان برضد به «صلیب کشاندن» مسیح، منقذی گردد. در سال گذشته - ۸۵ میلادی - نیز «کمیته روابط مذهبی واتیکان با یهود» در یک «سند رسمی» که منتشر ساخت، بدون شک بدون اجازه «رهبری مقر مقدس» نمی توانست انتشار یابد، نکات تازه ای را در همین رابطه اعلام نمود:

۱- مسیحیت با یهودیت پیوند ناگسستنی دارد و یهودیان، همچنان قوم خاص خداوند، بشمار میروند.

۲- یهودیان در مورد «خون مسیح» هیچ گناهی و تقصیری ندارند.

۳- حضرت مسیح یک یهودی بود و برای ابد نیز چنین خواهد بود.

۴- اجداد یهودیان، در فلسطین سکونت داشتند.

در ارزیابی سریع این «سند» که آثاری در دراز مدت، در اندیشه دنیای مسیحیت از خود بیادگار خواهد گذاشت و از جهتی هم بمشابه دستور العمل سیاسی ملل غربی تلقی خواهد شد، باید گفت که این سند را نمی توان فقط یک «فتوا» یا یک «نظریه مذهبی» تلقی کرد که برای «ایجاد محبت و دوستی» صادر شده است، چرا که در همین بیانیه آمده است: «... ریشه های اسرائیل در سرزمینی که ملت های دیگری را هم بخود دیده ولی امروز اثری از آنها نیست، یک حقیقت تاریخی است. و این نشانه ایست که باید آنرا «اراده خداوندی» نامید و روی همین اصل باید مفهوم رسمی در مورد قوم یهود، تغییر یابد.

این سند می تواند بخوبی نشان دهد که در میان دیوارهای بلند و کهن واتیکان، و در پشت درهای بسته کلیساها، گروهی بطور روزافزون، مساله ای را دنبال می کنند که در نهایت بسود صهیونیسم خواهد بود.

نشر این نوع «سند» از سوی واتیکان، نشان دهنده زمینه سازی کامل برای حق دادن به قوم یهود، در قبال ضایع کردن حق مسلمانان، در رابطه با مساله فلسطین است و اگر گروهی بخواهند آنرا از لحاظ سیاسی «نادیده» بگیرند و بگویند واتیکان آزاد است که یک سند سیاسی نیز منتشر سازد، اما از لحاظ اخلاقی و انسانی و تاریخی، نمی توانیم واتیکان را در تحریف حقایق تاریخی، آزاد بدانیم.

بصراحت باید گفت: شاید این حق واتیکان باشد که «گناهان مومنان» را در کلیساها ببخشند و سند «تبرئه قوم یهود» را هم صادر کنند... و شاید باز این حق «آقایان» باشد که همه گفته های «اناجیل» در مورد آزار و شکنجه و به صلیب کشیده شدن و قتل عیسی مسیح به دست یهودی اسخریوطی، را «افسانه کهنه» اعلام کنند. و شاید باز این هم از حق پدران روحانی باشد که فریاد «پنتوس بیلا توس» را که شاهد شکنجه و آزار مسیح توسط یهودیان بود و بر سر آنها فریاد برآورده بود که «خون مسیح بر گردن شما و فرزندان شما است»، ندیده بگیرند و آنرا به «بایگانی راکه» تاریخ بفرستند و...

و باز در این راستا، طبیعی است که واتیکان خود باید پاسخگو باشد که از دیدگاه آن، پس چه کسی مسیح را به صلیب کشید؟ و چه کسی مسئول شکنجه و خون مسیح است؟ و اگر همه گفته های «اناجیل» در این زمینه بی اساس بوده است، پس این «صلیب» طلایی و بلند و بالا را که همراه خود حمل می کنند، علامت چیست؟ و اگر مسیح «فدا» نشد که «گناه» دیگران بخشوده شود، پس چگونه این همه گناه را می بخشند؟ و... و... و اینها، و دهها سئوالی که برای هر عاقلی در رابطه با «سند» جدید واتیکان مطرح می شود اکنون مورد ارزیابی ما نیست، بلکه ما فقط می خواهیم به یک نکته اشاره کنیم و آن اینکه: تحریف تاریخ و نشر

بقیه در صفحه بعد

واتیکان؛ گامی دیگر

بسوی اسرائیل

بقیه از صفحه قبل

آن بعنوان «سند» و حق دادن به گروهی صهیونیست بیگانه از قوم یهود، برای استمرار اشغال فلسطین، مساله‌ای نیست که یک میلیارد مسلمان جهان، آنرا «حق واتیکان» بدانند.

اگر سرمایه داری اروپا و امپریالیسم غرب، این پایگاه نظامی را برای سرکوب مسلمانان در قلب بلاد اسلامی به وجود آورده‌اند، باکی نیست و پاسخ آنها با خود مسلمانان خواهد بود. ولی چگونه می‌توان تحمل کرد که امروز، با تحریف تاریخ، بخوانند وچنان مسیحیان مومن را هم به بازی بگیرند؟ و «تاریخ نویی»، برای غرب مسیحی بنویسند؟

همه اسناد تاریخ، گواهی می‌دهند که فلسطین، در گذشته دور و نزدیک، گروهی از «ابناء بشر» را در خود جای داده بود که هیچوقت «یهودی» نبوده‌اند و از این واقعیت تاریخی، باید «مبشرین» قبل از همه آگاه باشند... انوقت چگونه آنها ادعا می‌کنند که اجداد یهودیان در این سرزمین سکونت داشتند؟

دوستی و «دیالوگ» با مسلمانان:

در این میان جالبست که واتیکان علاقمندی خود را برای ایجاد دوستی بیشتر

بقیه از صفحه ۱۵

حالیکه سود این تاسیسات کما فی السابق به جیب شرکتهای نفتی سرازیر می‌شد)

۲- انداختن مخارج سرمایه گذاری‌ها بر دوش تولید کنندگان نفت
۳- ایجاد امکان سرمایه گذاری در شاخه‌های جدیدتر صنایع توسط شرکتهای امپریالیستی

در فصل پنجم منقد محترم نظر نویسنده کتاب را مبنی بر اینکه افزایش قیمت نفت به تشویق و خواست آمریکا و انگلیس و شرکتهای نفت صورت گرفته است مورد تردید قرار میدهد. نقل قول‌هایی که نویسنده کتاب برای اثبات ادعای خود آورده نادرده گرفته شده و صرفاً یک نمونه آن را که نویسنده با نقل آن می‌خواهد بگوید که حتی پس از افزایش قیمت‌ها نیز آمریکا و انگلیس تمایل به کاهش قیمت را نداشتند گرفته و می‌نویسد که با این نقل و قول نمی‌توان افزایش بهای نفت را استنباط کرد. آنگاه برای اثبات مدعی خود به نقل قول‌های بی اعتبار از «جوین»، «سمیرامین» و «ریچارد نیکسون» می‌پردازد.

در حالیکه فصل افزایش قیمت نفت متکی براین استدلال است که علت عمده افزایش قیمت نفت ناشی از ترس کشورهای صنعتی از به خطر افتادن منابع نفت بود. کشورهای صنعتی برای جایگزین کردن انرژی دیگری به جای نفت احتیاج به بالا بردن قیمت نفت داشتند تا بتوانند اولاً از افزایش مصرف و توجه روز افزون کشورهای صنعتی به نفت ارزان بکاهند و ثانیاً توجه آنها را برای سرمایه گذاری در منابع دیگر انرژی سوق دهند، و با این کار از به خطر امنیت مناطق نفتی بر اثر حرکت‌های انقلابی جلوگیری نمایند و به این ترتیب اقتصاد صنعتی را از چنین بحران ناگزیر رها سازند. متأسفانه منقد محترم هیچ استدلالی در جهت نفی تحلیل فوق ارائه نمیدهد تا بتوان با تکیه برآن نظر نویسنده کتاب را مورد شک قرار داد. اولاً: به نظر می‌رسد عدم توجه کافی منقد به نمونه‌های ارائه شده در کتاب موجب چنین نتیجه گیری ساده‌ای شده باشد. این نمونه‌ها برای اثبات نظر مولف کافی بنظر می‌رسد، توجه کنید.

۱- نقل نظر کمیسور مسائل بین‌المللی توسعه (مرکب از ادوارد هیث، ویلی برانت، مک نامارا...):

«اکنون به طور همه جانبه‌ای پذیرفته شده است که در طول دهه ۱۹۶۰ وقتی که جوامع صنعتی و تعداد معدودی از کشورهای در حال رشد به سرعت به مصرف نفت ارزان می‌افزودند بهای نفت منعکس کننده ارزش فناپذیری منابع آن نبود. نفت در رابطه با بهای کالاهای دیگر در سال ۱۹۷۰، ۲۵ درصد ارزانتر از بهای ۱۹۵۵ بود. یک قیمت بالاتر ضروری بود تا مصرف نفت را محدود کند و ملاحظه نیازهای طویل‌مدت را اطمینان بخش سازد و به توسعه سوخت‌های دیگر برای جایگزین شدن نفت کمک نماید.» (ص ۱۶۲)

۲- آنتونی سامسون (از قول یکی از وزرای انگلستان):
«ما بشدت از او یک برای بالا بردن قیمت‌ها حمایت می‌کنیم» (ص ۱۶۲)
۳- شاه:

«وقتی که ۷ خواهران که همه چیز را کنترل می‌کنند (افزایش قیمت‌ها را) پذیرفتند همه چیز به آرامی پیش رفت»

۴- هلمز (سفیر آمریکا در ایران):
«افزایش بهای نفت از طرف شاه باتوصیه وزیر امور خارجه آمریکا صورت گرفته است. کی سینجر دست شاه را باز گذاشته بود تا هر چه می‌خواهد بکند.» (ص ۱۶۶)

ثانیاً: استدلالی که منقد براساس نقل قولی از سمیرامین و چوبین می‌کند بنظر می‌رسد نمی‌تواند پایه‌ای محکم برای نظری که قیمت نفت را کشورهای او یک علیرغم مخالفت غرب بالا بردند باشد.

چه هر چند سمیرامین افزایش قیمت‌ها را ناشی از تصمیم او یک میدانند بدون اینکه دلیلی برای آن ارائه دهد، با وجود این صریحاً می‌گوید که به گمان وی مجموعه کشورهای پیشرفته اگر طبق منطق خود رفتاری کردند و واقعا می‌خواستند منابع جهان را حفظ کنند، می‌بایست از مسئله‌ای نظیر افزایش قیمت نفت استقبال کنند و آنرا مورد پذیرش قرار دهند.

اما اینکه با نقل این حرف از چوبین که «نفت حريم دیگری است و صاحبان قدرت در این حريم دیگرانند» چگونه می‌توان همه استدلال‌ها و نقل قول‌های نویسنده را در مورد افزایش قیمت نفت بوسیله آمریکا و شرکتهای نفتی زیر سؤال کشید بحثی است که شاید تنها منقد محترم می‌تواند به آن پاسخ بگویند. بگذریم از این که چوبین از توجیه گران سرشناس سیاست‌های شاه سابق ایران در صحنه بین‌المللی است که همواره مدیحه گوئی شاه را اسباب کار خود قرار داده بود.

در ضمن به نظر آقای چوبین صاحبان حريم فوق چه کسانی بودند؟ شاه، شاهزادگان سعودی، شیوخ کویت؟

برای نشان دادن چهره حقیقی یکی از این صاحبان قدرت، که بنظر

با مسلمانان بارها ابراز داشته و با اینکه ما هم همواره توضیح داده‌ایم که ما با برقراری «دیالوگ» بدستور صریح قرآن، آماده‌ایم و حاضریم که با «اهل کتاب» در جهات مشترک و در کلمه‌ای که بین ما و آنان، یکی است «دیالوگ» داشته باشیم و تنها یک خدا را بپرستیم: «قل یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمه سواء بینا و بینکم الا تعبدالا لله و لاتشرک به شیئاً...» ولی باید دید که آیا رهبری واتیکان، همانطور که چهار اسبه برای نزدیکی با «قوم یهود» می‌تازد، در این زمینه هم بطور جدی اقدامی بعمل آورده است؟

ما بارها به آنها خاطرنشان ساخته‌ایم که ملل مسلمان - منهای حاکمیت‌های ارتجاعی - استبدادی که بزور سر نیزه خود را بر ملتها تحمیل کرده‌اند - از رهبری کاتولیکهای جهان، بعنوان مرکز نمایندگی عیسی مسیح، انتظار دارند که در رابطه با مسائل جهان و حقوق ملل مستضعف، همان روشی را در پیش بگیرند که عیسی مسیح در زمان حضور خود در بین مردم، آن راه را انتخاب کرده بود. و اگر امروز هم در میان ما بود، همان روش را در پیش می‌گرفت، ولی آیا راه و روش واتیکان این چنین است؟... از این نکته اساسی و ریشه‌ای که بگذریم، واتیکان در عمل حتی به قطعنامه‌های تصویب شده با حضور نمایندگان خود هم در این زمینه احترام نگذاشته‌است. در همین رابطه می‌توان به موضوع نخستین سمینار اسلام و مسیحیت اشاره کرد که در سال ۱۹۷۶ میلادی در طرابلس لیبی، با شرکت دهها نفر از شخصیت‌های اسلامی و مسیحی تشکیل گردید و از واتیکان هم هیاتی به سرپرستی «کاردینال سیرگیوینودولی» دبیر امور غیر مسیحیان واتیکان در آن شرکت نمود که در قطعنامه پایانی آن، که به تصویب تمامی شرکت کنندگان رسید، چنین آمده است:

«... صهیونیسم یک جنبش نژادپرستانه بیگانه از فلسطین و کل منطقه خاورمیانه است... و تعهد به عدل و حق و پافشاری برای صلح و ایمان به حق ملتها در تعیین سرنوشت خود، شرکت کنندگان مسلمان و مسیحی سمینار را ملزم می‌سازد که برحق ملت فلسطین دربرگشت به وطن خود، اصرار ورزد و هرگونه توطئه یهودی سازی یا بین المللی نمودن بیت المقدس را رد نماید.»

نفت و امپریالیسم
در خاورمیانه

چوبین گویا شاه ایران است، شاید توجه به موارد زیر جالب باشد. زیرا با این اظهارات مقامات برجسته رسمی آمریکا اذعان میدارند که شاه کسی جز غلام گوش به فرمان آنها نیست.

در این خصوص کی سینجر می‌گوید:

«قضاوت همه مقامات عالیرتبه رسمی در زمان او و پس از دولت نیکسون و فورد یکسان بود و همه هم عقیده بودند که آنها احتیاج به موازنه قدرت در منطقه خلیج دارند و اینکه ایران یک هم پیمان حیاتی است که بارها را حمل می‌کند که بدون وجود ایران ما باید آنها را برداریم» (۲۶) نیکسون: «بعد از اینکه انگلیس قرار بود خلیج را تخلیه کند ما هیچ راه حلی برای کنترل خلیج نیافتیم، زیرا ما بشدت درگیر مسئله ویتنام بودیم. بنابراین تنها نیروی که می‌توانست به نفع ما عمل کند ایران بود.» (۲۷) کی سینجر: «شاه برای مایکی از نادرتین رهبران وهم پیمانان بدون شرط بود.» (۲۸) کی سینجر:

«تحت رهبری شاه... ایران بدون هیچ تردیدی طرفدار آمریکا و غرب بود. ایران دوستی با آمریکا را نقطه عزیمت سیاست خود ساخت. شاه همانند ماهمیشه همین حرف را میزد که ایران و منطقه را شوروی تهدید می‌کند و این حرف ما بود، ایران همواره طرفدار ما بود و منابعی ما را تقویت می‌کرد. شاه حتی در برخی از تحولات دور یعنی کمک به حل بحران اروپای غربی در دهه ۷۰ و حمایت از میانه روها در آفریقا در مقابل ترغیب شوروی و کوبا در زنجیر در ۱۹۷۷ و حمایت از صادرات دردیلماسی وی نقش فعالی را انجام میداد. در ۱۹۷۳ (جنگ اعراب و اسرائیل) ایران تنها کشوری بود که به شوروی اجازه استفاده از فضای هوایی برای کمک به مصر را نداد در حالیکه چندین عضو ناتو این امکان را فراهم کردند.

شاه انرژی رژیم‌های رادیکال غرب را جذب می‌کرد تا از تهدید اینها بر علیه عربستان واردن... کاسته شود. او ناوگانهای مارا بدون سؤال سوخت گیری می‌کرد و هرگز از کنترلش بر نفت برای فشار سیاسی به غرب استفاده نکرد و تحریم نفتی بر علیه غرب و اسرائیل را رد نمود. بطور خلاصه ایران تحت رهبری شاه به یکی از مهمترین، بهترین، وفادار ترین دوستان آمریکا تبدیل گردید.» (۲۹)

نظر دیگری که منقد محترم ابراز میدارند در خصوص بحران دلار است. در این باره معتقدند که این مسئله به صورت نارسا و مبهم بیان شده است، البته بدون اینکه موارد نارسائی و ابهام را بیان بفرمایند تا بتوان باتوجه به آنها قضاوت کرد.

اما واقعیت این است که نویسنده کتاب در این فصل صرفاً اشاره بسیار کوتاهی به مسئله دلار کرده و برای بحث بیشتر به فصل ششم ارجاع داده است. معلوم نیست منقد محترم چگونه به بحثی که در این فصل صورت نگرفته است، انتقاد فرموده‌اند و عجیب‌تر از آن این است که ایشان با اینکه در آغاز نوشته خود توضیح داده‌اند که کتاب در ۶ فصل تنظیم یافته است، بطور کلی فصل ششم را که دارای ۳۰ صفحه مطلب است و در آن در خصوص جذب دلارهای نفت سخن رفته است اصولاً از قلم انداخته‌اند، با این حال به نتیجه گیریهایی در خصوص کل کتاب پرداخته‌اند.

در خاتمه بحث توجه به اظهار نظر یکی از کارشناسان برجسته مسائل نفتی که در سالهای اخیر (۱۹۸۳) بیان شده است، میتواند در هر چه روشن تر ساختن نقش آمریکا و شرکتهای نفتی در مسئله افزایش قیمت نفت مفید فایده باشد.

دکتر پیتروال کار خود را ابتدا در اداره اقتصادی شرکت بین‌المللی «شل» شروع کرد و سپس به تدریس در دانشگاههای انگلستان پرداخت و سرانجام رئیس دانشگاه «مرکز مطالعات بین‌المللی انرژی» شد و از سال ۱۹۸۲ مدیر ویژه مطالعات انرژی در دانشکده اقتصاد همان دانشگاه گردید. در عین حال در خلال سالهای ۱۹۷۷ تا ۱۹۷۸ مشاور دولتهای مختلف، سازمانهای بین‌المللی و شرکتهای بزرگ نفتی و مسائل انرژی بود. در چاپ هفتم کتاب خود بنام «نفت و قدرتهای جهانی» می‌نویسد: «شرکتهای بزرگ نفتی توانستند دولت نیکسون را قانع کنند که خطر واقعی یک بحران نفتی صاحبان جهان صنعتی را تهدید می‌کند و بهترین راه برای جلوگیری از این بحران این است که به شرکتهای نفتی اجازه داده شود

.... و امروز می‌بینیم که در اوج ادعای لزوم دوستی با مسلمانان، حتی برخلاف قطعنامه تصویب شده فوق، واتیکان سندی را منتشر می‌سازد که گویا اجداد یهودیان صاحب اصلی فلسطین بوده‌اند... و معلوم نیست که از دیدگاه این آقایان، اجداد فلسطینی‌ها پس کجا بوده‌اند؟... آیا آنها هم از اروپا و آمریکا و روسیه به فلسطین هجرت کرده بودند؟ یا این تحفه‌های تروریست، کالای صادراتی امپریالیستها بر منطقه است؟

بهرحال: دنیای اسلام و به ویژه جمهوری اسلامی ایران و ملت‌های محروم منطقه، با دقت کامل مسیر حوادث را پی گیری می‌کنند و به ارزیابی منطقی آنها می‌پردازند و هیچ گامی از هیچ دولتی، برای نزدیکی با باند صهیونیست صادراتی آمریکا و شوروی، و حاکم موقت در فلسطین اشغال شده، از دیدگاه آنها پنهان نیست. اگر کسانی ترجیح می‌دهند که روابط خود با یک میلیارد مسلمان جهان را بخاطر یک گروه تروریست یهودی و یا ارباب آنها آمریکا، تیره سازند، البته آزادند، ولی این کار، بنظر ما منطقی و اصولی نیست و در دراز مدت بسود دولتهای ذینفع و اصول دوستی مسلمانان با مسیحیان و روابط حسنه مسجد با کلیسا، نخواهد بود.

قرآن مجید می‌فرماید: «ولتجده اقربهم موده للذین آمنوا الذین قالو اننا نصاری ذلک بان فهم قسمن ورهبانا و انهم لایستکبرون» - کسانی که می‌گویند ما مسیحی هستیم دوستی بیشتری با مومنین دارند، چرا که در میان آنان کشیشان و رهبانهای غیر مستکبری وجود دارد - وما در رابطه با این نوع تعلیمات اسلامی، همواره کوشا بوده‌ایم که روابط عادلانه‌ای، توأم با احترام متقابل با آنها داشته باشیم، ولی این به آن معنی نیست که در مقابل کارهای غیر منطقی یا برخلاف حق و عدل، سکوت کنیم و عکس العمل لازم را نشان ندهیم.

ما با امپریالیسم و صهیونیسم جهانی، تیردی آشتی ناپذیر داریم و در این راستا، بی تردید هم پیمانان آنها نیز دوستان ما نخواهند بود و مسئولیت هزوع واکنش هم بطور طبیعی بهعهده کسانی خواهد بود که با وجود اطلاع و آگاهی کامل از دامنه توطئه‌های استکبار جهانی علیه ملل مسلمان و مستضعف، با آنها همکاری و همگامی داشته باشند.

دست به اقدامات متحدی در مذاکرات خود با دولتهای تولید کننده نفت بزنند.

به این ترتیب شرکتهای نفتی توانستند در اوائل سال ۱۹۷۱ از دولت آمریکا اجازه بگیرند تا دست به اقدامات مشترک بزنند که تا آن هنگام قوانین ضدر است آنها را از چنین کاری باز می‌داشت. این اجازه آنها را قادر ساخت تا به موافقت‌های جمعی با تولید کنندگان نفت برسند. این پیشرفتی بود که برنامه ریزان استراتژیک شرکتهای نفتی بدنبال بحران سوئز ۱۹۶۷ (جنگ اعراب و اسرائیل) با تشکیل گروه «سیاست گذاری نفت لندن» در ۱۹۶۸ آنرا تعقیب می‌کردند. آنها به این نتیجه رسیدند که سودآوری آینده آنها و نیز حتی بقاء آنها بستگی به ادامه همکاری با کشورهای عمده تولید کننده نفت دارد. کشورهای تولید کننده نفت به نوبه خود این نظر را پذیرفتند که آنها نیز احتیاج به کار کردن با شرکتهای بین‌المللی نفت دارند تا جزایان نفت و در نتیجه درآمدشان تأمین گردد. از اینرو در اوائل دهه ۷۰ همکاری شرکتهای نفتی و او یک واقعیتی از سیستم قدرت نفت گردید که از تشویق مثبت ایالات متحده آمریکا برخوردار بود. ایالات متحده آمریکا به نوبه خود به دو دلیل خواهان ایجاد یک نهاد جمعی جدید در سیستم نفت بود زیرا از یک طرف در جستجوی استقرار پایگاهی جهت یک کوشش جدید برای پیدا کردن راه حل سیاسی برای اغتشاش خاورمیانه بود، از این جهت استدلال می‌شد که درآمد بیشتر و درجه بیشتری از اعتماد اقتصادی برای کشورهای عرب تولید کننده نفت، کار پذیرش سازش با اسرائیل را ساده‌تر میسازد و به این ترتیب ثبات سیاسی بیشتری در منطقه ایجاد می‌کند.

علاوه بر این ایالات متحده آمریکا از شرایطی که در آن جهان صنعتی غیر از آن کشور در دسترسی به انرژی ارزان داشت ناراضی بود، زیرا آمریکا خود بدلیل سیاست حمایت از تولید انرژی داخلی، نفت و زغال سنگ هر دو، نمی‌توانست از نفت ارزان استفاده کند. «از این رو ایالات متحده عمداً دست به تلاش دیپلماتیک زد. هدف این بود که درآمد کشورهای تولید کننده نفت را بشدت بالا ببرد. آمریکا این کار را با مذاکرات لاینقطع نمایندگان خود با کشورهای تولید کننده نفت در خصوص قیمت‌های نازل نفت و با نشان دادن تأثیرات مطلوب قیمت‌های بسیار بالاتر انجام داد.» (۳۰)

منابع و مأخذ

- ۱- فاتح مصطفی، ۵۰ سال نفت (تهران، انتشارات کاوش، بی ت) ص ۲۷۲ و ۲۷۳
- ۲- همان ۲۷۲
- ۳- همان ۲۷۴
- ۴ و ۵- جامی، ن، گذشته چراغ راه آینده است، (تهران، انتشارات ققنوس، ۱۳۶۲) ص ۲۹
- ۶- روبین، باری، جنگ قدرتها در ایران، (ترجمه محمود مشرقی)، (تهران، انتشارات آشتیانی، ۱۳۶۳) ص ۲۳
- ۷- ۵۰ سال نفت، ص ۳۱۵
- ۸ و ۹- همان، ص ۳۱۶
- ۱۱ و ۱۰- همان، ص ۳۱۷
- ۱۲- همان، ص ۳۱۹
- ۱۳- فورتین، آندره، یک بستر و دورویا، (ترجمه عبدالرضا هوشنگ مهدوی)، (تهران، نشر نو، ۱۳۶۲) ص ۳۲۳
- ۱۴- ایدن، آنتونی، خاطرات ایران (ترجمه کاوه دهگان)، (تهران، انتشارات فرزانه، ۱۳۵۷) ص ۱۶۹
- ۱۵- نفت و بحران انرژی، ص ۴۲ و ۴۳
- ۱۶- همان ص ۴۳
- ۱۷- همان ص ۴۳ و ۴۴
- ۱۹ و ۱۸- همان ص ۴۴
- ۲۰- برای بررسی کامل تر در این مورد رجوع شود به: شوب، لورنس اچ و مینتر، ویلیام، تراست مغزهای امپراطوری، (ترجمه منصور امیم و علی رضائی)، (تهران، انتشارات اطلاعات ۱۳۶۴)
- ۲۱- خاطرات ایدن، ص ۲۸۶
- ۲۲- همان، ص ۲۸۹
- ۲۳- همان، ص ۳۰۱
- ۲۴- جنگ قدرتها در ایران، ص ۸۵
- ۲۵- برای بررسی کامل تر در این مورد رجوع شود به: السمان، علی، رویارویی مسلک‌ها و جنبشهای سیاسی در خاور میانه عربی تا سال ۱۹۶۷ (ترجمه حمید نوخی)، (تهران، انتشارات قلم، ۱۳۵۷) ۲۶ تا
- ۲۹- دکتر رضارئیس طوسی، روابط ایران و آمریکا، جزوه درسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران.

«همه می‌دانند که جنگ اخیر (جنگ جهانی دوم) نبرد مکانیزه‌ای بود که عامل اصلی آن نفت بود و نفت ایران در نبردهای خاورمیانه و خاور دور، مدیترانه، روسیه و آفریقا نقش بزرگی را بر عهده داشت و بیروزی متفقین بسیار مرهون و مدیون آن است آنچه را من شاهد و ناظر بوده‌ام این است که بدون نفت ایران لوازم و مهمات بسرعتی که لازم بود بروسه نمی‌رسید و بدون نفت ایران کامیابی‌های متفقین به سهولت انجام نمی‌گرفت.» (۱۲) با توجه به مطالب فوق برای یک کارشناس اقتصاد نفت تردیدی باقی نمی‌ماند که در این خصوص نمی‌توان برای گفته‌های بولارد اعتباری قائل شد. او نیز مانند ادعاهای اسلافاش در انفجار لوله‌ها در جنگ اول درصدد پنهان کردن میزان تولید نفت به وسیله شرکت نفت ایران - انگلیس است تا باز هم مقداری از سهم ناچیز مردم ایران چپاول شود.

درخصوص عدم ذکر مسئله نفت شمال باید گفت که این قرارداد (قوام - سادچیکف) هرگز به مرحله اجرا درنیامد. (اصولا این قرارداد اقدامی انحرافی بود که قوام انجام داد تا بتواند شوروی‌ها را از ایران خارج نماید) و بنا بر این هرگز نتوانست نقش مهمی را در تاریخ مسائل نفتی ایران (مثلا چیزی شبیه نفت جنوب و مداخلات و توطئه‌های شرکت نفت ایران و انگلیس) بازی نماید که جانی ناگزیر برای ذکر داشته باشد.

اولین مسئله‌ای را که منتقد محترم در فصل دوم و سوم مورد انتقاد قرار می‌دهد مسأله زمان شروع نفوذ آمریکا در ایران است. به نظر ایشان نفوذ این کشور به بعد از جنگ جهانی اول برمی‌گردد. (اشاره به قضیه امتیاز نفتی به شرکت‌های آمریکایی) در حالی که هیچ یک از صاحبان نظر تردیدی ندارند که تا جنگ جهانی دوم، آمریکا ایران را منطقه نفوذ اروپا می‌دانسته و در آن دخالتی نمی‌کرده است.

بعد از جنگ جهانی اول و بیروزی انقلاب اکتبر که منجر به خروج روسیه تزاری از صحنه مداخلات امپریالیستی در ایران گردید انگلستان که تا این زمان برای تسلط کامل بر ایران با رقیبی همچون روسیه تزاری روبرو بود عملا میدان را خالی دید و تصمیم به کنترل کامل ایران گرفت. در این زمان عده‌ای از ایرانیان برای ایجاد موازنه قدرت در برابر انگلستان سعی نمودند تا از طریق دادن امتیاز به شرکت‌های نفتی آمریکایی پای این کشور را به ایران باز نمایند. اما سیاست فوق به علت این که هنوز آمریکا در سیاست اصولی نگاه به ایران به عنوان منطقه نفوذ اروپا تجدیدنظر نکرده بود شکست خورد.

دلایل دیگری نیز در شکست این سیاست به شرح زیر ذکر شده است که چنبه ثانوی دارد:

- ۱- انحصار لوله‌های نفت در دست انگلستان که مانع از لوله کشی نفت شمال به خارج می‌شد.
- ۲- عدم شناسایی شوروی به وسیله آمریکا که مانع از صدور نفت از آن کشور می‌گردید.
- ۳- خودداری شرکت‌های بزرگ نفتی آمریکا از مداخله در حوزه فعالیت شرکت نفت انگلیس - ایران به دلیل تعهدات متقابلی که با یکدیگر داشتند.

انتقاد دیگر ایشان در رابطه با مسئله کانال سوئز می‌باشد که به نظر منتقد محترم رابطه‌ای با بحران انرژی ندارد. در این خصوص به نکات زیر باید توجه کرد: اولاً هم چنانکه در متن کتاب (نفت و بحران انرژی) آمده است در سال ۱۹۵۵ تولید نفت در خاورمیانه ۱۴۵ میلیون تن بوده که ۷۰ میلیون تن آن از طریق کانال سوئز به اروپای غربی صادر می‌شد. در همان سال ۱۴۶۶ کشتی از کانال سوئز عبور کرده که ۴/۳ آنها متعلق به کشورهای عضو ناتو و ۴ آنها به انگلستان تعلق داشت. در ضمن حدود ۴۰ میلیون تن نفت از طریق خط لوله از سوریه به مدیترانه می‌رفت.

با بسته شدن کانال سوئز اروپا بشدت در مضیقه قرار گرفته و با کمبود شدید نفت مواجه می‌گردید. بطوریکه در سال ۱۹۵۷ بلافاصله بعد از بحران سوئز لونی آرمان فرانسوی رئیس جامعه اروپایی انرژی اتمی (اوراتوم)، فرانتس اتزل آلمانی نائب رئیس جامعه زغال و فولاد اروپا و فرانچسکو جورووانی دانشمند ایتالیایی طی اعلامیه مشترکی اظهار نمودند: «از این به بعد کمبود مواد سوختنی ممکن است باعث وقفه شدید در پیشرفت اقتصادی اروپا گردد وقایع اخیر (بحران کانال سوئز) و کمبود نفت ناشی از آن نشان داد که احتمال می‌رود روزی برسد که وارد کردن این نوع انرژی به شکل نامطمئن در آید. در اینصورت کشورهای صنعتی که نیاز مبرم به آن دارند تشویق به اعمال زور و فشار خواهند شد و وابستگی آنها به مناطق نفت خیز بی ثبات ممکن است منجر به آشوبهای بزرگ در سراسر جهان گردد. علیهذا ضروریست که از نفت فقط به عنوان عامل رشد و پیشرفت استفاده شود نه یک حربه سیاسی.» (۱۳)

بدلیل اهمیت حیاتی کانال بخصوص از بعد صدور نفت (و همراه با عوامل دیگر) بود که کشورهای انگلستان فرانسه و اسرائیل در اکتبر ۱۹۵۶ به مصر حمله نمودند. بنابراین اگر منتقد محترم به محور عده کتاب (یعنی بررسی رابطه بین نفت و دخالت‌های امپریالیستی در خاور میانه) توجه نموده بودند متوجه می‌شدند که ما بین مسئله کانال سوئز و نفت رابطه‌ای نزدیک وجود دارد.

ثانیا چنانکه در فصلهای بعدی کتاب آمده است به نظر مؤلف کتاب یکی از دلایل عمده افزایش قیمت‌های نفت در دهه ۱۹۷۰ ناشی از رشد حرکت‌های انقلابی در منطقه بود که منجر به ناامنی و ترس کشورهای غربی از قطع صدور نفت گردید و اینان برای جایگزین کردن مواد انرژی‌زای غربی به جای نفت و مجبور کردن شرکت‌های غربی به تلاش در جهت کشف و استفاده از مواد دیگر انرژی‌زا و دست برداشتن از استفاده از نفت ارزان قیمت، شروع به بالا بردن قیمت‌های نفتی کردند.

با توجه به تحلیل فوق، به اعتراف اکثر کارشناسان مسائل خاورمیانه اقدامات ناصر و منجمه ملی کردن کانال سوئز از عوامل اساسی و مهم در رشد حرکت‌های انقلابی در خاورمیانه بود که تأثیر بسزائی بر روی شکل گیری جنبش‌های رادیکال در منطقه داشت. بطوریکه «ایدن» طی تلگرافی به شرح زیر به «آیزنهاور» به وضوح ترس خود را از تأثیر این حرکت (ملی کردن کانال سوئز) در دیگر کشورهای منطقه (یا حکام مترجع و دست نشانده انگلستان) ابراز میدارد:

«نباید به ناصر اجازه داد کانال سوئز را در ببرد. ما در خاور میانه و آفریقا دوستان فراوانی داریم و نیز دوستان دیگری داریم که آنقدر باهوش و زیرک‌اند که میدانند طرح‌ها و نقشه‌های ناصر‌ها و مصدق‌ها آنها را به کجا خواهد برد ولی اگر ناصر بار دیگر در کار خود پیروز شود این دوستان ما آنقدر نیرومند نیستند که در برابر قدرت مردم کوچه و بازار مقاومت کنند. جبهه متحد ما هر اندازه محکم‌تر و نیرومندتر باشد و این وحدت را هر اندازه بیشتر متجلی کند بدون توسل ما به زور و قوه قهریه این شانس بیشتر خواهد شد که ناصر میدان را خالی کند.» (۱۴)

نفت و امپریالیسم در خاورمیانه

متعاقب حمله فوق عکس‌العمل‌های زیر در کشورهای عربی منطقه وقوع پیوست:

- ۱- متعجب شدن لوله‌های نفت در سوریه که منجر به قطع صدور جریان نفت عراق به اروپا از طریق مدیترانه گردید. این مسئله به همراه بسته شدن کانال سوئز اروپا از ۷۰٪ نفت خود محروم کرد (۱۵).
- ۲- شورش کارگران نفتی در بحرین که منجر به اعتصاب عمومی و فلج اقتصادی در این کشور گردید. یکی از تقاضای عمده مردم اخراج «سرچارلز بلگر» نماینده سیاسی بریتانیا در بحرین بود. (۱۶)
- ۳- وقوع حدود ۱۲ انفجار در تأسیسات نفتی کویت و حدود صد بمب نیز قبل از انفجار کشف گردید. (۱۷)
- ۴- شورش‌های وسیع مردمی در عراق که منجر به قطع رابطه این کشور با فرانسه گردید و هم چنین عراق اعلام کرد که در جلسات پیمان بغداد تا خروج اسرائیل از نوار غزه شرکت نخواهد کرد. (۱۸)
- ۵- قطع رابطه عربستان یا انگلستان و فرانسه و تحریم صدور نفت این کشور به غرب بر اثر فشار افکار عمومی. (۱۹)

مورد دیگر را که منتقد محترم مطرح کرده است مسئله کودتای ۲۸ مرداد می‌باشد که به نظر ایشان در رابطه مستقیم با سیاست تحدید و جلوگیری از گسترش کمونیسم قرار داشته و گویا تلویحا می‌خواهند منکر نقش نفت در این مورد بشوند و در ضمن با بیان نقل قولی از نیکسون بطور ضمنی دخالت انگلستان را در کودتای فوق نفی می‌کنند.

در روند رشد سرمایه‌داری با توجه به نیازهای ذاتی این سیستم یعنی صدور کالا و سرمایه و احتیاج به مواد خام ارزان، بدست آوردن یک فضای حیاتی برای انجام اقدامات فوق (صدور کالا و سرمایه و تهیه مواد خام ارزان) ضروریست. این فضا برای این سیستم شرط لازم بقا و رشد است. با توجه به این مسائل شورای روابط خارجی آمریکا (که در دوران روزولت به فعالیت‌های خود شدت بیشتری داد) به این نتیجه رسید که آمریکا در پایان جنگ جهانی دوم و بعد از آن باید قدرت برتر جهان باشد. راه حلی را که این شورا در نظر داشت و سپس بصورت اساسی سیاست خارجی آمریکا در طی جنگ و پس از آن در آمد عبارت از این بود که آمریکا باید یک «منطقه عظیم» شامل اروپای غربی (منجمه امپراطوری انگلستان)، اقیانوس آرام و آمریکای مرکزی و آسیا تشکیل دهد که رهبری آن به عهده این کشور باشد.

به نظر برنامه‌ریزان سیاست خارجی آمریکا حداقل منافع ملی این کشور در داخل این منطقه توانائی دسترسی به مواد خام ارزان قیمت بود. بنابراین بعد از جنگ یکی از محورهای سیاست آمریکا در تمامی جهان (منجمه ایران) عبارت بود از دسترسی به مواد خام ارزان قیمت (در رابطه با ایران مشخصا کنترل منابع نفتی و در بلند مدت کوتاه کردن دست انگلستان در سرلوحه برنامه‌های این کشور قرار داشت) که برای آمریکا جنبه حیاتی داشت (۲۰)

با توجه به مطالب فوق می‌توان به این نتیجه رسید که مابین «سیاست تحدید» و مواد خام و نفت رابطه‌ای تنگاتنگ وجود دارد و یکی از اهداف عمده آمریکا در جلوگیری از نفوذ شوروی بواسطه امکان کنترل منابع و مواد خام ارزان قیمت (و در ایران نفت) می‌باشد و نمی‌توان این دورا از هم جدا کرد.

بعد از جنگ جهانی دوم بر سر نفت ایران اختلافاتی مابین انگلستان و آمریکا در گرفت. انگلستان همچنان خواهان در دست داشتن انحصار کنترل نفت جنوب ایران بود و آمریکا (که بعد از جنگ به قدرت برتر جهان تبدیل شده بود) نیز سعی در شکستن این انحصار و بدست آوردن امتیاز در ایران را داشت.

در دوران مصدق، آمریکا با ملی شدن نفت به مفهوم آنکه کنترل کامل نفت از دست انگلستان خارج شود موافق بود ولی با ملی شدن به مفهوم کنترل منابع نفتی بدست ایران بشدت مخالفت می‌کرد. به همین دلیل سیاست‌های دو کشور انگلستان و آمریکا در ایران در این زمان با نقاط وحدت و تضاد همراه بود.

در ابتدای مسئله ملی شدن، انگلستان حاضر به قبول شرکت آمریکائیان در منابع نفت ایران نبود ولی بعد از مدتی به این نتیجه رسید که بدون مشارکت آمریکا توانائی سرکوب مصدق را ندارد به همین دلیل طی مذاکراتی که مابین این دو کشور صورت گرفت (به ازاء شرکت آمریکا در نفت ایران) بر روی مسئله کودتا در ایران به توافق رسیدند و سپس با همکاری یکدیگر کودتای ۲۸ مرداد را ترتیب دادند.

ایدن (وزیر خارجه وقت انگلستان) در خاطرات خود می‌نویسد: «در نظر داشتیم با دولت آمریکا زمینه مشترکی که بتوانیم روی آن بایستیم، پیام. من از کمک‌هایی که سیاست بیطرفی آمریکادر مناقشه نفت به مصدق می‌کرد دلواپس و نگران بودم.» (۲۱)

در جای دیگر از خاطرات خود می‌گوید: «پس از آنکه شخصا این مسئله را بررسی کردم متوجه شدم از قصوری که دو کشور مادر مورد موافقت و هماهنگی با یکدیگر کرده‌اند، ما و آمریکائیا چه اندازه رنج و عذاب کشیده‌ایم. به گفتگو کنندگان آمریکائی گفتم که در سراسر این ماجرا مصدق آمریکا را علیه انگلستان به بازی گرفته است. این بازی باید موقوف شود. من معتقد بودم که سهم شدن آمریکائیا در ایران تنها راه حل مسئله است» (۲۲) و سپس در مورد رسیدن به توافق در مورد کودتا می‌نویسد:

«در پایان مذاکرات خشنود بودم که به توافق با آمریکائیا نزدیکتر شده‌ایم. وضع ایران مسلما تیره بود. ولی من معتقد بودم بهتر است به این فکر باشیم که برای مصدق جانشینانی جستجو کنیم، نه آنکه بکشیم او را بخیر. در آخرین مذاکرات با آمریکائیا درباره این مطلب با هم توافق کردیم و نیز موافقت کردیم که هر دو (انگلیس و آمریکا) روی پیشنهاد ۲۰ فوریه (کودتا) بایستیم» (۲۳)

بعد از توافق بر روی کودتا، آمریکا و انگلستان با همکاری یکدیگر مقدمات کودتا را تدارک دیدند. انگلیسی‌ها بواسطه سال‌های متمادی حضورشان در ایران و داشتن عناصر و مهره‌های فراوان در مجلس، دربار، ارتش و... در برنامه‌ریزی و انجام کودتا نقش بسزائی بر عهده داشتند. طرح

اصلی کودتا معروف به «آجاکس» توسط انگلستان تهیه و به «کرمیت روزولت» داده شد. (۲۴) و سپس طی همکاری مشترک به اجرا درآمد. با توجه به مطالب فوق تنها آمریکا را سبب کودتای ۲۸ مرداد دانستن صحیح نظر نمی‌رسد و شیوه منتقد محترم که برای اثبات این مسئله تنها به یک نقل قول از نیکسون بسنده می‌نماید ساده کردن بیش از حد مسئله است.

انتقاد دیگر ایشان به مسئله ناصر و سیاست‌های اقتصادی وی مربوط می‌شود. در این مورد دو نظر مختلف در مورد سیاست‌های متفاوت ناصر را بیان می‌کنند. یکی اینکه ناصر تاسیونال سوسیالیست بوده ولی به دلیل اوضاع و احوال مجبور بود تا سیاست ایهام را پیش بگیرد و سپس با استناد به نقل قولی از کتاب «اسلام و سوسیالیسم» در مصر «نتیجه‌گیری می‌کنند که از نیمه دوم دهه ۵۰ ناصر سیاست ایهام را کنار می‌گذارد (بدلیل تحولات داخلی و خارجی). نظر دوم اینکه ناصر از همان ابتدا دارای مشی مشخص یعنی سوسیالیسم بوده است.

حالی باید پرسید: اولاً مشخص نمی‌شود که تفاوت عمده این دو نظر که ایشان بیان کردند در چیست؟ چون در مورد نظر اول می‌نویسند که ناصر از ابتدا سوسیالیست بوده ولی آن را با ایهام بیان می‌کرده که این ایهام را هم بعد از چند سالی یعنی از نیمه دوم دهه ۱۹۵۰ کنار می‌گذارد و علنا سوسیالیست بودن خود را اعلام می‌کند.

ثانیا مشخص نیست که انتقاد ایشان به نظرات کتاب در مورد سیاست‌های اقتصادی دوران ناصر چیست؟ آیا این نظر را که ناصر در سال‌های ۵۶ - ۵۲ دارای سیاستی لیبرالی بوده صحیح نمی‌دانند؟ به طور کلی دوران ناصر را می‌توان بدو قسمت تقسیم کرد:

الف: سال‌های ۱۹۵۲ تا ۱۹۶۲

در این دوران ناصر ابتدا سازمان اجتماع برای آزادی را تشکیل داد، اما سرمایه‌داران، فنودالها و رباخواران و سیاستمداران حرفه‌ای پست‌های فرماندهی آن را اشغال کردند و سازمان را در جهت خواسته‌های خود راندند.

بدنبال حوادث کانال سوئز ناصر جنبش دیگری به نام «اتحادیه ملی» را جایگزین «اجتماع برای آزادی» نمود که این نیز بواسطه منطق اشتی ملی با مالکین بزرگ و سرمایه‌داران که بر آن حاکم بود عملاً تحت کنترل عناصر ارتجاعی درآمد.

ناصر خود در ۱۹۶۲ در انتقادی از اتحادیه ملی گفت: «ما می‌خواستیم نبرد طبقات را بصورت مسالمت‌آمیز درآوریم ولی ارتجاع فرصت را غنیمت شمرد و مقامات رهبری را در دست گرفت.»

ب: سال‌های بعد از ۱۹۶۲

بعد از شکست تجربه وحدت با سوریه ناصر علت اساسی شکست را در توطئه‌های سرمایه‌داران و فنودالها دانسته در نظریات خود تغییراتی را ایجاد می‌نماید. در این زمان ناصر میثاق وطنی را با هدف رفتن از سرمایه‌داری به سوسیالیسم و ایجاد یک جامعه سوسیالیستی در مصر به تصویب می‌رساند. سوسیالیسم فوق خواهان همکاری با سرمایه‌داری ملی بود و به هیچوجه قصد از بین بردن اینان را نداشت، در این میثاق ضمن نفی دیکتاتوری طبقاتی بر روی مسئله همکاری مابین کشاورزان و کارگران، روشنفکران و سرمایه‌داری ملی تأکید می‌شد.

در عمل سیاست‌های ناصر بواسطه عدم حذف بورژوازی و اختلافات شدید طبقاتی، عدم سازماندهی توده‌ها و بکار نرفتن آنها در مسائل سیاسی، عدم حذف عناصر ارتجاعی از مراکز تصمیم‌گیری سیاسی و... موجب بوجود آمدن یک طبقه ثروتمند قوی در مصر گردید که تنها مانع در سر راه کنترل کامل قدرت در دست این طبقه وجود ناصر بود و این هم با مرگ وی و روی کار آمدن سادات کاملاً حل شد و در نتیجه مصر به جانی رسید که امروز شاهد آنیم. (۲۵)

در فصل چهارم منتقد محترم می‌نویسد که منظور از طرح مشارکت قراردادهائی است که کشورهای صاحب نفت با شرکت‌های نفتی بر مبنای ۵۰-۵۰ امضاء کردند.

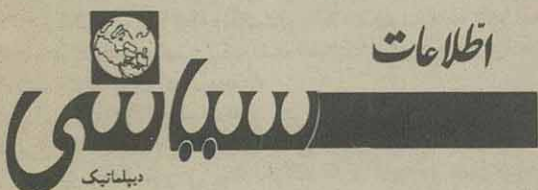
در حالیکه: نظر فوق اساساً اشتباه است، طرح مشارکت و قراردادهای ۵۰-۵۰ دو چیز کاملاً متفاوت می‌باشند. منظور از طرح مشارکت سهم کردن کشورهای تولیدکننده نفت در تأسیسات نفتی است که از سال ۱۹۶۹ به بعد مطرح گردید. در حالیکه در قراردادهای ۵۰-۵۰ مسئله اصلی تقسیم سود حاصله از فروش نفت بین کشور تولیدکننده نفت و شرکت‌های نفتی می‌باشد و ابتدائاً در سال ۱۹۵۰ مابین شرکت‌های آمریکائی و عربستان سعودی به امضاء رسید.

در مورد دلایل مطرح شده طرح مشارکت، ایشان فقط یکی از عواملی که در کتاب آمده ذکر می‌کنند و آن از بین بردن ترس ناشی از ملی کردن تأسیسات نفتی و کاهش هیجان‌ات مردم منطقه می‌باشد.

در صورتیکه در مبحث مشارکت در کتاب علاوه بر عامل فوق سه عامل دیگر نیز ذکر گردیده است:

۱- گرفتن پول تأسیسات نفتی از کشورهای تولیدکننده نفت (در

بقیه در صفحه ۱۴

* سال اول - شماره هشتم - ۳ اردیبهشت ۱۳۶۵
* از سری انتشارات مؤسسه اطلاعات
* به کوشش: عبدالعلی رضانی
* صفحه‌آرایی از گروه گرافیک اطلاعات
* آدرس - تهران - خیابان خیام - ساختمان اطلاعات - تلفن ۳۲۸۱

نفت و امپریالیسم در خاور میانه

از: احمد خالقی

* غفلت در درك محور اصلی کتاب، منقذ را در تحلیل فصول کتاب سرگردان کرده است.

بنام خدا

امید است که سنت نقد و بررسی کتاب که می تواند به اعتلاء فرهنگ کشورمان کمک کند هر چه وسیع تر و بی گیر تر به جلورود. شکی نیست که قدم گذاران در این مهم خدمتگزاران ارجمندی به فرهنگ کشورند و کارشان در هر سطح شایسته سپاس و ارج گذاری است. از این رو ضمن سپاس از زحماتی که نویسنده محترم این نقد به خود داده و موجب ایجاد بحث دیگری در بررسی نقد کتاب «نفت و بحران انرژی» گردیده اند با احترام ملاحظاتی زیر را به عرض می رساند.

اصولا از جمله اهداف نقد کتاب به بررسی کشیدن نکات ضعیف، احیاناً اشتباهات، نادیده گرفتن و یا سهم لازم را به عوامل اصلی و موثر ندادن و یا یکی را بجای دیگری انگاشتن... است. بدون شك، شرط نقد تسلط بر موضوع مورد نقد است. منقذ به موضوع مورد بحث اشراف دارد، با تحقیقات و نوشته ها در آن خصوص آشناست. و حتی از میزان اعتبار صاحب نظران و کارشناسان رشته مورد نظر آگاهی دارد. با چنین توانایی است که در کار نقد خود ضعف های نوشته ای را آشکار کرده و با استفاده از آخرین اطلاعات و نظرات آنها را رشد می دهد. و با اگر نوشته دارای ضعف های اصولی است و قابل اعتناء نیست با چند جمله این نظر را اعلام می کند. در این مورد اعتیاری که منقذ باتبحر در موضوع نقد بدست آورده است او را بی نیاز از توضیحات بیشتر می سازد.

شاید از اولین کارهایی که خواننده انتظار دارد منقذ در اولین قدم نقد خود بردارد اظهار نظر کلی در خصوص محور عمده موضوعی است که کتاب در بیرامون آن نوشته شده است. در این اظهار نظر بطور کلی منقذ از موفقیت نسبی و یا احیاناً عدم موفقیت نویسنده در رسیدن به هدفهای کتاب سخن می گوید و بعد برای اثبات نظرات خود به جزئیات آن که در واقع بررسی فصول کتاب است می پردازد.

به نظر می رسد شاید مهمترین ضعفی که این نقد دارد با غفلت برخورد کردن با محور اصلی کتاب (رابطه نفت و توطئه های امپریالیستی در منطقه خاور میانه) است. این غفلت موجب شده است که فصول کتاب علاوه بر ضعفها و اشتباهات و کاستی هایی که به نظر منقذ محترم دارد مجموعه منسجمی را هم تشکیل ندهد و سرانجام آنچه که در نتیجه گیری بحث منقذ آمده معلوم نگردد که «کتاب تاریخ تحولات سیاسی خاور میانه است، سرگذشت نفت جهان است و یا...»

شاید این توهم به این علت است که کتاب اولاً به نام «نفت و بحران انرژی» نام گذاری شده است و ثانیاً بدون اینکه مقدمه ای کوتاه هدف کلی کتاب را معرفی کند، نویسنده کتابش را با اولین فصل آغاز کرده است. شاید بتوان گفت فقدان مقدمه و عنوان کلی کتاب یکی از ضعفهای عمده این کتاب است. این ضعف می تواند در چند فصل آغاز کتاب ابهاماتی برای خواننده عادی ایجاد نماید. چه در واقع خواننده به خود واگذاشته شده است تا با تعقیب فصول کتاب، خود تحت عنوان نفت و بحران انرژی، رابطه نفت و توطئه های امپریالیستی را در منطقه خاور میانه و منجمه ایران دریابد.

اما به نظر نمی رسد که هیچ دانشجوی علوم سیاسی و بخصوص محقق و منقذ اقتصاد سیاسی نفت پس از خواندن کتاب ابهامی در انسجام فصول کتاب و در خصوص افشاء نسبی توطئه های امپریالیستی در کشورهای خاور میانه در رابطه با نفت داشته باشد.

بنظر می رسد غفلت در درك محور اصلی کتاب، منقذ را در تحلیل فصول کتاب هم سرگردان کرده است. اجازه بدهید با اشاره به خود نقد به این امر بپردازیم. نوشته شده است که فصل اول دارای کمبودها و کاستی هائست، منجمه اینکه حدود يك ششم کتاب به مسئله كشف نفت در ایران اختصاص داده شده و باتوجه به اینکه نفت بطور عام در سراسر جهان در يك دوره زمانی ۸۰ ساله مورد بحث قرار گرفته است بنابراین يك جزء بزرگ شده و به بقیه اجزاء كمتر توجه شده است.

در حالیکه
اولاً: محور عمده کتاب چنانکه قبلاً گفته شد رابطه نفت و توطئه ها و دخالتهای امپریالیستی در خاور میانه و منجمه ایران است. نه بررسی نفت بطور عام در سراسر جهان.

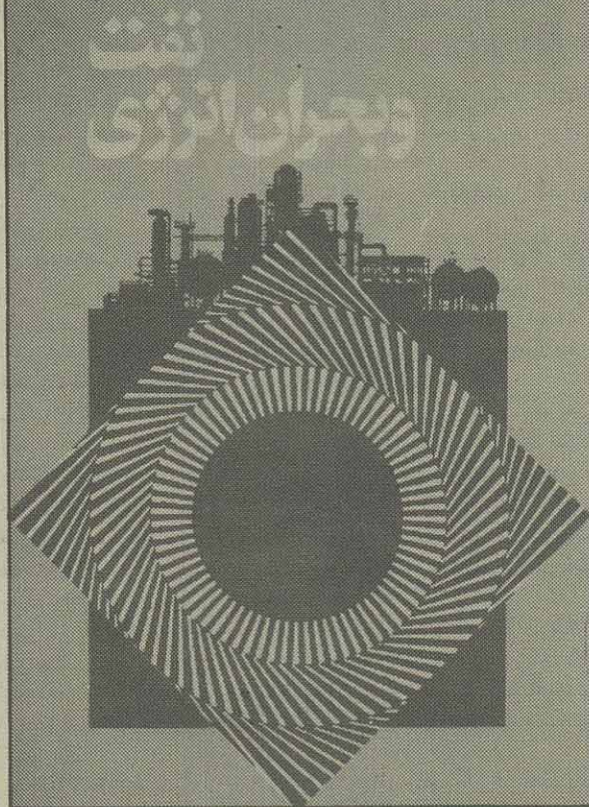
ثانیاً: موضوع مورد بحث در فصل اول كشف نفت در ایران نیست، بلکه بررسی دخالتهای انگلستان در ایران در رابطه با نفت است و نشان دادن اینکه انگلستان چگونه استقلال ایران را در جهت منافع خود به بازی گرفته و عملاً کنترل ایران را در دست گرفته است و حتی در کوچکترین مسائل داخلی کشور بوضوح و آشکارا دخالت می کند.

علاوه بر این منقذ محترم افزوده اند که در فصل اول «شرحی نسبتاً طولانی و تکراری از رابطه انگلستان با ایالات جنوب داده شده است و سرانجام هم نتیجه مشخص گرفته نشده است که چرا و به چه دلیل انگلیس به ایالات جنوب توجه کرده بود...»

در این ادعا اولاً منقذ محترم حتی شاهدهی از شرح نسبتاً طولانی و تکراری یاد شده نداده اند. شاهدهی که اگر دوباره خود ایشان مراجعه دقیق تری بفرمایند حتماً موردی پیدا نخواهند کرد. ثانیاً در خصوص اینکه در کتاب مشخص نشده است که چرا و به چه دلیل انگلستان به ایالات جنوب توجه کرده است، مجدداً توجه منقذ محترم را به نقل قولهایی از خود کتاب جلب می کنیم:

۱- انگلستان همزمان با دست اندازی بر نفت ایران پیوند خود را با ایالات جنوب محکمتر ساخت. این پیوند از طریق امضای تعهد نامه های محرمانه صورت می گرفت که در آنها انگلستان ضمن شناختن خود مختاری و استقلال ایالات جان و مال آنها را نیز تحت حمایت خود قرار می داد. انگلستان در ازاء چنین حمایتی از ایالات از آنها می خواست تا مجری سیاست آن کشور در جنوب ایران باشند. امضای چنین قراردادهایی باعث

نوشته دکتر رضائیس طوسی

* انگلستان همزمان با دست اندازی بر نفت ایران، پیوند خود را با ایالات جنوب محکمتر ساخت. این پیوند از طریق امضای تعهد نامه های محرمانه صورت می گرفت که در آنها انگلستان ضمن شناختن خود مختاری و استقلال ایالات، جان و مال آنها را نیز تحت حمایت خود قرار می داد و در مقابل از آنها می خواست مجری سیاست آن کشور در جنوب ایران باشند
* در تمام طول جنگ جهانی اول، فقط برای دو یا سه ماه (تابستان ۱۹۱۵) لوله های نفت ایران بعثت انفجار توسط عمال آلمان آسیب دید. انگلیس بسرعت آن را تعمیر نمود و پیگیر از این مدت کوتاه، در تمامی طول جنگ عبور نفت از آنها بشدت ادامه داشت.

شده بود که مهمترین ایالات منطقه بدون مشورت و دریافت نظر از مامورین بریتانیا دست به هیچ کاری نزنند (ص ۶)

۲- از سرهنگ جیمز داگلاس وابسته نظامی سفارت انگلستان:

«به نظر می رسد سیاست ما توسعه نفوذ هر چه بیشتر در میان این ایالات خواهد بود تا از آنها به عنوان مانعی در برابر پیشروی خصمانه ای از هر قسمت از شمال ایران به سوی دشتهای عربستان (خوزستان) استفاده گردد و به مشکل پیشروی دولت مرکزی یا روسها به سوی شیراز و بوشهر بفرزاید.» (ص ۷)

۳- «سران بختیاری در ازاء دریافت سالیانه دوهزار پوند متعهد می شدند که از کلیه راهها و تاسیسات و نیز افراد شاغل در عملیات نفت محافظت کنند.» (ص ۸)

۴- «بی ثباتی و آشفتگی شهرهای ایران و به خصوص کرستان پس از انقلاب مشروطیت به انگلستان فرصت داد تا برای برقراری نفوذ دلخواه خود در میان ایالات (پیشکوه و پشتکوه) قدمهای موثرتری بردارد. آنها موفق شدند بین سران ایالات پیشکوه و پشتکوه وحدت بوجود آورند و با این کار امنیت راهها را که از لحاظ تجاری و نظامی برای انگلستان جنبه استراتژیک داشت تضمین نمایند.» (ص ۸)

۵- «از قدرت ایالات بزودی برای گسترش فعالیتهای شرکت نفت استفاده شد.» (ص ۸)

۶- «با امضای این قرارداد (قرار داد شرکت نفت با روسای بختیاری) عملاً همه مسئولیتهای حفاظت کارکنان و تاسیسات شرکت نفت به عهده بختیارها در آمد... شکی نیست انگلستان بدینوسیله در نظر داشت در صورت مخالفت جدی دولت ایران با این قرار داد در صورت لزوم ایل بختیاری را به جنگ با دولت ایران وادار و خود به حمایت از آن برخیزد.» (ص ۹)

۷- از سر ادوارگری (وزیر خارجه بریتانیا):
«دولت بریتانیا از چاهها و لوله های نفت در وحله اول با دادن کمک به ایالات محلی و با کمک گرفتن از دولت ایران محافظت خواهد کرد.» (ص ۲۰)

انتقاد دیگری که به فصل اول کرده اند مسئله اهمیت استراتژیک نفت ایران در جنگ جهانی اول است. به نظر منقذ محترم «بعثت انفجار لوله نفت ایران در طول جنگ، انگلستان نتوانست از نفت ایران بهره برداری کند» و

به همین دلیل معتقدند که نفت ایران در پیروزی انگلستان نقشی نداشته است. در حالیکه:

۱- در تمام طول جنگ، فقط برای دوالی سه ماه (تابستان ۱۹۱۵) لوله های نفت ایران بعثت انفجار توسط عمال آلمان آسیب دید. انگلیس بسرعت آنها را تعمیر نمود و به غیر از این مدت کوتاه در تمامی طول جنگ عبور نفت از آنها بشدت ادامه داشت.

ارقام صادرات نفت ایران در طول جنگ مؤید این مدعی است (۱)
صادرات نفت به تن سال

۱۹۱۴	۲۷۴/۰۰۰
۱۹۱۵	۳۷۶/۰۰۰
۱۹۱۶	۴۴۹/۰۰۰
۱۹۱۷	۶۴۴/۰۰۰
۱۹۱۸	۸۹۷/۰۰۰
۱۹۱۹	۱۱۰۶/۰۰۰

۲- اهمیت استراتژیک ایران در ابتدای جنگ بعدی بود که دولت انگلستان برای جلوگیری از نفوذ آلمانیها به خوزستان، بصره را اشغال کرد (در این زمان سوخت نیروی دریائی انگلستان تقریباً بطور کامل از نفت ایران تامین می شد) و سربازان هندی را برای حفاظت لوله ها وارد ایران نمود (۲)

۳- تأیید نقل قولهای چرچیل در مورد اهمیت نفت ایران در جنگ اول و جنبه حیاتی آن برای پیروزی انگلستان بوسیله خود منقذ محترم با نتیجه گیری که کرده اند تناقض دارد.

۴- بنظر می رسد منقذ محترم نتوانسته اند حيله مزورانه انگلستان را در بزرگ جلوه دادن انفجار لوله های نفت که بهانه ای برای خودداری از پرداخت تاجیز دولت ایران بود درك بفرمایند (مطابق برآوردهای انجام شده خسارات وارده بعثت انفجار لوله ها حدود بیست هزار لیره بود اما انگلستان تقاضای ۵۰۰/۰۰۰ لیره خسارت از طرف دولت ایران داشت)

۵- چرچیل در کتاب خود «بحران جهانی» می نویسد:
در چهار سال جنگ جهانی اول ادارت دولتی انگلستان در اثر استفاده از مواد قرارداد با شرکت نفت ایران و انگلیس و خرید نفت به قیمت نازلتر از بازار، ۷/۵۰۰/۰۰۰ لیره نفع برده اند (۴)

۶- رویت:
نفت ایران صدی، هفتاد و پنج دستگاه صنعتی و وسائل نقلیه امپراطوری انگلستان را به گردش در می آورد. روزی که این معادن تعطیل شود ۷۵٪ صنایع و کشاورزی از بین رفته و به همین نسبت دریانوردی و آسمان پیمانی های ما تعطیل خواهد شد. (۵)

منقذ محترم در ادامه نوشته خود نظر مؤلف کتاب «نفت و بحران انرژی» را در خصوص اهمیت روز افزون نفت برای متفقین در جنگ جهانی دوم که به اشغال کشور منجر شد رد می کند و می نویسد در طول جنگ نفت ایران نتوانست نقش حقیقی و مهم خویش را ایفا کند و میزان حمل نفت از ایران کاهش یافت. آنگاه به گفته بولارد (سفیر وقت انگلیس در ایران) اشاره می نماید که انگلستان در زمان جنگ نفت مورد نیاز خود را از آمریکای شمالی و مرکزی تهیه می نمود.

و بدلیل عدم امکان استفاده مناسب از نفت ایران پرداخت کمبانی به دولت ایران کاهش یافت و همین مسئله موجب بروز اختلاف مابین ایران و شرکت نفت گردید زیرا شرکت خواهان کاهش درآمد ایران بود.

باید یاد آوری کرد که در ابتدای جنگ، نفت همراه با موقعیت استراتژیک ایران از لحاظ نظامی (کمک به شوروی) برای غرب از اهمیت فوق العاده ای برخوردار بود و به همین دلیل نیز ایران به اشغال نیروهای متفقین درآمد (هرچند که ممکن است با ادامه جنگ برای مدتی بدلیل نظامی از اهمیت نفت کاسته شده باشد). «باری رابین» در این باره می نویسد:

«نیروهای انگلستان و شوروی برای استفاده از این موقعیت (در سال کمک به شوروی از طریق ایران) و جلوگیری از تسلط آلمانیها بر ایران و همین برای حفظ امنیت منابع نفتی ایران که برای انگلیسیها اهمیت حیاتی داشت در اوت ۱۹۴۱ ایران را مورد حمله قرار دادند.» (۶)

چرچیل در خاطرات خود می نویسد:

«... احتیاج به رساندن مهمات جنگی و هر نوع لوازم و تدارکات دیگر بدولت شوروی... به طور آشکار ایجاب می کرد که ارتباط کامل با روسیه از طریق ایران برقرار گردد. معادن نفت ایران يك عامل مهم جنگی محسوب می شد.» (۷)

علاوه بر این تردیدی وجود ندارد که در دوران جنگ متفقین از نفت ایران بهره فراوان برده اند (اگرچه برای مدتی بخصوص در اوائل جنگ با مشکلات و نقصانهائی روبرو گردیدند). «فاتح» در کتاب خود می نویسد:

«هنگامی که ژاپن وارد جنگ شد وضع نفت ایران شکل دیگری پیدا کرد. زیرا در مدت کوتاهی همه ژاپنی ها توانستند جزایر اندونزی و کشور برمه که هردو منبع مهمی برای تحصیل نفت متفقین بود از دست آنها بگیرند و معادن نفت ایران تنها منبعی بود که می توانست احتیاجات متفقین را در شرق تامین نماید. علاوه بر این در سال ۱۹۴۲ که عملیات جنگی در آفریقای شمالی شدت یافت و ارتشهای متفقین برای تصرف شمال آفریقا نبرد را آغاز کردند نفت ایران عامل مهمی در پیشرفت آنها بود.» (۸)

اندک مدتی قبل از آغاز جنگ شرکت نفت کارخانه ای برای تهیه بنزین هواپیمائی سفارش داده و به آبادان وارد کرده بود. کارخانه مزبور در سال ۱۹۴۰ به کار افتاد ولی در ۱۹۴۲ معلوم شد که دستگاه مزبور کافی برای رفع همه احتیاجات جنگی نیست و لذا در ایام جنگ دستگاه مزبور تکمیل تر شد و اندازه ای توسعه یافت که در سال ۱۹۴۴ آبادان توانائی این را پیدا کرد که سالی يك میلیون تن بنزین هوائی به عمل آورد. تهیه این مقدار بنزین هوائی باعث شد که قسمت عمده مصرف نیروی هوائی انگلیس و آمریکا در خاور میانه و خاور دور از آبادان تحصیل گردد و علاوه بر این مقادیر زیادی هم بنزین هواپیمائی بروسیه فرستاده شد که احتیاجات شوروی ها را تامین کرد. (۹)

در ۱۹۴۳ که ارتش متفقین جزیره سیسیل را در جنوب ایتالیا تصرف و اشغال کرد راه دریائی مدیترانه بر روی متفقین باز شد و فرآورده های نفتی ایران نقش بزرگی را در مراحل آخر جنگ بعهد داشت. (۱۰)
احتیاجات روز افزون متفقین به مواد نفتی ایران از سال سوم جنگ به بعد همواره رو به تزاید رفت به طوری که در سال ۱۹۴۴ میزان استخراج از ۱۳ میلیون تن هم تجاوز کرد و در سال ۱۹۴۵ به ۱۷ میلیون تن و سال بعد از آن به ۱۹ میلیون تن رسید. (۱۱)

فاتح در جای دیگر می نویسد:

نیروهای مسلح مستقر در یزد و کرمان توان رزمی خود را به نمایش گذاشتند

اطلاعات

چهارشنبه ۱۳۶۵ اردیبهشت ماه ۱۷۸۶۵

یزد
کرمان

بایجاد کارخانه‌های صنایع دارویی و
مواد غذایی در رفسنجان و آجر سازی
در کهنوج موافقت به عمل آمد

در صفحه ۴

استاندار کرمان در پایان جلسه کمیته برنامه ریزی استان اقدامات این کمیته را تشریح کرد

مرعشی: چند طرح مهم «اشتغال‌زا» برای خانواده‌های شهدا در سطح استان کرمان پیاده می‌شود

طرح‌های بزرگ صنعتی، معدنی
و کشاورزی استان کرمان مورد
ارزیابی دقیق قرار می‌گیرد

نماینده امام و امام جمعه یزد در مراسم عبادی، سیاسی نماز جمعه اظهار داشت:

**در عملیات آینده رزمندگان مادر س یزدی
به استکبار جهانی و حامیان‌شان خواهند داد**

● شکست نیروهای عراقی در عملیات والفجر ۸، خود دلیل پیروزی نیروهای اسلام بر ابرقدرتها است.

مدیر کل آموزش و پرورش استان یزد در سمینار «لیکسیا امام» گفت:

**دانش آموزان و فرهنگیان یزد در نبرد با دشمن
بعثی قاپیر و زنی نهائی بطور گسترده شرکت دارند**

در صفحه ۴

بمنظور ثبت نام از داوطلبان

**مراکز ثبت نام بسیج و
سپاه یزد در تمام مدت
شبهانه روز دایر است**

در همین صفحه

بمنظور توسعه و پخش مطالب فرستنده های تلویزیونی میباید

**دکل رله بر نامه‌های تلویزیونی
بر روی تپه «رستاق» نصب می‌شود**

● فرمانده سپاه پاسداران میباید در جلسه شورای اداری اعلام کرد: بیش از ۱۰ هزار
رزمنده پارسال از استان یزد عازم جبهه‌های نبرد شدند

بمنظور آشنایی باطرز کار ماشین‌آلات

**۵۴ تن از کشاورزان
کهنوج در یک دوره
آموزشی شرکت کردند**

در صفحه ۴

**شهرک امام جعفر
صادق (ع) میباید
امکانات نیروی برق
بر خوردار شد**

مید - خبرنگار اطلاعات:

عملیات برق‌رسانی شهرک امام جعفر صادق (ع) میباید توسط اداره برق میباید به‌انجام رسید و با حضور
حجت‌الاسلام روحانی امام جمعه وقت میباید، برادر
هومان سرپرست اداره برق و گروهی از اهالی شهرک
امام جعفر صادق میباید مورد بهربرداری قرار گرفت.
برق‌رسانی این شهرک با انجام ۲۵۰۰ متر شبکه
قوی و ضعیف و با نصب یک‌دستگاه ترانس موتور با
قدرت ۲۳۰ کیلووات آمپر و با هزینه ۶ میلیون ریال که
۲ میلیون و ۳۰۰ هزار ریال آن از محل خودیاری اهالی
شهرک و مابقی از سوی اداره برق تأمین و پرداخت
شده است.
شهرک امام جعفر صادق (ع) در بلوار دکتر شریعتی
میباید واقع شده و دارای ۱۷۰ خانوار می‌باشد.

**جهادگران بافت ۳۲۰
هکتار از اراضی را به کشت
محصولات استراتژیک
اختصاص دادند**

در صفحه ۴

وزیر معادن و فلزات و نماینده مجلس شورای اسلامی مسایل و مشکلات معدنی استان کرمان
را بررسی کردند

**باصدور تولیدات معدنی کرمان به خارج بخش
عمده‌ای از ارز مورد نیاز کشور تأمین می‌شود**

**اجرای ۱۲۹ پروژه عمرانی در
استان یزد**

یزد - خبرنگار اطلاعات:

از سوی اداره کل مسکن و شهرسازی استان یزد طی سال
گذشته عملیات اجرایی ۱۲۹ پروژه عمرانی و ساختمانی شامل
واحد های مسکونی سازمانی و طرح مجتمع واحد های
اداری در این استان به پایان رسید و مورد بهره برداری قرار
گرفت.

هزینه اجرای پروژه های مذکور بالغ بر ۶۸۶ میلیون
و ۶۸۷ هزار ریال بوده که از محل اعتبارات استانی و ملی
تأمین و پرداخت شده‌است.

در مرکز آموزشی شهید آیت‌الله صدوقی
**سر بازان دومین دوره
پلیس وظیفه شهر بانی
در یزد به اخذ سر دوشی
نایل آمدند**

● در این دوره بیش از یکصد نفر از تهران،
خوزستان، شیراز و خرم‌آباد آموزشهای علمی
و عملی پلیس وظیفه شهربانی را گذراندند.

در صفحه ۴

**۴۷ قطعه زمین در فاز
دوم «شهرک امام» میباید
بمقتضایان واگذار شد**

در صفحه ۲

● برای تعاونی‌های وابسته بمرکز گسترش
کرمان پروانه موقت بهره‌برداری صادر خواهد
شد.

در صفحه ۳

**کاروان عظیم کمکهای
کارگران معادن ذغال
سنگ و مردم زرند
روانه مناطق جنگی شد**

**۴۶ تن حبوبات، آرد و گندم،
۲ تن چای و شیرینی و ۱۵۰ تن
برنج گوشه‌ای از کاروان کمکهای
مردم زرند را تشکیل می‌داد**

● مردم ایثارگر زرند ۳ میلیون ریال وجه
نقد، یک کیلو نقره و ۱۲۰ قطعه طلا و زیورآلات
برای تقویت جبهه‌ها اختصاص دادند.
زرند - خبرنگار اطلاعات: کاروان عظیم کمکهای
ایثارگران کارگران معادن ذغال سنگ و اقشار مختلف مردم
همیشه در صحنه شهرستان زرند تحت عنوان «کاروان
ولی‌عصر» در میان بدرفه ترشور اهالی این شهر راهی
جبهه های نبرد شد.

درباره فرمایشات اخیر امام امت مبنی بر حضور
گسترده تر نیرو های رزمده، در جبهه‌ها و پشتیبانی
بقیه در صفحه ۳

**سخنرانی حجت الاسلام هادی
غفاری در جمع مردم یزد**

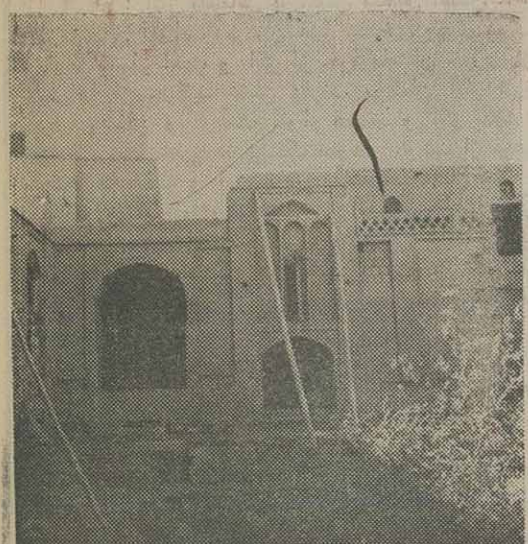
یزد - خبرنگار اطلاعات:

گروه کثیری از اقشار مختلف مردم یزد بمنظور
استماع سخنرانی حجت‌الاسلام هادی غفاری نماینده
مجلس شورای اسلامی در مسجد «خطبه» اجتماع کردند
در این اجتماع که کارکنان، کارمندان و کارکنان نهاد
های انقلاب اسلامی نیز حضور داشتند، برادر هادی
غفاری نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی
طی سخنانی پیرامون اهمیت دفاع در اسلام مطالبی
بیان کرد.

وی همچنین از ملت مسلمان ایران بویژه رزمندگان
اسلام که در این نبرد پایداری و استقامت و ایثارگری
فروان نموده‌اند، ستایش نمود.

حجت‌الاسلام هادی غفاری افزود: بانوجه به
بیانات اخیر امام امت که که حضور همه ملت ایران
بطور گسترده در جبهه‌ها و پشت جبهه‌ها واجب و
تکلیف است و انشاء الله همه اقشار مردم در این نبرد
شرکت خواهند کرد و سرانجام صدام کافر و دشمنان
اسلام نابود گردیده و اسلام و انقلاب اسلامی ایران به
پیروزی نهایی نال خواهد شد.

سخنگویان خاموش

... گوشه‌ای از نمای مدرسه حسینان یزد
شده «گاهی به کتابخانه های بزرگ پهنای افق کتاب
و کتابخوانی را معلوم می‌دارد.
... اندوخته کتابخانه عمومی نوییورک (۸ میلیون
جلد کتاب) و اندوخته کتابخانه کنگره در واشنگتن
به سیزده میلیون جلد کتاب می‌رسد. اندوخته کتابخانه
عمومی لینکرن (۱۰ میلیون) و اندوخته کتابخانه
آکادمی علوم شوروی در مسکو (۲۲ میلیون) و اندوخته
کتابخانه دولتی (لنین) در مسکو از (۲۷ میلیون) جلد
بقیه در صفحه ۳

**جمعی از روحانیون و نماینده
امام در سپاه استان یزد با
آیت‌الله خاتمی دیدار و
گفتگو کردند**

یزد - خبرنگار اطلاعات:
به‌دعوت آیت‌الله خاتمی نماینده امام و امام جمعه
یزد، جمعی از روحانیون استان یزد به‌همراه نماینده امام
در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی این استان با وی دیدار
و گفتگو کردند.
در این دیدار ابتدا پیرامون فرمایشات اخیر امام
امت مبنی بر حضور گسترده اقشار مختلف مردم در جبهه‌ها
و اعزام کاروان‌های نیروی مردمی اعم از روحانیت،
کارکنان، کارمندان، دانش‌آموزان، دانشجویان و
فرهنگیان بحث و تبادل نظر بعمل آمد و مقرر شد هر یک
از روحانیون در مناطق خود برای ایجاد آبدارگری تجهیز
مردم و اعزام آنان به جبهه‌های نبرد اقدام کنند.

**مراکز ثبت نام بسیج و
سپاه یزد در تمام مدت
شبهانه روز دایر است**

یزد - خبرنگار اطلاعات: روابط عمومی سپاه
پاسداران انقلاب اسلامی استان یزد طی اطلاعیه‌ای
اعلام کرد:
بانوجه به استقبال کثیرنظر اقشار مختلف مردم،
کارگران و کارمندان از ندای «لیک یا امام» و بانوجه
به فرمان امام امت که جنگ در رأس کارها و اهم
واجبات است، مراکز ثبت نام بسیج و سپاه جهت داوطلبان
در تمام مدت شبهانه روز دایر می‌باشد.

امام جمعه رفسنجان با کاروانی از کمکهای وسیع مردم این شهر عازم جبهه‌های نبرد شد

گرم و برشور شرکت کنندگان در نماز جمعه رفسنجان عازم
جبهه های نبرد شد.

بنا به گزارش رسیده حجت‌الاسلام هاشمیان امام جمعه
رفسنجان نیز به اتفاق جمعی از اعضاء جامعه روحانیت این
شهر جهت دیدار با رزمندگان اسلام و تقدیم هدایای مردم‌شید
پروور رفسنجان به همراه کاروان مذکور عازم جبهه های نبرد
شد.

وی طی گفتگوئی ضمن تشکر و قدردانی از لیک‌پیشرو
و افتخار آفرین مردم حزب‌اللهی شهرستان رفسنجان به فرمایشات
اخیر حضرت امام یادآور شد: ندر بی عزیمت بیش از ده‌هزار

**اعزام نیروهای تازه نفس و ارسال کمک از استانهای
یزد و کرمان به جبهه‌ها ابعاد گسترده‌ای یافت**

● داوطلبان تازه نفس از شهرهای کرمان،
یزد، بم، سیرجان، بافت، زرند، بردسیر، شهر
بابک، رفسنجان، جیرفت، کهنوج، بافق، کوهمندان
عازم جبهه‌ها شدند.

● ۱۷ تن هندوانه، مقادیر قابل توجهی آرد
و گندم، خواربار، لباس و سایر ملزومات
رزمندگان به مناطق جنگی ارسال گردید.

روحانیون، فرماندهان نیروهای نظامی و انتظامی،
برادران سپاه و کشته، خانواده‌های معظم شهدا،
فرهنگیان، اصناف، بازاریان و هزاران تن از اقشار
مختلف مردم کرمان حضور داشتند.
در این مراسم باشکوه بدرفه مردم کرمان در دو
سوی خیابانها اجتماع کرده و با نثار شاخه‌های گل،
نقل و شیرینی و سردادن شماره‌های کوبنده رزمندگان
اعزامی را بدرفه کرده و ضمن اعلام پشتیبانی از فرمایشات
حضرت امام، برادامه نبرد سلحشوران غیور سپاه اسلام
تا پیروزی نهایی تاکید کردند.

لازم به توضیح است که نیروهای رزمی - تخصصی
مذکور از شهرهای بم، کرمان، سیرجان، بافت، زرند،
بقیه در صفحه ۲

کرمان - خبرنگار اطلاعات: بدینال فرمایشات اخیر
حضرت امام مبنی بر لزوم حضور گسترده نیروهای مردمی
در جبهه‌های نبرد، دولنگر از نیروهای رزمی تخصصی
استان کرمان متشکل در پنجمین کاروان راهیان کربلا
تحت عنوان «کاروان لیک گویان امام» به همراه تنی
چند از ائمه جمعه استان، معاون سیاسی اداری
استانداری و جمعی از مسئولان اجرایی استان روانه
مناطق جنگی کشور شدند.
در مراسم اعزام این کاروان حجت‌الاسلام حسینی
امام جمعه وقت، آقای مرعشی استاندار، جمعی از

بقیه از صفحه اول
بردسیر، شهر بابک، رفسنجان، جیرفت، کهنوج و سایر مناطق و بخشهای استان کرمان به مناطق جنگی عزیمت کردند در مراسمی که به همین منظور در مقابل مسجد جامع کرمان برگزار شد، حجت‌الاسلام فلاح دادستان عمومی استان کرمان طی سخنانی با اشاره به فرمان تاریخی حضرت امام مبنی برحضور گسترده‌تر نیروهای رزمی و مردمی در جبهه، پیرامون اهمیت جنگ مطالبی را بیان داشت.

پنجمین کاروان راهیان کرپلا از استان کرمان رهسپار مناطق جنگی کشور شد.

کهنوج – خبرنگار اطلاعات: طی مراسم باشکوهی یک تیب از نیروهای طرح لیبک یا خینی به همراه ۹ دستگاه کامیون حامل کمکهای مردم ایثارگر منطقه کهنوج برای رویارویی بادشمن متجاوز راهی جبهه‌های جنگ تحمیلی شدند.

به مراسم اعزام این عزیزان حجت‌الاسلام درویشی امام جمعه کهنوج، حجت‌الاسلام رضوانی مسئول سازمان تبلیغات اسلامی و آقای پجملی‌زاده فرماندار این شهر و جمعی از مقامهای محلی حضور داشتند.

لازم به یادآوردست که ۷ میلیون‌ریال کمکهای نقدی اهدائی مردم همراه این کاروان به جبهه‌ها ارسال شد. در این مراسم جمعی از جهادگران جهادسازندگی این شهرستان دست به یک راهپیمائی باشکوه زدند، آنگاه نیروهای داوطلب اعزامی به همراه امام جمعه، مسئول سازمان‌تبلیغات‌اسلامی، فرماندار، معاون‌فرماندار، بخشدار قلمکنج و بخشدار منوجان و همچنین جمعی از طلبه‌های حوزه علمیه کهنوج رهسپار مناطق جنگی شدند.

اعلام‌آمدگی کارکنان تربیت‌بدنی استان یزد و فرهنگیان بافق

یزد: درپی فرامین اخیر امام امت مبنی بر اینکه حضور در جبهه‌ها ایک از اهم و اجبات است، کارکنان اداره کل تربیت بدنی استان یزد طی اجتهائی که در محل آن اداره کل ترتیب دادند، آذگی خود را برای حضور در جبهه‌های جنگ اعلام کردند.

طی نشست‌هائی مشابه فرهنگیان و دانش‌آموزان شهرستان بافق و دبیران و مسئولان مجتمع آموزشی الفدیر یزد نیز آمادگی خود را جهت حضور در جبهه‌ها و کمک به آموزش برادران رزمنده در جبهه‌ها اعلام کردند.

داوطلبان راپر بسوی جبهه شتافتند

رابر – خبرنگار اطلاعات: در ادامه عزیمت گسترده راپر به مناطق جنگی کشور عزیمت کرده‌اند. نیروهای داوطلب از استان کرمان و بدنبال پیام حضرت امام مبنی برحضور گسترده‌تر مردم در جبهه‌ها، جمع کثیری از کارمندان ادارات و ارگانها، فرهنگیان، دانش آموزان، کشاورزان، بازاریان و دیگر اقشار مردم منطقه میگرد:

۱- قلعه اردشیر: این قلعه درشرق و خارج از شهر قدیم کرمان واقع شده است و گفته میشود که قدمت آن بدوران حکومت اردشیر ساسانی میرسد.

۲- قلعه دختر: این قلعه نیز در مجاور قلعه اردشیر و در شرق و خارج از شهر قدیم کرمان واقع شده است. قدمت این قلعه نیز بدوران ساسانی میرسد.

۳- گنبد جلیله: در مشرق کرمان در امتداد خیابان زرسف بطرف مسجد صاحب‌الزمان گنبدی سنگی یابرجاست که به گنبد کبری شهرت دارد. تاریخ دقیق و نحوه کاربرد بنا روشن نیست و آنچه که از سبک معماری آن استنباط میشود بنای مذکور مربوط به‌او‌اخر دوره ساسانی میباشد که در اوایل دوره اسلامی تعمیر و مرمت شده و با اینکه در اوایل ظهور اسلام پالهام از معماری ساسانی بنا گردیده است.

۴- خواجه اتابک:

مقره خواجه اتابک که در محله جنوب شرقی و نزدیک مسجد بازار شاه سابق قرار دارد از بنا های قرن ششم هجری و از آثار ارزنده دوره سلجوقیان است. نقشه بنا از داخل چهار ضلعی و از خارج هشت ضلعی میباشد. نمای داخلی و خارجی بنا بوسیله گچبری و آجرکاری منظم تزئین گردیده است.
۵- مسجد ملک «مسجد امام» که در خیابان امام واقع شده یکی از چهار مسجد بزرگ ایران و یکی‌از بزرگترین مساجد کرمان می باشد سابقه تاریخی این مسجد بقرن پنجم هجری و زمان توارشاه سلجوقی می رسد.

چشتیهای مختلف مسجد بمور زمان مرمت و تعمیر گردیده است.

۶- گنبد سبز: این گنبد از بناهای قرن هفتم هجری واقع در محله شهر کرمان است که به قلعه سبز نیز شهرت دارد. این اثر از بنای مدرسه و آرامگاه قراخانیان کرمان تشکیل شده است. زیربنای قسمت آبنمای گاشیکاری مرقع آن است که در نوع خود بنظیر می باشد.

۷- مسجد جامع: مسجد جامع که در کنار میدان مشتاق و اول خیابان شرعیتی قرار گرفته یکی از زیباترین مساجدایران است. این مسجد که به جامع مغربی نیز شهرت دارد یکی از چهار مسجد ایرانی است که‌ادارای سردر رفیع، صحن ایوان و شیشانی می باشد. این مسجد در دوران حکومت امیر میازادین محمد مغربی بنا گردیده است. تاریخ بنا در کتیبه سردر اصلی ۷۵۰ هجری قمری ذکر شده ولی‌در دوره‌های بعدالحاقات و تعمیراتی درمسجد صورت گرفته است. ارزشمندترین قسمت بنا کاشیکاری مرقع محراب و سردر شرقی مسجد میباشد.

۸- مسجد یامانار: در خیابان شهید فتحعلشاهی در کنار میدان یامانار قرار گرفته از آثار دوره حکومت آل مظفر است. این بنا در سال ۷۹۲ هجری بمفرمان عبدالعزیز سلطان محمود برادر شاه شجاع ساخته شده که شامل سردر ورودی و مناره و صحن کوچکی می باشد و سرگذشته این مسجد بارها مورد تعمیر و

را برطی مراسم باشکوهی رهسپار مناطق جنگی شدند. در مراسم باشکوهی که به‌همین منظور ترتیب یافته بود مردم همیشه در صحنه رابر، افراد اعزامی را بدرقه کردند.

عزیمت گروهی از معاونین عراقی‌مقیم‌یزد یزد – خبرنگار اطلاعات: در ادامه عزیمت گسترده و بی‌وقفه طبقات مختلف مردم ایثارگر و همیشه‌در صحنه استان یزد بسوی جبهه‌های نبرد با متجاوزین بعثی، جمعی از معاونین عراقی مقیم یزد به مناطق جنگی عزیمت کردند.

در مراسم باشکوهی که به‌همین منظور در یزد ترتیب داده شده بود، گردان شهید صدر متشکل از نیروهای رزمنده معاونین عراقی مقیم یزد، در میان شعارهای جنگ، جنگ تا پیروزی، مردم به سوی جبهه– های جنگ تحمیلی شتافتند.

اعزام نیروهای متخصص از شرکت سنگ آهن بافق

بافق – خبرنگار اطلاعات: در ادامه عزیمت نیرو– های متخصص از سراسر استان یزد بسوی جبهه‌های جنگ تحمیلی، گروهی از مسئولان و کارکنان شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران (بافق) در تخصصهای مختلف رهسپار مناطق جنگی شدند.

این افراد دارای تخصصهای مختلفی از قبیل: راننده پایه یک و دو، تعمیرکار ماشین‌آلات سبک و سنگین، برقرار، جوشکار، باطریساز و تعدادی نیروی رزمی بودند.

در مراسم باشکوهی که به‌همین منظور با حضور حجت‌الاسلام میرفرغی‌زاده امام جمعه بافق، یکی از فرماندهان تیپ‌الفدیر، جمعی از مسئولان محلی و جمیع کثیری از مسئولان و کارکنان شرکت سنگ‌آهن مرکزی برگزار شد، یکی از فرماندهان تیپ الفدیر به تشریح عملیات پیروزمندان «والفجر ۸ و ۹، برداخت، سپس برادر رضائی که در عملیات فاتحه رمضان در سال ۶۱ به اسارت متجاوزین بعثی درآمده بود و اخیرا به وطن بازگشته سخنانی ایراد کرد.

برادر رضائی طی سخنان مبسوطی به تشریح رفتار غیرانسانی عمال رژیم بعث در برخورد با اسرای ایرانی پرداخت و در قسمتی از سخنان خود گفت: اکنون دشمن ضعیف شده و اگر به او امان بدهیم قوی‌تر می‌شود و برمی‌گردد، باید بحول قوه‌الهی ضربه نهائی را بردشمن وارد آوریم.

در پایان نیروهای داوطلب پس از عبور از زیر

کلام‌الله مجید، به مناطق جنگی کشور عزیمت کردند.

✽ عزیمت جمعی از روحانیون یزد بهجبهه یزد: پنجاه تن از روحانیون استان یزد که به‌همراهی کاروان راهیان کرپلای ۲ استان یزد عازم جبهه‌های نبرد هستند، بحضور آیت‌الله خاثنی نماینده امام و امام‌جمعه یزد رسیدند در این ملاقات که جمعی از ائمه‌جمعه‌اعزامی استان نیز حضور داشتند، نماینده امام در استان طی سخنانی ضمن آرزوی موفقیت برای روحانیون عازم جبهه، یادآور شد: اگر روحانیت وظایف خود را خوب عمل کند، بیشترین سهم را در جنگ خواهد داشت و رزمندگان اسلام هم باین موضوع اعتراف دارند و چون برادران روحانی به استقبال و بنا بملاقات خود راهی جبهه‌ها هستند، مسلماً موفق خواهند بود و در جهت تقویت روحیه منوی و ایمان رزمندگان اقدام خواهند کرد.

راهی شدن داوطلبان کوهبندان

کوهبنا – خبرنگار اطلاعات: بدنبال فرمایشات اخیر

حضرت امام مبنی برحضور گسترده‌تر مردم در جبهه‌ها،

اطلاعات یزدوکرمان

عده کثیری از بسیجیان و اعضای سپاه پاسداران، فرهنگیان و کارگران ذوب‌آهن پایدانا بسوی جبهه‌ها عزیمت کردند. در مراسم باشکوهی که بمظنور بدرقه این عزیزان ترتیب یافته بود، حجت‌الاسلام عسکری امام جمعه کوهبنا سخنانی کرد. آنگاه افراد داوطلب‌روانه جبهه شدند.

عزیمت بسیجیان منطقه «اتار»

اتار – خبرنگار اطلاعات: درپی پیام‌حضرت امام مبنی برحضور گسترده‌تر مردم در جبهه‌ها، جمع کثیری از بسیجیان منطقه اتار و پایگاههای مقاومت روستاهای تایمه و همچنین تعدادی از مملنان این منطقه رهسپار مناطق جنگی شدند.

در مراسم باشکوهی که به همین منظور در مرکز سپاه پاسداران اتار برپا شده‌بود، مردم همیشه در صحنه این منطقه با شعارهای کوبنده و انقلابی، این عزیزان را بدرقه کردند.

اعزام نیروهای رزمی و متخصص از بردسیر بردسیر – خبرنگار اطلاعات: درپی رهنمودهای

مهم حضرت امام مبنی برشرکت گسترده مردم در جبهه– های جنگ تحمیلی، جمع کثیری از نیروهای رزمنده و متخصص رهسپار مناطق جنگی شدند.

به مراسم اعزام این عزیزان حجت‌الاسلام طاهری قنی امام جمعه بردسیر، آقای نوبخت فرماندار و جمعی از مقامهای محلی حضور داشتند و طی آن مردم همیشه در صحنه با شعارهای کوبنده خود خواستار ادامه جنگ تا پیروزی نهائی شدند، آنگاه افراد اعزامی به سوی مناطق جنگی کشور شتافتند.

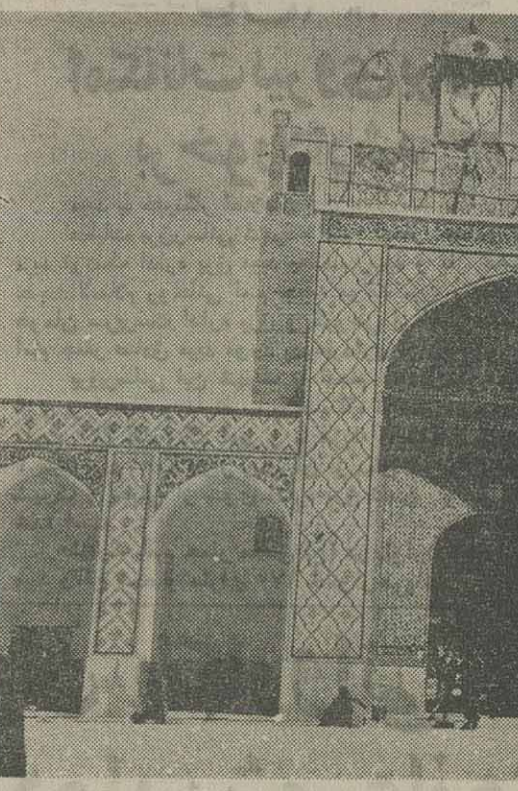
کرمان– خبرنگاراطلاعات:

گروهی از جهادگران جهادسازندگی شهرستان‌جیرفت بمظنور باری‌رسانیدن به غیورمدان سپاه اسلام،طی‌مراسمی در میان بدرقه گرم و پرشور جهادگران و مردم همیشه در صحنه جیرفت، عازم جبهه‌های نبرد بامتجاوزین بعثی– شدند.

گردهمائی لیبیک یا امام با حضورکارگران و کارمندان یزد

یزد: در پاسخ به ندای حضرت امام مبنی بر ضرورت شرکت هرچه وسیعتر اقشار مردم درصحنه‌های پیکار، جمع

«۲» احمد حاج ملک – کرمان گردآورنده:

... نمایی از مسجد جامع کبیر در استان کرمان.

حمام مجموعه‌ایست از تلفیق هنر معماری و کاربرد مصالح گوناگون بافضای مناسب.
معمار حمام مجموعه استاد محمد معماریزدی است. معماری که بحق‌اوضاع اقلیمی و اقتصادی فرهنگیان‌زمن و محیط خود رامی‌ساخته و در خلق آثار فوق از هنرمندانی چـسـون علیرضا عباسی یاری جسته است. حمام گنجهلیخان اثرستیدیع‌باکاشگیرباز، نقاشیها، گچ‌برها، مقرنس – کارها و کاربندهای زیبا با پکار گرفتن سنگها و تزئینات سنگی بسیار ظریف با ساحتی حدود ۱۰۰۰ مترمربع. حمام در دوپخش کلی، ریختن و گرمخانه تشکیل شده است. در قسمت رختکن بایدجاد قرینه‌سازی در ایوانها و ایوانچه و ستونهای سنگی تزئینی فضای مناسبی بوجود آمده است و بخش گرمخانه‌قسمت خصوصی از عمومی جدا شده و شبکه آبرسانی‌منظلی آتیرا بهخزینه وحوضچه‌های اطراف منتقل نموده است.

مدرسه گنجهلیخان:

مدرسه گنجهلیخان در ضلع شرقی میدان قرار گرفته و تاریخ بنای آن مطابق کتیبه سرور ۱۰۰۷هجری قمری است، کتیبه مذکور که بیشتر آن ریخته، به‌خط علیرضا عباسی خطوط مشهور زمان صفوی است. این سردر دارای مقرنسکاریهای بسیار نفیس بوده که در حال حاضر قسمت کمی از آن‌برجای مانده است.کاشی کاریهای نمای داخلی مدرسه که شامل کاشی مرقع می باشد نمونه‌های زیبایی از کاشیکاری دوره صفویه به‌شمار می‌رود. تاسال ۱۲۵۱ مدرسه در اختیار مردم‌قرار داشت و از اطلاعاتی این بنوان انبار ومناره استفاده میشد. افرادی که مدرسه را محل کسب و کار خود قرار دادمیدوند، چندان توجهی بهنگهداری آن‌نداشتند. لذا‌بتدریج مدرسه دچار فرسودگی شده‌وحواملطبیعی و انسانی آتیراپایندام کشاندکه ضمن‌تخلیه اطافها اقدامات اساسی‌درمورد مرمت‌وتعمیر این بنا‌صورت گرفت.

ضرابخانه در ضلع شمالی میدان و مقابل حمام قرار دارد. نقشه آن هشت ضلعی و عبارت است ازیک طاق، چهار ایوان و چهار غرفه. در چهار زاویه مصالح اصلی بنا آجر، گچ و تزئینات آن گچبری است کهبیش از مرمت اصولی آن از بنوان میوزسکسکه استفاده میشود.

ادامه دارد

،،، بدنبال پیام تاریخی

حضرت امام مبنی بر–

حضور گسترده‌تر مردم

در جبهه‌ها، جمعی از

کارمندان ادارات،

ارگانها، – فرهنگیان،

دانش آموزان،

کشاورزان، بازاریان و

سایر اقشار منطقه

«رابر» باسوی

جبهه‌های جنگ تحمیلی

شتافتند.

کثیری از کارگران استان یزد با اجتمع گسترده درجوار تربت پاک سومین شهید محراب آیتالله صدوقی در مسجد آمدگی خود را جهت شرکت در جبهه‌های نبرد اعلام داشتند.

همچنین بدعوت ستاد بسیج مقاومت ادارات استبان گردهمائی لیبک با امام باشرتک مسئولین و کارمندان‌ادارات و نهادهای انقلاب اسلامی در مسجد خطیره برگزار شد. در این اجتماعات حجت‌الاسلام هادی فغاری نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی به تفصیل پیرامون اهمیت دفاع مطالبی بیان داشت واستقامت و پایداری ملت مسلمان ایران راادر دفاع مقس از اسلام و مین اسلامی ستود.

حجت‌الاسلام فغاری در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به بیانات اخیر امام امت مبنی‌بر حضور گسترده اقشار مختلف مردم در جبهه‌ها، اجرای توسیعه‌های امام را فرهنگان لازم داشت و از قشرهای مختلف مردم خواست تا فرصت را مغتن شمرده و باجموع در جبهه کار صدابرا یکسره کنند.

کمکهای عشایر یافت بهجبهه

کرمان– خبرنگار اطلاعات: روایط عمومی جهادسازندگی استان کرمان کمکهای روستائیان و عشایر بافت رابه این شرح اعلام کرد:اهالی روستاهای دهرسردو توابع دندو، دمسالار، بنیادان،اونان، سیاکوه، سیوین، سفیخندی و عشایر سفیدخانی، و ساکنان روستاهای کوفروتوابع «امیرآباد، چشمه سبز ، چرین، چارچاس، سینالین، سفیدآبراهیمی، هارموئیه ، مگس، کوهبیه و مکن‌رشت جمعا مبلغ ۲۹۵ هزارریال‌وچ نقد، یک حلقه انگشتری آلباس،یک حلقه انگشتری نقره، یک عددگوشواره، طلا و ۲ و وانتیار حامل کمکهای جنسی مردم کنستوس شورا‌های اسلامی و پایگاههای مقاومت بسیج جمع‌آوری شده بود، تحویل ستاد پشتیبانی جنگ جهاد – سازندگی شهرستان بافت گردید.

ارسال ده تن هندوانه ازاستان یزد

یزد: از سوی پشتیبانی جنگ جهاد سازندگی یزد ۱۱ دستگاه کامیون حامل هدایای اهالی همیشه نرحمنه‌ایستان به جبهه‌های نبرد ارسال شد. این‌هدایا، شامل بیست‌از ده‌هزار قوطی کبیوت وکتسرو، ده تن هندوانه، ۴۰۰ کیلو آجیل، ۲۰۰ کارتن تخم مرغ، ۱۰ تن نمک، ۴۰۰ کیلو کشک، ۳۲ کارتن گوسفند گوساله، ۲۲هزار دست البسه، شش‌هزارعددراگل یکدستگاه ماشین حساب ،پنج‌هفت‌هترتوسی،۱۰۰کیلوانیلون کبسه‌ای، ۲۰۰ عدد ظروف آشپزخانه، یکدستگاه آتیرا، ۶ عدد دربوپنجره آلومینیوم، یکدستگاه حمام سیار ، سه بستگاه، سیماون. و ۴۵۰ مترمربع موزاتیک میباشد.

همچنین از سوی اهالی‌بان‌دک‌وز دیزمیکارو ۳۰۰ کیلوآردو گندم، ۳۰۰ کیو نان‌خشک، ۹۰ کیلو قندوچای، ۱۰ حلبی روغن‌نای، پنج گونی بادام، ۸۰کیلونخود، ۱۸۰دستلباس ۱۸۰هزارریال‌چندت همراکمبطه طلا، اهالی‌دمبال۲۴۰ بطر آلبیو، ۱۲ عدد تانکرو هفت‌راس دام‌هاز سوی پایگاه شهید کلاه‌وز خیرآباد ۳۶۵ هزار ریال وچندت یک قطعه طلا اهالی حسین‌آباد ریسمانی ۱۶۹ هزار ریال‌وچ نقد و مقادیری گندم ، قند ، جای و صابون – از سوی کارگران کارخانه الکترولود یزد نیز مبلغ ۵۰ هزار ریال وچ نقد و از سوی نمازگزاران جمعه محمدآباد مبلغ ۱۹۰هزار ریال و یک قطعه طلا اهدا شده است.

۳ تن گندم اهدائی اهالی جازموریان

جازموریان– خبرنگار اطلاعات: در ابتدای سالجاری ازسوی‌اهالی‌حق‌طلب‌همجازموریان مبلغ۴۹۵ هزار ریال وچندت، یک حلقه انگشتری پلاتین، مقدار آتن‌گندم ودیگر مایحتاج ضروری از قبل آرد، خرما وپودرلباس‌شویی جهت ارسال‌بهجبهه‌های جنگ تحمیلی، تحویل ستاد پشتیبانی جنگ جهاد سازندگی مجازموریان، گردید.

مردم راپرو کمک بهجبهه

رابر– خبرنگار اطلاعات: کمکهای ایثارگرانه مردم همیشه در صحنه‌رابر همچنان بسوی جبهه‌های نبرد سرازیر می‌شود. دراین رابطه ۱۳۰ تخته پتو، ۸۵۰ عددگونی سنگریو ۴۰۰ هزار ریال وچ نقد توسط پایگاه مقاومت مالک اشتر مسجد جامع رابر– جهاد ارسال به جبهه‌ها، جمع آوری گردید.

عزیمت ۶۰ کامیون از یزد بسوی مناطق جنگی

یزد: در پاسخ بفرمان امام امت و جهت یاری‌رزمندگان اسلام تعداد ۶۰ دستگاه کامیون راهی مناطق جنگی شدند. بنابه همین گزارش رزمندگان اعزامی درحالیکه قریب یکصدهزار‌درد آجریکه‌حزار مترمربع‌وزن‌ایک‌و مقدارزیادی از کمکهای مختلف مردم استان یزد را بهجبهه‌ها حمل می – کردند، مسیرخیابانهای یزد راهی کرده وراهی جبهه‌های جنگ شدند.

بگزارش پشتیبانی جنگ جهاد سازندگی استان یزد در همراه قریب ۱۰۰ دستگاه کامیون از استان یزد جهت کاردر جبهه‌ها وتدارکات رزمندگان اسلام ، عازم مناطق جنگی– می‌شوند.

۴۲ راس گوسفند اهدائی عشایر جیرفت

کرمان : در ادامه ارسال کمک‌های مردم ایثارگر و متعبد استان کرمان به جبهه‌های نبرد: از سوی اهالی ۴ کارکنان شرکت تعاونی و نبیخت سو ادا‌آموزی رفسنجان، سرچشمه ، پایگاه مقاومت کتک‌کویه و اهالی روستاهای تایمه نوق و کتک‌کویه جمعا مبلغ ۶۷۹ هزار ریال وچ نقد، دو عدد انگشتری طلا و مقداری کالای مورد نیاز – ضمنا از سوی عشایر و اهالی روستاهای جیرفت مبلغ ۲۷۷ هزار ریال وچ نقد ، ۴۲ راس گوسفند ، تعدادی لباس و دو کامیون خیار سبز و مقداری نان خشک و توسط عشایر و اهالی روستاهای بافت مبلغ ۲۹۵هزار ریال وچ نقد، دو عدد انگشتری الماس و نقره ، یکمعد

۱۸ کیلو تریاک و هروئین در کرمان کشف شد

کرمان – خبرنگار اطلاعات: با تلاش مامورین مبارزه با مواد مخدر و قاچاق ژاندارمری کرمان از یک و اونت یک‌گان مقدار ۸ کیلو و ۲۰۰ گرم شیوه تریاک کشف شد و در این رابطه یک نفر بنام مرتضی دستگیر و به همراه مواد مکشوفه تحویل مقامات قضایی شد.

همچنین با تلاش برادران‌واحد بسیج‌سپاهپاسداران انقلاب اسلامی بم مقدار ۲ کیلوگرم هروئین از چند قاچاقچی کشف و متهمین دستگیر و بازداشت شدند. در همین رابطه با تلاش برادران کیمت انقلاب اسلامی کرمان مستقر در ترمینال این شهر از ۳ نفر قاچاقچی مقدار ۲ کیلوگرم تریاک بدست آمد که متهمین دستگیر و تحویل مقامات ذیصلاح شدند.

چهارشنبه ۳ اردیبهشت‌ماه ۱۳۶۵ سیزدهم شعبان ۱۴۰۶ ۲۳ آوریل ۱۹۸۶ – شماره ۱۷۸۶۵

کوشواره طلا و مقداری کالای تحویل ستادهای‌جنگ‌جبهاه سازندگی رفسنجان، جیرفت و بافت گردید.
✽ کمکهای نمازگزاران و روستائیان مهریز یزد : به منظور یاری دل‌آوران رزمنده اسلام کمک به جبهه‌های نبرد از سوی نمازگزاران جمعه مهریز مبلغ ۷۱ هزار ریال و یک عدد سکه طلا، اهالی روستای عصمت‌آباد مبلغ ۱۵ هزار ریال و یک قطعه طلا، اهالی میرکباد یک‌هزار تخته پتو ، یکمعد تانکر آب و ۶۵۰ عدد گونی و مقداری وسائل دیگر ، اهالی خورمیز سلی۲۰ کیلو خشکیار ، ۲۵ کیلو قند ، ۱۲۰ کیلو گندم و ۱۵۰ کیلو نان خشک ، اهالی شنداد و عصمت‌آباد ۴۵۰ کیلو گندم و آرد ، ۱۰۰ کیلو نان خشک ، ۴۰ کیلو قند ، ۲۹ کیلو روغن ، و از سوی نمازگزاران جمعه در دهیلا و دهنو جمعا مبلغ ۱۷۶ هزار ریال به این امر اختصاص یافت.

کمک نقدی روستائیان رفسنجان

کرمان – خبرنگار اطلاعات: بمظنور تقویت هرچه بیشتر کفرستیزان غیور سپاه اسلام از سوی اهالی روستاهای رفسنجان کمک‌های نقدی و جنسی قابل توجهی اختصاص یافت ، این روستاهای عبارت بودند از: محی‌آباد ، اعلم‌آباد ، مهدی‌آباد نوق ، جهان‌آباد ، علی‌آباد ، اکبرآباد ، برخوردار ، محمودیه بهرامی ، فیض‌آباد نوق ، حسن‌آبادنوق ، جعفرآبادنوق، اسلام‌آباد و کومه که جمدا مبلغ ۳۲۶ هزار ریال وچ نقد و مقادیر زیادی مژومات جبهه‌ها را به ستادپشتیبانی جنگ جهاد سازندگی رفسنجان تحویل دادند.

دانش آموزان بردسیر و کمک بهجبهه

بردسیر – خبرنگار اطلاعات: مردم ایثارگر منطقه بردسیر همچنان‌با اهدای‌کمک– های نقدی و جنسی ، رزمندگان پرتوان اسلام را یاری می‌سانند، در این رابطه توسط اداره‌آموزش‌وپرورش اسلام‌آباد و کومه که جمدا مبلغ ۳۲۶ هزار ریال وچ نقد و مقادیر زیادی مژومات جبهه‌ها را به ستادپشتیبانی جنگ جهاد سازندگی رفسنجان تحویل دادند.

لازم به یادآوردست که طی سال‌گذشته مبلغ۵ میلیون ریال از سوی دانش‌آموزان و فرهنگیان بردسیر برای کمک به جبهه‌ها اختصاص یافت.

کمکهای روستائیان مید و اردکان

یزد : در ادامه امر خیر کمک به جبهه‌ها هدایای اهالی روستای به‌همید شامل ۴۵۰ کیلو آجیل، یکصد کیلو برنج ، یکصد کیلو روغن ، ۱۰ کارتن کبیوت و آلبیو ۱۵۷۰۰ عدد نان، ۲۰ دست دکن، ۲۰۰ قالب صابون ، ۲۰ جلد کتب مذهبی، ۳۰۰ عدد گونی سنگری ، ۲۲ عدد تانکر یک‌هزار لیتری ، ۷۰ کیلو ربانار، ۱۲۰ شیشه مربا ، یکصد کیلو چای ، ۲۱ تخته پتو ، مقداری ماست و حبوبات که از سوی پشتیبانی جنگ جهاد سازندگی مید جمع‌آوری شده بود با دو دستگاه کامیون به جبهه‌ها ارسال شد.

همچنین کارمندان سازمان تامین اجتماعی شعبه‌یزد مبلغ ۲۷ هزار و ۵۰۰ ریال ، اهالی دیمالا ۴۰۰ بطر آلبیو ، ۱۲ عدد تانکر یک‌هزار لیتری ، ۲ راس گوسفند، مقداری آلبالو – از سوی اهالی روستای بهادران توابع سه تن گندم ، سه قطعه طلا، ۱۰۰ کیلو نان‌خشک، ۵۰ کیلو برنج ، یکصد کیلو قند ، پنجاه کیلو آجیل و ۳۰۰ بسته پودر لباسشویی و صابون ، دو تخته پتو و مقداری روغن و جای اهدا کردند.

همچنین اهالی احمدآباد اردکان مبلغ ۲۰۰ هزار ریال ، یک قطعه طلا ، یکدستگاه موتوسیکلت ، ۶۵۰ کیلو آرد و نان ، ۵۵۰ عدد صابون و پودر ، ۲۷۰بطر آلبیو ، ۵۰۰ عدد آتیه جیبی ، ۳۰۰ حلقه نورچسب ، ۴۰ کیلو آجیل ، ۵۰ کیلو رب ، ۱۲۰ کیلو روغن ، ۳۷ عدد حوله و سه راس دام و سو ادا‌آموزان کلاس‌های نهضت اردکان مبلغ ۲۱۱ هزار ریال و دانش‌آموزان دیستان خیام عقدا مبلغ ۲۹ هزار ریال‌به این‌امراختصاص دادند.

اهالی ایثارگر بافت و کمک بهجبهه

کرمان : درآدمه ارسال‌کمک‌های مردم استان‌کرمان به جبهه‌ها از سوی کارکنان اداره کل کشاورزی کرمان مبلغ ۱۱۴ هزار ریال ، توسط کارکنان و دانش‌آموزان مدارس شه‌ادع شهر سه ، یازده ، بیستو پنج‌فردوسی و سوده مبلغ ۱۹۲ هزار ریال‌وواژ سوی اهالی‌روستاهای دشت‌آب ، دمسر، ایریکسان، اشترک ، کوغر، سیاکوه، عشایر میزاده و ایراهوپور ، سامندان طرح شهید رجائی بافت ، سیاکوه و سوغان مبلغ ۸۸۹ هزار ریال وچ نقد و مقداری گندم ، قند و جای تحویل کمیته‌امداد امام خمینی بافت شد.

۱۱ تن هندوانه اهدائی مردم استان یزد

یزد : هدایای تحویلی از سوی اهلی متعبداستان یزد به پشتیبانی جنگ جهاد سازندگی استان طرف چند روز اخیر بوسیله ۱۰ دستگاه کامیون به جبهه‌های نبرد فرستاده شد. این کمک‌ها شامل چهار هزار و ۳۰۰ کیبوت و کتسرو ، ۲ هزار و ۲۵۰ لیتر سکتچین، ۴۵۰ کیلو شیرینی ، ۱۰۰ کیلو شکلات ، ۴۰۰ کیلو قندوینات، ۱۰۰ کیلو آجیل ، ۱۱ تن هندوانه ، ۷۰۰ کیلو برنج ، ۲۸۰ کیلو کشک ، ۳۰۰ کیلو روغن ، ۱۰۰ عدد قابله ، ۸ صندوق یخ ، ۱۰ صندوق پستی ، ۵۰۰ عدد باطری ، ۴۲۰ پاکت سیمان ، ۹ تن پودر سنگ ، ۵۵۰۰ عددی ، ۳هزار و ۹۰۰تخته پتو ، دو‌هزار عدد خودکار ، ۵۰ گونی داس ، ۲۰ عدد کلتک، پنج دستگاه ترانس جوش‌و تعدادی دیگر از مایحتاج جبهه‌ها بود.

ارسال کمکهای نمازگزاران یزد و سازمان تبلیغات اسلامی اردکان

یزد : در ادامه کمک‌های بی‌وقفه مردم استان یزد به رزمندگان اسلام از سوی نمازگزاران جمعه شهرستان یزد مبلغ ۶۰۲ هزار ریال به همراه ده قطعه زیتنی بستاد برگزاری مراسم نماز جمعه اهدا شد.

برپایه این گزارش همچنین از طرف دفتر سازمان تبلیغات اسلامی شهرستان اردکان طی هفته گذشته تعداد ۶۱۹ جلد کتب مذهبی و یکصد جلد تومیم به ارزش ۱۲۵ هزار ریال تهیه و به جبهه‌های نبرد اهدا گردید.

به مراسم باشکوه تشییع شهید

یزد – خبرنگار اطلاعات : طی مراسم باشکوهی پیکر پاک شهید حمیددانشجو

با حضور آیت‌الله خاثنی نماینده امام و امام‌جمعه یزد تشییع شد.

پیکر پاک این شهید از محل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یزد تا درسته‌علی‌مصطفی شایع شدو پس‌از ادای نماز بوسیله آیت‌الله خاثنی، تا گزیر شهدای یزد تشییع شد و در کنار سایر شهدای جنگ تحمیلی بخاکسپرده شد.

۲۷قطعه‌زمین درفاز دوم«شهرک امام»میدد بمقتاضیان واگذارشد

میدد – خبرنگار اطلاعات: درهشتمین سالروز صدور فرمان امام امت مبنی برتشکیل بنیاد مسکن انقلاب‌اسلامی و گشایش حساب ۱۰۰۰ به منظور احداث مسکن‌برای محرومین ، باحضور حجت‌الاسلام هدایی سرپرست‌بنیاد مسکن انقلاب اسلامی میدد و گروهی از مقتاضیان زمین مراسم قرعکشی و اگذاری ۴۷ قطعه زمین مجتبیای احداث واحدهای مسکونی در محل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی میدد

با صدور تولیدات معدنی کرمان به خارج بخش عمده‌ای از ارز مورد نیاز کشور تأمین می‌شود

شناسی کشور با اعزام کارشناسان مجرب به کرمان اقدام نماید چون این استان می‌تواند با تولیدات معدنی و صدور آن به‌بخارج بخش عمده‌ای از ارز کشور را تأمین کند

همچنین قرار شد به تعاونی‌های وابسته به‌مرکز گسترش که به تیت رسیده‌اند از سوی اداره خلد معدن در کرمان، پروانه موقت بهره‌برداری داده شود.

براساس این گزارش در پایان این جلسه شصت به همکاری همه جانبه شرکت ملی فولاد بابیش معدن دانشگاه شهید باهنر کرمان تأکیدو قرار شد دانشکده فنی با همکاری اساتید و دانشجویان رشته معدن مهندگی‌های لازم را در خصوص اراضی‌طرح های معدنی بعمل آورد.

وزیر معادن و فلزات و همراهان جهت‌یازید از معادن غفالسنگ گازه شهرستان زرتد شدند.

اطلاعات پردوکرمان

اقدامات جهادگران در روستاهای زرتد

زرتد- خبرنگار اطلاعات: باتوجه به لزوم‌بهداشتی نمودن‌آب آشامیدنی و‌اجرای سیاستهای جهادسازندگی دراین زمینه، واحد آپرسانی جهاد سازندگی شهرستان زرتد تداومته است طی‌سال ۶۴ با‌احداث ۶ منبع زمینی و ۱۵ کیلومتر لوله‌کشی، روستاهای بابوهونگ، باغ بالا، ده خواجه، سرآسیاب و طرّرح را از نعمت آب آشامیدنی سالم بهره‌مند سازد.

هزینته انجام این طرح پانصبر ۱۱ میلیون و ۸۳۰ هزار ریال میباشد و مبلغ ۲۷۷ میلیون ریال از آن با خودیاری و مشارکت مردم تأمین گردیده است.

همچنین احداث ۲‌آب‌آب ساختمان جهاد سازندگی دهستان در روستاهای سبزیروز و «هنگ» با زیربنای ۳۰۰ متر و اعتباری معادل ۶ میلیون ریال و ۲۰ مورد احداث‌روستائی جهت مرتبط ساختمان جاده‌سبزیروز به «سنگ» به طول ۴ کیلومتر با اعتباری معادل۴میلیون ریال از اقدامات دیگر جهاد سازندگی شهرستان زرتد می‌باشد.

نیروهای مسلح مستقر در نزد کرمان توان رزمی خود را به نمایش گذاشتند

کرمان : همزمان با هفته نیروهای مسلح و در سالوزن ارتش جمهوری اسلامی ایران، نیروهای مسلح مستقر در کرمان در یک رژه باشکوه ضمن بیت مجدد با امام امت و فرمانده کل قوا، توان رزمی و آمادگی همه‌جانبه خویش را جهت دفاع از دستاوردهای عظیم انقلاب اسلامی و ادامه جنگ تا پیروزی نهائی به نمایش گذاشتند.

در مراسم رژه یگانهای نمونه نیروهای مسلح مستقر در کرمان که با حضور حجت‌الاسلام جعفری نماینده امام و امام‌جمعه کرمان، جمعی از مقامهای محلی، خانواده محترم شهدا و اقشار مختلف مردم همیش در صحنه کرمان برگزار شد، واحدهای پیاده و موتوری نیروهای نظامی و انتظامی مستقر در کرمان مرکب از نیروهای مرکز آموزش ۰،۵ هو انیروز، گردان لجستیکی، آمادگاه باغین، سپاه، کمیته، شهرداری، ژاندارمری، گروه‌های مقاومت، اعضاء بسیج مستضعفین و سپاه‌اساداران انقلاب اسلامی در صفونی منظم و در میان شعارهای انقلابی مردم از مقابل کلاه‌المجید و ماکت حرم حضرت امام حسین (ع) رژه رفتند. نیروهای مسلح کرمان در این رژه باشکوه بار دیگر بر همبستگی عمیق و بیوند الهی نیروهای مسلح با امام امت تأکید کردند.

گزارش رسیده حاکیست پرو از هلی‌کو پترهای جنگنده پشتیبانی هو انیروز از آسمان شهر کرمان ومحل برگزاری مراسم و نمایش چند دستگاه از پیشرفته‌ترین رادارهای هدایت موشک و ردیاب که در عملیات پیروزمند دوالفرج هشت، به غنیمت رزمندگان قهرمان لشکر تارالله درآمده است، شکوهی خاص به مراسم رژه کرمان بخشیده بود. بنابر همین گزارش در سیرچسان نیز مراسم رژه نیروهای مسلح با شرکت پرسنل یگان پشتیبانی دریائی سیرچان، پاسداران، بسیجیان و نیروهای مردمی باشکوه خاص برگزار شد.

★ در یزد :

یزد : بمنظور بزرگداشت روز-ارتش جمهوری اسلامی مراسم رژه نیرو های نظامی و انتظامی مستقر در یزد درمحفل گزار شهدا واقع در «خادیرین ، برگزار شد . دراین مراسم باشکوه که استاندار، فرماندهان نظامی و انتظامی ،هدهای از روحانیون و مسئولین ، جمع کثیری از مردم همیشه در صحنه یزد بهماره خانوادهای معظم شهدا، اسرا، معقودین وجانبازان شرکت داشتند .ابتداسرود

دانش آموزان و فرهنگیان مهریز در یک راهپیمایی باشکوه پشتیبانی خود را از رزمندگان اعلام کردند

مهریز – خبرنگار اطلاعات :

بهمناسبت سالوزن تولد حضرت امام حسین (ع) و روز پاسدار یک راهپیمایی باشکوه در مهریز برگزار شد. در این راهپیمایی که کارکنان ادارات ، ارگان های انقلابی و دولتی و مردم همیشه در صحنه شرکت داشتند ، راهپیمایان با شعارهای کوبنده جنگ جنگ نا پیروزی و مرگ بر آمریکا ، نفرت و انزجار خود را از آمریکای جهانخوار نشان دادند .

هروپایان این مراسم برادر حسینی مسئول سازمان تبلیغات اسلامی مهریز طی سخنانی پیرامون مساله جنگ

دکل رله بر نامه‌های تلویزیونی پرروی تپه «رستاق» نصب می‌شود

از سوی ستاد برگزاری هفته معرفی مشاغل

بر نامه‌های هفته معرفی مشاغل «رستاق» در یزد اعلام شد

یزد – خبرنگار اطلاعات :

از سوی ستاد برگزاری هفته معرفی مشاغل، برنامدهای این هفته به شرح زیر اعلام شد :

۱- شناساندن مشاغل مختلف به دانش آموزان و ارائه اطلاعات ضروری به آنها برای انتخاب حرفه‌های آزاد و غیر دولتی و نیز مشاغل دولتی و موسسات‌بخش خصوصی و همچنین بازدید از نوع مشاغل و تهیه و توجه به اهمیت کار در زندگی و آشنا نمودن آنان با رشته‌های تحصیلی موجود و راهشایی و هدایت دانش آموزان برای انتخاب رشته‌های تحصیلی .

۲- در اجرای برنامه‌های هفته معرفی مشاغل که از ۲۰ فروردین‌ماه تا چهارم اردیبهشت ماه سال جاری برگزار می‌شود، کلیه مدارس راهنمایی شهرستان یزد به گروه تقسیم شده و بنحو مطلوب و با نظم و ترتیب اقدام خواهند کرد.

برنامه‌های فوق شامل بازدید و سخنرانی در رابطه با موسسات دولتی و خصوصی، مراکز درمانی، بهداشتی، دامپزشکی، کشاورزی ، کارخانجات ، کارگاههای معدنی، حرفه بومی و سنتی و مشاغل آزاد خواهد بود . همچنین بازدیدها برای دانش آموزان دختر و پسر بطور مجزا و در هفته ۴بار انجام می‌پذیرد .

چهارشنبه ۳ اردیبهشت‌ماه ۱۳۶۵
سین‌هشتم شعبان ۱۴۰۶
۲۳ آوریل ۱۹۸۶ – شماره ۱۷۸۶۵

سخن‌گویان خاموش

شد باروقدیمی شهر را خراب کند
باروئی‌سازد که محله‌های جدید را نیز ویرانگیرد
و از این زمان آسد که شهر یزد بسرعت رویه آبادی و عمران میگردد
و شهری پرجمعیت و بزرگ میشود .

... دانشمندان و علما و مشاهیر و طلاب ک‌هاز اکتاف ایران زنده مانده بودند به آن شهر دورافتاده و آرام روی ن‌دهه بودند .
تجمع آنها سبب شد که امراء و وزراء و مردم دانش دوستو خیراندیش تشویق به ساختن مدارسو دارالالم ها شدند و طی‌سال‌های ۷۱۲- ۸۰۰ هجری دارالملم های بسیاری در یزد ساخته شد که بالنتیجه این شهر کوچک بلقب دارالملم ملقب گردید .
... طی سال های ۱۱۲ تا ۱۱۳ هجری هشتصد هجری جز در یزدی هیچگونه آثاری ازتجیدیه حیات علمی و ادبی در شهر های خراسان و آذربایجان و عراق نمی‌بینم.
(۸) حافظ در سفرش به یزد گفته :
سرای قاضی یزد ارچه منبع فیض است ولی خلاف نیت که علم نظر در آن‌جاست

همچنین (آئینی) در کتاب تاریخ یزد خود میگوید :
در قرون ۷ و ۹ هجری بقری در یزد مدرسه (حدود یکصد) و خانقاه ساخته شده که کثری در آن قرن جز حرف آنها سخنی نبوده همچنین است ساختن مدارس داخل شهر یزددر میدان درکان .

- کتابخانه‌های یزد از یورش مغول تا سلسله صفویان (کتابخانه مندرسه‌ها)**

۱- کتابخانه مدرسه مظفریه میدان :
این مدرسه از بناهای امیر مظفر مبارزی پدر امیرپاریز-الدین محمد (پتیا‌نگار سلسله آل مظفر) بوده است که‌ا‌ترا در حدود سال ۷۰۰ هجری ساخت و در یزد شهر فراوانی بدست آورد و نزدیک کفر قرن مرکز علما و طلاب بود.کتاب های کتابخانه این مدرسه همه از کتب نفی‌ی‌وده است.در تاریخ مدارس منتقل از عباسی اقبال آشتیانی‌های مدرسه‌را به امیر مبارزالدین محمد نسبت داده در یادگار های یزد ج ۱ ص ۹۴ این مدرسه صفی عتیق مهرجرد آورده)
۲- کتابخانه مدرسه نصرتیة:
شاه یحیی مظفری این مدرسه را در یزد پسال۷۷۷ (نصر‌الدین شاه یحیی پسال ۷۸۹ ق ساخت تاریخ آئینی) در جنب خانقاه و مدرسه جوش امیر مظفر ساخت و آنرا بنام خودش نصرتینام نهادو بازارو دکانگین و دارالطبیخ را نیز وقف بران کرد (تاریخ مدارس ساخت ۷۸۷)

۳- کتابخانه مدرسه اتابک یزد :
مدرسه اتابک سام و کتابخانه آن از مستحدثات اتابک یوسفشاه از ۷۸۷ تا یزد بود که در بیرون شهر قرار داشته و پسال ۷۸۷ که امیر مبارزالدین محمد یزدرا بنصرف آورد و بر قسمتی از محلات بیرون شهر یزد از جمله بر اطراف باغ بهشتی و کوجه محمد جلالو کوجه دارالمفا حصار کشید این مدرسه نیز داخل شهر یزدقرار گرفت .

۴- کتابخانه مدرسه صفوتیه (محمودشاهی)
سلطان محمود شاهبن ابومنصور سلطان قطب‌الدین که دخترش رکجوین، را بر بمقتل آنخان درآورد در جوار مدرسه رکجیه مدرسه‌ای‌عالی پسال۱۲۷۷ طرح افکند. لیکن میرش کفاف آن را نداد که بنامش آن توفیق یابد و هشرش این بنا را بنامش رسانید و چون با نظارت صفوت‌الدین یاقوت ترک‌ان تمام پذیرفت به مدرسه‌صفوتیه معروف شده بود . این مدرسه و کتابخانه آن ازمدارس عالی و ینم شهر یزد بوده است (در اواخر قرن ۱۱ ویران شد).

۵- کتابخانه مدرسه رکنیه یزد:

ذیل مفیدی) دربارۀ این مدرسه و کتابخانه آن چنین می‌نویسد :
بابی آن عمارت فلک ارتفاع کمهشهور معروف گشته به ام‌البنیاع (جامع مفیدی ج ۳ مقاله چهار ص ۶۵۵) ... سید رکن‌الدین محمد حسینی بوده... در سن ۷۲۵ه اتفاق افتاده و در تاریخ جدید یزد مذکوراست (ص ۸۱-۸۱) که :
سید رکن‌الدین محمد در جنب‌مدرسه مزبور پنج کتابخانه و سه هزار جلد کتاب وقف طلبه علوم نمود و چندان از مزارع و باغات و دکنین و خان و طواخین وقف نموده که محاسب و هم از تعداد آن بجز و قصور اغتراف دارد (بطوریکه به‌کرات متذکر شده‌ام مدارس قدیمه همگی کتابخانه داشته‌اند و مدرسه بدون کتابخانه به مسجد ی‌بگیند و محراب و شبستان می‌ماند.)

در جنب مدرسه .... و بر ساخت درگاه از سطرط موقوفات مسطور کرده و کتبخانه عالی سه هزار کتاب در ه‌رف پرداخته (تاریخ جدید یزد ص ۱۲۵) (درمسجد رکنیه یزد نیز کتابخانه‌ای برای استق‌مدعوم وجودداشته است) (جامع‌مفیدی ج ۱ ص ۸۹) (موفق تاریخ یزد مدرسه رکنیه را ام‌البیاعمدارس یزد می‌نامد و می‌نویسد که این بنا مرکب از مدرسه و رصد و کتابخانه سه هزار جلدی و مسجد بیت‌الادویه .... مصنف رصد آن هم لا نا خلیل‌بن‌ابی‌بکر آملی آمده است (یادگار های یزد ج ۲ ص ۵۵۹) (در وقف نامه مدرسه رکنیه در باب دارالکتبمدرسه رکنیه چنین آمده :

ولمن یكون خازنا لکتب الی‌توفقه حله فی‌الدار الکتب و الوافه داخل‌المدرسه آن منبع اخراج تاک‌کتابکی عن‌الینده وناجها ، مرهنا عن یستق‌رها للسلطمه و الاستخاض شیئا یوزای قیلمه قیمته المستعار ، و اذا قام بهذا الامر فله کل شیئ عتیقه حقیقت‌م‌ن‌م‌ن‌القله‌المستغنه.) (۱۰)

(در هنر و مردم شماره‌های ۶۱ و ۶۲ سخن از تجمع علما یزد در رصدخانه و مدرسه رکنیه رفته است.) (در تاریخ مدارس از مدرسه‌ای‌که رکن‌الدین‌حسینی درصف‌های پدم مدرسه عصصیه که دارالکتب هم داشته سخن رفته است.) (جامع‌الخیرات)

۶- کتابخانه مدرسه حسینیان یزد

این مدرسه از مدارس معتبر و قدیمی یزد بوده که پسال ۷۲۶ ه . وسیله امیر شرف‌الدین حسینی پدر امیر معین‌الدین اشرف ساخته شده و مجمع طلاب علوم‌دینی (شیعی) بوده و بدیهی است کتاب‌های کتابخانه آن نیز کتب فقه و اصول شرایع شیعی بوده است. (در اواسط قرن ۹ ویران شده)

۷- کتابخانه مدرسه‌آمیرخور (مدرسه میرآخوری):
این مدرسه از مدارس زین‌الاسکندر پسال ۷۱۲ ساخته بود و چون ارگاه حافظ رازی در آن‌جاست بنم مدرسه حافظیه نامیدار گردیده است (در فصلنامه هنر شماره۴) آمده که مدرسه از قرن ۹ هجری قائم شده است در تاریخ چنین آمده که خواجه قیاث‌الدین محمد حافظ رازی در سال ۸۱۷ در اهرستان ساخت .

- آرامگاه دارو**
- آرامه‌نویس‌ها:**
  - ۱- پژوهش : ج - آریان‌پور ص ۲۸
  - ۲- کتابخانه‌های ایران – ایرج افشار ص ۵
  - ۳- کتابخانه‌های ایران ازهردر اسلام... ج ۲ ص ۶۵ (همایون‌فرخ)
  - ۴- یادگراهای یزد – ایرج افشار جلد ۲ ص ۱۱۲
  - ۵- همانجا
  - ۶- کتابخانه‌های ایران (همایون‌فرخ) ج ۲ ص ۶۵
  - ۷- همانجا ص ۴۲ و ۴۳
  - ۸- تاریخ مدارس ایران- حسین سلطان‌زاده ص ۱۴۹
  - ۹- منبع پیشین ص ۹۴ و ۹۵
  - ۱۰- یادگراهای یزد ج ۲ ص ۴۰۷

مروری تازه بر سابقه تاریخی کتاب و کتابخوانی در یزد

پژوهش : حسین مسرت
بقیه از صفحه اول
(به ۸۹ هجری بومی شوروی و ۱۰۹ زبان بیگانه)
درمی‌گذرد (۱) (آمار سال ۱۳۵۵)
در ایران هم کتابخانه های بزرگی وجود دارد که مورد استفاده پژوهشگران است همچون کتابخانه ملی کتابخانه مجلس (سابق) – کتابخانه مجلس شورای اسلامی – کتابخانه دانشگاه تهران – کتابخانه رضوی مشهد – ملک تهران و وزیر ی یزد .

***

کتاب و کتابخانه که از آثار مبارک نعمن بشری است در ایران سابقه طولانی دارد، اگرچه از دوران پیش از اسلام اطلاعات کافی و بسط و در این‌باب تداریم امایه حکم اشارده‌ایکه (ابن‌الندیم) در (الفهرست) دارد در استخر (تخت جمشید) الواح گلی زیادی وجود داشته که بر آنها علوم مختلف منق‌ه شده و نوشته بوده است و اسکندر دستور می‌دهد تا مطالب آنهارا استخراج و به کتابخانه اسکندریه حمل کنند . این اشاره (ابن‌الندیم) با کشف سی‌هزار لوح گلین که در سال ۱۲۱۲ شمسی از زیر ویرانه های تخت جمشید بدست آمد بی‌ارتباط نیست... از قدیمی‌ترین کتابخانه های ایران‌که درکتب‌ذکر آمده‌است کتابخانه ابوالفان‌بن‌سلمه در ممدان، کتابخانه عبدالدوله دیلمی در شیراز و کتابخانه ابن‌عمید وزیر در ری و ... کتابخانه رکنیه در یزد (جامع مفیدی ج ۳ ص ۶۵۵) است، (۲)

تا قرن اخیر هیچ‌گونه اثر مستقل و جداگانه‌ای در زبان فارسی و یا عربی درباره کتابخانه‌ها و مدارس قدیمه ایران تالیف و تنظیم نیافته است. تنها در برخی از تاریخچه‌های محلی و تذکرها و احیاناً تاریخ دودمان‌ها بشرح حمال باثبات مدارس و پسا کتابخانه‌ها مختصر اشارتی رفته است و به همین علت و جهت و سبب شرح مستند ازچگونگی اداره وسازمان کتابخانه‌ها ومدرسه‌ها دردست نیست وپژوهندگان ومحققان باید باامارات و فراتی که‌از لابلای آثار مختلف‌پوست‌سی‌اندازان‌اشارات وشاندها مطالبی استدراک واستنتاج کنند. (۳) قدیمی‌ترین سدی که نشان دهنده وجود کتابخانه دیریز است درشرح جامع عتیق یزد می‌باشد... ذکرمسجد جمعه قدیم. آن‌مسجداز امتحادات‌گرساب‌سید علی‌بن فرامرز علام‌الولـه (از دوره کاکوشیان یعنی ازودمان آل‌بویداست گذرسته ۵۰۴هـ حکومت رازرسید و در ۵۲۷هـ دیریز درگشت) ودومسجد به‌آن متصل شد کتابخانه وجامعت‌خانه وغرفه‌های نیگو دارد. (تاریخ یزد ص ۷۴.) (۴)

همچنین گرساب مسجدجمعه درمقام درده ساخت و جماعت خانه عالی و کتب خانه (تاریخ یزد ص ۲۱) (۵) آقای همایونفرخ در کتاب مکتبخانه‌های ایران، به سه کتابخانه‌های مدارس پرداخته است :

«در باره مدرسه‌های قدیمه ایران این نکته قابل‌توجه است که برای مدارس کتابخانه جزء لاینفک آن بوده‌است همچنانکه مدرس برای آن اجتناب ناپذیر می‌نموده، کتابخانه نیز ازوسائل و لوازم ضروری ایجادو بنیاد هردمدرسه بوده است.کتابخانه‌ک هفت بنیاسیروبنیاد مدرسه‌ای‌می‌گانشند لازم بودکسه‌اصل را برای‌یادگیر مدرسه درنظر بگیرند:

★ **کتابخانه‌های یزد از آغاز قرن ششم تا یورش مغول**

۱-ساخت‌خان مدرسه ۲-تعیین مدرسان ناموروزیزده ۳- تهیه کتاب وتاسیس کتابخانه (۶)

کتابخانه مدرسه **کاشنجاغ**:
کاشنجاغ برادر کباترسواز امرای کالنجاریزد بود.درمرحله سربیک جنب مدرسه‌ای کبربادرش ساخته بود طرح مدرسه و کتابخانه‌ای عالی درحدود سال ۵۲۰ انداخت که‌از مدرسه‌های بنام یزد بوده است (دراویل بنیاد دوم قرن نهوی‌یران شد (تاریخ‌مدارس)

۲- کتابخانه مدرسه (قزیه) یزد:

این‌مدرسه‌یزدازبنایهای کباترسودرمحله سربیکاست.کیم‌پسال ۲۰ه‌ساخت‌وبنام مدرسه فخرالدله معروف بود (ساخت‌خان کتابخانه‌ای‌مدرسه کباترسو تااوائل نیم‌دوم قرن ۹ه‌یافتی (بوده)

۳-کتابخانه‌مدرسه دوماره یزد(بعدهامدرسه محصیه یسا قادریه):

این‌مدرسه و کتابخانه از بناهای کباترسوا ازارمای سلطان علاءالدین کالنجار است .
۵- کتابخانه مدرسه وردانروز :
ازبناهای سلطان وردانروزیان عزالدین لنگر در یزد بوده است که به سال ۵۸۵ ه در بازار دلالان یزد ساخته بود ... این مدرسه نیز کتابخانه داشته است .

۶- کتابخانه مدرسه **کیگوس** سام:

کیگوس نام برادر سلطان وردان‌وزیدودمدرسال ۵۹۰ ه درمجلس دولت خانه سلطان ابراهیم مدرسه ساخت ککشرت گرفت و این مدرسه نیز کتابخانه‌ای داشت .

۷- **کتابخانه مدرسه عطاخان**:

علاءالدین عطاخان نوسلطان جلال‌الدین ملکشاهسلجوقی پس از درگذشت پدرش سلطان محمودبن ملکشاه فرمانروای یزد شد و در حوالی شهرسودمانر مدرسه‌ای عالی ساخت و در آن کتابخانه‌ای برای طلب علم بنیاد نهاد این مدرسه بنام مدرسه عطاخان شهرت داشت. (۷)

و چندمدرسه دیگر که نامی از کتابخانه آن برده نشده‌است :
۱- مدرسه عزالدین لنگر(م‌نوی‌۶۰) ۲-مدرسه قطب‌الدین ابومنصور اسفندیالار مشهور به سلطان قطب‌الدین متوفی ۶۲۶-۲- مدرسه اتابک رکن‌الدین سنابن لنگسر متوفی در سنه ۵۹۰ که در زمان سلطان ابرسلان بن ختزل نزدیک دروازه بنا کرد. (۸)

★ **کتابخانه‌های یزد از یورش مغول‌تاصفویان**
«چنانکه خواهد آمد از سال ۶۲۰- ۸۰۰ هیچ‌گونه آثاری از احداث مدارس ودارال‌الم‌ها در شهر های خراسان بزرگ و آذربایجان و دیگر نقاط ایران نمی‌بینم و آنچه می‌توانیم در طی سال های ۱۲۰- ۸۰۰از این قبیل آثارنشانی در کتابها بدست آوریم ، منحصرامحدود است به فارس و یزد و احیاناً اصفهان و این نیز بدان سبب و جهت است‌که فارس به‌امت اتابکان سلفریوزیددرانتر فرمش اتابکان یزداز کنتار و خرابی مغول مصون مانده ، شهرستان یزدایانکه منطقه‌ای کم‌آب و کم جمعیت بود چون از دستبرد تاراج و خرابی و قحط غلات در آمان مانده بود مردم بهیادو آواره شهرستان های دیگر ایران که از تیغ خانانامشور مغول‌وخل عام‌های دستجمعی وگرسنگی ویاغی‌چانی بدر برده بودند از اطراف خراسان و ری روی بدان‌جا نهاده‌اند آنجا کشتیر یزد دیگر گنجایش پذیرایی اورگان و پناهندگان را نداشت وبنابجار مردم در اطراف شهر سکنی گزیدند و محله‌هایی نو و جدید بدید‌آمد که امیر مبارزالدین‌محمد مظفری (میدبی‌از سلسله آل‌مظفر) که پس از پدرش به حکومت یزد رسیدناتجار

اطلاعات یزد و کرمان

شامل اخبار استانهای

یزد و کرمان

روزهای انتشار: چهارشنبه ها

زیر نظر هیات تحریری اطلاعات یزد و کرمان

- تلفن دفتر سرپرستی اطلاعات یزد ۲۲۹۷
- تلفن دفتر سرپرستی اطلاعات در کرمان ۳۳۲۶ - ۲۲۴۲۱
- آدرس پستی: مؤسسه اطلاعات - تحریریه سرویس اخبار شهرستانها - کد پستی ۷۱۱۴۴

دانش آموزان و فرهنگیان یزد در نبرد با دشمن

بغنی تاییر وزی نهائی بطور گسترده سر کت دار ند

«نماینده امام در سپاه پاسداران یزد در سمینار «لیتیک یا امام،:

امروز در ایران فرهنگ اسلامی زنده شده و حرکات وفتخار آفرین مطرح است

مساله جنگ امروز جنبه حیاتی برای ما مسلمانان و جهان اسلام دارد

یزد – خبرنگار اطلاعات !

به دعوت برادر اسلامی تربیتی مدیرکل آموزش و پرورش استان یزد سمیناری تحت عنوان «لیتیک امام و در سالن باشگاه ورزشی شهید صدوقی یزد برگزار شد .

درباین سمینار کگروه کثیری از دبیران ،معلمان، هنرآموزان ودانش آموزان مدارس شرکت داشتند ، برادر اسلامی تربیتی درابتدا بااشاره به مسایل جبهه و جنگ و حساسیت آن گفت : باتوجه به فرمایشات اخیر امامامت برهه ما مسلمانان واجب وتکلف است که به جبههها برویم وبه هرنوع کهامکانپذیر است بادشمن کافر تا پیروزی نهایی بطور گسترده بهیندر بپردازیم ، لذا همچون گذشته برادران فرهنگیدانش آموزاندراین نبرد حق علیه باطل شرکت دارند ودراین زمینه حجت – الاسلام ناصری نماینده محترم امام در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یزد باشما سخن خواهند گفت . وی اضافه کرد : چنانچه فرهنگیان عزیز وایشانرا تمایل داشته باشند ، می توانند یکرهه حقوق خود را برای کمک به جبههها اختصاص دهند .

آنگاه حجت الاسلام ناصری طی بیانات مشروحی گفت : دراین محضر بزرگ فرهنگی از خداوند توفیقی خواهم ، کمک ثنایت فرماید که آنچه در حق اینمجلس است بنو اتم ادا نمایم .

✽ تفاوت دنیای امروز با دیروز

نماینده امامدر سپاه پاسداران یزد اظهارداشت: مهمترین و حساسترین مساله جمهوری اسلامی و ما ملت ایران مساله جنگ است و جنبه حیاتی برای ما مسلمانان وجهان اسلام دارد واسلام پس از ۱۴۰۰سال دوباره درخشش حاصل وجلوگر گردیده و بایدبسیا تلاش وتحرک وایشانراگری هرچه نامتوس نسبت به حفظ و گسترش آن کوشا باشیم چون دیگر تسلیم بی،تفاوتی، بیحالی ،بی،عاری وتن بهذلت دادن جایز نیست . وی اضافه کرد : بطوریکه می بینید ، ومی شنوید جمهوری اسلامی ایران دنیایا متزلزل کرده واستقرار و استعمار رایبه زانو دراورده وباقدرت تمام بخواستت خداوند تبارکوتعالی استیکبار جهانی وسرسیردگانش منکوب ومغلوب خواهند شد .

حجت الاسلام ناصری در ادامه سخنانخود گفت: جامعه ای که می خواهد ادامهنزگی،دهنو حیات،جودانی داشته باشد ، باید مرگ را بخرد واکرانسان به سراغ جهاد ، حرکت وتلاش و مبارزهبرود ، می تواند باعزت و سرپلندی زندگی و امروز درایران فرهنگ اسلامی زنده شده وحرکات افتخارآفرین ، سازندگی وحیات جاودانی ، انسانیت وفصلیت مطرح است .

وی افزود : در رابطه با مساله فرهنگ بطوریکه گفتند،امروز زندهموتو همه جافرهنگ درجبهه ، در جنگ ،در انقلاب ، درسایست ودر حرکات مردمی ،در

کرمان – خبرنگار اطلاعات:

استان کرمان در سال گذشته با صرف ۷ میلیارده ریال اعتبار از محل (بنصره۴) در زمینه اجرای طرحهای عمرانی در بین استانهای کشور در صدر قرار گرفت. بخش عمده ای از اعتبارات تبصره سه در سالجاری به ایجاد طرحهای اشتغالزای برای خانوادهای محترم شهداء ، اسرا، مقوقدین و جانبازان انقلاب تخصیص یافته و هیچگونه محدودیتی در زمینه پرداخت وام در

اندیشه وروان انسان ، در جهاد سازندگی وانسانیت مطرح است ودرهر کجا مردم ازین نعمت بزرگ محروم باشند ، بدون تردید در ذلت وخواری وبیدختی و بیچارگی پسر خواهند برد .

دنیای امروز پادبیروز خیلی متفاوت است ، ایران دیروز با میلیون ها جمعیت درکرو سیاستهای مستکبرین بود ، آنتهنگاه خارجهای اعزامی به این کشور علاوه بر حقوق ، حق توحش هم می گرفتند ! واین ادعانیست بلکه حقیقت است و پرونده هایش موجود می باشد .

✽ **ذلت واسارت مزدوران عراقی**
حجت الاسلام ناصری افزود : صدام غسقلی و یاورانش تصویر می کردند ، عبور از مرزهایشان باآن همه استحکامات مدرن وسایل جنگی و مهمات غیرمعمک است و قابل نفوذ نیست ولی دیدند که عملیات افتخار – آفرین والفجر سه ، چگونه ایشانراگران عزیز ایرانی انزام موانع آب ، خشکی ، رود ، باتلاق ودیگراستحکامات عظیم دشمن گذشتند وتفاوت ، را تسخیر کردندوزدوران عراقی را بخاک وخون کشیدند و آنان را با ذلت بهسه اسارت دراوردند این عملیات پیروزمند دنیارا منحیر و متزلزل ساخت ، دناگاریها ،ایشانراکریها وتلاش وکرش رزمندگان اسلام دراین عملیات و سایر عملیات قابل تحسین وتوصیف است که در اینجا وقتو مجالی برای بیان همه آتیهانست وامروز باتوجه به سخنان اخیر امام – امت در رابطه باذفاع ودر راه اسلام وانقلاب مقدس – اسلامی ودر جهت آزادی واستقلال کشورمان ودفع ظلم واستکبار سخن می گویم ، بطوریکه احساس میشود ، در حساسترین موقعیت قرار گرفته ایم که برای ضربه نهائی وآرد کردن به دشمن بعثی ، صهیونیستی نیاز به همگرتو کمک وفداکاری هست ، امروز درهه جنگ راه خانه ،در کلاش ودانشگاه ، در اداره ومحل کسب وکار وکارگاه کلاش از جنگ وجبهه ودفاع وپیروزی اسلام استو شرف وعزت وحفظ جامعه اسلامی ماو جهان اسلام در گرو این جنگ است وبنابه فرمان امامامت حضور و شرکت همه ما در جبهه وجنگ ضروری است وباتوجه به حساسیت زمان وجنگ بارآده خلل ناپذیر همه به سوییجههها عزیمت می کنیم وامیدواریم همانطوریکه همیشه فرهنگیان ، دانشجویان ودانش آموزان دراکثر عملیات پیروزمند در جبههها بوده اند ، دراین موقعیت حساس همهجهان انتخار آفرین ، فداکار و پیروزمند در جبهههای نوبعلیه ظلمت حضور داشته باشند .

در پایان این مراسم برای سلامتی وطول عمرامام

امت وپیروزی نهایی اسلام بزرگتر جهانی تپایش بعمصل آمد .

باشندین صدای بوق یکتربلی درجاده اردکان

مونورسیکلت سوار دچار

سکته قلبی شد و جان سپرد

اشکدر – خبرنگار اطلاعات :

در جاده یزد – اردکان در نزدیکی و اشکدر مونوسیکلت سوار ۴۵ ساله ای بام غفوری بور پس از ششین صدای بوق یک دستگاه تربلی دچار سکته قلبی شد و دردم جان سپرد .

جسد مونوسیکلت سوار پس از انجام تشریفات قانونی به خاک سپرده شد .

ضمنا متوفی ۱۰فرزندخود بجا گذاشته است .

سر باز آن دومین دوره پلیس وظیفه شهر بانی در یزد

به اخذ سر دوشی نایل آمدند

یزد– خبرنگار اطلاعات: مراسم جشن سردوشی دومین دوره افراد پلیس وظیفه شهربانی جمهوری اسلامی ایران در مرکز آموزش شهید آیت الله صدوقی در یزد برگزار گردید. در این مراسم معاون سیاسی اداری استانداری و جمعی از افسران شهربانی و ژاندارمری و برخی اعضاء سپاه و بسیج و نیز عده ای از مامورین نظامی و انتظامی شرکت داشتند.
رئیس و آنگاه برادر سیرگرد مساله انسان الله مبارکراه رئیس آموزشگاه پلیس شهربانی استان یزد گزارشی از وضع دومین دوره پلیس وظیفه شهربانی را بیان نمود و اظهار داشت: در این دوره ۱۰۵ نفر سرباز وظیفه از استان های تهران، خوزستان، شیرازو خرم آباد در این آموزشگاه به مدت ۳ ماه تعلیمات و آموزش دیده اند و جمعا ۴۰۰ ساعت آموزشی عینی عملی را گذرانده اند و بقوت نظمی یا سلاحهای سازمانی آشنا و عده ای بیسواد نیز با همکاری نهضت سواه آموزی استان یا سواد شده اند.

برادر سرگرد ملک زاده دراین گزارش ضمنا از مساعدتهای حضرت آیت الله خاتمی نماینده امام و امام جمعه یزد و برادر حجت الاسلام ربانی رئیس دایره عقیدتی سیاسی و همچنین از ریاست شهربانی استان فرماندهی ژاندارمری تشکر نمود و آنگاه مراسم تحلیف وسبیه حجت الاسلام میرحسینی بعمل آمد بعد برادر چوکار معاون سیاسی اداری استاندار یزدو حجت الاسلام ربانی سرپوشی افراد پلیس وظیفه را اهدا کردند.

دراین مراسم بعداز بیان خطبهای وسیله یکی از افراد پلیس وظیفه، برادر سرهنگ عظیم اکبر کریمی رئیس شهربانی استان یزد، بیانی در زمینه وظایف و فرمادهی ژاندارمری تشکر نمود و فرمایشات برادر نمود و پس از آن سوره مبارکه «بیل للطفین»قرئت و معنی گردید و آنگاه حجت الاسلام ربانی رئیس دایره عقیدتی سیاسی شهربانی استان یزد پیرامون دو نعمت بزرگ الهی یعنی تندرستی و امنیت برای انسان هاسخن گفت و اظهار داشت : برای هر جامعه در این دنیای پرتأشوب در مرحله اول امنیت لازم و ضروری است ودر سایه امنیت است که میتوان پرشک به جامعه تحویل داد نایه طبایع پیرزادند... و بمحاذله دولتی ملت جمهوری اسلامی ایران از این نعمت عظمی

از جانبازان ژاندارمری یزد

تقدیر بعمل آمد

یزد – خبرنگار اطلاعات: به منظور تجلیل و قدردانی ازایشان و ازخودگذشتگی جانبازان ژاندارمری مراسمی در هنگ مستقل ژاندارمری یزد برپا شد. در این مراسم تقدیر از جانبازان و حماسه های جاودیدانی که در ویاروئی با مزدوران متجاوز بعثی آفریدند ، هدایایی به آنان اهدا گردید.

تلفن های مستقیم سرویس خبر شهر ستانها ۳-۱۱۲۰۱

مر عشی: چند طرح مهم «اشتغال زا» برای خانواده های شهدا در سطح استان کرمان پیاده می شود

مورد احداث طرحهای تصویبی وجود نخواهد داشت.
آقای مرعشی استاندار کرمان در پایان اولین جلسه کمیته برنامه ریزی استان کرمان نتایج حاصله از عملکرد این کمیته رادر سال گذشته بیان داشت وگفت: با توجه به هماهنگی هائی کبا همکاری اعضاء این کمیته درسال گذشته بعمل آمده مبلغ هفت میلیارد ریال اعتبار از محل تبصره سه قانون بودجه صرف اجرای پروژه های تولیدی، صنعتی، کشاورزی و معدنی در این استان شد که این رقم با توجه به حجم کار بسیار حائز اهمیت است. در ضمن اعتبارات تبصره سه کل کشور معادل ۴۰ میلیارد ریال می باشد. آقای مرعشی با بیان این مطلب که امسال برای طرحهاییکه توجیه فنی یا بیان این مطلب که امسال مفید تشخیص داده شوند، تامین اعتبار خواهند شد.

وی گفت: به لحاظ اهمیت موضوع سقف اعتبارات تبصره سه به در برابر افزایش پیدا نموده است و کمیته برنامه ریزی استان کرمان آمادگی کامل دارد تا اعتبارات لازم را برای اجرای طرحهای مورد نظر تامین نماید . وی از صاحبان مشاغل، معنسان، متخصصان و افرادیکه

۵۴ تن از کشاورزان

کهنوج در یک دوره

آموزشی شرکت کردند

کرمان – خبرنگار اطلاعات : از سوی مرکز خدمات آموزش روستایی جهاد سازندگی شهرستان کهنوج، یک دوره کلاس آموزشی در این منطقه برگزار شد.
در دوره کلاس آموزشی که به مدت ۷روز برگزار بود، ۵۴ تن ا روستائیان کهنوج آموزشهای لازم را که در زمینه آشنایی با کاربرد و چگونگی استفاده از موتور پمپ و تراکتور می باشد، فراگرفتند.

لازم به یادآوریست که کلاسهای فوق به منظور جلوگیری از استهلاک بیرویه قطعات دستگاهها و ماشین آلات کشاورزی موجود در منطقه با اعتباری معادل ۱۸۰ هزار ریال تشکیل شده است.

در عملیات آینده، رزمندگان مدارس بزرگی به استکبار جهانی و حامیان شان خواهند داد

یزد : آتین های وحدت بخش نماز جمعه این هفته نیز همچون هفته های گذشته باحضور گسترده امت خداجوی استان یزد وبه امامت ائمه جمعه برگزار شد .
در یزد مردم با ایمان نمازجمعه این هفته را به امامت آیت الله خاتمی نماینده امام در استان وامامجمعه یزد اقامه کردند .

آیت الله خاتمی در خطبه اول نماز در ادامه بحثهای پیشین در رابطه با حقوق زن و مرد در اسلام سخن گفت و در خطبه دوم نماز با اشاره بهنجاوز اخیر آمریکا به کشور اسلامی لبیی اظهار داشت: استیکبار جهانی همیشه به خود حق داده که هر زمان بخو اهد بهکشورهای جهان سوم حمله کند ، واینبار برداشت کهکشونگراومرحله هوابیمایه ها قرار داده که حتی کشورهای مدافع وی نیز عمل او را محکوم نموند.
امریکا که خود بزرگترین تروریسم در دنیاست میخواهد باحمله پهلویی به اصطلاح بااین مسئله مبارزه کند حال آنکه وجدان ملت هایپاد است واینبار نیز شکست سختی از این تجاوز خود خواهد دید .

امامجمعه یزد در بخشی دیگر از خطبه دوم نماز اظهار داشت : شکست نیروهای عراقی در عملیات (والفجر سه) خود دلیل پیروزی نیروهای اسلام بر قدرتها است و آمریکا واستکبار بداندت کهکشونگرا مدافع از حکومت های باطل وفاسد کاری عت و بیپوده است .

امامجمعه یزد همچنین اظهار داشت: انشاء الله در عملیات آینده ، رزمندگان مدارس بزرگی به استیکبار جهانی و حامیان شان خواهند داد .

آیت الله خاتمی در پایان خطبه دوم نماز ضمن تشکر از آمادگی و استقبال مردم یزد نسبت بهفرمان اخبار امام

آمریکا از حمله به لبیی جز رسوائی، بهره دیگری نخواهد برد

برخودار هستند.
سپس برادر حجت الاسلام ناصری نماینده امامبر سپاه انقلاب اسلامی استان وحاکم سرع یزد طی بیانات جامعی اظهار داشت : برادران عزیز شما ده پایان دوره آموزشگاه پلیس وظیفه را در جشن میگیرید و آمادگی خود جهت خدمت به جمهوری اسلامی ایران و ملت قهرمان و مبارز مسلمان را اعلام نمودید.امیدوارم خداوند بشما ثواب عثایت بفرماید و در سرگرد مقدس وپیش وظیفه، پایدار و مقاوم و مبارز و مقنتر و از خدمتگزاران ویران فداکار حضرت امام حسین وع، وامام امت و جمهوری اسلامی باشید.
امروز افکار، اعمال و حرکات ملت ایران فکری دیروز است. امروز مردم دنیا درازباط با ایران قرار دیگری دارند و امروز ایران در دنیا مطرح است البته بصورتی غیر از ایران دیروز و قبل از انقلاب اسلامی.

اگر دیروز کشوری بظاهر آرام داشتیم اما زیر سلطه مملکت شرقی وغربی و قریب خورده بودیم و عجمرا بعد از فساد وفحشاء وحیایع ودور از معنویت و انسانیت،ودر واقع ملت مغلوب و مستبد،ه بیجان و بیروح وبی اراده در اختیار استیکبار جهانی و به عبارت دیگر تحت استعمار واستعمار قرار داشت واصلوا این زندگی نیکبتر چارلز داشت؟ اما امروز دولت جمهوری اسلامی و ملت عزیز ایران زنده و مقاوم و مبارز و سر بلند متفخر است آنتهان کبر برابر کاکهای سفید مغلوب مبارز استاده استون دیگر ایران در زمره پاسداران آمریکا و دیگر ایوب قدرتهای جهان نیست و امروز جمهوری اسلامی ایران آیدواران ذول و ملت های مظلوم آفرینو نظایر آنها در دنیاست.

وی اضافه کرد: شما امروز درهه جا مواجه باشعار مرگ بر آمریکا، میباید و علاه ما مشاهده می نمائید، امروز عملیات و حرکات وایشانراکریهای رزمندگان عزیز در جبههها مطرح است که این عملیات پیروزمندانه افتخار آفرین هستند و غرور انگیز.
امروز این رزمندگان فداکار از خشکی و دریا ورود ویا تلاق وجاده های صعب المعبور و خطرناک عبور می کنند و با دشمنان شجاعانه می جنگند و در راه نابودی دشمن از بلذجان دریغ ندارند....
امروز مادر مقابل ایشانراکریهای این فرزندان دلیر و مبارز وظیفه سنگینی داریم. آنها برای کسب آزادی و استقلال و فصلیت و شرافت ودفاع و حقانیت دولت جمهوری اسلامی می جنگند و بیاری خداوند بزرگ و به رهبری قائد عظیم الشان امام امت سر بلند و پیروزند.ودر اینجااست کمین وتو و همه باید پاسدار خون شهیدان باشیم وبه آرمان مقدس آنها احترام بگذاریم وخلاصه بیدار و هوشیار و مقاوم و پایدار ودنباله رو حرکات آن ایشانراگران جانباز باشیم...

در پایان نیروهای مسلح حاضر در آموزشگاه و افراد وظیفه آموزش دیده از مقابل قرآن مجید و نثال امام امت رژه رفتندو پس از پذیرائی ازحاضران این مراسم خاتمه پذیرفت.

جهادگران بافت ۳۲۰

هکتار از اراضی راه کشت

محصولات استراتژیک

اختصاص دادند

یافت – خبرنگار اطلاعات :
در اجرای توسمه امر کشاورزی طی سال گذشته توسط کمیته کشاورزی جهاد سازندگی شهرستان بافت ۲۲۰هکتار از اراضی این منطقه بکشت محصولات استراتژیک اختصاص یافت .

گزارش رسیده کجاست بمنظور رسیدن به خودکفایی و ایجاد زمینه های مناسب جهت احیای مراتع و بالا بردن سطح زیر کشت طی سال گذشته با همکاری برادران جاهدگر ۱۸۰ هکتار از اراضی در مناطق (ارژوئیه) بافت به زیرکشت ذرت دانای و بوجه در منطقه (گوزر) ۱۴۵ هکتاریزیر کشت دید رفته است . طی این مدت در سطح ۱۱۰۰ هکتار با موش صحرایی مبارزه شده است .

چهارشنبه ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۶۵
سیزدهم شعبان ۱۴۰۶
۲۳ آوریل ۱۹۸۶ – شماره ۱۷۸۶۵

عملیات اجرایی کانال آبیاری «ریگ مینل» بطول ۲۵ کیلومتر خاتمه یافت

کهنوج – خبرنگار اطلاعات :

در اجرای سیاستهای کمیته آب و خاک کرمان در امر تامین و انتقال آب مورد نیاز کشاورزی ونهیه و اجرای برنامه های خدمات زیربنایی در امر آبیاری و بهروری کامل از اراضی زیر کشت، عملیات کانال آبیاری روستای «ریگ مینل» از توابع بخش «قلمگج» بانامارسید و مورد بهره برداری قرار گرفت .

ساختمان این طرح ۲۵ کیلومتر طول دارد و بسا

اعتباری بالغ بر ۱۰ میلیون ریال توسط کمیته آنجهاد سازندگی کهنوج انجام شد . نیروی کارگری و سوخت مورد نیاز ماشین آلات از دیاری مردم تامین گردید . با انجام این عملیات ۵۰۰ هکتار از زمین های روستاهای تابعه به زیر کشت محصولات جو و گندم خواهدرفت . ضمنا مشابه این طرح نیز در روستای «چهل منی» از توابع همین شهرستان با اعتباری بالغ بر ۱۰ میلیون ریال و ۲۵۰ کیلومتر کانال خاکی مورد بهره برداری قرارگرفت.

و ۵۰۰ هزار ریال وبه پیشنهاد اشتغال یکار ۵۹ نفر نیروی انسانی اجازه فرستاد داده شد.

همچنین چندین طرح از جمله ه طرح در زمینه صنایع کانی غیر فلزی شامل تولید موزائیک و بلوک در بافت، صنایع شیمیایی و سلولزی شامل صنایع چوب در سیرجان و صنایع فلزی شامل ظروف آلومینیوم در کرمان، تولید کابینت و صنایع فلزکاری در کرمان با سرمایه گذاری ۵۱ میلیون و ۶۰۰ هزار ریال و اشتغال یکار ۳۳۰ نفر نیروی انسانی و ساخت تانکر و تیلر در کرمان با سرمایه ۷ میلیون ریال و پیشنهاد اشتغال یکار ۷ نفر نیروی انسانی در اسفند ماه سال گذشته به مرحله بهره برداری رسیده اند.

همزمان با روز ارتش

نمایندگان نیروهای مسلح با امام جمعه موقت ممید دیدار کردند

مید – خبرنگار اطلاعات :

بناسبت هفته نیرو های مسلح و همزمان با روز ارتش جمهوری اسلامی ایران ، گروهی از افراد نیرو های مسلح ژاندارمری، کمیته، سیاهو بسیج مستضعفین باآمام جمع موقت مید دیدار کردند .

در این دیدار حجت الاسلام روحانی امام جمعه موقت مید ، برادر انصاری بهشتاد و شتی دیگر از مسئولین ادارات و فرماندهان نیرو های مسلح حضور داشتند . ابتدا

حجت الاسلام اعزانی هفته نیروهای مسلح و روز ارتش را به برادران ارتشی تبریک گفت .

آنگاه حجت الاسلام روحانی امام جمعه موقت مید طی سخنانی شمعای از نمالیت ها و فداکاری های چشمگیر نیرو های مسلح ارتش جمهوری اسلامی ایران را برشمرد و در پایان از خدمات و فداکاری های این برادران تشکروقدردانی کرد .

کشف ۲ کیلو تریاک از اتوبوس

مهریز – خبرنگار اطلاعات : توسط گروه مبارزه بامواد مخدر هنگ مستقل ژاندارمری مهریز از یک دستگاه اتوبوس مسافری به شماره ۵۴۷۴ تهران ۱۳ کهار بندرعباس عازم تهران بود ۲ کیلو شیره تریاک که در لفاف پارچه ای پیچیده شده بود کشف شد. مامورین کلکترانته اتوبوس بنام حسن فرزند علی اکبر را بعنوان مهم همراه با مواد مشکوفتحویل پاسگاه مهریزنمودند.

پاسخ مسئولین

پاسخ شرکت تعاونی مصرف کارکنان آموزش و پرورش

سمیر جان

در پاسخ مطلبی که در روزنامه چهارشنبه ۳۰ بهمن ماه ۶۴ در رابطه با شرکت تعاونی مصرف کارکنان آموزش و پرورش سیرجان درج گردیده بود، هیات مدیره این شرکت ، جوابیه ای جهت چاپ در روزنامه اطلاعات فرستاده که موارد آن ذیلا انظر گرامیمان می گذرد :

۱-د توزیع کالا در این شرکت باتوجه به فاکتوهای خریداری شد از اتحادیه کرمان و نقرات دریافت کننده مشخصه بود و هر لحظه هرفرد ذینفع می تواند چگونگی آترا بررسی نماید .

۲- تهیه کالاهای اساسی از کرمان صورت می-گیرد و زیرنظر اتحادیه تعاونیها تعیین و طبق ضوابط آمار و اعتبار تعاونی قرار داده می شود .

۳- کالاهای سهمیه بندی شده از ستاد بسیج اقتصادی تهیه و طبق ضوابط در اختیار اعضاء قرار می گیرد و اگر در این مورد کمیودی احساس می شود تصمیمی منوجه این شرکت نمی باشد .

۴- صندوق پیشنهادت در این روزشگاه نصب گردیده و کلیه مشکلات تعاونی را در نمونه پیشنهاد ارائه نموده اند که آنته پدر جلسه هیات مدیره مطرح ونظرخواهی شده است .

۵- در دعوت مجمع عمومی که جهت رفع نقائص و تبادل نظر پیرامون پیشنهادت بعمل آمد هیچ نوع اعتراض و راحل خاصی از طرف شرکت کنندگان ارائه نگردید .

۸- جادارد نظرات و پیشنهادت و حتی شکایات خود را بر کتبا به بازرسین شرکت ارائه دهند و در صورت عدم رسیدگی به ریاست اداره آموزش و پرورش که نظرات مستقیم برگزار شرکت تعاونی دارند گزارش نمایند، تا هر مورد بررسی شود .

۷- کامرانیکه از طریق روزنامه انتقاد می کنند کهو کجا و باجه مرکزی پیشنهادت و انتقادات سازنده خود را شفاها و یا کتبا ارائه داده اند که ترتیب اثر داده نشده است![!]

۸- جادارد نظرات و پیشنهادت و حتی شکایات خود را بر کتبا به بازرسین شرکت ارائه دهند و در صورت عدم رسیدگی به ریاست اداره آموزش و پرورش که نظرات مستقیم برگزار شرکت تعاونی دارند گزارش نمایند، تا هر مورد بررسی شود .

ضمنا مدیر عامل و مسئولین و بازرسین شرکت اعضاء جوابگو بوده وهستند .

هیات مدیره شرکت تعاونی مصرف کارکنان آموزش و پرورش سیرجان

دفتر چه‌های جدید بسیج اقتصادی بزودی در استان مرکزی توزیع می‌شود

اطلاعات

چهارشنبه ۱۳ دیهشت ماه ۱۳۶۵ - ۱۷۸۶۵

مرکزی
سمنان

عملیات آمادہ سازی و تکمیل شهرک صنعتی شاهرود آغاز شد

طی سال گذشته ۲۱۹ واحد آموزشی توسط گروه نو سازی استان مرکزی احداث و باز سازی شد

هنرستان کشاورزی بامساحت ۸۰ هکتار امسال در خمین احداث می‌شود

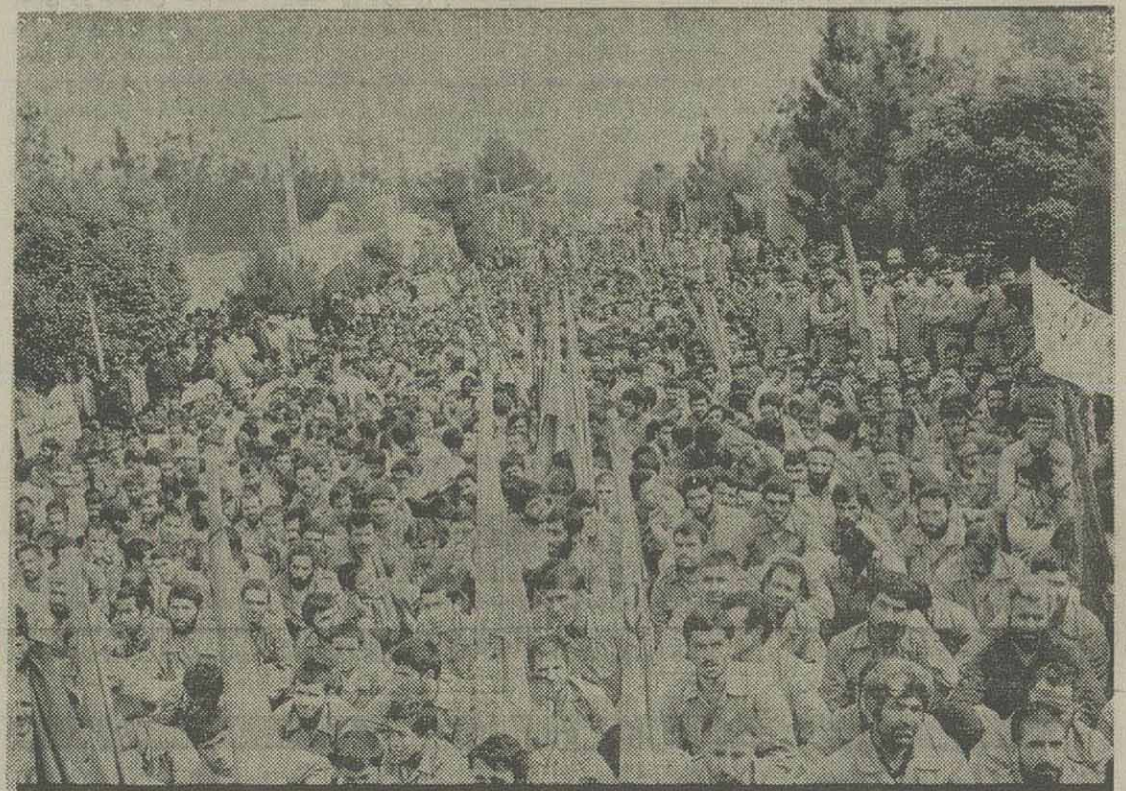
۲۷ درصد از کار احداث مدرسه
شبانہ روزی ۴ هزار متر مربعی در
خلجستان به اتمام رسیده است

در جهت ایجاد سرپناه برای مردم، از سوی یکی از بانکها

برای احداث خانه‌های تک واحدی تا ۴ میلیون
ریال وام در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد

در صفحه ۴

سیل خروشان امت مسلم

برگزاری مسابقه دو با تجهیزات در قم

قم به مناسبت بزرگداشت هفته نیروهای مسلح نمایش توان
رزمی، بکدوره مسابقه دو با تجهیزات بطول ۳ کیلومتر
از سوی تربیت بدنی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی قم
برگزار شد.
در این مسابقه که ۶۰ نفر از پرسنل نیروهای مسلح
شرکت داشتند، حسن کشوری از پادگان منظره، علیرضا
محمویان از سپاهو حسن مللی از پادگان منظره مقام
های اول تا سوم را کسب کردند.

بر اساس این گزارش یکدوره مسابقه دو بدون
تجهیزات نیز بطول ۷ کیلومتر با شرکت ۲۱ دوندۀ انجام
گرفت که آقایان حسن کشوری، صالح پور احمد و اسماعیل
مهدی پور از پادگان منظره به مقام اول تا سوم رسیدند.
همچنین بکدوره مسابقه تیراندازی از سوی تربیت بدنی
سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با شرکت ۳۰ نفر از
نیروهای مسلح برگزار شد که در نتیجه حسنوفائی از
سپاه پاسداران، پرویز سیوالیان از پادگان منظره و
عیسی علیان مقامهای اول تا سوم را از آن خود کردند.

کانال انتقال آب کشاورزی روستای

«حسین آباد» دامغان

به بهر دبر داری رسید

دامغان - کار احداث کانال انتقال آب کشاورزی
روستای محسین آباد دامگوه از توابع شهرستان دامغان
توسط جهاد سازندگی این شهر پایان یافت و مورد بهره
برداری قرار گرفت.
جهت اجرای این طرح که بطور بسیجی و با یک
چهارم هزینه عادی انجام شده، مبلغ ۳ میلیون ریال
هزینه از محل اعتبارات جهاد سازندگی بصرف رسیده
است.

با بهره‌برداری از این طرح که قریب ۲ کیلومتر
کانالکشی در برداشته است، علاوه بر جلوگیری از هز
ایه، در افزایش کیمیت آب کشاورزی نیز نقش موثری
خواهد داشت.

توجه

نمایندگی شرکت حمل و نقل تیپا کس

دوشنبه ۱۳ دیهشت ماه ۱۳۶۵ در قم افتتاح شد
آدرس: میدان امام اول اتوبان تلفن ۳۰۲۵۴
قبول سفارش هم‌روزه از ساعت ۷ صبح تا ۶
به‌ندازظهر

در صفحه ۴

باتلاش کارکنان بنیاد مسکن استان سمنان

۲۰ واحد مسکونی در
روستای «اهیمر»
سوسنگرد باز سازی شد

نیروهای مسلح استانهای مرکزی وسمنان توان رزمی خود را بنمایش گذاشتند

از اکیهابه مقام نخست
مسابقات کشتی آزاد
و فرنگی استان مرکزی
دست یافتند

در صفحه ۳

تیم فوتبال سهیل قم
بر کمیته انقلاب اسلامی
تهران غلبه کرد

در صفحه ۲

در جلسه مسئولان منطقه نمودند
نحوه محرومیت زدائی روستاهای
محروم دماوند مورد بررسی
قرار گرفت

روندن - خبرنگار اطلاعات :

طی جلسهای که با حضور برادر عبدالوهاب مشاور
استاندار تهران ، بخشدار مرکزی دماوند و مسئولان
ادارات و ارگانهای منطقه در محل فرمانداری دماوند
برگزار شد ، راههای رسیدگی به مسائل و مشکلات
روستائیان و نحوه برنامه‌ریزی عمرانی و اقتصادی و
چگونگی محرومیت زدائی از روستاهای محروم منطقه
مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت .
در این جلسه همچنین مقرر گردید تا مسئولان
ادارات و ارگانهای ضمن جذب مشارکت و همیاری مردم
در کارها ، پیشنهادات خود را در این رابطه در جلسات
که بصورت فرهنگی در محل فرمانداری تشکیل می‌شود،
ارائه دهند .

سمینار رؤسای ادارات آموزش و پرورش استان مرکزی با صدور قطعنامه‌ای به کار خود پایان داد

اراک - خبرنگار اطلاعات : باحضور برادر عباس هژوای
مدیر کل آموزش و پرورش استان ، معاونین و کارشناسان
اداره کل ، سمینار سه روزه رؤسای ادارات آموزش و پرورش
مناطق و شهرستان های تابعه استان مرکزی فرمانی اداره کل
آموزش و پرورش استان تشکیل شد .
در این گردهمایی ابتدا برادر هژوای با توجه به پیام
اخیر امام امت در رابطه با اهمیت دادن به مسئله جنگ و
حضور هرچه بیشتر نیروها در جبهه‌های نبرد اظهار داشت:
ما باید همه نیروها و امکانات خود را به پیش کیمیت‌اتوا تمیم
هرچه بیشتر در خدمت جنگ قرار گیریم .
وی افزود : باید امکانات آموزشی را برای تحصیل
دانش آموزان رزمنده از طریق تقویت مجتمع‌های آموزشی
جبهه و پشت جبهه فراهم نمائیم تا سلحشوران رزمندهمگام
با رزمی‌امان خویش در سنگر علو دانش نیز دچار وقفه
نشوند .

وی اظهار داشت : بانکیه به پیام دلسوزانه امام امت
در مورد امور فرهنگی فرزندان معظم شهدا ، جانبازان ،
مفقودین و اسرا ، امکاناتی که آموزش و پرورش در اختیار
دارد و در جهت شکوفائی استعداد های نهفته این عزیزان
بکار میگیرد و زمینه را برای تحصیل علمی و فرهنگی آنان
از دوران کودکی تا پایان دوره متوسطه با استفاده از دبیران
و معلمان محروم و آزموده فراهم میکند .
در ادامه سمینار ، کمیسیون های لگانه تشکیل شدو
مسئولین ادارات تابعه در کمیسیون های مسایل مدیریت ،
نظام اداری ، عوامل احتمالی هماهنگی در امور اجرایی و
شیوه های رفع ناهماهنگی ، موانع و مشکلات آموزشی و
بهبودی هدایت نیروی انسانی، مسایل آموزشی ، مسایل مالی
و راهاری مسایل فنی و حرفه‌ای و مسایل پرورشی شرکت
کرده و هر خاتمه سنگینی هر کمیسیون نتیجه کار خود را
به سمینار ارائه داده و گزارش کلی کار کمیسیون جهت بررسی
به وزارتخانه و ارگان های ذیربط ارسال میشود .
در این سمینار همچنین معاونین مالی و اداره آموزشی
و پرورشی ، فنی و حرفه‌ای پیرامون مسائل مربوط به شاهه
خود سخنانی ایراد کرد و در روز آخر سمینار مسئولین
شرکت کننده به اتفاق مدیر کل با آیت‌الله خواستاری سلمیه
امام و امام جمعه اراک دیدار کردند .
این سمینار با حضور قطعنامه‌ای در ۳۰ ماده به کار خود
پایان داد .

مسئول شرکت دانه‌های روغنی کالپوش و گندودشت: طی سال جاری

۳۵۰۰ هکتار از اراضی شاهرود زیر کشت آفتابگردان می‌رود

در صفحه ۳

کانال انتقال آب
کشاورزی روستای
«حسین آباد» دامغان
به بهره‌برداری رسید

در همین صفحه

بیش از ۱۵ میلیون ریال
به مشمولین طرح شهید
رجائی در سمنان
پرداخت شد

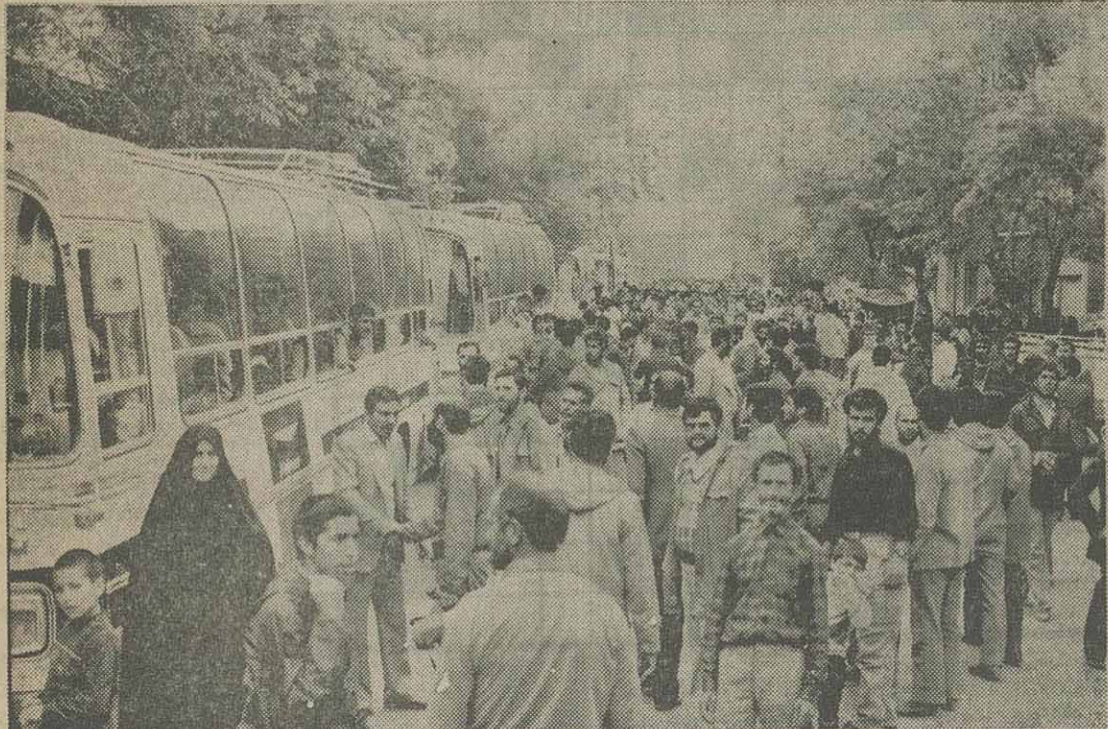
در صفحه ۴

دانش آموزان سمنان با اهداء بیش از ۸ هزار قلک به جبهه‌ها از رزمندگان اسلام حمایت کردند

امام و امام جمعه کرج هنگام بدرقه این عزیزان طی
سخنانی ضمن محکوم نمودن عمل وحشیانه آمریکایی
جنايتکار در حمله به دو شهر لیبی گفت: آمریکا باید
بداند حمله به کشور اسلامی حمله به ممالک مسلمان
جهان است و مسلمانان جهان اجازه نخواهند داد که این
جنايتکاران به اعمال غیرانسانی خود در تجاوز به ممالک
اسلامی ادامه دهند.

در پایان این مراسم قطعنامه‌ای در ۴ ماده مبنی بر
آبادگی و حضور گسترده امت حزب‌الله در میدانهای
حماسه و ایثار و در صحنه‌های نبرد با استکبار جهانی و
پشتیبانی از دولت و ملت انقلابی لیبی قرائت شد که با
تکبیر امت حزب‌الله و رزمندگان عازم به جبهه مورد
استقبال و تأیید قرار گرفت.

سمنان- در پی سخنان تاریخی و راهگشای فرمانده
کل قوا امام خمینی مبنی بر حضور گسترده در اقتدار
مختلف مردم در جبهه‌های جنگ کاروان مهندسی جهاد
سازندگی شهرستان شاهرود متشکل از ۵۰ تن از نیرو
های داوطلب مردمی با تخصصهای راننده لودر، پلوروز،
گریدر و راننده واسطه نقلیه سبک و سنگین و نیز
مکانیک، جوشکار و نیروهای ساده و خدماتی در میان
بدرقه گرم و برشور مردم مسلمان شاهرود عازم سنا
پشتیبانی از کربلاستقری در جبهه‌های جنوب کشورمان شدند.
برایه همین گزارش، همچنین به منظور مساعدت و
همکاری با اداره کل راه و ترابری کربلا، تعداد ۲۰۰ نفر

از نیروهای فنی و تخصصی اداره کل راه و ترابری استان
سمنان با اکیبهای مربوطه جهت راهسازی و پشتیبانی
جبهه‌های نبرد از شاهرود عازم جنوب کشورمان شدند.
دامغان - خبرنگار اطلاعات:

جهت یاری به رزمندگان اسلام اکیبهای متشکل از ۱۰۲
نفر از جهادگران متخصص دامغان در ۲ نوبت راهی
جبهه‌های نبرد حق علیه باطل شدند .
همچنین براساس این گزارش کیمکهای نقدی اهالی
روستاهای طقمه‌سیر و «دشتو» هر کدام مبلغ ۲۲ هزار و
۲۰۰ ریال به سنا پشتیبانی جنگ این شهرستان تحویل
دادمش.

اراک - خبرنگار اطلاعات :
دربی سخنان امام‌امت مبنی بر بسیج نیرو به جبهه
بقیه در صفحه ۲

بمصنوف دیگر برادران رزمنده مستقر در جبهه‌های نبرد
نور علیه ظلمت هازم مناطق جنگی شدند.
رزمندگان سلحشور سپاه توحید در این راهپیمایی که
از میدان شهدا تا میدان اصلی این شهر انجام شد، در
حالیکه با نقل شمیرینی و گلاب از سوی امت حزب‌الله
و شمیدرود کرج بدرقه می‌شدند با سر دادن شعارهای
کوبنده‌ای همچون مرگ بر آمریکا ، مرگ بر اسرائیل، لبیک
یا خمینی و جنگ جنگ تا پیروزی بار دیگر به فدای رهبر
کیم انقلاب اسلامی لبیک گفته آمادگی خود را جهت
فرامین حضرت امام خمینی و حضور در کنار برادران
لیبانی جهت مقابله با استکبار جهانی به سرگردگی
آمریکای جهانخواه اعلام نموده و پشتیبانی خود را از
دولت و ملت انقلابی لیبی اظهار داشتند.
در ادامه این مراسم حجت‌الاسلام شریفی نماینده

اراکیهابه‌مقام نخست مسابقات کشتی آزاد و فرتنگی استان مرکزی دست یافتند

فوت خبرنگار ورزشی اطلاعات: مسابقات کشتی‌قهرمانی آموزشگاههای استان مرکزی با برتری کشتی‌گیران آزاد و فرتنگی کلا شهرستان اراک به پایان رسید.

این مسابقات که در سالن ۲۲ بهمن شهرستان اراک جریان داشت، شاهد پیکارهای دیدنی کشتی‌گیران مرکزی بود.

در مسابقات کشتی فرتنگی اراکیها گوی سبقت را از دیگر رقبای خود گرفتند و با آسودگی خاطر وبامجموع ۹۵ امتیاز یکم رتبه را در مقام اول تیمی قرار گرفتند.

در مسابقات کشتی آزاد رقابت اصلی بین کشتی‌گیران اراک و قم بود که اراکیها با چاشنی خوش‌شاشی رتبه با یک امتیاز توانستند حریف دیرینه خود قم را مغلوب

مسئول شرکت دانه‌های روغنی کالپوش و گنبد و دشت : ۳۵۰۰هکتار از اراضی شاهر و دزیر کشت آفتابگردان می‌رود

در سال زراعی جاری طرح‌کشت آفتابگردان در سطح بیش از ۴ هزار و ۵۰۰ هکتار از اراضی شاهرود از سوی شرکت دانه‌های روغنی گنبد و دشت به اجرا درمی‌آید و اکنون نیز برای کشت این محصول در بیش از ۴ هزار هکتار از اراضی منطقه کالپوش با ۸۰هکتار از کشاورزان منطقه قرارداد بسته شده و جهت اجرای این طرح مقدار ۲۷ هزار و ۱۶۵ کیلو بذر اصلاح شده و ۶۹ هزار و ۴۰۰ کیلو کود و فسفات آمونیوم بین کشاورزان طرف قرارداد توزیع شده است.

مسئول شرکت دانه‌های روغنی گنبد و دشت و کالپوش در گفتگو ضمن اظهار این مطلب همچنین اشاره به تداوم داشتن انعقاد قرارداد کشت آفتابگردان با پیمانکاران کشت این محصول گفت: کشاورزان علاوه بر بهرهمگیری از امکانات این شرکت در امر کاشت، داشت و برداشت از سایر امکانات مهندسی و فنی موجود و همچنین راهنمایی‌های لازم در جهت مدرنیزه نیز برخوردار خواهند شد.

این مسئول افزود: در سال زراعی گذشته با اختصاص اعتباری معادل ۱۵ میلیون و ۳۰۰ هزار ریال از سوی شرکت دانه‌های روغنی گنبد و دشت و کالپوش- بیش از ۱۸۰ تن محصول آفتابگردان کشاورزان منطقه کالپوش خریداری شد که به کارخانه‌جات روغن‌کشی کشور حمل شده است.

همچنین ضمن بهرهمگیری از یک میلیون و ۵۰ هزار ریال کمک بلاعوض جهاد سازندگی شاهرود به کشاورزان بیش از ۹۵۰ تن روغن مایع آفتابگردان با نرخ رسمی از سوی شرکت دانه‌های روغنی گنبد و دشت و کالپوش در اختیار آنان قرار خواهد گرفت.

کلاس‌های انجمن سینمای جوان در رفسنجان بکار افتاد ۶۰ هنر جوی خطاطی در کلاسهای خوشنویسی رفسنجان مشغول تعلیم می باشند

✱ ۶۸ برنامه نمایش خنیم‌های دهنسمایی، سینمایی، مستند و آموزشی در رویتسناهای رفسنجان به اجرا درآمده است .

رفسنجان- خبرنگار اطلاعات: اهم فعالیت‌های اداره ارشاد اسلامی رفسنجان در سه ماه سوم سال پیش به شرح زیر گزارش شده است:

✱ ۱- محفلیتهای پرسشی و هنری
الف- فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی شامل کتابخانه‌های عمومی رفسنجان- انار و شهر بابک عبارت بوده است از به امانت دادن ۳۹۷۹ جلد کتاب وتشکیل پنج مورد نمایشگاه کتاب، عکس وپوستر به مناسبت‌های مختلف. سه کتابخانه نامبرده در سه ماه سوم سال جمع بیش از ۶۰۰۰ نفر مراجعه کننده داشته‌اند، تعداد اعضاء جدید کتابخانه ۹۳ نفر و جمع کل اعضاء۱۶۵ نفر می‌باشند. مجموع کتاب‌های موجود در سه کتابخانه ۲۲۵۶۶ جلد است.

ب- فعالیت‌های واحد نمایش فیلم:
شامل اجرای ۲۸ برنامه نمایش فیلم در روستاهای مختلف بوده است که طی آن روستاهای بخش‌های داوران، ختمان، راویز و تعدادی از روستاهای حومه رفسنجان تحت پوشش فیلم قرار گرفته‌اند.
دراین برنامه‌ها در ۱۴ حلقه فیلم دهنسمایی، سینمایی، مستند و آموزشی استفاده شده است و جمعا ۱۶۹۹۰ نفر از این برنامه‌ها استفاده نموده‌اند، در کنار برنامه‌های اجرا شده فوق به دعوت آموزشگاه‌های رفسنجان واحد نمایش فیلم برای اجرای برنامه به چند آموزشگاه‌ونه و برای دانش آموزان فیلم به نمایش گذاشته است.

ب- فعالیت‌های واحد آموزش‌های هنری
از افتتاح و شروع به کار، انجمن سینمای جوانان رفسنجان که یکی از خواسته‌های جوانان رفسنجان طی سال‌های گذشته بوده است واحد آموزش‌های هنری این اداره شروع به کار نمود که این واحد شامل کلاس‌های آموزش خوشنویسی، کارگردانی سینما، سناریونویسی، طراحی، نقاشی و عکاسی می‌باشد. کلاس‌های خوشنویسی در همنه دو روز جمعا ۶۰ نفر هنر جو را در رشته‌های مختلف متوسطه، خوش و عجمی و ممتاز تدریس می‌نماید و کلاس‌های مربوط به انجمن سینمای جوانان با دوسری در همنه سه روز تدریس داشته و جمعا ۳۴ هنرجوی علاقمند به امور سینمایی را تدریس می‌نماید.

ب- نمایش‌های دپوش شعر و ادب
این کانون طبق برنامه تنظیمی معمولاً در هر ماه دو نشست دارد که طی آن جلسات، به بررسی شعر و در شعرهای تازه شناخته شده می‌پردازد، در طول سه ماه سوم سال، دپوش شعر و ادب رفسنجان جمعا پنج جلسه داشته است. همکازی و همراهی با آکپ‌هنرنگی و هنری اداره کل ارشاد اسلامی استان کرمان به‌هنگام عزیمت کاروان راهیان کرپلا به جیب‌های نبرد حقیر عده باطل در آغاز هفته بزرگداشت بسیج با اعزام پنج تن از شعرای عضو کانون از فعالیت‌های این کانون‌بوده است که اجرای کارنامه‌های مفید شب شعر در مناطق جنگی توسط آکپ بسیار تشویک و موفق بوده و شهادت یکی از اعضاء هیئت مدیره کانون، شهیدحسین ارسلان (رخشا) انتخابی است که در جریان این عزیمت تعصب کانون مزبور شده است.

ش- فعالیت‌های مربوط به قناری
برای انسجام کلیه جوانان مستعد و علاقمند در امر تأثیر این اداره مبادرت به تشکیل کانون هنرمندان قناری رفسنجان نموده و به موجب اساسنامه‌ای که برای کانون مزبور تدوین شده است هیات مدیره کانون موظف به شناخت و تشویق جوانان هنرمند و اصنام همکاری با گروه‌های قناری در حد امکان می‌باشد.

در آبان ماه دیوعت این اداره گروه قناری اداره کل ارشاد اسلامی استان نمایشنامه داز مو یاریگتر را به رفسنجان آورده و در سالن دبیرستان شریعتی این شهرستان به نمایش گذاشت.

ج- نمایشگاه مردم‌شناسی

اطلاعات مرکزی و سمنان

برگزاری این مسابقات در استان مرکزی نشان‌داد که با اندکی توجه اصولی به‌این ورزش می‌توان به‌پرورش و سازندگی دانش‌آموزان جوان در سطح مدارس امیدوار بود، چه اینها هستند که می‌توانند آینده‌سازان فردای ورزش این سامان باشند.

تألیح کلی نقرات اول تا سوم اوران مختلف به‌شرح زیر اعلام شد:

کشتی فرتنگی

- ۴۵ کیلوگرم: مجید رستمی از اراک و عبدالله رفیعی از شازند
- ۴۸ کیلوگرم: علی اکبر جنتی از اراک، محمد رضا درویشی از شازند، شهرام عزیزی‌مندم از قم
- ۵۲ کیلوگرم: مهدی مراهانی از قم، علی‌رضا تهرانی از اراک و سعید عطایی از شازند.
- ۵۷ کیلوگرم: محمود مهاجرانی از اراک، ناصر طایبی از شازند و محسن منصوری از قم.
- ۶۲ کیلوگرم: فاضل ادریسی‌پور از شازند،سید محمدرضا هاشمی از قم و محمد رضا کریمی از اراک
- ۶۸ کیلوگرم: جهانگیر احمدی ازشازند،مصطفی آزادبیکدلی از ساوه و ابوالفضل نصراللهی از قم
- ۷۴ کیلوگرم: غلام‌رضا مرقانی از اراک، علی ادریسی آبادی از شازند و محسن قدیری از قم
- ۸۲ کیلوگرم محمد کاوه‌پور ازاراکو محمدنوری از شازند.

۹۰ کیلوگرم: علیرضا خانقاهی از اراک
۱۰۰ کیلوگرم: سعید رضا فکرتی‌ان از اراک
در نتایج تیمی اراک با ۵ امتیاز اول، شازند ۲۳ امتیازدوم شدند و قم با ۵۱ امتیاز به مقام سوم این مسابقات دست یافت.

کشتی آزاد

- ۴۳ تا ۴۵ کیلوگرم: محمد هاشمی از شازند، بهزاد مهدی از اراک و محمد رضیای از قم
- ۴۸ کیلوگرم: حسن‌زیری ازقم، هاشم‌خدادادی از اراک و علیرضا مهدی از دلپیان.
- ۵۲ کیلو گرم: احمد گاشتی از قم، بهمن محمدی از دلپیان و حسن مرزندی از اراک
- ۵۷ کیلوگرم: سعید رحمتی از قم، حمید رواقی از اراک و حمید محمدی از دلپیان
- ۶۲ کیلوگرم: علیرضا داوری از شازند، عباس کرپلائی از محلات و مجید تسمی از اراک
- ۶۸ کیلوگرم: حکم‌علی یوسفی از اراک،محمد شفیعی از قم و حسن برعلی از دلپیان
- ۷۴کیلوگرم: علیرضا کشاورزیان از اراک،عباس آمینون از ساوه و رضا خورشیدی از شازند.
- ۸۲ کیلوگرم: علی‌اسغر آزیدی از شازند،سید مهدی ساداتی از خمین و حسن حبیبی مصطفوی ازاراک
- ۹۰ کیلوگرم، علی عباسی از دلپیان، محمد محمدی از اراک و بهرام‌علی زندیه از قم.
- ۱۰۰ کیلوگرم: ناصر منقانی ازقم

در نتایج تیمی، اراک با ۸۰ امتیاز اول، قم با ۱۷۹ امتیاز دوم شدند و تیم شازند با ۵۴ امتیاز به مقام سوم دست یافت.

دفتر چه‌های جدید بسیج اقتصادی بزودی در استان مرکزی توزیع می‌شود

اراک – خبرنگار اطلاعات :

بزودی دفترچه‌های جدید خواریار در سطح استان مرکزی توزیع خواهد شد .

برادر اسماعیل توکلی مدیر کل اداره بازرگانی استان مرکزی در یک مصاحبه اختصاصی با اطلاعات ضمن بیان مطلب فوق اظهار داشت : طبق تصمیم ستاد بسیج اقتصادی استان ، مقرر گردید که به منظور یکنواخت و هماهنگ کردن دفترچه‌های ارزاق عمومی ، دفترچه‌های فعلی ارزاق تعویض گردد. بدین منظور دفترچه‌های ستاد بسیج در قطع جیبی چاپ شده که بزودی در سطح استان مرکزی توزیع خواهد شد .

وی افزود : از محاسن دفترچه‌های جدید این است که در کلیه شهرستانهای استان مرکزی دفترچه‌ها یک فرم و یک شکل بوده و متقاسی می‌تواند اجناس اعلام شده خود را در شهرستانهای دیگر نیز دریافت دارد. توزیع ارزاق عمومی نیز با این عمل در سطح استان یکسان شده است .

وی سپس از شهروندان عزیز درخواست کرد تا در حفظ و نگهداری دفترچه‌های جدید دقت کنند، زیرا برای کسانی که دفترچه خود را مفقود نمایند، دفترچه الفتنی صادر نخواهد شد .

برادر توکلی سپس به کشایش دفاتر نمایندگان

بازرگانی اشاره نمود و گفت : در سال گذشته به

منظور هماهنگی و انسجام بیشتر در امر نظارت برآمور

بازرگانی و تأمین مایحتاج عمومی و وحدت رویه در امر توزیع ، دفاتر نمایندگی بازرگانی در شهرستان های ساوه ، محلات ، خمین و اراک دایر گردیده است .

وی در رابطه با مشکلات توزیع تخم‌مرغ و مرغ اظهار داشت : در گذشته بعلت زیرپوشش نبودن واحدهای تولیدی مرغ و تخم‌مرغ ، مشکلاتی در امر توزیع این کالاها وجود داشت که در نیمه دوم سال گذشته با تلاش بی‌وقفه و به‌گیری برادران کمیته اجرایی استان و به منظور رفاه شهروندان ، کلیه واحدهای مرغداری در سطح استان زیرپوشش کمیته اجرایی استان قرار گرفت و بدین ترتیب مشکل برطرف شدو روند توزیع مطلوب گردید. همچنین میزان سهمیه نیز در سطح استان یکنواخت شد .

برادر توکلی در ادامه گفت : به منظور رفاه شهروندان تصمیم گرفته‌شد تا مهلت اعتبار کوپنها نیز افزایش یابد و طی این تصمیم از هنگام اعلام گوین، جهت دریافت کالا ، کوپن اعلام شده دو ماه اعتبار دارد که این زمان مناسبی است تا مردم بتوانند در مدت یاد شده جنس مورد نیاز خود را دریافت دارند.

عملکرد یکساله کمیته امداد امام خمینی بر دسر اعلام‌شد

بردرسیر – خبرنگار اطلاعات :

روابط عمومی کمیته امداد امام خمینی شهرستان بردرسیر عملکرد سال گذشته این نهاد انقلابی به شرح زیر اعلام شد :

تحت پوشش گرفتن ۹۵۳ خانوار با ۲۲۵۷ نفر جمعیّت، پرداخت مبلغ ۴میلیون و ۲۰هزار و پانصد ریال مستمری ، پرداخت ۸۲۵ هزار ریال هزینه درمان ، معرفی ۳۲۹ بیمار به مراکز درمانی استان و شهرستانها پرداخت ۹۲۲هزارو پانصدریال کمک نقدی و ۲۵۰هزار ریال وام بلاعوض ، پرداخت ۲میلیون و ۱۵۰ هزار ریال وام کارگشایی و وام خودکفایی مبلغ یک میلیون و پانصدمزار ریال، توزیع لوازه‌خانگی بین خانواده‌ها و افراد تحت پوشش به ارزش ۱۲ میلیون ریال، ارسال یک میلیون و ۶۰۰هزار ریال کمک‌های مردمی به جیب‌های ندرتحق علی‌بطل‌ط شامل مواد خوراکی، پاک‌کننده و پوشاک.

همچنین این کمیته با تحت پوشش گرفتن ۱۸۵۷ نفر از مشمولین طرح شهید رجایی مبلغ ۲۳ میلیون و ۴۲۶ هزار ریال به آنان پرداخته است .

در همین رابطه تعدادی از افراد تحت پوشش جهت زیارت به مشهد مقدس فرستاده شده‌اند .

بهره‌برداری از ۶ واحدآموزشی در اردن،ان، تفت و بم‌پاد آغازشد

پرنیکرخنگار اطلاعات: ۶ واحد آموزشی درشهرهای اردن،ان، تفت در بخش‌هایاشکذر و بم‌پاد و بهره‌برداری قرارگرفت.

گرومونوسازی و توسعوتجهیز مدارس استان یزد ط‌انه‌ای گزارش می‌آید: کرد:باهرزیه‌ای‌بال‌ی۲۱میلیون و ۴۰۰ هزارریال عملیات تکمیل، توسعه وبازسازی واحد آموزشی مشتمل بر دبستان، مدرسه راهنمایی، دبیرستان ودانشسرا پایان یافت .

واحدهای آموزشی یادشده درشهرهای اردکانو تفت وبخش‌های اشکذر و بم‌پاد واقع می‌باشد و با تعویل به آموزش و پرورش بهره‌برداری از آنها آغاز شده‌است.

مایه‌گویی نودگان عشایری

کرمان- خبرنگار اطلاعات: در اجرامیاست – های جهاد سازندگی استان کرمان در امر توسعه بهداشت، طی سال گذشته سازمان بهداشت و درمان این‌نهاد باهمکاری سازمان امور عشایری استان‌تواشه است اقداماتی ذیل را در رابطه باتأمین بهداشت عشایر انجام دهد:

الف- واکیسیون‌توام، فلج اطفال و سرخک جمعا به‌تعداد ۲۶ هزار و ۵۷۷ نفر

ب- درمان بیماران شامل: ویزیت بیماران، تزریقات، واکسیناسن، معاینات زنان باردار و واکسین جمعا ۴۲هزار و ۱۱۴ نفر.

ج- بهداشتی کردن آب آشامیدنی ۴۶ مورد ، انجام کمک‌های اولیه ۳۳۰ مورد، تنظیم خانواده ۲۳۰ مورد، آموزش بهداشت۵۰ مورد،نمایش فیلم بهداشتی ۴۲ مورد، توزیع تانکر سیار آب آشامیدنی ۶۲ مورد.

برگزاری چهارمین دوره‌مسابقات قرائت قرآن‌در دبیرستان فاطمیه

کرمان – خبرنگار اطلاعات : چهارمین دوره مسابقات قرائت قرآن‌مجدد سطح مدارس شهر کرمان آغاز شد .

این دوره از مسابقات که یادواره شهید مطهری، نام گرفته در دبیرستان فاطمیه کرمان نیز برگزار شد و پنج نفر از دانش‌آموزان این آموگاه ، در آن شرکت هستند، امید آنکه گردانندگان مسابقات با پربانی کلاس‌های قرائت قرآن برای دانش آموزان تربیتی دهند که هرسال تعداد بیشتری در آن شرکت جویند تا از تعلیم ارزنده این کتاب آسمانی بهره‌های فراوان ببرگیرند.

خرم‌آباد- خبرنگار اطلاعات: به مناسبت برگزاری آزمون خط از هنرجویان آنجمن خوشنویسان استان لرستان وابسته به‌انجمن‌خوشنویسان کشور،خبرنگارمادرخرم‌آباد با استاد محمد صادق سیف و خطاط و هنرمند لرستانی و تنی چند از هنرجویان هنر خطاطی «ایروان‌ابعد»مختلف این هنر گفتگویی انجام‌داده است که متن مصاحبه در زیر می‌آید:

استادمحمد صادق سیف مدیر عامل ومدرس‌انجمن خوشنویسان در خرم‌آباد لرستان که مدت دوازده‌سال در امر خوشنویسی تدریس می‌کند، در مورد برگزاری این آزمون اظهار داشت: این آزمون متشکل از چهار کلاس متوسط ، خوش ، عالی و ممتاز می‌باشد و تعداد ۳۵ نفر در این آزمون شرکت کرده‌اند که ۱۵ نفر از بزرجرد ، یکنفر از درودو و بقیه از خرم‌آباد هستند.

وی افزود: اصولا امتحان خط وینای خوشنویسی در انجمن خوشنویسان ، در درجه اول نوشتن خط نستعلیق است که متوسط‌وخوش‌باید حتما نستعلیق بنویسدواین درجات هم به این‌تی تیب است که متوسط یک خط و درجه خوش در مصوع یعنی یک بیت ودرجه عالی چهار مصوع ودو بیت بجات دیپلیه که اصطلاحی است در بین خوشنویسان و بنویسد .

درجه عالی حتما باید خط دوم داشته باشد، یعنی یاشکسته بنویسد ،یا«نسخ ویا ثلث واما درجه‌سه ممتاز می‌بایستی از این خطوط باضافه کاتب داشته باشد،البته درجه عالی می‌تواند بجای شکسته یا«نسخ ثلث کاتب هم بنویسد ،ولی در دوره ممتاز که از اهم دوره‌هایخوشنویسی است وآخرین درجه خط است، می‌بایستی هنرمند در چلیپا چهار مصرعی ،شکسته چهار مصرعی و کاتب بنویسد وکاتب بدین جهت است که خطاط بتواند در نوشتن کتاب مهارت‌داشته باشد.

استاد محمد صادق سیف دریامخ به این سؤال استقال کرد مردم از کلاس‌های خطاطی چگونه بود، اظهار داشت: استقبال مردم از کلاس‌های خطاطی خوب بود و اعضاء کلاس متشکل از کارمندان ،دانش آموزان و معلمین ودستاندکاران ادارات رحتی افسران ارتش از جمله رده‌های بالای نظامی نیز شرکت دارند.

استاد سیف در مورد شرکت با‌ن‌سوان در اینگونه کلاس‌ها گفت: در این کلاس‌ها خواهان‌هم شرکت‌دارند ولی خطاطی آنکه در عنوان جوانی ازدواج می‌کنند،لذا در نیمه راه باز می‌مانند البته تعداد کمی از آنان درجه خوش گرفته‌اند در حال تحصیل درجه‌عالی خط هستند، بطوریکه در ایران ۷نفر خواه داریم که توانسته‌اند درجه ممتاز بگیرند.

وی در پاسخ به تاریخچه هنرخط واینکه برای توسعه خط در کشور چه پیشنهادی به‌انجمن‌خوشنویسان دارید، اظهار داشت: انجمن خوشنویسان ۳۷ سال پیش باهمت مرحوم استاد مهدی‌حسن میرانعی افتتاح شد و آقایان دکتر سعیدی استاد دانشگاه واستاد زنجانی و دیگر اساتید این انجمن را تأسیس کردند، این کلاس ابتدا بنام کلاس هنرهای زیباودوبعد بنام کلاس انجمن خوشنویسان آزاد فعالیت کرده ودر قید حیات مرحوم استادمیرخانی ثروت خلیفه گی را داشته ،بعد از ایشان استاد میرخانی که از دیگر مفاخر هنر ایران هستند، استاد کلاسی بودند واکنون استادانای چون خورشید ، والشاقانی، اخوین، خرابی و ....در راس کلاس انجمن خوشنویسان می‌باشند.

این انجمن در حال حاضر ۱۲ هزار هنرجو دارد که تاکنون حدود ۲۰۰ نفر ممتاز تربیت نموده است ما در خطوط نستعلیق که در درجه اول فارسی وایرانی هست و همچنین خطوط ثلث ، نسخ وشکسته که از اهم خطوط شرق هستند وابر اینها نیز تپا آلفا مانوس هستند، تاکید زیادی داریم ، البته نستعلیق وشکسته خاص ایرانیان است که بوسیله اساتید ایرانی در گذشته‌نیز شق می‌شد، نستعلیق ۵۰۰ سال وشکسته ۳۰۰ سال قدمت دارد وسانید بزرگ خط نستعلیق علیرضا عباسی و رضاگلپای عماد ، میرخانی و مرحوم پدرشان نیز از مشایق و اساتید بنام ودرجه اول خط نستعلیق هستند.

وی افزود: اصولا ما یکش تا افغانستان ویا کسان ما کلاسیس داریم وغالیا باید در ارتباط هستند در خط نستعلیق ایران در راس است.

این را نیز تکویم ، کسی که‌خواهد معلم نستعلیق‌شود، باید از انجمن خوشنویسان ایران مدرک داشته باشد. استاد سیف همچنین گفت: برای توسعه هنر خط و پیشرفت من این است که وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم به انجمن خوشنویسان کمک کنند که هم‌جا امکان داشته باشد و هم از نظر مالی تأمین شود که‌بده استادان حقوق بدهد چون انجمن مبلغی از محصلین می‌گیرد که این مبلغ کفاف نمی‌کند واز آنجا‌که انجمن خوشنویسان اکنون فرهنگی پسرای ترویج بخصوص علوم هنری می‌باشد، لازم است که‌دولت از آن حمایت کند.

استاد محمد صادق سیف در پاسخ به این‌سؤال‌که وظیفه هنر خط در این برهه از زمان‌چه می‌باشد اظهار داشت: بدون شک هنر خط باید در خدمت اسلام و فرهنگ اسلامی باشد، چون خادون‌سبحان و تعالی خطاط حفظ معارف الهی خط را بوجود آورده است چرا که حفظ معارف الهی خط را بوجود آورده است چرا که

آموزشی مشتمل بر دبستان، مدرسه راهنمایی، دبیرستان ودانشسرا پایان یافت .

واحدهای آموزشی یادشده درشهرهای اردکانو تفت وبخش‌های اشکذر و بم‌پاد واقع می‌باشد و با تعویل به آموزش و پرورش بهره‌برداری از آنها آغاز شده‌است.

انشارات اطلاعات منتشر کرد

رساله

تقدیر التقود فی معرقة الوجود

تصیف

سید حمید رائفی

ترجمه و تعلیق: سید حمید طبیبیان

برای کسب اطلاع بیشتر با تلفن‌های ۰۲۲۸۲۵۰۲۲۸۲۰۲۲۸۲۱۲۲۸۲۱ تماس بگیرید.

چند خبر از دیگر استانها

چهارشنبه ۳ اردیبهشت‌ماه ۱۳۶۵
سپ‌دهم شعبان ۱۴۰۶
۲۲ آوریل ۱۹۸۶ – شماره ۱۷۸۶۵

هنر خط برای حفظ معارف الهی بوجود آمده‌است

بعد از انبیاء تک‌پادندیم بعاری الهی با علما و خطاطان امت.

وی در مورد برنامه‌های آینده‌انجمن گفت:انجمن خوشنویسان همانطوری‌که در سال‌های گذشته به تربیت خطاط مشغول بوده به این کار ادامه خواهد‌داد. ما به‌تخیر کم که این کلاس حدود ۴۰۰ نفر را تعلیم‌داده که این آقایان چه‌درجه‌ها و چه در دارات به‌منوان هنرمند مشغول کار هستند.

استاد سیف در مورد خط شکسته گفت:خط‌شکسته از اداعات مرحوم میرزاقلی‌خان شاملو و منشی او میرزا مصیفا است. بالاخره این خط‌بدست‌توانید استاد محوم درویش محمد المجد طالقانی به‌واج کمال رسیده واستاد این استان کسی هم‌ای او پیدا نشد،آخرین‌استاد خط‌شکسته مرحوم سید گلستانه است که در سال ۱۳۱۹ دارا‌نی را لیاک گفت و در حال حاضر تیس عسده‌های شکسته می‌نویسند که استاذان صاحب کرسی این خط درانجمن خوشنویسان آقایان یدالله کابلی ، خراسانی ورضا شتمعی است واین خط در خرم‌آباد در کلاس‌های‌انجمن توسط اینجانب تعلیم داده میشود.

استاد سیف در مورد اینکه تاکنون چندبارآزمون خط در این استان انجام شده است،گفت: برای‌سومین بار است که آزمون خط در این استان انجام میشود. تا‌حال‌دوطلبان این خط در آزمون به تهران می‌رفتند ، ولی اکنون آزمون دوطلبان سراسر استان در خرم‌آباد برگزار می‌گردد.

استاد سیف در پاسخ به این سؤال که برای‌جذب دانشجوی بیشتر چه پیشنهادی دارید ، اظهار داشت: با توجه به فرموده «حافظه» تا از جانب مشغول نباشند کشتی، کوشش‌عاشق‌یچاره بجای‌نرسد، ماتلب‌می‌کنیم و نمایشگاهی هم که تشکیل میشود خطاطی این است که مردم بیایند و ببینند،یا بایستی هنرمندان خوشان بیایند و استقبال کنند.

وی در مورد شرکت در نمایشگاه‌های مختلف گفت: در نمایشگاه‌هایی که در ایام مختلف به مناسبت‌هایی از سوی انجمن‌خوشنویسان برپا‌شد،شرکت کردم.همچنین قرار است در نمایشگاه‌هایی که در کشورهای پاکستان و چین در نظر گرفته شده است و حتی در سراسر کشور هست، شرکت کنیم.مانونه‌های خط درانجمن‌خوشنویسان داریم که خود انجمن نسبت به شرکت ایس‌ن آثار در نمایشگاه اقدام می‌کند و هر موقع از ما خواسته شده ، نمایشگاه برپا کرد‌ایم.

وی در خاتمه اظهار داشت: خداوند بی‌پایاری بدهد که بتوانیم به معارف الهی وادب فارسی خدمت کنیم . من از ارگان‌های می‌خواهم که در هشتک پربانی نمایشگاه‌مکان لازم را در اختیار ما بگذارند.

سیاروش رحتی هنرجوی رشته ممتاز انجمن خوشنویسان شیمه‌خرم‌آباد در گفتگو با ما در رابطه با توسعه هنر خط در استان اظهار داشت: مدت ۱۰ سال است که زیر نظر استاد محمد صادق سیف کسم از پیشکسوتان وپایه‌گذاران انجمن خوشنویسی در این‌شهر می‌باشند، تعلیم می‌بینم .برای بیشتر این هنر فعالیت‌دارم وتوفیق کندولاستم که‌همن جوان شهرستانی نیزاز تمام امکاناتی که در تهران هست، برخوردار باشند.ضمنا وسایل موردنیاز از جمله کاغذ،قلم ،سرکب و دیگر امکانات مثل کلاس‌کمپاست، که‌از مسئولین‌می‌خواهم در این مورد فعالیت بیشتری داشته باشند.

سپس ابراهیم منشی هنرجوی دوره‌عالی انجمن خوشنویسان ایران که به‌سبب ۱۵ سال در این رشته فعالیت داشته ودر شهرستان الیگودرز به کارهای هنری مشغول بوده در مورد انتظار از مسئولین برای پیشبرد این هنر گفت: انتظاری که از مسئولین داریم، این است که آموزش و پرورش‌شروع کنند ودربران متخصص‌هنر تربیت کنند تا این هنر را توسعه‌دهند ،مادرلرستان هنرمندان زیادی‌تاریخ که‌غبار روی آینه را گرفته و گنگام ماندنداند قاضای ما این است که مسئولین نسبت به‌تیشیرداین‌هنر توجه بیشتری بکنند.

راه‌شهریان

گذری بر زندگی پاسدار شهید جمال غلامحسین گودرزی

جمال گودرزی در خانواد‌های مذهبی که به‌جز نذات ایمان و علاقه به شیرو اقدس الهی به هیچ نیرویی متکی نبود، درشهر آبادان دیده به جهان گشود وی پس از گذراندین دوره ابتدایی و راهنمایی در یکی از دبیرستان‌های آبادان به تحصیل ادامه داد .

در کنار درس و تحصیل علاقه جیبیی در رفتن به مساجد و شرکت در نمازهای خدامت مخصوصا مسجدی که تحت‌الاسلام جمعی نامیده‌اند تمام روزی آن اقامه نماز می‌کرد، داشت و مرتب باایشان در ارتباط بود و اعلامیه‌ها و نوارهای امام را به دستور حجت‌الاسلام جمی با کمک چند نفر دیگر از دوستانش در شهر و دبیرستان پخش می‌کرد .

او در سال ۵۸ و ارد سیاه پاسداران شد و در آن زمان که گروه‌های ضد انقلاب مشغول فعالیت‌های ضد انسانی و ضد مردمی بودند ،به مقابله با آنها پرداخت .

پس از حمله صدامیان کافر بخاک خوزستان در مرزهای جزیره مینو و جیب‌های ایستگاه نفت و جاده آبادان – ماهشهر به دفاع از میهن اسلامی پرداخت و در همین منطقه از ناحیه با مجروح شده و او را به بیمارستان اصفهان منتقل کردند .

پزشکان معالج پس از مداوا مدتکدام‌استراحتعیاری وی تجویز کردند که او فقط یک هفته استراحت کرد و با پای مجروح به آبادان عزیمت کرد .

در سال ۶۰ برای گذراندن دوره فرماندهی به‌منجیل اعزام‌شدوسپس گذراندن این‌دوره، فرماندهی گروه‌ری را در ساحل اورندوود بعهده گرفت .

جمال یکبار دیگر در جبهه دوقلاری مجروح شد

و پس‌از بهبودنسبی باست فرماندهی به‌جبهه شوش و رقایبه اعزام گردید و پس‌ازآمامجددابه‌آبادان بازگشت.

وی درپایخ دوستانش کم‌ب‌او اصرار می‌کردند مدتی‌از مرخصی استفاده نماید، می‌گفت کمین باید درحمله بزرگ (فتح‌المبین) شرکت داشته باشم .

و سرانجام درنومین روزاز بهارسال ۶۱در عملیات بیروزمند فتح‌المبین درجبهه رقایبه به‌هنگام شکار تانک‌ها خون خود شمشوش را آبیاری ساخت وصفا‌یبههران را هدیه داد و به دیدار مشوق شتافت

شاکرد اول

نقیسه نظری دانش‌آموز

کلاس اول دبستان بیروز

شهری‌ری با معدل ۲۰ شاکرد

اول

آتش ۸۴۰۵

شهری‌ری با معدل ۲۰ شاکرد

